

KNIHY, ODVAHY

A DOBRODRUŽSTVÍ

SVAZEK 194

Joseph Sheridan Le Fanu

Zelený děs

Povídková kniha irského spisovatele Josepha Sheridana *Le Fanu In a Glass Darkly* spatřila ve své rodné zemi poprvé světlo světa v r. 1872 a sám autor tehdy stěží mohl tušit, že si právě touto knihou natrvalo zajistí čestné místo mezi klasiky žánru trochu nepřesně označovaného jako horror. Ti z čtenářů, kteří snad měli možnost se s ní už seznámit, ať už ve starém českém překladu vydaném kdysi před válkou pod názvem *V temném zrcadle*, nebo v pozdější zhuštěné, modernější a čtivější úpravě Josefa Voláka z r. 1970 pod názvem *Zelený děs* (tedy v podobě, kterou vám překládáme i nyní), mohou jistě potvrdit, že ten, kdo si libuje v četbě vyvolávající příjemné mrazení v zádech, ve vyprávění o tajuplných záhadách a nadpřirozených úkazech, si tu přijde určitě na své. Sugestivně vyprávěné příběhy od úvodního *Zeleného děsu* přes *Pronásledovatele*, *Soudce Harbottle* a *Pokoj v hostinci Dragon Volant* až po závěrečnou, vůbec nejznámější a v mnoha různých výběrech otištěnou *Carmillu*, která se stala spolu se *Stokerovým Draculou* prazákadem všech pozdějších, s větším či menším úspěchem obměňovaných a až do dnešních dnů oblíbených upířských příběhů, strhnou čtenáře svou napínavou zápletkou i přízračnou atmosférou a jejich kouzlo nedokázalo setřít ani sto dvacet let, jež uplynulo od jejich napsání. Některé motivy nám už dnes mohou připadat snad i trochu naivní, ale i v tomto trochu starobylém kouzlu tkví jeden z půvabů díla autora, jehož jméno se mezi milovníky strážidelných příběhů stalo už dávno pojmem.

Přejeme vám příjemné počtení, i když možná raději ne o půlnoci a v opuštěném domě.

Z VYŠLÝCH SVAZKŮ:

S. O' Dell: Pětina pro krále — *R. Luskáč*: Odkaz lovců tajgy — *R. Šimáček*: Kříž křesťanů — *V. Palmal*: Tajemství pytlácké jeskyně — *J. Fabricius*: Tonek z Napoleonovy armády — *B. Mårtensson*: Světy bez hranic — *P. Pelot*: Ostrov dravců — *J. Pecháček*: Taliánský marš — *V. Pikul*: Škola plavčíků — *A. Semjonov*: Za sobolem na kraj světa — *N. Szczepańska*: Divoký Anda — *H. Hallířová*: Udet, syn divočiny — *O. Janka*: Zloděj snů — *S. Šusta*: Tři kroky do tmy — *H. Friedrich*: Ledové moře — *Z. Davydov*: Zajatci ledu a noci — *L. Hevesi*: Dobrodružství Andráse Jelkyho — Chlapík z pekla — *A. Dumas*: Salvator I, II — *A. Sevast'janov*: Za medvědem na Kamčatku — *J. Kutík*: Bílá vydra — *R. Tudoran*: Napněte všechny plachty! I, II — *H. G. Wells*: Válka světů a jiné příběhy z neskutečna — *A. Pludek*: Rytířská jízda Jana z Michalovic — *J. Schaefer*: Jezdec z neznáma — *Z. Mareš*: Sehni se pro kámen — *T. Haugerová*: V zajetí vikingů — *J. Volák*: Mezi orlem a hadem — *R. Krügerová*: Dobrodružství perníkářského tovaryše — *A. Mironov*: Ledová odysea — *P. Pelot*: Dlouhý lov — *A. a B. Strugačtí*: Špunt — *O. Janka*: Jsem Sioux! — *S. O' Dell*: Jasně ráno — *C. D. Simak*: Poselství z vesmíru — *W. Scott*: Quentin Durward — *J. F. Cooper*: Lovec jelenů — *N. Čukovskij*: Pod plachtami kolem světa — *J. F. Cooper*: Poslední Mohykán — *S. Šustr*: Dobrodružství malého Indiána — *P. Mérimée*: Colomba. Tamango — *J. Sheridan Le Fanu* — *Zelený děs*.

PŘIPRAVUJEME:

E. Simon: Mimoszemšťané a hvězdy — *F. Mowat*: Stopy ve sněhu — Kletba vikingova hrobu — *V. Šolc*: Stín dvou orlů — *J. Volák*: Hora duchů — *Z. Grey*: Hřmící stádo

Joseph Sheridan Le Fanu

ZELENÝ DĚS

Upravil Josef Volák

ALBATROS Praha

Translation and adaptation © Josef Volák, 1991
Illustrations © Milan Erazim, 1991
ISBN 80-00-00222-1

ZELENÝ DĚS

Tahle velice podivná historie, kterou jsem opsal z dopisů zaslaných dr. Hesseliem profesorovi Van Loovi z Leydenu, uložená v písemné pozůstalosti mého přítele, mi byla svěřena dr. Hesseliem, abych ji uspořádal a opatřil rejstříkem, popřípadě nechal svázat.

S dr. Martinem Hesseliem jsem se seznámil na svých potulkách světem. Byl jako já lékařem, jako já miloval své povolání a ode mne se lišil hlavně tím, že se toulal dobrovolně, nikdy se netrápil nad stavem svého konta a byl o celých třiapadesát let starší. Spřátelili jsme se a já pak zastával po dvacet let funkci jeho sekretáře.

Dopisy – některé psané anglicky, jiné německy nebo francouzsky – jsem přeložil věrně a jsem si vědom, že ne příliš půvabně.

I

S důstojným panem Jenningsem, vysokým a hubeným starým mládcem středního věku, oblečeným s přísností přívržence ortodoxní církve, jsem se setkal jednou navečer v malé společnosti u lady Mary Heydukové. On sám byl velice příjemný společník; vtípně a skromně zasahoval do rozhovoru, a jak jsem si povšiml, lady Mary si ho oblíbila a patrně se s ním radila o svých nemnohých obchodních záležitostech.

Důstojný pán Jennings hospodařil se šedesáti tisíci liber, plně a s láskou se věnoval svému svatému povolání, a přestože vypadal úplně zdravý, onemocněl často za velice podivných okolností pokaždé, když odejel do Warwickshire za povinnostmi svého posvátného úřadu. Tak to alespoň líčila lady Mary.

Jeho zdraví se tajemně hroutilo často i tehdy, když vykonával bo-

hoslužby v starobylém kostele v Kenlis. Třikrát nebo čtyřikrát došel v bohoslužbě k jistému místu, umkl a neschopen pokračovat se ponořil do tiché modlitby, zbledl, roztrásl se po celém těle a zděšen a zahamben odešel do sakristie. Svou obec věřících opustil bez jediného slova vysvětlení.

Po takové příhodě odjížděl z vikářství do Londýna, kde obýval u Piccadilly malý, ale příjemný dům. Lady Mary tvrdí, že se vždy brzy uzdravil. Já mám ovšem na ty události svůj názor.

Pan Jennings byl dokonalý gentleman, a přece jsem v jeho chování velice záhy objevil něco zvláštního. Jeho oči těkaly podél koberce, jako by sledovaly nějaký pohybující se předmět. Nepozoroval jsem to ovšem vždy, ale v jeho neklidném pohledu bylo cosi plachého i úzkostného zároveň.

Studoval jsem velmi pečlivě lékařství a filosofii a snad mi dovolíte několik poznámek: Věřím, že přirozený svět je pouze finálním výrazem světa nepřirozeného a právě ze světa nepřirozeného dostává vnější životní projev své síly. Podstatou člověka je duch, jakási organická látka rozdílná od toho, co dnes jmenujeme hmotou; hmotné tělo je jen rouchem a smrt není tedy pouze přerušáním existence živého člověka, vyproštěním z přirozeného těla. Tento proces začíná v okamžiku, kterému jsme si navykli říkat smrt, a končí po několika dnech, vzkříšením k novému životu.

Opatrně jsem pana Jenningsa pozoroval, ale on si toho stejně povšiml, a když mě jednou lady Mary oslovila jménem, zadíval se na mne pozorně a na pár okamžiků se zamyslel.

Později večer jsem se dal do řeči s jedním známým a všiml jsem si, že si mě pan Jennings prohlíží se zájmem, kterému jsem dobře porozuměl. Vyhledal příležitost a promluvil pár slov s lady Mary. Bylo mi jasné, kdo je předmětem jejich rozhovoru.

Vysoký a štíhlý duchovní využil příhodného okamžiku, opatrně ke mně přistoupil – a tak jsme se seznámili. Oba dva jsme hodně cestovali, četli a přemýšleli, a tak jsme po velmi krátké chvíli našli příjemné téma rozhovoru. Četl kdysi mé Eseje o fyzické medicíně. Bylo to dílo, které – alespoň si to myslím – víc naznačuje, než odhaluje.

Cítil jsem, že ten ušlechtilý, jemný a plachý muž, který vedl život,

o němž jsem se domníval, že jeho strádání a strasti umně skrývá, opatrně uvažuje, jak by se mi nejvíce přiblížil; rozhodoval se učinit důležitý a pro něho jistě těžký, životně vážný krok.

Vytušil jsem rozpory jeho ducha, ale pečlivě jsem se snažil, aby nepostřehl mé podezřívavé myšlenky.

Rozmlouvali jsme spolu sotva několik minut, když pan Jennings řekl: „Četl jsem asi před deseti nebo dvanácti lety vaše německé pojednání o tématu, které jste nazval metafyzickým lékařstvím. Velice mě ta věc zajímala. Byla přeložena?“

„Zatím nebyla, alespoň pokud vím. Snad by mě požádali o svolení.“

„Prosil jsem před několika měsíci jistého knihkupce, aby mi tu knihu obstaral, ale tvrdí, že je rozebrána.“

„Nedostane se už několik let. Opravdu mi lichotí, že jste na tak bezvýznamnou knížku nezapomněl,“ zasmál jsem se. „Obešel jste se bez ní deset nebo dvanáct let. Začal jste o tom předmětu znovu přemýšlet, nebo něco obnovilo váš zájem?“

Při této mé poznámce upadl pan Jennings do znatelných rozpaků. Začervenal se jako provinilá mladá dáma.

Nevšímal jsem si toho a pokračoval jsem:

„I mně se často vrací zájem o některou věc; jedna knížka připomene druhou a někdy objevím odpovědi na otázky staré dvacet let. Máte-li o mou knížku opravdu zájem, rád vám jednu věnuji. Mám ještě několik výtisků.“

„Uděláte mi velkou radost,“ řekl pan Jennings. Jeho rozpaky pomalu mizely. „Ani nevím, jak vám poděkovat.“

„Nestojí to za řeč. Skoro jsem si netroufal vám ji nabídnout.“

Pan Jennings se zasmál, zeptal se, kde v Londýně bydlím, a za malou chvíli se se mnou rozloučil.

Když odešel, přistoupil jsem k lady Mary.

„Váš vikář se mi líbí,“ řekl jsem. „Hodně četl, cestoval a přemýšlel. Mám za to, že dosti trpěl. Má všechny předpoklady k tomu, aby byl dokonalým společníkem.“

„Je ještě lepší, než si myslíte, často se spoléhám na jeho rady při řízení mých podniků v Dawlbridge. Nemáte ponětí, jaký je to svědomi-

tý člověk. Svědomitý a citlivý.“

„Vždy je příjemné slyšet o příteli tolik chvály. Víím, že je dobrým společníkem,“ řekl jsem. „K tomu, co jste o něm řekla, mohu přidat ještě dvě nebo tři věci.“

„Opravdu?“

„Ano. Je svobodný, vidíte?“

„Správně. Pokračujte.“

„Píše, nebo lépe, psal, ale asi před dvěma lety práci přerušil. Kniha, kterou psal, pojednávala asi o dost abstraktním předmětu. Domnívám se, že o teologických otázkách.“

„Máte pravdu, psal knihu, ale já se o to příliš nezajímala. Dokonce máte pravdu i v tom, že práce zanechal.“

„Všiml jsem si, že dnes pil trochu kávy, ale předpokládám, že má – nebo měl – nejraději čaj.“

„Ach ano. Máte naprostou pravdu.“

„Řekl bych, že pil zelený čaj – a hodně,“ pokračoval jsem.

„Míříte dobře,“ přikývla lady Mary. „Jednou jsme se o zeleném čaji téměř dostali do hádky.“

„Dnes už zelený čaj vůbec nepije?“

„Ani kapku.“

„Ještě jednu otázku. Zнала jste jeho matku nebo otce?“

„Zнала jsem oba dva. Jeho otec zemřel teprve před desíti lety. Bydleli poblíž Dawlbridge.“

„Jeho matka nebo otec – hádám, že to byl otec – spatřili strašidlo,“ řekl jsem po chvíli přemýšlení.

„Jste jasnovidec, pane doktore.“

„Mám pravdu?“

„Byl to jeho otec, podivín, který nudil mého otce vyprávěním svých podivných snů a příběhem o duchu, který se mu prý zjevil a rozmlouval s ním. Zašel k nám někdy za šera, posadil se v salónu a namlouval si, že je obklopen duchy.“

Poslouchal jsem pozorně a usmíval jsem se.

„Děkuji vám, lady Mary. Dovolte, aby vám váš jasnovidec popřál dobrou noc.“

„Jak jste se všechny ty věci dozvěděl?“

„Z planet,“ odpověděl jsem a s malou úklonou jsem se rozloučil.

Ráno jsem poslal panu Jenningsovi knížku a dopis. Když jsem se vrátil pozdě v noci domů, nalezl jsem na stole jeho navštívenku. Vyptával se sluhy, kdy bývám doma a kdy by mě nejspíše zastihl.

Chtěl se mi snad svěřit se svým trápením? Chtěl se poradit? Myslím, že ano. Měl jsem již o jeho případu svou teorii a rád bych si ji potvrdil přímo z jeho úst. Nechtěl jsem na něho naléhat, ale usmyslel jsem si, že jej příští den navštívím.

2

Pan Jennings bydlel na Blank Street.

Sluha u dveří mi řekl, že má důležité jednání s duchovním jeho vesnické farnosti v Kenlis.

„To nevadí,“ řekl jsem. „Pokusím se navštívit pana Jenningsa zítra.“

Sluha si mě pozorně prohlédl a zamumlal několik omluv.

„Promiňte, pane, nejste náhodou pan doktor Hesselius?“

„Ano, to jsem.“

„Snad mi, pane, dovolíte, abych vás přece jen ohlásil panu Jenningsovi. Víím totiž, že si přeje s vámi mluvit.“

Sluha odešel a vrátil se za okamžik se vzkazem, abych zatím počkal v pracovně. Vyřizoval, že pan Jennings přijde za malou chvíli.

Pracovna by se dala klidně nazvat knihovnou. Byla to vzdušná místnost s vysokými okny, zahalenými těžkými záclonami. Všechny čtyři stěny byly obloženy knihami. Podlaha byla zakryta několika na sobě položenými koberci – ten vrchní byl perský. Pokoj to byl pohodlný, luxusní, působil však trochu ponuře a tísnivě.

Cekal jsem na pana Jenningsa a krátil si dlouhou chvíli nahlížením do knih, kterými byly police doslova napěchovány. Pod jednou z polic, na podlaze, leželo kompletní vydání Swedenborgových Arcana Caelestia v krásném foliovém formátě, svázané do pergamenu a ozdobené zlatými nápisy a karmínovou ořízkou. Mezi listy jsem objevil založené papírky; rozvíral jsem knihy na označených místech a přečetl

několik vět, psaných vážnou latinou a zatržených tužkou. Některé zde uvádím:

„Otevře-li se vnitřní zrak člověka, který je zrakem ducha, zjevují se mu věci jiného světa, jež není možno spatřiti tělesným zrakem...“

„Bylo mi dopřáno spatřiti vnitřním zrakem věci existující v tomto světě. Z toho je patrné, že vnější vidění pochází od vnitřního a to zase od vidění ještě niternějšího...“

„Každý člověk je provázen nejméně dvěma zlými duchy...“

„Zlí géniové hovoří plynou řečí, ta je však nelahodná a drsná. Vládou však ještě jinou řečí, jež není plyná; z ní vzniká rozklad myšlení, infiltrující tajně do duše.“

„Zlí duchové, provázející člověka, pocházejí zajisté z pekla; přebývají-li v přítomnosti člověka, nenalézají se v pekle, jsou z něho vyproštěni. Přebývají někde mezi peklem a nebem a tomu se říká svět duchů. Tehdy netrpí věčná muka, ale prožívají každý cit i myšlenku člověka. Když jsou ale posláni zpět do pekla, vracejí se do původního stavu...“

„Kdyby se zlým duchům dostalo poznání, že přestože jsou sdruženi s člověkem, zůstávají odlišní od něho, a kdyby se jim podařilo vniknouti do věcí jeho těla, snažili by se jej zničit všemi možnými prostředky, neboť nenávidí člověka smrtelnou nenávisť.“

„Proto, když poznali, že jsem tělesný člověk, snažili se mě neustále zničit; chtěli zničit mé tělo, ale i mou duši. Zničit duši je pro ně velkou rozkoší, ale mě ochraňoval Pán. Je velice nebezpečno žít ve společenství s duchy, není-li člověk naplněn velikou vírou.“

„Rozkoší pekla je škoditi člověku a napomáhat jeho věčné zkáze.“

Povšiml jsem si tužkou vepsané poznámky, a protože jsem se domníval, že půjde o kritiku textu, přečetl jsem pár slov. Glosa začínala slovy: Deus misereatur mei – Bože, smiluj se nade mnou.

Nečetl jsem dál, zavřel knihu, zbývající uklidil na své místo pod polici a vybral si jeden svazek, který mě obzvlášť zajímal. Začal jsem číst a za pár minut jsem už nevěděl o světě.

Prostudoval jsem pár stránek o „představitelích“ a „korespondentech“ a o tom, že se duchové zjevují v „korespondujících“ zvířecích podobách (fera), představujících příšerným a divokým vzezřením je-

jich chtěče.

Při čtení jsem si ukazoval tužkou v knize. Náhle jsem pocítil nutkání pozvednout oči. V jednom ze zrcadel na stěně jsem spatřil obraz svého přítele Jenningse. Skláněl se nad mým ramenem a četl se mnou ono místo, které mě tak zajímalo. Sotva jsem Jenningse poznal; tvářil se velice znepokojeně.

Vstal jsme od stolu. Můj přítel se provinile usmál.

Řekl:

„Pozdravil jsem při vstupu do pokoje, ale asi jste byl příliš začený. Neslyšel jste mne. Nezlobte se, že jsem nahlédl do knihy přes vaše rameno, myslím, že to bylo trochu nezdvořilé.“ Znovu se zatvářil rozpačitě. „Jistě jste už někdy dřív Swedenborga četl?“

„Ale ovšem, právě od něho jsem se mnohé dověděl o věcech, které jsem svého času zpracoval ve své knize o metafyzickém lékařství. Vzpomínám si, že jsme o tom již spolu mluvili.“

Můj přítel jen těžko skrýval vzrušení. Dokonce trochu zrudl v obličejí.

„Vypůjčil jsem si ty knihy teprve před čtrnácti dny,“ odpověděl. „Určitě je to zajímavá četba, alespoň podle toho mála, co jsem četl,“ odmlčel se. „Neříkám, že by mne zajímal víc než kohokoliv jiného. Zato vaše kniha – za tu vám moc děkuji. Dostal jste můj dopis?“

Řekl jsem, že ano.

„Málokterou knížku jsem prostudoval tak důkladně,“ řekl. „Mám takový dojem, že jste napsal méně, než skutečně víte. Četl jste Harleye?“ zeptal se.

„Znal jsem Harleye dobře, prokázal mi nějaké služby při mé návštěvě v Anglii.“

Jennings se ušklíbl: „Pokládám ho za velkého blázna. Za jednoho z největších bláznů.“

„A proč, prosím vás?“

„Myslím pochopitelně v jeho profesi.“

Usmál jsem se.

„Abyste mi dobře rozuměl,“ pokračoval. „Jako by byl slepý, některé věci přehání. Polovina toho, nač se dívá, se utápí v temnotě a zbytek září v nadpřirozeně jasných barvách. A nejhorší je, že on

skutečnost úmyslně deformuje. Setkal jsem se s ním jako s lékařem – podle mého soudu je jeho intelekt příliš determinován, ochromen... Jednou – vím to určitě –, jednou vám o tom řeknu víc,“ řekl vzrušeně. „Budu žít pár dní mimo Londýn, mohu vám poslat dopis?“

„Ale ovšem.“

„Děkuji vám. S Harleyem naprosto nesouhlasím.“

„Není on tak trochu materialista?“ zeptal jsem se.

„Právě že je pouze materialista,“ řekl pan Jennings. „Vy nechápete, jak tahle škola člověku, který zná více, škodí. A ještě něco. Neříkejte, prosím, tady nikomu, že jsem se nechal od Harleye léčit... já nejsem hypochondr. Jen mi dovoďte, abych vám, bude-li se blížit můj záchvat, napsal dopis. Rád bych se s vámi poradil.“

Nevěděl jsem, co si o tom všem myslet. Zadíval jsem se mu s obavami do očí. Sklopil zrak a řekl:

„Jak vidím, myslíte si, že bych vám mohl vypovědět všechno rovnou, ale mýlíte se,“ zavrtěl hlavou. „Zbytečně byste se namáhal. Nikdy neuhodnete, co bych vám rád jednou sdělil.“

Zavrtěl odmítavě hlavou a pokusil se dokonce o úsměv. Ale dopadlo to špatně. Zdálo se mi, že mnoho trpí.

„Opravdu mě mrzí,“ řekl jsem, „že tušíte tu chvíli, kdy se budete nucen poradit a svěřit komukoliv... opravdu velice lituji. Ale věřte, že mne vaše důvěra zavazuje. Co mi řeknete, zůstane jen mezi námi.“

Pan Jennings hovořil ještě chvíli celkem klidně o všedních věcech a pak jsme se rozloučili. Ale do smíchu nebylo ani mně, ani jemu. Mám za to, že se vyznám trochu v lidské tváři, a jeden jediný pohled do jeho očí mi prozradil, že mé obavy nejsou bezdůvodné. Měl jsem sice na ten večer nějaké plány, ale raději jsem zašel do opery, abych přišel na jiné myšlenky.

Za tři dny jsem dostal od Jenningse dopis. Byl to list klidný a vyrovnaný, psal, že se cítí dobře a zajede si asi na měsíc na svou farnost.

Dva dny nato jsem navštívil lady Mary a ta mi potvrdila obsah dopisu. Jennings odjel do Warwickshire a hodlá se věnovat svým duchovním povinnostem v Kenlis. „Myslím, že je docela v pořádku,“ řekla. „Asi měl trochu pocuchané nervy, všichni jsme trochu labilního ducha. Jeho práce by ho měla vyléčit. Ani by mě nepřekvapilo, kdyby

tam rok zůstal.“

Avšak za dva dny jsem dostal dopis, datovaný z jeho domu u Piccadilly. Psal:

„Vážený pane, musel jsem se vrátit. Najdu-li sílu s vámi vůbec promluvit, napíši vám. Teď prostě nedokáži vyjádřit to, co bych vám tak rád řekl. Rozhodně o obsahu tohoto dopisu neříkejte našim známým. Pojedu na pár dní do Shropshire k příbuzným. Bůh s vámi! Věřím, že se později setkáme v lepší náladě, než v jaké teď píší.“

K lady Mary jsem zašel asi za týden. Londýnská sezóna se chýlila ke konci a ona se chystala do Brightonu. Řekla mi, že dostala zprávu od neteře pana Jenningse ze Shropshire. Psala prý, že je Jennings vyčerpaný a nervózní.

Celých pět neděl jsem neměl o panu Jenningsovi sebemenší zprávu. Pak mi přišel dopis:

„Byl jsem na venkově,“ psal, „změnil jsem vzduch, krajinu, přátele, prostě všechno – jenom sám sebe ne. Rád bych vám vše dopodrobna vypověděl, pokud to dokáži. Můžete-li, navštivte mne, prosím, dnes nebo zítra. Přijďte co nejdříve. Jen svou návštěvu neodkládejte. Potřebuji vaši pomoc. Mám klidný dům v Richmondu, rád vás uvítám k obědu, k večeři nebo na odpolední čaj. Sluha, který vám odevzdá tento dopis, vás bude očekávat s drožkou u vašeho domu podle vašich pokynů. Čekám vás. Sám uznáte, že mi samota příliš neprospívá. Přijďte a uvidíte.“

Sluhovi jsem oznámil, že pojedu ještě ten večer.

Pan Jennings si vybral pro svůj pobyt starobylý velký dům z pálených cihel, zastíněný korunami vzrostlých jilmů, které tvořily podél chodníku temnou alej. Nebylo to zrovna nejvhodnější místo, když pomyslíme, v jakém stavu se nacházel. Moderní penzión nebo hotel by mu asi prospěl lépe, ale můj přítel si vybral tohle ponuré místo proto, že byl ušetřen nepříjemností a formalit v hotelových recepcích.

Když jsem vstupoval do ponuré předsíně, slunce zapadalo. Do přijímacího pokoje s okny k západu pronikal jen šerý svit; zařízení místnosti ve vzdálených koutech se stáपělo ve tmě. Posadil jsem se a pozoroval zalesněnou krajinu v slábnoucí záři večera. Nečekal jsem dlouho. Dveře ze sousedního pokoje se otevřely a do místnosti vešel

klidným krokem pan Jennings. Dlouhá vyhublá postava ozářená zarudlým přísvitem.

Podali jsme si ruce a usedli k oknu, abychom si viděli do tváře. Těžce dosedl na židli, objal mě kolem ramen a bez úvodu začal vyprávět.

3

„Všechno to začalo 15. října,“ řekl. „Před třemi lety, jedenácti týdny a dvěma dny – vím to přesně, protože každý den mi přinášel utrpení. Kdybych nějaké údobí vynechal, můžete mě upozornit.“ Pak pokračoval: „Asi před čtyřmi lety jsem začal psát knihu o náboženské metafyzice antických národů. Musel jsem hodně studovat a přemýšlet...“

„To chápu. Náboženství vzdělaných a uvažujících pohanů, uctívání symbolických mýtů... To je téma dost široké a obtížné.“

„A nepříliš prospěšné křesťanské mysli. Dábelská jednota náboženství, umění a zvyků. Ponižující kouzlo! Bůh mi odpusť! Psal jsem s velkou chutí celé noci, ta problematika mě velice zajímala, na nic jiného jsem nemyslel. Byla to práce zajímavá a já byl tak bezstarostný!“ povzdechl. „Jeden můj přítel tvrdil, že každý, kdo se pouští do delšího psaní, se musí něčím udržovat ‚v chodu‘ – čajem nebo tabákem. Já pil čaj, hodně čaje. Zprvu obyčejný černý čaj, tak jak se běžně připravuje, nepříliš silný. Ale postupně jsem si připravoval stále silnější a silnější odvar. Nepamatuji se, že bych pozoroval nějaké zhoubné následky. Pak jsem začal pít čaj zelený; působil na mne lépe, zdálo se mi, že posiluje ducha a probouzí myšlenky. Ale ani zelený čaj jsem nevařil silnější, než je běžné. Psával jsem v tomto pokoji; je tu klid. Vysedával jsem nad prací dlouho do noci a mezi jedenáctou hodinou večer a druhou hodinou k ránu jsem si vařil čaj obvykle tak třikrát. Denně jsem jezdil do Londýna a sháněl po knihovnách fakta a nový materiál k své práci. V té době jsem na sobě nepozoroval žádné chorobné příznaky. Navštěvoval jsem své přátele, chodil do společnosti – byl to příjemný život.“

Znal jsem jednoho člověka, který vlastnil mnoho starých tisků, psaných středověkou latinou, dovolil mi v nich studovat. Jednou jsem se zdržel pozdě do noci, a protože onen muž bydlel v předměstské čtvrti a já nesehnal žádnou drožku, vracel jsem se domů omnibusem. Byl prázdný. Stál jsem opřen o dveře a přemýšlel o věcech, které jsem se právě dověděl. V omnibusu byla tma. Na opačném konci vozu, v jednom z rohů, spatřil jsem – jak se mi zdálo – dva kulaté obrázky narudlé barvy. Byly od sebe vzdáleny asi dva palce a podobaly se dvěma mosazným knoflíkům. Přemýšlel jsem mimoděk, odkud se bere to sytě červené světlo – měl jsem za to, že se od něčeho odráží. Drkotali jsme pomalu nocí a já stále pozoroval ony dva světelné body. Zbývala ještě asi míle cesty, když se stalo něco podivného: světelné body najednou seskočily k podlaze – stále zachovávaly svou vodorovnou polohu i vzdálenost, která je od sebe dělila –, opět vyskočily na úroveň sedačky a pak zmizely.

Pochopitelně jsem se o ten podivný úkaz začal zajímat. Opět jsem spatřil ta světélka u podlahy, za okamžik zmizela a objevila se v rohu, kde se zjevila poprvé. Opatrně jsem přešel omnibusem k místu s červeně planoucími skvrnami. Ve voze byla téměř tma; došel jsem až k tomu místu, sklonil se a zpozoroval obrysy čehosi černého. S úžasem jsem uviděl malou černou opici, která na mne cenila zuby; ty dva rudé body – to byly její oči.

Couvl jsem o krok zpět, neboť mě napadlo, že se možná na mne chce vrhnout. Seděla bez hnutí. Napadlo mě, že ji asi někdo v omnibusu zapomněl, a protože jsem chtěl zjistit, zdali je krotká, a neodvažoval jsem se ji pohládit, strčil jsem do ní jemně deštníkem. Nepohnula se. Deštník se jí vůbec nedotkl. Prostě prošel skrze ni, bez jakéhokoliv odporu.

Těžko bych vám líčil hrůzu, která mě přepadla. Jakmile jsem zjistil, že opice je jen přelud, rozklepal jsem se děsem a jako hypnotizovaný jsem nedokázal od ní odtrhnout zrak. Uskočila trochu stranou, vklínila se do rohu mezi sedadla a já se dopotácel ke dveřím. Vyklonil jsem se z vozu a zhluboka nadechl čerstvý vzduch; pozoroval jsem lucerny a stromy podél cesty, abych se ubezpečil, že nesním.

Požádal jsem řidiče, aby zastavil, a vystoupil jsem na ulici. Udive-

ně se za mnou díval a kroutil nad mým počínáním hlavou. Zřejmě k tomu měl dost důvodů. Cítil jsem lehkou nevolnost.

Když omnibus odejel, rozhlédl jsem se, abych se přesvědčil, že opice zmizela. Velice se mi ulevilo a děkoval jsem Bohu, když jsem ji nikde nespatriil. Stál jsem na ulici asi tři sta kroků od mého domu.

Podél ulice vedla cihlová zeď, za kterou rostly tisy a tvořily živý plot – zeď vysoká asi do výše ramen. A tam jsem ji spatřil. Opice se belhala po vrcholu zídky a držela se mnou krok. Zhnusen a pln strachu jsem na ni zíral. Zastavil jsem se, ona také. Posadila se a hleděla mi do očí. Nemohl jsem v šeru rozeznat obrys jejího těla, ale jasně jsem viděl podivný třpyt vycházející z jejích očí. Seděla klidně, necenila zuby, vypadala unaveně a nespouštěla ze mne oči. Ucouvl jsem doprostřed ulice – ona se nehýbala. Otočil jsem se a vydal se prudkým tempem k městu, nespouštěje ze zvířete oči. Sledovala mne, přesně zachovávajíc vzdálenost, která nás od sebe dělila. Na rohu ulice, kde zeď končí, seskočila opice na dlažbu a přiběhla k mým nohám. Stále se motala kolem mne, tak blízko, že jsem měl strach, že na ni šlápnu. Město bylo pusté; zastavil jsem se na okamžik a opice poodstoupila tak asi šest kroků a zastavila se, pozorujíc mě.

Jako snad každý, četl jsem občas nějakou stať o zrakových klamech, teď jsem se snažil upamatovat se na všechno, co jsem o tom problému kdy věděl. Byl jsem velice sklíčený a nešťastný. Četl jsem, že podobné klamně dojmy bývají někdy dočasné, jindy trvalé; případ, který vypadal zprvu zcela neškodně, se časem změnil v nesnesitelnou trýzeň končící smrtí postiženého. Snažil jsem se sám sebe utěšit: je to jen běžná choroba, říkal jsem si, záležitost stejně fyzická, jako jsou neštovice nebo migréna. Tvrdí to lékaři i filosofové, jen zachovat klid, jsem asi trochu přepracovaný, ale s pomocí Boží se z toho dostanu.

Kráčel jsem domů, odevzdaně, mechanicky, ale chorobný strach mě opět zachvátil. Rozhodl jsem se zůstat doma, nechtěl jsem jít do města, aby mě náhodou nepotkal některý známý a nepoznal na mně, v jakém hrozném stavu se nacházím. Došel jsem k domu, opice za mnou. Odemkl jsem dveře, vystoupil po schodech a vstoupil do pokoje. Ta stvůra se neopozdila ani o krok.

Tu noc jsem si čaj neuvařil; vzal jsem si jen doutník, brandy a vo-

du. Odešel jsem do přijímacího pokoje a posadil jsem se právě na toto místo. Opice vyskočila na stolec, který stával kousek od vás. Vypadala unaveně. Nedokázal jsem od ní odtrhnout zrak. Její přivřené oči přímo žhnuly. Ani nemrkla. Ať je kde je, stále bdí a pozoruje mne. Tak je to stále.

Nebudu vás unavovat líčením průběhu té první noci, pokusím se popsat průběh celého roku: jak opice vypadala ve dne. Je to malá, úplně modrá opice, a velice rozmarná, řekl bych lotrovská. První rok vypadala unaveně, jako by byla nemocná. Ale pod maskou nevrle únavy se skrývala silně zlomyslná a bdělá povaha. Nejprve mě jen pozorovala, nespouštěla z očí, nikdy se nevzdálila z dohledu, ve dne v noci tu seděla, pouze ve spánku jsem se jí na několik hodin zbavil. A pak ještě – někdy se nevysvětlitelně vzdálí na několik týdnů. Je viditelná stejně dobře ve tmě, jako za denního světla – nemyslím jen její oči –, je vidět celá v jakémsi světelném kruhu, podivné záři.

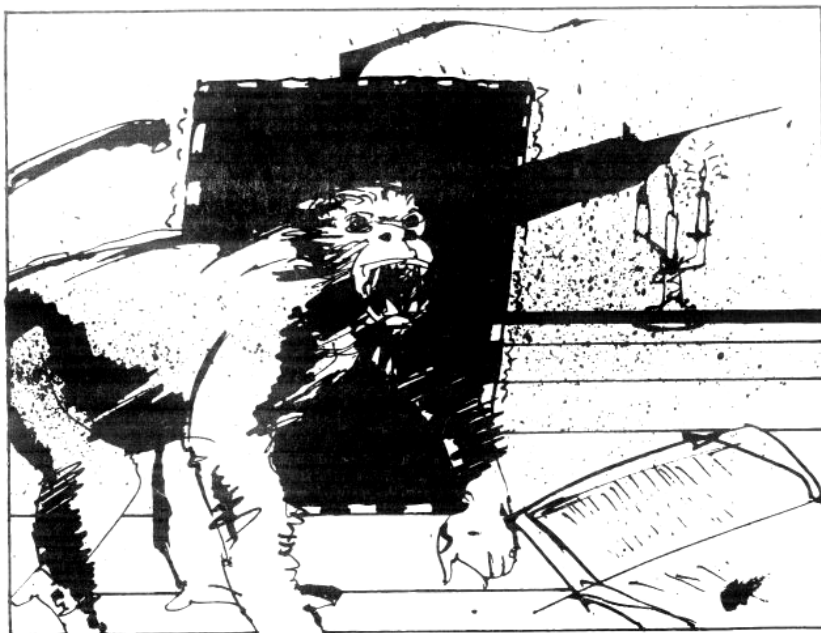
Pokaždé, když mě opouští, děje se to v noci a vždy úplně stejným způsobem: začíná být nepokojná, navztekaná, přibližuje se ke mně a cení zuby. Zmítá se jako v křečích a svírá pazoury. A zároveň se v krbu objeví oheň. Nikdy si nenechám zatápnout, nemohu usnout v pokoji, kde se topí. Opice se chvěje – zdá se, že vzteky –, přesouvá se ke krbu, a když její vztek dosáhne vrcholu, vrhne se do topeniště a odamtud zmizí do komína.

Když utekla poprvé, byl jsem šťastný – domníval jsem se, že jsem opět svobodný člověk. Minul den, noc, minul blažený týden, pak ještě den a opice se nevracela. Celé dny jsem, doktore, to mi věřte, děkoval Bohu a modlil se. Celý měsíc jsem se radoval ze znovu nabyté svobody. A pak se opět zjevila.

Její zlomyslnost, kterou zakrývala dřív ochablost a znavenost, se teď projevila mnohem aktivněji. Jinak se chovala pořád stejně, jen jako by nabrala novou energii. Pozoroval jsem tu změnu hlavně v její sveřepé tváři, tak jako dřív, i teď ze mne nespustila ani na okamžik oči,“ řekl pan Jennings a odmlčel se. Tvář měl ztrhanou únavou.

„Je teď s námi v pokoji?“ zeptal jsem se.

„Není,“ řekl pan Jennings. „Před patnácti dny zmizela. Někdy byla pryč i dva měsíce, jednou dokonce tři, mizí obvykle tak na čtrnáct dní,

ale někdy odejde i na jeden den. Teď je tedy z domu dva týdny a tak očekávám, že se každým okamžikem vrátí.“

„Provází její návrat nějaký neobvyklý jev?“ zeptal jsem se.

„Ne – vůbec žádný,“ řekl pan Jennings. „Prostě se najednou objeví. Vzhlednu od knihy nebo se otočím a vidím ji, jak sedí a upírá na mne oči.“

Můj přítel vypadal opravdu vyčerpaně. Pobludl a kapesníkem si otíral zpoceně čelo. Domníval jsem se, že je na další vyprávění příliš unaven, a navrhl jsem mu, že ho navštívím zase příští den. „Prosím vás, zůstaňte,“ požádal mě pan Jennings. „Rád bych vám ten příběh dopověděl, když už jsem se odhodlal začít. S doktorem Harleyem jsem neměl odvahu mluvit zcela otevřeně. Vy jste lékař a navíc filosoficky založený lékař... přiznáváte duchu náležitější místo...“ Odmlčel se a tázavě na mne pohlédl.

„Dobře, vyslechnu vás,“ řekl jsem. „Vyložím vám potom svůj názor.“

„Doktor Harley mluvil o zrakových nervech, budiž, ale nervová

soustava je mnohem záhadnější, než si on myslí. Pozvolna mě to strauje, zavléká hlouběji a hlouběji do pekla... Bůh mi pomoz! Jen poslouchejte dál!...

Její zlomyslnost se přeměnila v útočnost. Zhruba před dvěma roky jsem se domluvil s biskupem a odešel na svou farnost ve Warwickshire, abych se rozptýlil prací. Byla se mnou. Provázela mě do Dawlbridge a neopustila mě ani v mém vikariátu. To zvíře se rozhodlo, že mě zničí. Bylo se mnou v kostele, lezlo po lektoriu, sedělo na kazatelně, na zábradlí před oltářem. Když jsem předčítal při mši, skočilo mi dokonce na knihu, takže mi znemožnilo dokončit obřad. To se stalo několikrát.

Na čas jsem z Dawlbridge odejel a svěřil se doktoru Harleyovi. Řídil jsem se přesně jeho pokyny. Myslím, že ho můj případ zaujal. Jeho terapie se zdála úspěšná, celé tři měsíce se opice neobjevila a já se s jeho souhlasem vrátil do Dawlbridge.

Jel jsem v lehkém kočáře; byl krásný teplý podvečer a já byl šťastný – jak jsem se domníval, osvobozen od hrozného preludu. Těšil jsem se, jak se vrhnu do práce, po které jsem toužil. Díval jsem se z okna na stromy a věž kenliského kostelíka. Podle silnice tekla malá říčka, tvořící hranice mé farnosti. Už dlouho jsem neměl tak dobrou náladu. Odvrátil jsem se od okna a – v koutě kočáru seděla opice.

Jen stěží jsem se ubránil mdlobám a upadl do hrůzného zoufalství. Zavolal jsem na kočího, vystoupil z povozu, posadil se u cesty do trávy a modlil se k Bohu, prose ho o slitování. Nic nepomáhalo. Když jsem vešel do vikářství, opice byla se mnou. Vše se opakovalo. Pár dní jsem to vydržel a pak jsem se vzdal odporu a odjel.

Jak jsem vám už říkal, zvíře přešlo k útoku. Když se modlím, nebo jen pomyslím na modlitbu, zmítá se vztekem a neustále mě vyrušuje. Vyskočí na stůl, na opěradlo židle, usadí se na křbové římse, dívá se na mne a kývá se ze strany na stranu. Ten pohyb má v sobě cosi fascinujícího, zažene a rozptýlí každou myšlenku a upoutává celou pozornost jen na sebe. Myšlenky se rozběhnou, kontemplace je zcela vyloučena, celé mé vědomí jako by vysychalo. Ten její prokletý pohled mě přivádí do úplné strnulosti, z které se snad jednou zblázním. Ale to není zdaleka všechno,“ řekl pan Jennings s povzdechem. „Když

se modlím se zavřenýma očima, přichází ke mně tak blízko, že ji vidím. Vidím ji, i když mám víčka zavřená. Je silnější než já, nedokáží se v její přítomnosti modlit. Musím vstát a stále na ni myslet. Uvádí mě do naprostého zoufalství.

Věnujte, prosím, ještě pozornost tomuto: Harley mluvil o zrakových nervech a zrakových přeludech. Ale zrakový přelud – chcete-li – nebyl jediný projev té hrozné nemoci. Jako bývá potrava uchopená rty vtažena do úst, tak jsem byl zachycen za nervové vlákno a pozvolna vtahován do pekla. Je to obrovská síla, která mne zmáhá. Teď, kdy k vám mluvím, toužím po pomoci, nemohu se již vůbec modlit a cítím, že podléhám neúprosnému osudu.“

Pokusil jsem se pana Jenningse utěšit, ale vše, co jsem mu mohl říci, byla rada, aby neztrácel naději. Byla hluboká noc, jen měsíc matně zářil za okny. Řekl jsem: „Snad bychom mohli zapálit svíce, tohle měsíční světlo nepůsobí dobře na pocuchané nervy. Měl byste být pokud možno klidný, mám-li stanovit diagnózu.“

„Světlo je mi lhostejné,“ řekl pan Jennings. „Když nečtu nebo nepíši, světlo mě nezajímá. Chci vám ještě říci, co se stalo před rokem. To zvíře na mne začalo mluvit.“

„Mluvit? To přece není možné. Chcete snad říct, že mluvilo lidskou řečí?“

„Přesně tak. Mluvilo slova, celé věty, dokonce úplně souvisle. Jedna zvláštnost tu však je: nevnímám tu řeč sluchem, ale přímo mozkiem ve formě zpěvu. Právě tahle její schopnost mě zničí. Nenechá mě modlit, vyrušuje mě strašlivým rouháním. Ach, doktore, myslím, že lidské schopnosti tady nic nepomohou, když už i modlitby jsou mi odepřeny!“

„Musíte se pokusit odvrhnout teď všechny rozptylující myšlenky,“ řekl jsem. „Vypovězte mi jen fakta. I kdyby zjev, o kterém mluvíte,

byl obdařen samostatným životem a vlastní vůlí, nemůže vám jeho moc uškodit, nepřichází-li shora. Síla toho vlivu záleží na vašem fyzickém zdraví a to je v rukou božích. To musí být vaše opora. Všichni žijeme ve stejném prostředí, vaše situace je odlišná jen v tom, že paries neboli závoj těla, jakási clona je porušena a dovolí pronikání zrakových a sluchových dojmů. Mějte odvalu. Ještě dnes v noci celou záležitost pečlivě promyslím.“

„Vy jste tak laskavý, nezoufáte nad mým stavem. Jenže netušíte, jakou moc to zvíře nade mnou má. Rozkazuje mi, tyranizuje mě, jsem úplně bezmocný.“

„Dává vám rozkazy? Vy se domníváte, že řečí?“

„Ale ano, navádí mne ke zločinům proti sobě i proti jiným lidem. Je to tak hrozné! Před několika nedělemi jsem si vyšel ve Shropshire s několika přáteli na procházku. Opice byla se mnou. Šli jsme okolo uhelného dolu, jehož šachta je sto padesát stop hluboká. Doprovázela mě má neteř – ona ovšem o mém trápení neví. Vytušila, že se necítím dobře, a tak zůstala se mnou. To zvíře mě neustále navádělo, abych do té šachty skočil. Věřte mi, pane, že mě od smrti zachránilo jen pomyšlení, jaký šok by prožila ta ubohá dívka, kdybych se tam doopravdy vrhl. Žádal jsem ji, aby šla napřed s přáteli, ale čím víc jsem ji přemlouval, tím víc si přála zůstat se mnou. To mi zachránilo život. Vy nemůžete tušit, jak hrozný život vedu. Nejsem už člověk, jen zbídačelý satanův otrok,“ řekl pan Jennings a zachvěl se. „Ale stejně jste byl zachráněn,“ řekl jsem. „To byla pravá Boží vůle. On je váš Pán a váš život je pouze v jeho moci. Musíte věřit v jeho dobrotu, musíte věřit v budoucnost.“

4

Dříve než jsem se s panem Jenningsem rozloučil, domluvil jsem mu, aby si dal rozsvítit svíce, řekl jsem mu, že musí svou nemoc pokládat pouze za chorobu zapříčiněnou jeho fyzickým stavem, byť jsou to fyzické příčiny velice subtilní. Vysvětlil jsem mu, že se mu dostalo důkazu Boží lásky a doložil jsem to jeho vyprávěním o procházce ve

Shropshire, kde by ochráněn před sebevražedným činem. Jeho neteř ho neopustila, i když si to sebevíc přál; zůstala u něho a svou přítomností zabránila jeho zoufalému úmyslu. Za druhé: sám pocítil velký odpor spáchat ten čin, k němuž ho jeho pronásledovatel nabádal.

Domlouval jsem mu a pan Jennings slzel. Zdálo se mi, že jsem ho uklidnil. Slíbil mi, že ihned napíše, kdyby se opice vrátila. Než jsme se rozloučili, ubezpečil jsem ho, že vyprávění důkladně promyslím a zítra mu oznámím výsledek. Před domem jsem požádal sluhu, aby na svého pána častěji dohlédl, protože je nemocný. Nařídil jsem mu, aby občas zašel do jeho pokoje.

Zastavil jsem se ve svém bytě, vzal jsem si psací náčiní, pár knížek a odjel asi dvě míle za Londýn, do malé hospůdky zvané „U dvou rohů“. Byl to tichý a pohodlný hostinec. Vybral jsem si to místo pevně rozhodnut, věnovat tam zbytek noci – nebo kolik času bude potřeba – prostudování a uzavření případu pana Jenningsa.

Ráno jsem spal do půl deváté a v jednu hodinu odpoledne jsem se vrátil do svého bytu. Na stole jsem našel dopis. Nepřišel poštou, a když jsem se poptával, dověděl jsem se, že ho přinesl Jenningsův sluha. Prý byl velice rozčilený, když se dověděl, že nikdo nezná mou adresu. Jeho pán mu nařídil, aby se bez odpovědi nevracel. Otevřel jsem dopis. Stálo tam:

Vážený doktore!

Vrátila se. Asi hodinu po Vašem odchodu. Zase na mne mluví a ví vše, co se mezi námi přihodilo. Ví o Vás a je drzá a zlá. Nadává mi. Posílám Vám narychlo dopis. Ona ví, co píše. Píše s vypětím posledních sil, jen proto, že jsem Vám to slíbil. Promiňte, že nesouvisle. Je mi hrozně.

Upřímně, stále Váš
Robert Lynder Jennings

„Kdy přišlo to psaní?“ zeptal jsem se.

„V jedenáct hodin večer. Ten muž tu byl od té doby třikrát. Naposled asi před hodinou.“

Vzal jsem si své poznámky z předešlé noci a odjel jsem k Richmondu navštívit pana Jenningse.

Nad jeho stavem jsem moc nezoufal. Ve svém Metafyzickém lékařství jsem se podobnými problémy zabýval a Jenningsův případ mě velice zaujal. Tesil jsem se, že ho budu moci zkoumat přímo a za přítomnosti nepřítelů.

Dojel jsem k tomu pochmurnému domu, vyběhl po schodech a zaklepal. Otevřela mi vysoká černě oděná žena. Byla uplakaná a vypadala nemocně. Pozvala mě dál, ale na mou otázku neodpověděla. Po schodech sestupovali dva muži. Ihned jsem jednoho z nich oslovil. S úžasem jsem spatřil, že má ruce potřísněné krví.

Muž na mne vážně pohlédl a ukázal za sebe. „Támhle je sluha, pane.“

Sluha stál na schodech, ale nepodařilo se mu vypravit ze sebe ani slovo. Zíral na mne a utíral si ruce do kapesníku rudého krví.

„Co se stalo, Jonesi,“ zeptal jsem se.

Pokynul mi, abych vešel do chodby.

Jeho pán spáchal sebevraždu.

Britvou si podřízl hrdlo. Pohled na něho byl hrozný. Na podlaze, mezi postelí a oknem, se rozlévala obrovská kaluž krve. Podlaha byla holá, jen pod lůžkem byl malý kobereček.

Odvedl jsem sluhu po schodech dolů a vešli jsme do dřevem vykládané pracovny. Tam jsem se dozvěděl, co se stalo. Nebylo toho mnoho.

„Když jste včera v noci odjížděl,“ řekl mi sluha, „poznal jsem, že máte o pána vážné obavy. Domníval jsem se, že by mohl dostat nějaký záchvat. Sledoval jsem ho. Seděl v křesle až do tří hodin do rána, ale nepsal ani nečetl. Jen mluvil sám k sobě, ale na to jsem byl zvyklý. Pomohl jsem mu při svlékání a za půl hodiny jsem se na něho šel podívat. Ležel nahý v posteli a na stolku hořely dvě svíčky. Podpíral se v lůžku o loket a hleděl na protější pelest. Zeptal jsem se, zdali něco nepotřebuje, ale nechtěl nic.“

Za půl hodiny jsem se vrátil. Seděl potichu, úplně oblečen, v židli u toaletního stolku. Obě svíce byly zhašeny. Opět jsem se zeptal, zdali něco nepotřebuje, ale nechtěl ode mne nic.

Po chvílce řekl: ‚Můžeš rozsvítit ty svíčky, chceš-li.‘ A pak: ‚Poslyš, Jonesi, proč jsi přišel? Neslyšel jsi někoho klít?‘ ‚Nic jsem neslyšel, pane,‘ odpověděl jsem. ‚Tak dobře,‘ řekl. ‚Samozřejmě, že ne.‘

Řekl jsem: ‚Neměli byste si jít lehnout, pane? Je pět hodin.‘

A on: ‚Ano, s největší pravděpodobností. Dobrou noc!‘

Odešel jsem, ale za hodinu jsem se opět vrátil, jenže dveře byly zamčené. Zaslechl mne a zeptal se, co chci. Pak mi řekl, že si nepřeje, abych ho rušil.

Lehl jsem si a spal asi do půl sedmé. Vstal jsem a šel nahoru, dveře byly zamčené. Na mé otázky neodpovídal, a tak jsem si řekl, že asi spí a že bych ho neměl probudit. Pak jsem za ním zašel asi v devět hodin. Zaklepal jsem na dveře, ale nic se neozvalo. V jedenáct jsem už dostal strach – nikdy tak dlouho nespál. Klepal jsem a volal, ale neozval se. Zašel jsem do stáje pro čeledína a vypáčili jsme dveře. Našli jsme ho mrtvého.“

Dál už nebylo co vyprávět.

A tak jsem odešel z toho hrozného domu a doufám, že ho už nikdy nespatřím.

Co ještě dodat?

Ubohý pan Jennings ukončil svůj život sebevraždou. Domnívám se však, že jeho případ byl složitější. Jeho životní katastrofa byla důsledkem zcela jiné choroby, která se spojila s akutním onemocněním. Byla to komplikace dvou chorob, ale skutečná příčina jeho smrti asi byla dědičná sebevražedná mánie. Nepočítám pana Jenningse mezi své pacienty, protože jsem ho vlastně vůbec nezačal léčit. A navíc: jsem zcela přesvědčen, že ani on nebyl ke mně zcela upřímný. Touto svou – dost možná, že neuvědomělou – neupřímností se postavil po bok nemoci a tím vlastně rozhodl o svém osudu.

PRONÁSLEDOVATEL

K vyprávění reverenda Thomase Herberta, které bude následovat v příštích kapitolách, připojil dr. Hesselius tyto poznámky:

Thomas Herbert, irský duchovní, který mi předal vyprávění o případu pana Bartona, byl jistě muž pečlivý a svědomitý, ovšem z lékařského hlediska se jeví jeho záznam příliš povrchní. Nedověděl jsem se nic o možných dědičných sklonech Bartonových – jen tak bych mohl spolehlivě určit vlastní původ nemoci. Podobné případy dělím zpravidla do skupin podle toho, je-li jejich podstata objektivní či subjektivní. Lidé, kteří si stěžují na nepřirozené působení vlivů, bývají někdy visionáři – a odtud pak nemoc jejich mozkového a nervového systému – nebo je jejich duševní stav zaviněn zvláštní souhrou okolností. Jejich vnitřní nazírání bývá jitrno účinkem nějaké jiné choroby, jako by pozbyli pokožky, která chrání citlivější tělesné tkáně před venkovními vlivy.

Neznal jsem, bohužel, pana Bartona a nemohl jsem studovat jeho nemoc s pečlivostí, jakou by si jistě zasluhovala. Proto je má diagnóza spíše jen domněnkou.

I

Někdy kolem roku 1794 se vrátil do Dublinu mladší bratr jistého baroneta, sir James Barton. Vedl si velice dobře ve válce Jeho Veličenstva s Amerikou a jako kapitán jedné z fregat dosáhl slušných válečných úspěchů. Bylo mu už asi třiačtyřicet let, byl inteligentní, a ačkoliv rezervovaný, říkalo se o něm, že je dobrým společníkem.

V té době jsem byl ještě mladý, a protože jsem se náhodou znal s několika lidmi, objevujícími se v tomto vyprávění, zapůsobily na mne

jeho příhody s velkou silou. Pokusím se tu vylíčit věrně vše, co je mi známo, snad se mi podaří podkrýt trochu roušku, pod kterou je zahalen postupný vývoj a tragický konec této podivné historie.

Kapitán Barton byl bezesporu gentleman; choval se nenucené, bez oněch špatných návyků, které přináší dlouhá služba na moři. Měl robustní postavu, vážný, melancholický, ale nápadný obličej. Byl poměrně zámožný a tak se mohl naprosto volně pohybovat v nejlepší dublinské společnosti.

Žil skromně v jedné tehdy elegantní ulici, zaměstnával sluhu, vlastnil jednoho koně a přesto, že se leccos povídalo o jeho volnomyšlenkářství, jeho soukromý život byl v nejlepším pořádku. Vedl život samotáře, nehrál karty, pil jen střídme a neměl ve zvyku pouštět se do milostných dobrodružství. Občas se sice objevil v nějaké veselé společnosti, ale patrně jen proto, aby trochu rozptýlil svůj v podstatě jednotvárný život.

Říkalo se o něm, že je spořivý, počíná si rozumně, když si přes veškeré svody uchová svůj celibát, že se patrně dožije požehnaného věku, zemře zabezpečen a odkáže svůj majetek některé dobročinné organizaci.

Sám Barton však brzy tuto falešnou představu o svém životě rozbil. Ve společnosti se v té době objevila jistá mladá dáma, slečna Montagueová. Byla hezká, bystrá, přiměřeně inteligentní a dostalo se jí od její tedy lady L. dobrého vychování. Brzy se za ní obracely zraky všech mladých mužů. To bylo také prozatím vše – platonický obdiv, který ještě zdaleka neposkytl naděje na nějakou nabídku k sňatku. Brzo se tehdy rozneslo, že tato půvabná mladá dáma pochází z domu, jehož pokladna je prázdná. Vzbudilo tedy nemálo vzruchu, když na scénu vstoupil kapitán Barton – v roli oficiálního milence krásné, leč chudé slečny Montagueové.

Podle očekávání se dostavil výsledek Bartonových námluv: lady L. oznámila svým sto padesáti důvěrným známým, že kapitán Barton nabídl slečně Montagueové manželství a ona – se svolením lady L. – nabídku přijala pod podmínkou, že se sňatkem bude souhlasit její otec, který se v nejbližších dnech vrátí z Indie. Bylo jasné, že otec souhlas udělí, a odklad byl považován za pochopitelnou formalitu, již by milá

slečna Montagueová Bartonovi docela ráda prominula. Od této chvíle se již slečna ve společnosti neobjevovala.

Stará lady L. vlastnila pěkný dům na severu Dublinu, zatímco kapitán Barton bydlel na jihu města. Často trávil večer se starou dámou a její půvabnou neteří, a ačkoliv byl jeho byt dost daleko, vracel se domů zpravidla sám a pěšky. Nejkratší cesta vedla dlouhou ulicí, kde se domy teprve začínaly stavět a zbudovány byly jen podezdívky.

Jednou večer, po dlouhém rozhovoru se slečnou Montagueovou a lady L. – mluvilo se tehdy o různých formách zjevení, kteréžto úkazy Barton rozhodně popíral –, vracel se Barton krátce po půlnoci domů starou trasou. Když došel k ulici se zídkami projektovaných domů, uslyšel v tichu noci kročeje, které ho – jako se mu zdálo – vytrvale následovaly. Město bylo pusté, svítil měsíc a bylo zhola vyloučeno, aby kroky pocházely od chodce, kterého by Barton neviděl. Narůstal v něm nepříjemný pocit, že je někým sledován, a tak se po chvíli prudce otočil, aby svého pronásledovatele poznal. Nespatřil však nikoho. Zprvu si myslel, že snad v podráždění zaslechl ozvěnu vlastních kroků, a tak zadupal, aby tu záhadu nějak osvětlil. Jenže přestože dupal a přecházel hlasitě po dlažbě, jeho snaha vyvolat ozvěnu byla marná. Barton netrpěl nikdy sluchovými přeludy, ale musel se nakonec smířit s myšlenkou, že se stal obětí smyslových klamů. Vyкроčil tedy znovu k domovu, ale sotva ušel pár kroků, zaslechl záhadné kročeje znovu. Tentokrát se však zvuk zdaleka nepodobal ozvěně; kroky zpomalovaly, utichaly, náhle přešly do rychlého klapotu a zase se pozvolna vzdalovaly.

Kapitán Barton se znovu prudce otočil, odhodlán vypátrat původce těch zvuků, vrátil se kus cesty zpět, ale nikoho nespatřil.

Barton byl muž v jádru skeptický, ale přesto cítil, jak se ho pomalu zmocňuje strach. Rychle se vracel – tentokrát neslyšel nic –, ale sotva dosáhl místa, odkud se před chvílí vracel, kroky se opět ozvaly, teď ale jako rychlý běh, jako by chtěl pronásledovatel svou oběť dostihnout.

Barton se zastavil a přemáhaje rozčilení, které se ho zmocnilo, vykřikl rázně: „Kdo je tam?“ Výsledek byl však opačný. Bartonův hlas rozléhající se pustou ulicí zněl zlověstně a jen zvýšil děsivou atmosfé-

ru té noci. Ještě nikdy v životě nepocítil Barton tak přímo a intenzívně strach z neznáma. Jen stěží se ubránil panice.

Záhadné kroky následovaly Bartona až k ohbí té pusté ulice a on jen s velkým vypětím sil a z hrdosti odolal pokušení rozběhnout se a uprchnout. Teprve doma, když už seděl v bezpečí u krbu, se trochu uklidnil.

Zrána druhého dne přemýšlel Barton u snídaně o událostech minulé noci. Zabýval se tou příhodou spíše ze zvědavosti, strach ho již opustil, neboť denní světlo dokáže noční chmury dokonale rozehnat. Vešel sluha a předal mu zapečetěný dopis. Nebylo na něm nic divného, leda snad to, že písmo na obálce Barton neznal; mohlo být napodobeno, přestože mělo nápadný sklon doleva. Celou minutu zkoumal Barton dopis, než rozlomil pečeť. Přece jen se ho zmocnila nepříjemná předtucha. Uhladil list napsaný stejnou rukou jako písmo na obálce a četl:

Varuji pana Bartona, někdejšího kapitána Delphinu, před nebezpečím. Udělá nejlépe, když se napříště bude vyhýbat ulici (zde byla uvedena ulice, kde prožil ono včerejší dobrodružství), neboť mu hrozí nebezpečí. Nechť si vezme toto varování k srdci, protože jistě zná důvody, proč se obávat svého

Pronásledovatele

Kapitán Barton četl několikrát velice pozorně ten zvláštní dopis, zkoumal papír, zkoumal písmo a nakonec věnoval pozornost pečeti. Byl to obyčejný vosk s obtiskem palce. Nikde ani známky, podle které by mohl usuzovat na původ pisatele. Zdálo se, že byl lístek poslán s dobrým úmyslem, ale přece jen se autor podepsal jako někdo, koho je třeba se obávat. Celá ta příhoda s nočním pronásledováním a podivným dopisem zůstala pro Bartona záhadou.

Z obavy, aby se snad nestal směšným, neřekl o svém trápení ani své snoubence. Zdálo se to všechno sice malicherné, ale Barton se domníval, že by si jeho chování mohla slečna Montagueová vyložit jako slabost. Mohlo jít dokonce i o žert, dokonce i kroky v temné ulici mohly být nějaký trik. Snažil se na celou věc zapomenout, ale nedařilo se mu to. Myšlenka na pronásledovatele ho soužila a skličovala. Měl

strach. Opravdu se pak dlouhý čas zmíněné ulici vyhýbal.

Asi za týden se však přihodilo něco, co mu znovu jeho trápení připomnělo. Vracel se z divadla, a když vyprovodil slečnu Montagueovou, šel se ještě trochu projít s dvěma přáteli. Rozloučil se s nimi po chvíli a sám pokračoval v cestě. Byla jedna hodina po půlnoci a ulice byly úplně pusté. Už když šel s přáteli, narůstal v Bartonovi pocit, že je opět sledován, zdálo se mu, že zaslechl kroky. Několikrát se roztržitě ohlédl, ale nespapřil nikoho.

Teď, když se vracel domů sám, znervózněl a přepadla ho úzkost, neboť zcela zřetelně zaslechl za sebou známé kročeje. Ozývaly se podél zdi kolejního parku, někdy pomaleji, jindy rychle, ale stále jakoby jemu v patách. Pospíchal domů jat hrůzou, otáčel se, ale bylo to stejné jako poprvé; nespapřil vůbec nikoho. Dorazil domů tak rozrušený, že se mu podařilo usnout až k ránu.

Probudilo ho zaklepání na dveře. Sluha přinesl ranní poštu. Mezi dopisy objevil jeden, který rychle upoutal jeho pozornost. Písmo na obálce znal. Otevřel ho chvějícími se prsty a četl:

Kapitáne Bartone, jako neuniknete nikdy svému stínu, nezbavíte se ani mne. Dělejte, co dělejte, mne se nezbavíte, uvidím Vás pokaždé, kdy se mi zlíbí. Nehodlám se dále skrývat. Ale to nic, kapitáne, Vy máte přece dobré svědomí, Vy se nemusíte obávat svého

Pronásledovatele

S jakými pocity četl Barton dopis, není třeba líčit. Ať už si myslel o záhadných kročejích, co chtěl, skutečnost, že dopisy přišly vždy vzápětí po tajemných zvucích, byla jistě víc než pouhá shoda okolností. Sužován obavami, začínal vzpomínat na jistou příhodu svého dřívějšího života, na kterou by rád úplně zapomněl. Řadu dní se pak v jeho chování projevovala silná nervozita a podrážděnost.

Schylovalo se k svatbě a Bartonovi připadla starost s jistým nevyřízeným sporem ohledně jeho majetku. Tohle zaměstnání přišlo právě včas, aby vytrhlo Bartona z jeho truchlivých myšlenek.

I v této době však občas zaslechl za sebou tiché kročeje – někdy v noci, jindy ve dne –, ale zněly slabě a nezřetelně a Barton je považo-

val spíše za dílo autosugesce.

Jednou navečer jsem doprovázel známého poslance do parlamentu, cestou se k nám připojil i Barton. Všiml jsem si, že kráčí zamyšleně a jako duchem nepřítomný; později jsem se dozvěděl, že i tehdy ho provázely ony tajemné zvuky.

Bylo to naposled, kdy slyšel Barton pronásledující kročeje, od té doby dostalo jeho soužení úplně jiný charakter.

2

Toho večera jsem se stal přímým svědkem nového druhu Bartonova pronásledování, které mělo rozhodnout později o jeho osudu.

Jedině souvislost s událostmi, které pak následovaly, byla příčinou toho, že jsem na případ nezapomněl.

Zrovna když jsme vcházeli branou do College Green, potkali jsme člověka menší postavy, se vzezřením cizince. Šel velmi rychle, na hlavě měl koženou čepici a něco si pro sebe tiše brumlal.

Když míjel ten podivný mužík Bartona, zastavil se, upřel na něho nenávistný pohled, prudce se otočil a zmizel za rohem. Ten muž byl v naší blízkosti jen pár vteřin, ale přece si vzpomínám, že jeho přítomnost vyzařovala jakési akutní nebezpečí. Sama o sobě ta příhoda nebyla nijak výjimečná – prostě pohled tváře, vyjadřující nepřítomný hněv.

Barton byl ovšem zcela ohromen, jindy člověk hrdý a statečný a také chladnokrevný, couvl před tím člověkem o krok, křečovitě mi stiskl ruku, a teprve když postava zmizela, probral se z hrůzy, odstrčil mě a zmateně se za neznámým mužem rozběhl, po několika krocích se však zastavil a vyčerpaně klesl na lavičku. Vytrěštěně před sebe zíral.

„Bartone, proboha, stalo se vám snad něco?“ zeptal se ho náš společník, znepokojen jeho chováním. „Je vám něco? Jste snad nemocný?... Bolí vás něco?“

„Co to povídal?... Nerozuměl jsem dobře. Co říkal?“ ptal se Barton. Přítelovy otázky ignoroval.

„Vždyť je to nesmysl,“ řekl náš přítel. „Nestarejte se o něj. Pusťte toho ničemu z hlavy. Ale vy vypadáte opravdu špatně, Bartone. Po-

čkejte, zavolám vám drožku.“

„Děkuji... to nic není,“ řekl Barton, jen těžko zakrýváje vzrušení. „Snad máte pravdu... jsem trochu unaven. To soudní řízení mě vyčerpalo... mám starosti, jak víte. Nebylo mi dnes večer dobře, ale už to přešlo. Můžeme jít dál.“

„Jeďte domů, Bartone. Poslechněte mě,“ naléhal přítel, „nevypadáte dobře... opravdu, jste unaven. Když dovolíte, doprovodím vás.“

Viděl jsem, že si sám Barton přeje, abychom ho přesvědčili, a tak jsem rozhodně podporoval přítelovy domluvy. Barton náš doprovod odmítl a rychle se s námi rozloučil. Jeho přítele jsem znal jen málo a tak jsme o tom podivném setkání příliš nemluvili, avšak i z jeho tváře jsem poznal, že ho Bartonova výmluva nepřesvědčila.

Ráno jsem zašel Bartona navštívit, abych se zeptal po jeho zdraví. Sluha mi odpověděl, že se od svého návratu nevzdálil z ložnice. Ještě večer poslal Barton pro doktora R., který požíval v Dublinu velmi dobré pověsti, a vedl s ním dost divný rozhovor.

Barton mu vylíčil své potíže mlhavě a ledabyle; o nějakou přísnější léčbu nejevil zájem a naznačil, že se zabývá vážnějším problémem. Přiznal jen občasnou srdeční slabost a bolesti hlavy.

Na doktorovu otázku, netrápili ho vážné starosti, odpověděl záporně. Lékař mu předepsal nějaké léky na lepší trávení a rozloučil se. Když už byl téměř na schodech, zavolal ho Barton zpět. Tvářil se, jako by se upamatoval na něco, co ho dříve nenapadlo.

„Poslyšte, doktore, směl bych se vás na něco zeptat? Jen pár otázek. Vsadil jsem se s jedním známým a tak se nedivte, kdybych se ptal na věci, které vám budou připadat divné.“

Lékař souhlasil.

Barton byl rozčilený; několikrát přešel sem a tam pokojem a pak si sedl. Řekl:

„Jsou to dětinské otázky, doktore, nezlobte se. Může se stát, aby někdo zemřel na strnutí šíje, byl lékařsky prohlášen za mrtvého a pak se opět uzdravil?“

Lékař s úsměvem zavrtěl hlavou.

„Nemohlo by dojít k omylu?“ řekl Barton. „Mohl by to být třeba mladý nezkušený lékař a považoval určitou fázi nemoci za smrt.“

„Každý lékař, který alespoň jednou v životě viděl mrtvého člověka, se takové chyby nemůže dopustit. Ani při tetanovém onemocnění,“ odpověděl rozhodně lékař.

Barton chvíli přemýšlel. „Ještě jednu otázku, doktore. Znáte poměry v zahraničních nemocnicích, řekněme v Neapoli? Nemůže tam dojít k nějakému omylu při zapisování pacientů?“

Na tuto otázku doktor R. odpověď neznal.

„A ještě něco, doktore. Je známa nějaká choroba, která způsobuje nápadné zmenšení postavy – myslím výšky i šířky – při níž by člověku zůstala jeho podoba? Mohla by to být i nemoc dosud neprozkoumaná a takové následky záležitostí dohadů?“

„Určitě taková nemoc neexistuje,“ řekl lékař.

„Je možné,“ řekl Barton náhle, „aby člověk, který má důvodné podezření, že jeho život ohrožuje nebezpečný šílenec, mohl dát takového člověka zatknout nebo uvěznit?“

„Na to bychom se museli zeptat spíš právníka,“ řekl lékař. „Mám za to, že by příslušné úřady musely vzít takto ohroženého člověka pod ochranu zákona.“

Potom se lékař s Bartonem rozloučil, ale dole u dveří si vzpomněl, že zapomněl u pacienta hůl, a vrátil se. Barton seděl zasmušile u krbu, v němž dohořival právě list papíru. Lékař v něm poznal svůj předpis, který před chvílí Bartonovi vystavil.

Nechtěl se Bartona nějak dotknout, a proto neřekl nic. S jistotou však poznal, že sídlem Bartonovy nemoci není jeho tělo, ale duše.

Pár dní po této příhodě přinesly dublinské noviny inzerát:

Hledá se Sylvester Jelland, dříve plavčík na palubě fregaty Delphin, nebo jeho nejbližší příbuzný. Má se přihlásit v advokátní poradně dr. Huberta Smitha v Dame Street, kde se doví něco pro něho velice důležitého. Strany se mohou sejít diskrétně v každou večerní hodinu až do půlnoci. Jakékoliv důvěrné zprávy budou zachovány v naprosté tajnosti.

O Bartonovi se začalo říkat, že je hypochondr – myslím, že neprávem. Nedá se říci, že by byl nějak zvlášť veselý, ale jeho nálada se zlepšila a deprese pominula. Dokladem tohoto mého tvrzení je i fakt, že se opět objevil na zasedání svobodných zednářů, kam dříve pravidelně docházel. Vypil trochu víc vína, než byl zvyklý – snad aby ulevil svým starostem – a bavil se dobře, snad i trochu hlučně.

Společnost opustil v povznesené náladě před jedenáctou hodinou a rozhodl se, že ještě navštíví lady L. a svou snoubenku a stráví s nimi zbytek večera. Tak také učinil.

Měl v sobě sice pár sklenek, ale to neznamená, že by se choval nevkusně. Naopak, ta trocha alkoholu mu zvedla náladu a vyrovnala jeho labilní mysl. Na svou úzkost zapomněl, ale jak hladina alkoholu v jeho krvi klesala, upadal opět do sklíčenosti a jeho roztržitost se vrátila. Odcházel s předtuchou něčeho zlého. Obavy se ho opět zmocnily, ačkoliv se snažil nepříjemným myšlenkám čelit.

Mohl si klidně zavolat drožku, ale jeho hrdost zvítězila a on, odhodlán konečně zjistit, mají-li jeho úzkosti reálný podklad, nebo zdali se opravdu jedná jen o přeludný vjem, rozhodl se, že půjde naschvál onou ulicí, před kterou byl varován dopisem.

Kráčel s hranou rozhodností pustou ulicí, rozhlížel se kolem sebe a pozorně naslouchal. Aniž zaslechl jakýkoliv zvuk, prošel téměř tři čtvrti cesty. Pomalu nabýval ztracené sebejistoty.

Netěšil se však dlouho. Za jeho zády třeskl výstřel z muškety a střela mu zahvzdla kolem uší. Barton chtěl útočníka pronásledovat, ale ulice byla pustá; za cihlovými podezdívkami se táhlo ztichlé staveniště, a když výstřel dozněl, rozprostřelo se takové ticho, jako by vůbec nic klidnou noc nerušilo. Nikde se neozývaly kroky, nikde nikdo neutíkal. Těžko pronásledovat vraha, není-li vůbec nablízku.

Rozhněvaný kapitán Barton – rozhněvaný právem, neboť zrovna unikl o vlas jisté smrti – se otočil a trochu rychlejším tempem pokračoval v chůzi.

Jen na pár vteřin se Barton otočil k místu, odkud zazněl výstřel, a když se teď obrátil a vykročil k domovu, spatřil před sebou onoho

chlapíka v kožešinové čepici. Jen na okamžik se střetli, neznámý šel rychle. Tvář byla opět stažena do nenávidného šklebu. Barton zaslechl, jak mužík zasyčel: „Ještě jsi živ... ještě žiješ!“

Od tohoto osudného setkání Barton chřadl. A to viditelně, na těle i na duchu. Nikdo neví, proč se Barton rozhodl vražedný útok neoznámit policii. Teprve po mnoha týdnech – jako by své tajemství žárlivě střežil – se svěřil svému důvěrnému příteli, a to pod slibem mlčení.

Před veřejností se ale musel chovat – zvláště pak k slečně Montagueové – zcela normálně. Příčiny svého utrpení tajil, nesvěřil se, nežádal ochranu – z toho se můžeme domnívat, že Barton původ svého pronásledování znal, ale z nějaké příčiny se bál prozradit podrobnosti.

V ten čas navštívil kapitán Barton slavného teologa doktora N. Barton byl bledý a jeho zničená tvář upoutala knězův zájem. Po obvyklých seznamovacích formalitách kapitán Barton, který si povšiml teologova zvědavého pohledu, řekl:

„Známe se jen málo, doktore, a snad ani nemám právo obtěžovat vás svou velice podivnou záležitostí. Věřím ale, že mou opovážlivost pochopíte, až se dovíte, co mě trápí.“

Doktor N. ujistil Bartona svou pozorností, zatvářil se velice pozorně a Barton pokračoval:

„Přišel jsem vás požádat a poprosit o radu. Vyslechněte mě, prosím, s trpělivostí a soucitem. Věru, mám toho zapotřebí.“

„Drahý pane,“ řekl duchovní, „rád bych vám ulehčil ve vaší trýzni, avšak...“

„Chápu, co máte na mysli,“ řekl Barton rychle. „Ano, jsem nevěřící, a sotva tedy mohu očekávat pomoci od víry. Ale věřte, že to, co jsem v minulých dnech prožil, mě donutilo přehodnotit některé své postoje. Mnoho jsem o otázkách víry přemýšlel, domnívám se, že ne bez užitku.“

Doktor N., pozorně naslouchaje, vybídl Bartona, aby pokračoval.

„Musím přiznat,“ řekl Barton po chvíli, „že jsem nikdy příliš nevěřil tomu, co je nazýváno Božím zjevením, od jisté doby jsem však nabyl jistoty, že skutečně existují síly, jakési temnosti, jejichž působení obvykle necítíme. Tento systém se mi hrozivě odhalil. Nepochybuji, že existuje Bůh, hrozný Bůh, božstvo pomsty a odplaty, děsivý trest

po spáchaném zločinu... ano, pane, vytrpěl jsem pekelná muka... oheň a šílenství pekla!“

S tváří staženou do hrůzné masky, chrlil Barton slova se vzrůstajícím vzrušením. Kněz byl opravdovostí Bartonova zoufalství otřesen.

„Drahý pane,“ řekl doktor, „dovoluji si tvrdit, že utrpení, které je jistě hrozné a opravdové, prochází přece jen od vašeho fyzického stavu. Určitě by vám prospěla změna, trocha lehčích tělesných cviků a správná životospráva. Je jistě mnoho pravdy na klasických teoriích, že porušená funkce některého tělesného orgánu může způsobovat tyto duševní deprese.“

Kapitán Barton se viditelně zachvěl. „Doktore,“ řekl mrazivě, „nesmím se klamat takovou nadějí. Nevěřím vůbec, že by mi mohla prospět jakákoliv klasická terapie – jen snad jiná duchovní síla, silnější než ta, která mě sužuje. Jinak jsem určitě ztracen.“

„Ale, pane Bartone,“ řekl kněz, „mnozí před vámi trpěli podobnými stavy, a přece...“

„Ne, tomu nevěřím,“ řekl Barton prudce. „Nejsem pověřivý ani nějaký lehkověrný hypochondr. Jestliže jsem se něčím provinil, byla to přílišná skepse, ale dostalo se mi opětovného svědectví mých smyslů... ne, neklam se... ať se hnu kamkoliv, jsem pronásledován a sužován – samým démonem!“

V Bartonově tváři se jevila divoká hrůza; byl smrtelně bledý.

Doktor N. řekl pohnutě: „Bůh vám buď milostiv, příteli. Vidím, že vaše utrpení je opravdové, ať už je jeho příčina jakákoliv.“ Za okamžik kněz pokračoval: „Povězte mi, pane, co bych mohl udělat, aby vaše trápení pominulo?“

„Vyslechněte mě,“ řekl Barton. „Poslechněte si podrobnosti toho nesnesitelného pronásledování. Já se snad z toho zblázním, děsím se života... smrti, záhrobí...“

Barton vyprávěl pak knězi vše, co se mu přihodilo od té chvíle, kdy poprvé zaslechl záhadné kročeje, a pokračoval:

„Ani na chvíli nemám klid. Nepronásleduje mě sice doma – za to jsem Bohu nevýslovně vděčen –, ale cítím, že už nedokážu dlouho vzdorovat. Všude, všude za mnou slídí, pronásleduje, slyším, jak mi spílá, vyhrožuje peklem a zatracením... Ted'!... Slyšíte?...“ zvolal

Barton vzrušeně. „Jen poslouchejte... teď... slyšel jste?“

Kněze polil studený pot – zdálo se, že zaslechl v poryvech kvílivého větru neartikulované výkřiky, skřek a mumlavý výsměch.

„Tak co o tom soudíte?“ zvolal dychtivě Barton.

„To byl jen vítr,“ řekl teolog. „Skučení větru... opravdu nevím... co je na tom zvláštního?“

„Kníže záhrobních mocností,“ zamumlal Barton.

„Ale, ale, příteli,“ řekl doktor mírně, aby se sám zbavil nepříjemného pocitu, který v něm ten hluk vyvolal. „Jsou to jen halucinace... těm musíte vzdorovat... nepoddávat se!“

„Ach, pane, to znám... vzdoruj ďáblu a ďábel od tebe odstoupí,“ řekl Barton tiše. „Jenže jak vzdorovat? Co mám dělat?“

Teolog chvíli přemýšlel a pak řekl: „Drahý příteli, něco si určitě namlouváte. Sám sebe mučíte.“

„Nesmysl,“ řekl Barton podrážděně. „Nic si nenamlouvám... Sám jste před chvílí slyšel... neříkejte mi, že mohu ovlivnit i vaše smysly.“

„Proč jste tedy toho člověka nezastavil? Proč jste ho neoslovil? Několikrát jste ho potkal, sám jste mohl tu záhadu vysvětlit. Nesmíte hned ve všem hledat působení nadpřirozených sil. To by bylo přinejmenším ukvapené.“

„Jsou jisté okolnosti, související s tím zjevením,“ řekl Barton. „Jsou určité důkazy o jeho temném původu, ale bylo by zbytečné se o nich šířit, vím jen, že ten přízrak existuje a nemůže to být lidská bytost.“

I o tom mám důkazy.“ Chvíli přemýšlel a dodal: „Oslovit ho nemohu, jsem před ním bezmocný. Cítím v tom okamžiku, že jsem se setkal se smrtí... ach, Bože... pomoz mi!“

Opřel se rukou o hranu stolu a promnul si dlaní tvář, jako by chtěl zaplašit nějaký hrozivý obraz. Stále jen tiše opakoval svá poslední slova.

„Doktore,“ řekl Barton a zahleděl se prosebně knězi do očí, „vím, že uděláte vše, co je ve vaší moci. Znáte okolnosti a povahu mého trápení. Já si odpomoci nemohu, nemám sil... Zapřísahám vás, přemýšlejte o mém případě, vraťte mi naději, přimluvte se za mne ve svých modlitbách u Boha... snažně vás prosím, odežeňte ode mne ten

přízrak smrti. Poskytnete-li mi naději, seberu všechny své síly a snad dokážu ještě vzdorovat... vymanit se z toho hrozného snu, kam jsem byl uvřazen.“

Doktor N. Bartona ubezpečil, že jeho prosby zahrne do svých modliteb – a to bylo jediné, co pro něho mohl udělat.

Barton se s duchovním rozloučil, nasedl do drožky, zatáhl pečlivě záclonky v oknech a vydal se tryskem k domovu.

4

Pochopitelně že podivné chování Bartonovo neuniklo pozornosti jeho přátel. Objevily se různé teorie: jedni mluvili o tajných finančních potížích, jiní o tom, že kapitán Barton nemá chuť dostát povinností vyplývajícím z nerozvážného zasnoubení se slečnou Mohtagueovou. Převládá však názor, že se u Bartona začaly projevovat příznaky nějaké duševní choroby.

Slečna Montagueová s nelibostí nesla změny v Bartonově chování, a když i jeho návštěvy u lady L. byly stále řidší, požádala svého snoubence o vysvětlení.

Vysvětlení, které Barton uvedl, zprvu obě dámy uklidnilo, avšak okolnosti, za nichž k němu došlo, naplnily obě ženy zmatkem a neklidem.

Otec slečny Montagueové, generál Montague, se vrátil do Irska. Znal Bartona dobře, znal i jeho společenské a majetkové postavení a jako ženich se mu zamlouval. Když mu obě ženy vylíčily Bartonovy přeludy, vysmál se jim a ihned se rozhodl, že svého budoucího zetě navštíví.

„Milý Bartone,“ řekl vesele po chvilce formálního rozhovoru. „Slyšel jsem od své dcery, že prý máte nějaké potíže, jakési deprese?“

Barton pobledl a vzdychl.

„Jen klid, příteli,“ řekl generál. „Takhle se přece nechová muž před svatbou. Tváříte se, jako kdyby vás čekala poprava a ne sňatek. Žijete jako poustevník.“

Barton se ochabě pokusil změnit téma rozhovoru.

„Počkejte, přáteli,“ řekl generál se smíchem, „tak takhle ne. Povím vám, co si o té záležitosti myslím. Nemůžete se přece ve svém věku chovat jako malý kluk, nechat se vyděsit nějakým bláznem. Nestojí to za tolik rozruchu. Podle toho, co jsem o té záležitosti slyšel, do týdne to skončíme.“

„Ach generále, vy netušíte...“

„Vím toho zrovna dost,“ řekl Montague. „Nějaký potrhlý skrček v kožešinové čepici vám nadbíhá, děsí vás, objevuje se na pustých místech a vy máte strach. No dobře. Rozhodl jsem se, přáteli, toho lumpa do měsíce odhalit a nechám ho vymrskat z města.“

„Kdybyste tušil jen zlomek toho, co já vím, mluvil byste jinak,“ řekl Barton. „Nejsem takový zbabělec, abych věřil něčemu bezdůvodně. Já mám důkazy... tady,“ kapitán Barton položil ruku na srdce.

„Tak dobře, Bartone, vsadím se s vámi, že bude za týden po strašidle,“ řekl generál. „Potom snad uvěříte vy mně.“

Generál se podíval na Bartona, který přešel k oknu a vyděsil se. Barton, v tváři hrůzu a děs, zavrával a ukazoval na ulici. Koktal:

„Támhle... podívejte se... támhle je!“

Generál přiskočil k oknu a opravdu zahlédl letmo pomenšího muže, který podle popisu určitě byl Bartonovým pronásledovatelem. Opíral se o železný plůtek a po chvíli vykročil. Generál Montague sebral v běhu klobouk, hůl a pádil ze schodů, rozhodnut muže polapit a na místě potrestat.

Vyběhl na ulici, rozhlížel se na všechny strany, ale po postavě jako by se zem slehla. Utíkal za roh ulice – muž nikde. Generál pobíhal ještě chvíli podrážděně od jednoho rohu domovního bloku k druhému, a teprve když si povšiml, že se mu kolemjdoucí posmívají, vrátil se k Bartonovi. Barton se chvěl po celém těle. Chvíli na sebe mlčky hleděli, pak Barton řekl:

„Viděl jste to?“

„To... myslíte ho? Ovšem že jsem ho viděl,“ řekl Montague neochotně. „Viděl jsem ho – no a co? Že ale umí utíkat!“ Rozhodně potrásl hlavou.

„Příště mi neuteče a seznámí se s mou holí.“

Generálovy domluvy a snažení Bartona rozptýlit nevedly k ničemu

– ta příšerná bytost ho sledovala na každém kroku.

Bartonovy deprese přešly nakonec do permanentního stavu naprosté sklíčenosti a začal dokonce postonávat – tehdy se podařilo slečně Montaguové Bartona přesvědčit – a nedalo jí to moc práce –, aby si vyjel na cestu po Evropě. Doufala, že přijde cestou na jiné myšlenky a změna životosprávy vyrovná výkyvy jeho povahy.

Generál Montague se však i nadále domníval, že muž, který se Bartonovi zjevoval, není žádný přízrak, ale bytost z masa a krve, která se snad chce pro nějaký přečin Bartonovi mstít. Domníval se, že tato verze – kdyby ji vzal Barton na vědomí – by určitě prospěla jeho rozjitřeným smyslům. Rozhodl se, že muže stůj co stůj polapí a tím vyvrátí původní dojem, že se stal jeho zeť obětí nadpřirozených sil.

Barton s cestou souhlasil a odjel – generál ho doprovázel – do Anglie. Z Doveru odcestovali plachetnicí do Calais. Každým dnem se Bartonova nálada lepšila, zotavoval se rychle a jeho sebedůvěra stoupala.

Přistáli v calaiském přístavu za krásného letního dne. Hlouček lidí čekal před přístavem na své známé a přátele a bavili se pohledem na cestující. Montague vystoupil první. Ušel pár kroků a tu ho nějaký drobný muž uchopil za rukáv kabátu a řekl:

„Neměl byste tak pospíchat, vašemu příteli se udělalo nevolno... zdá se, že omdlívá...“

Generál se rychle otočil a spatřil Bartona bledého jako stěna. Přiběhl k němu.

„Stalo se vám něco, kamaráde?“ zeptal se.

„Zase se objevil... je tady... viděl jsem ho.“

„Kde? Kde je? Ukažte mi ho!“

„Byl tady... před chvílí... zmizel,“ drmolil Barton.

„Ale kde? Jak vypadal? Rychle!“

„Držel vás za rukáv, něco vám říkal a ukazoval na mne.“

Montague se vrhl do davu, pamatoval se na toho muže dobře, ale nenašel ho nikde. Po chvíli marného hledání se vrátil.

„Je to marné,“ řekl Barton odevzdaně. „Nemohu proti němu dále bojovat. Nikdy mu neuprchnu, je jisté, že mě k němu váže jakési strašlivé pouto.“

„Jen klid, příteli,“ domlouval mu Montague. „Takhle nemůžete

mluvit. Určitě toho lumpa chytíme.“

Barton už generála neposlouchal. Zmalomyslněl. Všechny generálovy návrhy odmítal a jen se chtěl vrátit domů, neboť – jak pověděl Montaguemu – věřil, že brzo zemře.

Vrátil se Dublinu a první, koho spatřil na břehu, byl jeho pronásledovatel. Od té chvíle ztratil Barton i ten zbytek naděje, kterou doposud měl. Úplně se poddal radám svých přátel, a když mu navrhli, aby se přestěhoval na venkov do Clontarfu, apaticky souhlasil.

Tamější lékař mu zakázal vycházet z domu. Měl zůstat jen v domě s okny do dvora, aby byl uchráněn nového setkání se svým pronásledovatelem. Lékař doufal, že taková naprostá izolace Bartonovy halucinace rozptýlí a vrátí mu ztracený klid.

Pomalou se dostavovaly jakés takés výsledky. Klauzura Bartonovi prospěla. Minul týden, druhý, uběhl měsíc a mužík se neukazoval. Bartonovy nervy se pomalu uklidňovaly, a i když se stále ještě z života příliš netěšil, alespoň o něj neztrácel zájem.

Jednou poslala lady L. svou komornou do zahrady, aby jí tam natrhala některé léčivé byliny. Sluší se podotknout, že si lady L. – jako ostatně většina tehdy vzdělaných dam – velice na své znalosti bylin zakládala. Dívka však úkol nesplnila. Přiběhla za chvíli velmi vyděšená a vypravovala podivnou věc.

Trhala prý byliny vzadu v zahradě až u plotu, když najednou zableskla, že se za ní někdo hrubě zachechtal. Otočila se a spatřila, jak na ni hledí skrz živý plot malý a neobyčejně ošklivý člověk. Neznámý prý na ni mluvil, ale vyděšená dívka si zapamatovala jen obsah jeho řeči. Říkal prý, aby vyřídila panu kapitánovi, aby opět vyšel ze svého úkrytu, jinak ať se připraví na to, že si jeho přátelé pro něho sami dojdou. Potom cizinec seskočil do zahradního příkopu a rozhrnul hlohové větve – komorná nečekala, až proleze plot, a utekla.

Vyděšená lady L. komorné přísně nakázala, aby o své příhodě nikomu nepovídala, a nechala sloužícími prohledat celou zahradu i sousední pole. Jako obvykle, nenašli vůbec nikoho. Celá ta historie zůstala utajena a Barton se o ní nikdy nedověděl.

Vycházel občas do dvora nalokat se čerstvého vzduchu. Vrata byla stále zamčena, ale přece jen se jednou nedopatřením stalo, že zůstala

potevřena malá branka. Barton se procházel nádvořím, a když se otočil k bráně, spatřil za mřížemi upřený pohled svého ničitele. Fascinován a k smrti vyděšen tou hroznou podívanou, klesl v bezvědomí na zem.

Našli ho až za několik minut a dopravili do ložnice, z níž – pokud byl ještě živ – již nikdy nevyšel. Od této příhody se Bartonovo chování výrazně změnilo; nebyl tak rozčilený, nezoufal si a v jeho mysli zavládl klid – smířlivý předsmrtný klid.

„Myslím, že už to brzy skončí, příteli,“ řekl jednoho dne generálovi. „Dostalo se mi znamení z onoho světa, odkud pramení mé utrpení. Konec se blíží, mé utrpení skončí.“

„Stalo se něco významného?“ zeptal se generál.

„Ano,“ řekl Barton. „Můj trest končí. Smutek, pravda, asi neskončí nikdy, ale muka pominou. Vydržím pokorně... do konce...“

„Jsem rád, že jste se uklidnil, Bartone,“ řekl generál. „Určitě se zase zotavíte.“

„To těžko,“ řekl Barton klidně. „Nikdy už nebudu žít jako dřív. Brzy zemřu... jen ho ještě jednou spatřím.“

„To jste se dověděl od něho?“ zeptal se Montague.

„Prosím vás, od něho se nikdo nic příjemného nedozví. To, co vím, je zpráva dobrá, vlídná. Přišla tak láskyplně a slavnostně, že byste to těžko pochopil. Musel bych vám vyprávět... ale to není třeba křísit...“ řekl Barton se slzami v očích.

„No tak, příteli,“ řekl Montague, nechápaje důvody Bartonova dojetí. „Není třeba si zoufat. Všechno to jsou jen zlé sny nebo darebáctví nějakého lumpa, který se vám za něco mstí. Ten skrček nemá odvahy se s vámi vyrovnat jako muž.“

„Ano, vztek má, to jistě,“ souhlasil Barton. „Když Bůh dopustí, aby sám Zlý pověřil provedením trestu obět' bývalého zločinu, je jen pochopitelné, že prožívám pekelnou odplatu už tady na zemi. Ale Boží milost mi naznačila možnost naděje. Kdyby Bůh dovolil, abych vypustil duši bez toho strašlivého zjevení, které mě zřejmě nemine, ví Bůh, že bych rád zemřel už dnes. Ale on se vrátí... naposled... to bude příšerné...“

Barton se zimničně roztrásl a tak zbledl, že se Montague rychle po-

kusil převést hovor na jiné pole.

„Nebyl to sen,“ řekl tiše Barton. „Jen velice zvláštní nehmotný stav, že jsem vše vnímal tak skutečně, jako teď vím a slyším.“

„Co jste viděl a slyšel?“

„Když jsem ho spatřil a ztratil vědomí,“ pokračoval Barton, „jen pomalu jsem se probíral z mdlob. Ležel jsem na břehu jezera u vysokých hor. Okolí tonulo v růžovém oparu. Má hlava spočívala na klíně dívky a ta dívka zpívala píseň o mém životě. O mé minulosti, budoucnosti; pomalu se mi vracel dávný cit, o němž jsem dosud myslel, že pominul. Byla to krásná píseň – nebesky čistý hlas. Ach, Bože, jak jsem ten hlas miloval! Okouzlen jsem hleděl do krajiny – bylo to tak silné kouzlo, že jsem ani jednou nepohlédl do té tváře, a byla tak blízko... Poznenáhlu píseň slábla a já pomalu upadal do temnot. Probudil jsem se klidný, věděl jsem, že mi bylo odpuštěno.“

Barton se opravdově a hořce rozplakal.

Bartonův život se od toho dne, kdy omdlel, proměnil v hluboký, melancholický, ale vyrovnaný smutek. Jen občas propadal šílenému strachu, a to tehdy, když si uvědomil, že má prožít ještě jednou poslední nejstrašlivější setkání se svým učitelem. Barton se zavíral ve své ložnici za zataženými roletami a dovolil vstoup jen svému sluhovi.

Sluha to byl věrný a poctivý; jeho povinnosti byly jednoduché: Ve dne v noci dělat Bartonovi společníka, dbát, aby byly stále zataženy závěsy, a dodržovat co nejpřísnější dohled nad tím, aby bylo zamezeno, že by mohl Barton spatřit svého pronásledovatele. Barton se samoty děsivě bál. Pomyšlení, že by ještě někdy vyšel na ulici, absolutně vyloučil.

Za tohoto stavu byly ovšem přípravy na Bartonovu svatbu se slečnou Montagueovou přerušeny. Slečna byla mnohem mladší než Barton, jejich zájmy se v mnohém lišily a tak se slečna Montagueová – přestože svého snoubence upřímně litovala – příliš nermoutila. Snažila se Bartona nějak rozptýlit. Navštěvovala ho, četla mu, ale nikdy se jí nepodařilo vzbudit v něm alespoň jiskřičku naděje.

Mladé dívky si s oblibou chovají nejrozmanitější zvířata; slečna Montagueová si z nepochopitelného rozmaru velice oblíbila starou a krásnou sovu, kterou chytil zahradník ve zbořeništi bývalé konírny.

Věnovala jí až nepřístojnou přízeň. Barton zdaleka sympatie své snoubenky k jejímu mazlíčkovi nesdílel. Ten pták se mu hnusil a začal ho prudce nenávidět. Nesnesl ho ani na okamžik ve své blízkosti, a ačkoliv se to zdá směšné, bál se ho.

Jednou v zimě, kolem druhé hodiny ráno, ležel jako obvykle Barton v posteli, sluha odpočíval na lehátku v téže místnosti a na stole hořela svíčka. Sluha už spal, když ho probudil Bartonův hlas.

„Mám pořád takový dojem, že jim ten odporný pták uletěl a schoval se tady v pokoji. Zdálo se mi o tom. Smithe, vstaňte a podívejte se po něm.“

Sluha se vymotal z přikrývek a začal sovu hledat. Zaslechl něco jako syčení nebo sykot, známý zvuk, který sovy vydávají. Ten zvuk vycházel pravděpodobně z chodby před Bartonovým pokojem, a proto sluha otevřel. Jakmile vyšel na chodbu, uslyšel, jak za ním dveře zaklaply. Myslel si, že to udělal průvan, a protože nad dveřmi bylo malé okénko a tím pronikal do chodby svit svíčky, nezabýval se tím a dál hledal ptáka.

Ušel pár kroků, když vtom zaslechl, jak ho pán – ležel v pokoji za závěsem a tak nemohl vědět, že sluha vyšel z pokoje – volá jménem a prosí ho, aby přenesl svíčku na noční stolek. Byla noc a sluha nechtěl na svého pána ze schodiště křičet, a tak se pomalu vracel k pokoji. S údivem slyšel, že za něho uvnitř kdosi odpověděl a oknem nad dveřmi zahlédl svíčku, jak se pohybuje pokojem.

Zcepenělý úžasem – a zároveň přitahován zvědavostí – se zastavil u dveří, ale nenašel v sobě odvahu je otevřít. Zaslechl šelest, zavržení prken v podlaze a pak hlas, tichý a vmlouvavý, jako když někdo uspává dítě.

V tom okamžiku zasípal Barton hlasem staženým hrůzou: „Proboha... Proboha...!“ Opakoval to několikrát. Pak nastalo ticho. Ozývaly se jen ty podivné chlácholivé zvuky. A pak se ozval ohlušující výkřik smrtelné úzkosti, tak hrozný a bolestný, že se sluha bez rozmyslu vrhl ke dveřím. Dveře byly zavřeny zevnitř, ať lomcoval klikou sebezúřivěji, neotevřely se. Hrozný křik v pokoji sílil a neustával, chlácholen stále těmi nevysvětlitelnými konejšivými zvuky.

Sluha polomrtvý strachem začal prchat po schodišti. Na odpočívá-

dle se srazil s generálem Montaguem. Právě v okamžiku, kdy se setkali, hrozný jekot v pokoji zmlkl.

„Co se to děje?... Proč nejste u svého pána?“ vykřikl Montague zděšeně. „Aby se tak... proboha... Snad se mu nic nestalo?“

„Bůh nás opatruj, už je konec,“ vydechl sluha s pohledem na dveře. „Určitě je mrtvý, pane generále. Určitě je po něm...“

Generál se vrhl k Bartoňovým dveřím, stiskl kliku a dveře se bez nejmenšího odporu otevřely. Z nebes postele se vznesla sova, zlověstně zahoukala a prolétla jim nad hlavami. Vanem sovích křídel svíce zhasla.

Pták prorazil okenní tabuli na schodišti a za třeskotu rozbitého skla zmizel ve tmě.

„Přece tady byla, ta zrůda,“ zašeptal sluha užasle.

„Hnusný pták,“ vypravil ze sebe poděšený generál. Svě leknutí nedokázal skrýt.

„Ta svíčka byla jinde,“ řekl sluha stísněně. „Podívejte se, někdo ji odnesl k posteli.“

„Odhrňte ten závěs, člověče, co tu tak stojíte!“ zavrčel generál podrážděně.

Sluha stál a nehýbal se.

„Podržte aspoň tu svíčku,“ řekl Montague. Přistoupil k posteli a rozhrnul záclony.

Světlo svíce ozářilo postavu schoulenou v nohách postele, skrčenou, jako kdyby před něčím couvala. Křečovitě sevřené ruce svíraly lem příkrývky.

„Bartone! *Bartone!*“ vykřikl generál. Vzal svíčku a posvítil mu do tváře – bledé, ztrhané, s pokleslou bradou a zakaleným zrakem. „Můj Bože, on je mrtev!“ zamumlal generál. Stáli a hleděli na mrtvého, na to hrozně divadlo. Montague se dotkl Bartonovy ruky. „Je už studený,“ zašeptal.

„Pohledte, generále... ať se propadnu,“ řekl sluha a otřásl se děsem. „Něco bylo tady v posteli... něco tam měl. Tady... podívejte se.“

V příkrývkách, v nohách postele, se jasně rýsoval hluboký důlek, jako by ho tam vytlačil nějaký těžký předmět.

Montague mlčel.

„Pro Boží smilování, pane generále, pojdme odtud,“ řekl sluha a uchopil Montaguea za paži. „Pryč odtud... tady už nic nepořídíme...”

Vtom zaslechli ze schodiště blížící se kroky a Montague poslal sluha, aby zastavil ty příchozí. Uvolnil mrtvému sevřené prsty, uložil ztuhlou postavu na lůžko, pečlivě zatáhl závěsy a vyšel z pokoje.

SOUDCE HARBOTTLE

Nad tento příběh nadepsal dr. Hesselius titul „Zpráva Harmanova“, a to z těchto prostých důvodů: Existuje totiž dvojí vylíčení pozoruhodného případu soudce Harbottlea; první z pera paní Trimmerové z Turnbridge Wells (z června 1805), a druhé od pana Anthonyho Harmana. Protože se zápis paní Trimmerové ztratil, bylo jako podklad pro příští vypravování použito pouze verze Harmanovy. Dr. Hesselius k tomu uvádí: „Pokud jde o fakta, ne ovšem lékařsky odborná, vypravování pana Harmana se naprosto shoduje s vylíčením paní Trimmerové.“

1

Jednou asi před třiceti lety přišel si ke mně postarší člověk pro pravidelnou splátku na dluh, který jsem u něho měl. Byl to muž pohublý, zasmušilý, kterému se v poslední době nevedlo zrovna nejlépe. Přesto však žil slušně, čestně a vždy si potrpěl na bezúhonný charakter – zkrátka postava přesně do strašidelného příběhu.

A hned mi také jeden pověděl. Ten dobrák tím chtěl omluvit to, že přišel asi o dva dny dřív, protože jindy si chodil pro peníze přesně v den kvartálu. Usmyslil si, že se přestěhuje, a tak musel zaplatit ještě rychle zbývající nájem.

Bydlel v zastrčené ulici ve Westminsteru v obrovském, dřevem obloženém domě s malými okny. Podle inzerátu to byl dům nájemný, ale zájemci se zrovna nehrnuli.

Dům vedla s jednou posluhovačkou vychrtlá dáma, oděná do vyrudlých hedvábných šatů, žena málomluvná a jistě přísná. Jediný pochopitelný důvod, proč právě v téhle barabizně můj přítel bydlel, byla

jeho láce. Ještě jeden důvod tu však byl: ten dům byl tichý a klidný. Můj přítel tam žil spokojeně rok, obýval dvě místnosti; obývací pokoj, ložnici a malou komoru, kde měl knihovnu.

Jednou večer uzamkl dveře (dělal to vždy) a chystal se na lůžko. Nemohl usnout, a tak si chvíli četl – až do okamžiku, kdy na hodinách odbila jedna hodina. Vzápětí nato spatřil ke svému zděšení, že se dveře pomalu otevřely a do pokoje vpochoďoval štíhlý pán, asi padesátiletý, v černém obřadním obleku jako od Hogartha a za ním ještě jeden muž, tlustý, s trudovitou masitou tváří. Na sobě měl květovaný župan, sametovou čapku a na prstu zlatý prsten.

Ten v županu nesl v ruce klubko silného provazu a následován pánelem v černém prošel pokojem okolo postele a oba zmizeli beze slova v temném přístěnku. To bylo vše.

Můj přítel byl tak vyděšen – tím více, když ráno zjistil, že oboje dveře jsou jako vždy řádně zamčené –, že pouhá myšlenka, že by měl ještě někdy do toho pokoje vstoupit, mu naháněla hrůzu. Vyprávěl, že si ho postavy vůbec nevšimly, kráčely naprosto nehlučně, jako duchové, i když jasně cítil, jak se podlaha pod jejich kroky otrásá. Byl tak vyděšený a popletený, že jsem se na víc neptal – vzpomněl jsem si totiž na jednoho známého, který mi vyprávěl podivnou historku. Napsal jsem mu a zde je odpověď:

Píšete mi, že byste rád znal některé podrobnosti týkající se posledních let života soudce Harbottle, přisedícího vrchního civilního soudu. Zajímají vás zřejmě podivné události, které se staly po čase předmětem všelijakých metafyzických dohadů.

Naposledy jsem navštívil jeho rodinný dům ve Westminsteru asi před třiceti lety. Těžko dnes určit, jak je starý. Říká se, že ho postavil turecký obchodník Roger Harbottle někdy za vlády krále Jakuba I. Je to dům z pálených cihel, s okny obloženými rustikovými pásky, stál poněkud vzadu za ostatními domy, s tepanou mříží okolo schodiště. Předsíň s velkým krbem je obkládaná dřevem. Okna jsou vysoká, s malými tabulkami skla. Vejdeme-li klenutým portálem, dostaneme se na široké točité schodiště. Oproti moderním domům je to budova příliš rozsáhlá, neútná a temná.

Poprvé jsem do toho domu vstoupil se svým otcem v roce 1808.

Bylo mi dvanáct let. Mému otci bylo asi šedesát. Vídal často Harbottla úřadovat v paruce a v taláru (před soudcovou smrtí v roce 1748) a neměl z něho příliš dobrý dojem.

Harbottlovi bylo kolem sedmdesátky, měl širokou nezdravě vypadající tvář, veliký orlí nos, pronikavé oči a krutá ústa. Můj otec tvrdil, že nikdy neviděl hrozivějšího člověka. Šla z něho hrůza, tím více, že za vysokým čelem bylo lze tušit bystrý mozek. Vyjadřoval se drsně a se sžíravým ironickým vtípem – nejlepší zbraň, jakou mohl soudce tehdy vládnout.

Ten starý soudce byl považován za nejzlomyslnějšího muže v Anglii. Se zákony se příliš nemazlil. Proti soudním znalcům, porotám a advokátům bojoval lichocením, hrozbami a úplatky. Brzo získal pověst zlého, nebezpečného a nespravedlivého soudce. To mu vůbec nevadilo.

V roce 1746, v době zasedání parlamentu, se dal soudce odnést sloužícími v nosítkách do sněmovny a vyslechl výsledek hlasování, na němž mu pochopitelně velmi záleželo. Potom se chystal domů, ale byl tak krásný a vlahý podvečer, že se rozhodl pro malou procházku. Nosítka poslal domů a doprovázen dvěma sloužícími, vydal se pěšky.

V jedné úzké uličce, mezi vysokými bloky domů, dostihl podivně vyhlížejícího starého pána. Měl na sobě tmavozelený kabát s kapucí a velikými šedými knoflíky, klobouk se širokou krepou a napudrovanou parukou. Klopýtal pomalu, opíraje se o hůl a berlu.

„Promiňte, pane,“ řekl stařec, když ho soudce míjel.

Promluvil jako gentleman a soudce, všímaje si jeho slušného oděvu, řekl drsně: „Co chcete, člověče?“

„Mohl byste mi ukázat, kde bydlí soudce Harbottle?“ řekl muž. „Chtěl bych mu sdělit něco důležitého.“

„Můžete to říci před svědky?“

„To rozhodně ne. Jsou to zprávy důvěrné,“ řekl stařec.

„Tak mě doprovodte domů, já jsem soudce Harbottle.“

Kulhavý stařec přijal rád pozvání a za pár chvil již stáli proti sobě v soudcově pracovně. Muž byl zadýchán rychlou chůzí, chrchlal a dusil se kašlem. Usedl unaveně do křesla a odložil klobouk. Pak se rozhovořil. Zůstal se soudcem za zavřenými dveřmi asi půl hodiny. Musely

to být zprávy závažné, protože jen málokomu obětoval soudce víc než deset minut času, zvláště když za dveřmi salónu zněl klavír a smích mladých žen, které soudce pozval k nočnímu (jak se říkalo, velice pochybnému) dýchánku.

Sluha, který doprovázel starého pána z domu, si všiml, že soudcův obličej, když se s mužem loučil, smrtelně zbledl a stáhl se do starostlivých vrásek, Z toho usoudil, že to musely být zprávy nepříjemné, které se soudce od muže dověděl.

Soudce pak, místo aby se odpotácel (trpěl totiž pakostnicí) do salónu k veselé společnosti a míse s punčem, stál pobledlý v pokoji, přešel k oknu a s nosem přitisknutým na okenní tabuli pozoroval odchod toho divného starce.

Sotva zarachotila brána, vrhl se soudce na chodbu, hulákal plno rozkazů kořeněných jadrnými kletbami a nařídil sluhovi, aby ihned dostihl starého muže, nabídl mu doprovod a zjistil tak, kde bydlí, co je zač a vůbec všechno, co jen bude moci.

„Jestli můj rozkaz nesplníš, vyrazím tě z domu ještě dneska,“ křičel.“

Sluha popadl hůl a vyřítil se na ulici.

Nebudu teď líčit, co prožil.

Stařec vypravoval soudci v přepychové komnatě podivnou historii. Je dost možné, že on sám byl spiklenec. Druhá možnost je, že byl trochu pomátlý.

Vzrušeně soudci vypravoval toto:

„V shrewsburském vězení sedí jakýsi Lewis Pyneweck, obžalovaný z padělání smének na sto dvacet liber. Býval obchodníkem v Shrewsbury.“

„Opravdu?“ zeptal se soudce. Věděl ovšem o tom případu moc dobře.

„Ano, pane.“

„Tak se do toho nepleťte, já ho budu soudit, a jestli jen o té záležitosti ceknete, dám vás zavřít.“

„Nechci se do toho plést, pane,“ řekl stařec vystrašeně. „Ale dozvěděl jsem se něco, co byste měl znát.“

„Tak mluvejte, nemám na plané řeči čas.“

„Slyšel jsem, že se tvoří tajný soud, který má sledovat počínání soudců,“ řekl. „Především vaše počínání.“

„Kdo to organizuje?“

„Nevím, pane. Jen jsem o tom slyšel.“

„Nebudete-li mluvit, poženu vás před soud, to si pamatujte.“

„Nic jiného si nepřeji, pane,“ řekl stařec. „Ale buďte tak hodný a předvolejte mne až za tři dny.“

„Proč?“

„Zatím neznám žádná jména, ale domnívám se, že za tři dny budu mít seznam těch lidí a ještě některé důležité důkazy.“

„Trváte na té lhůtě?“

„Ano, pane.“

„Jsou ti spinklenci jakobíni?“

„Myslím, že ano.“

„Tak tedy spiknutí politické! Já ale politické vězně nesoudím – co se tedy o mě starají.“

„Podle toho, co vím, chtějí se jistým soudcům pomstít.“

„Jak se ten spolek jmenuje?“

„Nejvyšší odvolací soud, pane.“

„A kdo jste vy? Jak se jmenujete?“

„Hugh Peters, pane.“

„To je whigské jméno, ne?“

„Ano, pane.“

„Kde bydlíte?“

„V Temžské, naproti domu U tří králů.“

„Hm, dejte pozor, abyste nedoplátil i na toho jednoho, co máme. Jak to, že vy, počestný whig, víte o jakobínském spiknutí? No?“

„Znám jistého člověka, který byl k účasti sveden. Ale uvědomil si své provinění a rozhodl se zpravit o tom krále.“

„To zní dost rozumně. Zná účastníky spiknutí?“

„Jenom dva z nich. Očekává, že bude pozván na jejich schůzku a získá jejich seznam spolu se zněním přísahy. Bude znát i místo jejich schůzí. Tohle všechno chce udělat dřív, než na něho padne podezření, pane. Na koho by se pak měl s těmi informacemi obrátit?“

„Na královského vrchního návladního. Ale co s tím mám společné-

ho já? A co ten vězeň Pyneweck? Patří k nim?“

„To nevím. Ale říká se, že když ho budete soudit, draze na to doplatíte.“

„Jak tak na to koukám, milý pane, zavání to krví a velezradou. Vrchní návladní s nimi pěkně zatočí. Kdy se uvidíme, pane?“

„Když dovolíte, zítra, před nebo po vašem přelíčení. Rád vám řeknu, co je nového.“

„Tak přijďte, Petersi. Zítra ráno v devět. A nemyslete si, že mě nějak podvedete. Odnesl byste to vsazením do klády.“

„Proč bych to dělal, pane? Přece bych za vámi sám nepřišel.“

„Dobře, věřím vám, Petersi.“

A tak se rozloučili.

Bud' má nalíčený obličej, nebo je v posledním tažení, pomyslel si soudce. Ten stařec měl tvář bílou jako křída.

Vem ho d'as, vrčel soudce, když stoupal po schodech, zkazil mi úplně náladu.

2

Mezitím sluha, vyslaný soudcem za Petersem, starce lehce dostihl a nabídl mu doprovod. Ten rád souhlasil, zavěsil se do sluhy a vydali se na cestu. Neušli ani sto kroků, vtom se stařec zastavil a řekl: „Proboha, slyšel jste? Upadla mi. Měl jsem tady v rukavici vzácnou minci, guineu. Mám tak špatný zrak. Nemohl byste se podívat, kam se zaktálela?“

Stalo se to v pusté, zapadlé ulici. Sluha se ochotně sklonil k zemi a tu mu stařec zasadil dvě prudké rány do hlavy holí, a zanechav ho v krvi a omráčeného na zemi, rychle zmizel.

Za hodinu přivedl policista omámeného sluhu domů. Soudce mu vynadal, křičel na něho, že byl opilý, a hrozil, že ho předá k soudu za braní úplatků.

Soudce nadával a klel, ale v skrytu duše byl spokojený; bylo zřejmé, že stařec byl najatý spiklenec, který měl soudce vystrašit.

„Odvolací soud“, jak o něm hovořil nepravý Peters, byla jistě insti-

tuce pro Harbottle nepříjemná, tím více, že měl na svém kontě pěkných pár procesů končících popravou, v nichž se zacházelo s paragrafy velice benevolentně, ovšem že ne ve prospěch souzeného. Soudce Harbottle měl navíc své důvody k tomu, aby právě Lewise Pynewecka soudil. Rozhodl se, že se své povinnosti nevzdá. Mnoho strachu z nějakého starce neměl.

Když ale tak přemýšlel o své minulosti, vzpomněl si na jistého chlapíka, velice hubeného, strojícího se do tmavých smutečních šatů, který se živil obchodováním. Navíc se soudce bez sebemenších výčitek upamatoval na jeho mladou a půvabnou ženu, ke které se choval víc než přátelsky. Ovšem že ten muž byl Lewis Pyneweck a už dost dlouho soudci překážel. Teď seděl ve Shrewsbury ve věznici, obžalován za padělání směnky. Bylo jisté, že v dobrém na Harbottle nevzpomínal.

Historie s kupcem a jeho ženou byla už staršího data, ještě z doby před pěti lety, kdy soudce v jeho domě bydlil. Ukřivdil mu tehdy, ale nikdy se tím příliš netrápil. Snad se jen trochu obával možného skandálu.

Teď ale byla situace jiná; Pyneweck se dopustil podvodu a bude po právu souzen. A bude to Harbottle, kdo ho odsoudí. Nechá-li ho popravít, splní jen svou povinnost. Alespoň takhle o tom soudce Harbottle přemýšlel.

Zrána druhého dne vešla do jeho pracovny mladá žena, velice pohledná žena, v koketním nočním čepečku a lehounkém květovaném župáčku. Na prstech jí zářily prsteny. Nikdo by neuhádl, že ten starý a odpudivý člověk může mít tak roztomilou hospodyní.

„Zase napsal dopis,“ řekla mazlivě a objala soudce kolem krku. „Přišel v ranní poště. Opravdu pro něho nemůžeš nic udělat?“

„Pokusím se,“ řekl soudce nevrle.

„Vím, že mi to přání splníš.“

Soudce se posměšně uklonil.

„Co podnikneš?“ zeptala se.

Soudce se zasmál. „Dám ho popravít.“

„To nemyslíš vážně. To přece neuděláš, drahoušku.“

„Tak se mi zdá, že jsi se nakonec zamilovala do svého manžela.“

„Tak se mi zdá, že na něho žárlíš,“ řekla. „Neboj se, skoncovala jsem s ním nadobro.“

„On s tebou taky. Nejdřív ti ale sebral všechny peníze a šperky,“ řekl soudce rozzlobeně. „Teď přilezl a ty mu nalítneš. Budeš ho litovat a on tě okrade ještě jednou.“

Žena se zasmála a pohladila Harbottla po tváři. „Potřeboval by peníze na advokáta,“ řekla a upravila si před zrcadlem vlasy. Rozhodně jí situace bývalého manžela na srdci příliš neležela.

„Je to darebák,“ zahřměl soudce. „A navíc drzoun. Pamatuj si, že jestliže mu odepíšeš z mého domu, příště už budeš psát odněkud jinud. A teď běž a nekňourej mi tady,“ řekl soudce a ukázal na dveře. Žena ochotně poslechla.

Vážený pan Hugh Peters se už nikdy neukázal – to je myslím jasné. Ani soudce o něm s nikým nemluvil, ale často si na podivnou rozmluvu vzpomněl. Myslel na jeho tvář a stále více byl přesvědčen, že pod ochranným líčením svítily mazané oči Lewise Pynewecka.

Soudce pak zašel k státnímu návladnímu a oznámil mu, že se ve městě objevil muž, nápadně podobný Pyneweckovi, drženému v shrewsburském vězení, a požádal ho, aby zjistil, zda toho člověka někdo z vězení nepustil.

Harbottlovy obavy byly zbytečné. Vězeň byl bezpečně pod zámkem.

3

Přiblížila se doba přelíčení. Harbottle, a s ním i ostatní soudci, odjeli do Shrewsbury. Paní Pynewecková zatím hospodařila v soudcově dome, a protože se v té době šířily zprávy jen velmi pomalu, s napětím očekávala výsledek procesu.

S vedením domácnosti příliš starostí neměla; se soudcem, který cestoval v ekvipáži, odjela převážná část služebnictva.

Teď, když se Pyneweckův osud zdál zpečetěn, pocítila náhle výčitky svědomí. Přes všechny minulé hádky, zlo jejich bývalého společného života a vzájemné křivdy – sama na nich měla také svůj podíl –

přece jen manžela litovala. Nemilovala ho nikdy, ale ani ve snu ji ne-
napadlo, že to ponese tak těžce. Den přelíčení znala, celý den na man-
žela vzpomínala a večer už byla tak nervózní, že se o ni pokoušely
mdloby.

Uběhly tři dny. Pro záplavy mezi Londýnem a Shrewsbury dochá-
zely zprávy opožděně. Děsila se okamžiku, až se dozví to, co stejně
tušila.

Přece jen tajně doufala, že se soudce obměkčí, tím víc, že se jí po-
dařilo poslat manželovi žádané peníze, a tak si mohl advokáta na-
jmout.

Konečně držela v rukou opožděné vydání Ranního oznamovatele,
který přinášel vždy seriózní, i když trochu stručné informace. Přelétla
rychle očima stránky a četla:

ROZSUDKY SMRTI

V pátek 13. t. m. byli popraveni:

Thomas Primer, alias Kachna – za loupežné přepadení

Flora Guy – za krádež

Arthur Pounden – za vloupání

Matilda Mummery – za pobuřování

Lewis Pyneweck – za padělání směnky

Třásla se slabostí a vzrušením a četla ty řádky snad desetkrát.

V domě znali půvabnou hospodyní pod jejím dívčím jménem
Carwellová. O její minulosti nikdo nevěděl, zrovna tak o jejím skuteč-
ném poměru se soudcem.

Flora Carwellová vyběhla po schodech, uchopila do náručí svou
sedmiletou dcerku a zanesla ji do ložnice. Nevěděla ani, proč to dělá,
posadila děvčátko na koberec, usedla proti ní, a aniž by byla schopna
promluvit jediné slovo, hleděla do její hezké tváře a plakala.

Doufala, že soudce přece jen jejího manžela zachrání. Zuřila, tiskla
a líbala vyděšené dítě, které právě ztratilo otce. To dítě nevědělo o
ničem; vždycky jí říkali, že tatínek dávno zemřel.

Flora Carwellová byla žena prostá a smyslná, ješitná a vášnivá, ni-
kdy svého jednání nelitovala, ale teď pocítila výčitky svědomí.

Netrápila se dlouho; živila se spíše bifteky a pudinky než city, utěšila se několika sklenkami punče, a když se vrátil soudce Harbottle do Londýna, našla definitivně útěchu v jeho náruči. Za čas na Lewise Pynewecka ani nevzpomněla.

Po několika týdnech odjel soudce projednávat soudní případy do Old Bailey. Právě když popouštěl uzdu své cynické výmluvnosti, hřměl na vyděšeného obžalovaného a shromažďoval proti němu přitěžující okolnosti, náhle ztichl, a místo aby se věnoval porotě, užasle hleděl do řad návštěvníků.

Mezi lidmi po straně sálu stál vysoký muž, oblečený do ošuntělého červeného oděvu, muž s pohublou a ponurou tváří. S rostoucím vzrušením rozeznával soudce v jeho tváři rysy Lewise Pynewecka. Ten muž právě předal soudnímu sluhovi jakýsi dopis, uvolnil si šátek u krku a zakroutil podivně hlavou. Užaslý soudce si nemohl nevšimnout na jeho krku temněmodré naběhlé podlitiny, připomínající strangulační čáru.

Na chvíli ten muž – ještě s několika dalšími – vystoupil na schod, aby lépe viděl, pak sestoupil do sálu a zmizel soudci z očí.

Harbottle vyskočil, obrátil se k ozbrojenému strážci, ukázal ve směru, kde muž zmizel, a rozkázal chraplavým hlasem, aby toho muže, který rušil přelíčení, ihned zatkl.

„Právě odešel ze sálu,“ vykřikl na nechápavě se tvářícího strážce. „Předved'te ho do deseti minut, nebo z vás tu uniformu strhám.“

Návladní, oba advokáti i přítomní diváci hleděli udiveně nejdříve na soudce a pak ve směru, kterým hrozivě trčela jeho kostnatá ruka. Septem si sdělovali své dojmy – nikdo totiž neviděl ani neslyšel, že by přelíčení někdo rušil. S útrpností hleděli na soudce.

Strážný hledal pochopitelně neznámého rušitele marně. Soudce Harbottle dokončil obžalobu značně krotce, a když se porota odebrala k poradě, rozhlížel se zmateně po sále, jako by hledal muže, který byl před několika týdny oběšen.

Teprve doma si vzpomněl, že mu byl doručen během přelíčení dopis. V sále se jen podíval na obálku, a když přečetl

Váženému vrchnímu soudci

Eliáš Harbottlovi
členu vrchního civilního soudu
Jeho Veličenstva,

zastrčil ho do kapsy bez zájmu. Doma v pracovní obálku rozlepil a zjistil, že obsahuje celý arch popsaný úředním písmem a „sekretářskou“ přílohu, jak se tehdy říkalo opisům právních listin. V dopise stálo:

Pan soudce Harbottle.

Vážený pane,

abyste se mohl připravit včas k soudnímu přelíčení, oznamuji Vám jménem Nejvyššího odvolacího soudu, že na Vás byla podána žaloba a nařčení z vraždy jistého Lewise Pynewecka ze Shrewsbury, protiprávně popraveného za padělání směnky. Jste obžalován ze svévolného zfalšování svědeckých výpovědí, ovlivňování poroty a nezákonného připouštění svědků. Tím jste způsobil žalobcovu smrt.

Mám Vám oznámit, že přelíčení je stanoveno na desátého příštího měsíce u vrchního soudce Twofolda, člena Odvolacího soudu. Vaše pře je na pořadu jako první. Nejvyšší odvolací soud zasedá každý den, ve dne i v noci, nepřetržitě. Příložené Vám zasíláme výtah z protokolu a oznamuji Vám, že shledá-li Vás porota vinným, vynese nad Vámi rozsudek smrti a ustanoví popravu na den desátého, tj. měsíc po uplynutí Vašeho soudního přelíčení.

Podepsán

Kaleb Zvěd

úředník vrchního státního návladního
v Království života a smrti.

Soudce zběžně zalistoval výtahem z protokolu. „A sakra, myslí si, že se nechám zastrašit takovými hloupostmi?“

Zašklebil se, ale přece jen trochu pobledl vzrušením. Jde-li doopravdy o spiknutí, mohli by ho docela dobře zastřelit třeba někde v kočáře! Nebo chtějí jen strašit?

Soudcova odvaha byla příslovečná, nikdy se svých nepřátel nebál a

v dobách, kdy působil ještě jako advokát, vybojoval slušnou řádku soubojů. O jeho statečnosti nebylo pochyb. Ale Pyneweckův případ, to bylo něco jiného. Nebyla snad jeho hospodyní – a nejen hospodyní – hezká, černoooká a smyslná Flora Carwellová? Nebylo by snadné pro někoho, kdo by se o soudce zajímal, zjistit, že Flora Carwellová je vlastně bývalá paní Pynewecková? Tohle byla aféra, která mohla jeho kariéru snadno ohrozit.

Přece jen mu ta záležitost ležela v hlavě, pravda, ne příliš dlouho. Pár dnů byl zasmušilý, přísnější na služebnictvo a pečlivě uschoval do pokladny dopis i papíry, které mu ten neznámý člověk poslal.

Asi za týden – seděli zrovna v knihovně – se soudce zeptal Flory:

„Poslyš, neměl tvůj manžel bratra?“

Paní Carwellová vyjekla úlekem a dala se do pláče. Nebyla k utišení.

„Nech toho breku,“ řekl Harbottle drsně. „Brečet můžeš jindy. Teď potřebuji znát tvou odpověď.“

Teprve když se trochu utišila, paní Carwellová řekla: „Žádný není živ. Manžel měl bratra, ale ten zemřel někde na Jamaice.“

„Jak to víš?“

„Řekl mi to.“

„Mrtvý ti to řekl?“

„Ne, Pyneweck přece.“

„Nic víc nevíš?“

„Ne.“

Čas plynul, ale Harbottle na dopis a výzvu nezapomněl. S radovánkami byl konec. Zavíral se v pracovně a začala se u něho projevovat jakási zádumčivost. Neměl nikoho, komu by se mohl svěřit.

Bylo devátého a to soudce poněkud uklidnilo. Začínal věřit, že to byl všechno jen nesmysl a nemístný žert. Zítra to skončí, říkal si.

(Zde bych chtěl poznamenat, že dopis, který jsem citoval, ani onen výtah z protokolu nikdy nikdo nespatriil. Ani za soudcova života, ani po jeho smrti. Harbottle se o něm sice zmínil dr. Hedstonovi, ale našel se jen opis, psaný soudcem. Pravděpodobně šlo o „opis“ dokumentu, který existoval pouze v Harbottlových představách.)

Večer druhého dne šel soudce do divadla v Drury Lane. Rád si vyšel takhle navečer do některého zábavního podniku. Domluvil se ještě se dvěma přáteli z lincolského klubu, že k němu zajdou po divadle na večeři.

Soudce měl svou vlastní lóži v divadle a s přáteli si ujednali, že k němu přistoupí po představení do kočáru. A tak Harbottle čekal a zíval nudou. Nakonec poslal sluhu, aby se po advokátech Thaviesovi a Bellerovi podíval. Uvelebil se pohodlně v měkkých sedadlech a oddal se příjemným myšlenkám na půvabnou paní Abingtonovou. Jeho kumpáni dlouho nešli a tak si soudce na čas zdříml.

Pak zaslechl jejich hlasy. Smáli se, popichovali a nadělali spoustu hluku. Harbottle, rozespálý, jim nevěnoval mnoho pozornosti. Dvířka zaklapla a povoz se rozdrkotal po dláždění. Soudce byl znavený a tak se ani nenamáhal otevřít oči.

Odbilo dvanáct. Thavies a Beller seděli mlčky v kočáře. Náhle soudce ucítil, jak ho kdosi drsně zvedl z jeho kouta a odhodil do prostřed sedadla. Otevřel oči a zjistil, že sedí mezi dvěma cizinci. Šťavnatě zaklel, ale ihned zmlkl, když zjistil, že ti dva přítomní drží v rukou pistole a jsou oblečeni v uniformách policistů z Bow Streetu.

Harbottle zatahal za šňůru a povoz zastavil. Soudce vysoukal hlavu z okénka a zjistil, že vůbec nejsou ve městě, ale na jakési polní cestě vedoucí pustými třasovisky. Zahlédl jen pár starých a práchnivějících stromů, jejichž mrtvé větve trčely nehnutě do výšky.

K oknu přistoupil sluha. Byl to Dingly Chuff, kterého soudce na hodinu propustil někdy před patnácti lety jen proto, že se mu zdálo, že někam zašantročil lžící. Za domnělou krádež byl pak sluha uvězněn a zemřel ve vazbě na žalární horečku.

Soudce se zachvěl hrůzou a odvrátil se od okna neschopen slova protestu. Sluha zmizel na pokyn jeho strážců a povoz se vydal na cestu neznámou slatinou.

Harbottle pomyslel sice na odpor, ale doby, kdy se mohl pustit do rvačky se dvěma muži, už dávno minuly. Nacházel se v neznámé, pusté krajině, kde by jeho volání určitě nikdo neslyšel, a tak nezbyvalo, než se prozatím poddat osudu a čekat.

Povoz zastavil. Harbottle uviděl hrůznou věc.

Před povozem stála vysoká šibenice se třemi rameny a na každém viselo alespoň deset těl. Některá už byla v pokročilém stavu rozpadu a hniloby; rubáše s nich spadaly a obnažily cary hnijícího masa a bílé kosti.

Nahoře na příčném břevnu směřujícím k cestě seděl kat s dýmkou v ústech, bral z hromádky narovnané kosti a vrhal jimi po kostrách a tělech mrtvých, visících vedle něho z trámů. Bílé kosti létaly vzduchem a srážely z dokola visících koster tu žebro nebo dvě, tu paži, tu nohu, nebo část zahnívajícího trupu.

Kat, zachmuřený, vychrtlý chlap, hleděl dolů z šibenice a odporně se šklebil.

Když spatřil kočár, narovnal se, vyňal dýmku z úst, zamával ve vzduchu silným lanem a vykřikl:

„Provaz pro soudce Harbottle?“

Kočár poskočil po hrbolaté cestě a rozjel se kupředu.

Tak vysokou a mohutnou šibenici soudce nikdy neviděl, i když o ní ve chvílích největší bujarosti a otrlosti snil. Zdálo se mu, že se zbláznil. Mrtvý, dávno mrtvý sluha!... Potřásal hlavou a rozevíral víčka, ale snil-li opravdu, byl to sen, z kterého nedovedl procitnout.

Na odpor nebylo teď ani pomyšlení. Rozhodl se, že udělá cokoliv, jen aby nevzbudil hněv a dostal se z jejich rukou živý. Zapřísahal se v duchu, že s nimi potom pořádně zatočí.

Kočár zahnul okolo nároží velké bílé budovy a vjel do průjezdu. Ocítl se na chodbě, osvětlené mdlým svitem olejových lamp; chodba to byla vystavená z neomítnutého kamene, jako bývají budovy věznic. Strážci odevzdali soudce několika vojákům velkých a hřmotných postav. Divné bylo, že se pohybovali naprosto bezhlučně, jen jejich okované boty duněly po podlaze.

Prošel těsnými dveřmi a ocítl se na lavici obžalovaných. Před ním v soudní síni stál neznámý soudce oblečený v šarlatový talár. Obrovský

a špinavý sál ozařovaly svíčky. Právě končilo jakési přelíčení a porota odcházela do svého kabinetu.

Advokáti psali u malých stolků, četli spisy, přicházeli soudní úředníci a zřízenci, zapisovatel zrovna předával spis a strážný podával soudci nějaký lístek na špici své hole přes hlavy několika lidí, kteří seděli v lavicích pro hosty. Všichni ti lidé vypadali unavení, bledí a měli zasmušilé tváře plné zloby a pohrdání. Nikdo se nesmál. Nikdo hlasitě nepromluvil.

„Král kontra Eliáš Harbottle!“ vykřikl zřízenec.

„Dostavil se žalobce. Lewis Pyneweck?“ zeptal se soudce Twofold hromovým hlasem.

Pyneweck se zvedl od stolu.

„Předved'te obžalovaného,“ řekl soudce, jeho hlas burácel soudní síní.

Harbottle odmítal tvrdošijně nařčení i tento pochybný soud a namítal, že nemají žádné oprávnění držet ho v zajetí a soudit za jeho domnělé přestupky.

Vrchní soudce na něho hleděl a pak se zasmál. Jako na pokyn se všichni přítomní rozchechtali a ukazovali si posměšně na Harbottla, který nechápaje, co se s ním vlastně děje, stál před lavicí obžalovaných, neschopen slova protestu. Jenže přestože se hlasy smály, tváře zůstaly vážné a hleděly na Harbottla s onou známou nenávistí a zlobou. Náhle smích ustal, zrovna tak prudce, jako začal.

Přečetli obžalobu a vzali porotu do přísahy. Přelíčení přes všechny Harbottlovy námitky nelítostně pokračovalo. Nikdo si ho nevšímal. Napadlo ho, že snad zešílel nebo má halucinace.

Jedno bylo zvlášť nápadné; vrchní soudce Twofold, který ho ničil jízlivými a posměšnými poznámkami a okřikoval ho prudkým drsným hlasem – to byl vlastně on, Harbottle. Jenže nejméně v dvojnásobném zveličení. Všechno souhlasilo, zlý a chraplavý hlas, ironie, krutý pohled.

Zdalo se, že Harbottlovy obranné manévry nikdo nebere vážně. Nic nezvolnilo ani na chvíli rychlost, s níž přelíčení špelo ke konci. Jaký má tento konec být a jaký přinese výsledek, o tom Harbottle neměl nejmenších pochyb.

Vrchní soudce měl nepochybně na porotu velký vliv, dával jim znamení hlavou, často se k nim obracel a porotci – spíše jen stíny, neboť ta část místnosti, kde zasedali, se stápěla v šeru – chápavě přizvukovali. Kdykoliv soudce během obžalovací řeči kývl, zatvářili se porotci přímo dychtivě.

Soudce domluvil, opřel se o lenoch židle a upřel na Harbottla pronikavý pohled. Všichni v sále se otočili a s tvrdou a krutou netečností hleděli na obžalovaného.

Ozvalo se táhlé „pst“ a pak soudce řekl:

„Tak co, páni porotci, vinen?“

„Vinen!“ ozvalo se.

Harbottle se zapotácel a málem ztratil vědomí, zdálo se mu, že celá ta špinavá a nevlídná místnost pomalu mizí v šeru a jen řady zarudlých a lačných očí na něj hledí ze všech koutů. Namítl cosi na svou obhajobu a uvedl řadu pádných důvodů, o nichž se domníval, že porotu přesvědčí o jeho nevině, ale vrchní soudce je pohrdavě vyvrátil několika ledabylými slovy. Pak řekl:

„Pane Harbottle, byl jste uznán porotou vinným a jste odsouzen k trestu smrti oběšením. Rozsudek bude vykonán desátý den příštího měsíce.“

Než si užaslý Harbottle uvědomil, že přelíčení skončilo, zazněl rozkaz:

„Odved'te odsouzeného!“

Kdosi ho odvedl z lavice obžalovaných. Harbottlovi se opět zdálo, že světla v soudní síni zeslábla a jen koše s rozžhaveným uhlím žhnuly v šeru.

Prošli několika chodbami, jejichž stěny, jak se Harbottlovi zdálo, byly rozpukané, vystavěné kdysi z neotesaných kamenů.

Strážci ho odvedli do klenuté kovárny, kde dva vysvlečení muži kovali u výhně z rozžhaveného kovu pouta.

Vrhli na zajatce pohled zarudlých očí a odložili kladiva. Ten nejstarší řekl:

„Podej mi pouta pro Eliáše Harbottla!“

Druhý muž, s obrovskou býčí hlavou a obnaženou hrudí, na níž se napínaly obrovité provazce svalů, vzal kleštěmi z výhně do ruda roz-

pálená pouta a podal je svému společníkovi. Ten je uchopil za studený konec řetězu, druhou rukou sevřel Harbottlovu nohu a řekl:

„Tenhle konec zamkneme a druhý,“ ušklíbl se, „hezky k noze přikováme.“

Žárem svítící páska kovu, na jejímž povrchu tančily rudé jiskry, ležela připravena na podlaze.

Jeden muž přitlačil Harbottlovu nohu ke kamenné podlaze, druhý uchopil do kleští žhavý kov a pomocí kladiva a zvláštního přípravku obtočil a skoval pásku okolo soudcova kotníku. Ozval se hrozivý sykot a Harbottle ucítil, jak se kůže a šlachy pálí. Vyrazil ječivý výkřik – a v tom kovářna, klenby i kovář zmizeli, jen bolest zůstala a pálila a šhubala nesnesitelně v noze.

Thavies a Beller, soudcovi přátelé, se velice ulekli, když Harbottle najednou ze spaní tak strašně zavyl. Mluvili a žertovali zrovna o kterém si až příliš moderním manželství a soudce si příliš nevšimli. Harbottle, zmatený hrůzou a bolestí, se vzpamatoval, teprve když spatřil z okna drožky pouliční svítilny a vchod svého domu, před nímž právě kočár zastavil.

„Udělalo se mi špatně,“ zamumlal. „Nohu mám jako v ohni. Hrome, to je bolest! Kdo mě tak udeřil... je to dna... ta nemoc mě usouží,“ podíval se na své udivené přátele. „Jak dlouho to jedeme? Stalo se něco cestou? Tak dlouho jsem spal?“

„Je to deset minut, co jsme odjeli od divadla,“ řekl Beller.

„Nevím, co tě to napadlo, Harbottle,“ divil se Thavies.

Harbottle onemocněl novým záchvatem dny a k tomu pěknou horečkou. Vyléčil se brzy, ale jeho divoká a poživačná povaha se už nevrátila. Za čtrnáct dní byl zdravý, noha nebolela, horečky pominuly, ale soudce vysedával doma v pracovně a snažil se pracně, leč marně, vypudit z hlavy svůj ošklivý sen, jak říkal.

Rozneslo se, že soudce Harbottle trpí záchvatem zádumčivosti, že je vážně nemocný; lékař mu radil, aby odejel nejméně na čtrnáct dní

do Buxtonu.

Pokaždé, když soudce seděl ve své pracovně, odříkával si znění rozsudku, který byl nad ním vyřčen tehdy ve snu – jak se stále utěšoval. „Za měsíc od tohoto dne...“ a pak následovala ona pasáž, kterou soudce sám mnohokrát říkal. „A budete pověšen za hrdlo, až zemřete...“

S rostoucím napětím sledoval kalendář a v duchu se utěšoval. Hloupé sny, myslel si. Nervová slabost, vrtoch mozku, nesmysl.

Přesto ale často pročítal onen osudný dopis a spis, který byl k němu přiložen, míval těžké sny a spatřoval v nich pustá, hrozná místa a vojáky, kteří ho chtěli zatknout a unést.

Jeho energie slábla, humor mizel. Byl teď zamlklý, nervózní, i jeho kolegové advokáti si toho všimli. Přátelé o něm mluvili jako o nemocném člověku, lékař tvrdil, že trpí hypochondrií, že však nový záchvat dny stále hrozí, a naléhal, aby se soudce odebral do Buxtonu, kam lidé postižení touto chorobou odjížděli na léčení.

Harbottle se bál zůstat sám v pracovně, samota ho tížila, a tak zavolaal Floru Carwellovu, aby s ním vypila šálek čaje. Vypravoval jí zvláštní sen, který se mu zdál cestou z divadla. Na rady lékaře nedbal, spíš se vyptával všelijakých bylinkářů, astrologů a věštců. Měl snad ten podivný sen znamenat, že ho desátého raní mrtvice?

Flora mínila, že je to nesmysl. Spíš se stane desátého něco příjemného.

Harbottle jí byl za slova útěchy vděčný, dokonce ji políbil na tvář a pohládl po pažích. Pomalu se mu vracela nálada – přítomnost jeho rozkošné přítelkyně ho trochu rozehřála.

„Srdíčko, máš možná pravdu, miláčku,“ řekl Floře. „Je tu přece Tom... víš, ten nemocný synovec, leží v nemocnici v Harrogate. Možná že umře a já budu dědit. To je docela možné, drahoušku. Ptal jsem se doktora Hedstona, jak to vypadá s mým srdcem, tvrdí, že je v pořádku.“

Přece však poslal soudce služebnictvo do Buxtonu, aby mu tam připravili byt. Chystal se tam na pár dní odjet.

Bylo devátého – ještě jeden den a je zachráněn!

Večer devátého zaklepal na dveře soudcovy pracovny sluha dokto-

ra Hedstona. Lékař vstoupil do salónu, byl březnový večer, slunce pomalu zapadalo, vál čerstvý vítr. Soudce Harbottle seděl v paruce a dlouhém rudém plášti u krbu, nohy na stoličce, obrácen k ohni. V pokoji zalitým rudými odlesky ohně z krbu vypadala jeho tvář brunátná a naběhlá, jako od krve.

Uvažoval o tom, že se vzdá úřadu a odejde do výslužby. Určitě přemýšlel ještě o jiných neradostných věcech.

Lékař s ním promluvil jen pár slov: řekl mu, aby nechal těch věčných melancholických řečí, myslel spíš na svou dnu než na nějaké sny a preludy a neotálel s odjezdem do Buxtonu. Až vyléčí tamější blahodárné prameny vody jeho nemoc, může prý si s ním promluvit i o preludech a pochybných bajkách. Teď na to ale není čas.

Mluvil energicky a soudcův stav spíše zlehčoval; přece jen ho ale poslal do postele. Aby si prý nepřivodil další záchvat.

Sluha Germingham mu připravil lék a uložil ho na lůžko. Soudce mu pak nařídil, aby zůstal v pokoji, dokud neusne.

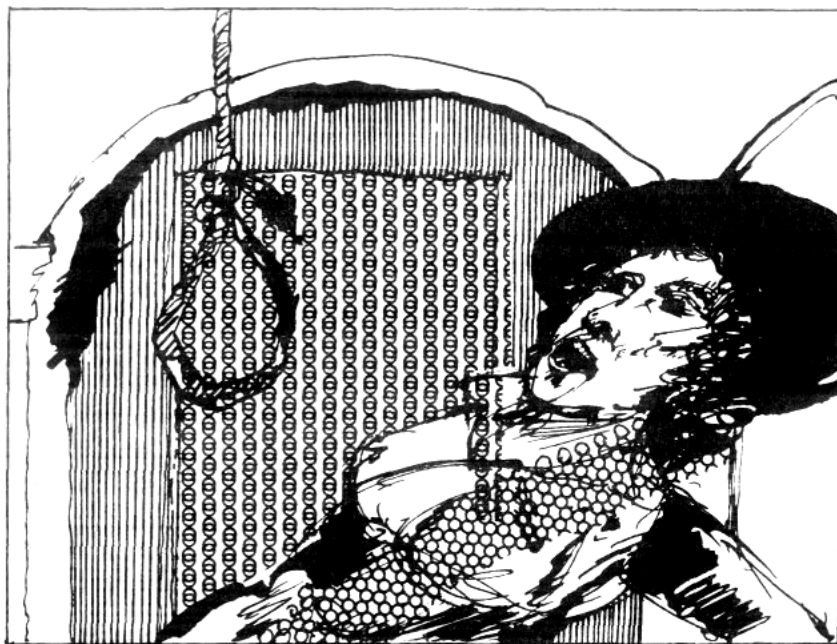
V noci se pak stalo něco divného; hned tři osoby o tom mohly vyprávět.

Flora Carwellová, aby se na chvíli zbavila povinnosti hrát si se svou dcerou, dovolila jí prohlédnout si obrazy a porcelánové figurky v salónu. Dítě s radostí odběhlo a vrátilo se až pozdě večer, kdy už byla tma. Svě matce mezi jiným pověděla toto:

V předsíni stála nosítka, potažená koží s tlačnými ornamenty a lesklými mosaznými cvočky. To malou dívku zaujalo. Přesto, že dvířka byla zamčena a okénka zevnitř zatažena, podařilo se jí nahlédnout škvírou dovnitř. V nosítkách seděl muž. Na sobě měl černý oblek, hleděl nehnutě před sebe, ruce složené v klín, a vůbec se nehýbal. Tvář měl nepříjemnou, kalné hnědé oči a velký zahnutý nos. Seděl nehnutě a strnule jako vosková figurína v panoptiku.

Jak už to bývá, děti, které jsou často plísněny za to, že kladou nepatřičné otázky, a slýchají od dospělých příliš často, aby byly tišeji, přijímají nakonec svět okolo sebe důvěřivě a s klidným respektem. A tak ani ta skutečnost, že nosítka obsadila neznámá strnulá bytost s mahagonovou tváří, nevyrušila děvče z jeho her.

Teprve když se zeptala matky, kdo ten neznámý pán je, a uviděla

její polekaný obličej a zmatek, uvědomila si, že viděla něco divného.

Flora Carwellová vzala hned klíč od nosítek, vyzbrojila se svíčkou a odešla s děvčetem do předsíně. Zastavila se několik kroků před nosítky a předala svíčku děvčeti.

„Podívej se tam ještě jednou, Markéto,“ poslala dceru. „Posvit’ si svíčkou a pořádně se podívej.“

Děvče do nosítek nahlédlo, ale nebyl tam nikdo.

„Podívej se pořádně,“ naléhala matka. „Posvit’ si dovnitř.“

Markéta se podívala, ale se stejným výsledkem.

Paní Carwellová odemkla dvířka, nahlédla opatrně dovnitř a tak se sama přesvědčila, že v nosítkách nikdo není.

„Vidíš, že tam nikdo není, ty hloupá,“ řekla ulehčené dceři.

„Tam, maminko! Podívej se. Zmizel za rohem!“ řeklo děvče.

„Bud’ tiše, Markéto, a nekřič,“ řekla paní Carwellová zlostně, protože se jí nepodařilo zakrýt strach. „Byl to stín, jak jsem pohnula svíčkou.“ Pak popadla jednu z žerdí nosítek, která stála opřena v rohu

chodby, a několikrát udeřila do podlahy. Ani zanic by neprošla dveřmi, na které před chvílí Markéta ukázala.

Přiběhla kuchařka a dvě služky a všechny společně prohledaly pokoj i chodbu, ale nebyl tam nikdo.

Ať už viděla malá Carwellová cokoliv, je jisté, že její matka celá vyděšená po té příhodě s nosítky zažila dvě hodiny nato zvláštní vidění.

Paní Carwellová šla po schodišti. Nesla soudci sklenici horkého mléka s vínem.

Když došla na vrchol schodů, opatřených masivním dubovým zábradlím, spatřila nějakého hubeného muže s dýmku v ústech, který uvazoval na zábradlí provaz. Kolo onoho lana držel v ruce a jeho volná část propadla podél schodiště do spodních pater. Cizinec si počínal naprosto nenucené, opíral se o dřevěné pažení a netečně se rozhlížel kolem. Měl úzký obličej a nápadně dlouhý a zahnutý nos.

Paní Carwellová usoudila, že ten muž je nějaký najatý sluha, kterého soudce povolal, aby mu připravil a svázal zavazadla. Zavolala na něho, protože ji zajímalo, co tam s tím provazem dělá.

Muž neodpověděl, otočil se a naprosto netečně zašel do jednoho z pokojů. Paní Carwellová, kterou, mírně řečeno, neslušné chování neznámého muže rozzlobilo, vešla za ním. Místnost, do které za mužem vešla, byl nezařízený pokoj. Na holé podlaze bez koberců spatřila prázdný kufr a vedle něho kolo provazu. Ale muž v pokoji nebyl.

Paní Carwellová se hrozně polekala, ale protože oblek i vzezření toho člověka souhlasilo s popisem, který uvedla její dcera, napadlo jí, že se asi stala obětí stejného přeludu. Přemýšlela o tom chvíli a nakonec se přece jen upokojila. Vzpomněla si, že podle toho, jak popisovala muže její dcera, jednalo se o přelud, který se velice podobal Pyneweckovi, zatímco tenhle muž jím rozhodně nemohl být.

Teprve teď, když si celou záležitost rozmyslela, zmocnila se jí panika a hysterie. Utekla do svého pokoje, zavolala služebné, plakala a notně se posilňovala likérem. Znovu a znovu vyprávěla vyděšeným služkám, co na schodišti a v pokoji viděla, a znovu a znovu si dolévala likér. Když se dosyta vyplakala, bylo deset hodin a Flora Carwellová se odebrala na lůžko.

Když služebnictvo ulehlo, zbyla v kuchyni jen myčka nádobí, která v kuchyni uklízela. Bylo to zdravé černovlasé děvče, odkudsi ze vsi, které si – jak se samo vyjádřilo – „dělalo z duchů a strašidel legraci“. Hysterie a záchvaty její paní jí byly k smíchu.

Bylo už dvanáct hodin, v domě bylo ticho, jen vítr občas zakvílel za okny. Kuchyň byla prostorná – snad až příliš – a tmavá. Služka dodělávala svou práci a nahlas si zpívala. Chvilími ale zpěv přerušovala a pozorně naslouchala.

V domě byla vedle kuchyně ještě přípravná a odtamtud jako by zaznívaly dunivé nárazy. Dokonce cítila, že se jí pod nohama chvěje podlaha. Údery zněly pravidelně po sobě, někdy jich bylo dvanáct, někdy méně. Děvče vyšlo tiše z kuchyně do chodby a překvapeně spatřilo, že se z přípravné line jakási kalná záře, podobná svitu rozžhaveného uhlí. Místnost byla plná štiplavého kouře. Nahlédla dovnitř a uviděla polosvlečeného muže, jak nad výhní kove na kovadlině železné kruhy pout.

Údery dopadaly na kovadlinu prudce, ale zněly dutě a velice vzdáleně. Muž odložil kladivo a ukázal na podlahu, leželo tam něco, co vypadalo jako mrtvé tělo – víc nespátřila.

Sluhové, vzbuzení hrozným pronikavým výkřikem ze spánku, našli tu nebojácnou a skeptickou děvečku ležet na podlaze v mdlobách. Jen pár kroků od místnosti, kde se odehrálo to, o čem nesouvisle a zmatečně vyprávěla.

Nejvíce je ovšem vyděsilo tvrzení – a děvče na to přísahalo –, že viděla soudcovu mrtvolu.

Ihned prohledali přízemí celého domu a dva z nich se nakonec odhodlali a šli se podívat na soudce, je-li v pokoji.

Našli ho oblečeného u postele, a když vyslechli nadávky a kletby a pohružky, že propustí ihned každého, kdo ho bude otravovat, nechali ho o samotě a odešli. Harbottle tvrdil, že má mnoho práce a nepřeje si, aby byl vyrušován.

Ráno se povídalo v okolních domech, že soudce Harbottle je mrtev. Advokát Traverse, který bydlel jen o pár domů od domu soudcova, poslal sluhu, aby se dozvěděl, co se stalo.

Harbottlův sluha mu pověděl, že je soudce nemocný, že se mu přihodila v noci nehoda a že ho navštívil již v sedm hodin ráno doktor Hedstone.

Vyhýbavé pohledy, až příliš stručné odpovědi a zakaboněné tváře služebnictva, to vše naznačovalo, že se asi přihodilo něco, co má být zatím drženo v tajnosti.

Když se do domu dostavil ohledavač mrtvol, bylo po tajemství.

Soudce Harbottle byl toho rána nalezen oběšený na zábradlí, vroubícím schodiště; byl mrtev.

Nikde nebyly objeveny sebemenší známky násilí, nikdo v noci nezaslechl křik nebo nějaký hluk, který by ukazoval na to, že došlo k násilí. Lékař dosvědčil, že soudcův nervový stav byl vážný a že je pravděpodobné, že v náhlé depresi a ze strachu před halucinacemi, které ho v poslední době pronásledovaly, zvolil dobrovolnou smrt.

Porota pak oficiálně prohlásila soudcův skon za sebevraždu.

Ale nejméně dvěma lidem bylo na té historii mnoho věcí nejasných; zvláště pak ta úžasná shoda, že se katastrofa udála 10. března ráno.

POKOJ V HOSTINCI DRAGON VOLANT

Chci vám teď předložit podivný případ, o kterém se dr. Hesselius několikrát zmiňoval ve své vynikající studii o starověkých a středověkých jedech.

Ta studie se jmenuje *Mortis imago* a pojednává o *vinum letiferum*, *beatifica*, *somnus angelorum*, *hypnus sagarum*, *aqua Thessalliae* a o dalších dvaceti přípravech, známých vědcům a alchymistům před osmi sty lety. Jak dosvědčují policejní zprávy, některé ty jedy jsou ještě dnes hojně používány zloději a lupiči.

I

V roce 1815, kdy jsem podědil slušné jmění v akciích a jiných státních papírech, mi bylo přesně třiadvacet let. Evropa právě, po Napoleonově pádu, odolávala prvnímu náporu Angličanů, kteří si hodlali – alespoň se to tvrdilo – rozšířit duševní obzor cestováním. Když potom geniální Wellington zlikvidoval u Waterloo poslední překážku „sta dní“, patřil jsem k tomu dychtivému zástupu filosofů i já.

Po té silnici, po které se před několika týdny trmácely spojenecké armády, cestoval jsem dostavníkem z Bruselu do Paříže. Nejel jsem sám; ať jste pohlédli dozadu nebo před vůz, všude jste spatřili obláčky prachu zvířeného pod koly dostavníků. Cestou jsme potkávali povozy, vracející se pomalu a utmácené zpět do svých domovských hostinců. Vypadalo to, jako kdyby se celý svět hnul do Paříže.

Nevšímal jsem si mnoho krajiny ani jiných podrobností, spěchal jsem, a tak ani nevím, jak se jmenovalo to malé a půvabné městečko, před nímž jsme dojeli ten vůz. Postihla ho nehoda.

Oba koně leželi na zemi, kočár byl povážlivě nakloněn a kočí ve

vysokých holinkách seskakovali právě z kozlíku a dva sluhové jim pomáhali nehodu odstranit.

V okně kočáru jsem zahlédl ženskou hlavu s hezkým kloboučkem. Do tváře jsem té dámě neviděl, ale její tvar, linie šíje a ramen mnoho slibovaly, a tak jsem se rozhodl vystoupit v roli šlechtetného zachránce. Nechal jsem zastavit kočár a spolu se svým sluhou jsme pomáhali kočár vyprostit z výmolu a postavit bezpečně na cestu. Bohužel, dáma s koketním kloboučkem měla tvář zastřenou černým závojem, a tak vše, co jsem spatřil, byl lem bruselských krajek.

Z okna vozu vyhlédl hubený a starý člověk. Vypadal nemocný; celý krk i část obličeje až po ústa a nos měl zahalen tlustým šátkem. Odstranil si z obličeje ten šál a poděkoval mi překotně, ale vděčně plynou francouzštinou.

Znal jsem tu řeč, patřila – vedle boxu, kterému se tehdy věnovali snad všichni Angličané – k nemnoha mým znalostem. Odpověděl jsem mu, vyměnili jsme si ještě několik zdvořilostí a mužova hlava zmizela v kočáru. V okénku se opět objevil sličný klobouček.

Ta dáma zřejmě zaslechla, jak hovořím se sluhou, poněvadž ke mně promluvila lámanou, a přece tak neskonale lahodnou angličtinou, hlasem jemným a sladkým, že jsem musel znovu proklínat černý závoj, který mi nedovolil pohlédnout do její tváře.

Na dveřní výplni kočáru byl vymalován podivný znak: Karmínový čáp ve zlatém poli; pták stál na jedné noze a v druhé držel kámen. Něco jako symbol bdělosti. Po stranách stáli štútonoši, ale na jejich přesnou podobu se už nepamatuji. Dokonalé způsoby těch lidí, vychování sluhů a elegantní kočár s erbem – to vše jsem považoval za známku šlechtického stavu.

Tím víc mě zajímala ona dáma. Jak dokáže titul vzrušit obrazovtornost! A nemusí být člověk zrovna snob nebo hochštapler. Urozenost má v lásce svou mocnou a čistou úlohu; pojí se s ní vždy představa dokonalosti a vysoké kultury. Už to tak na světě chodí, že jediná poznámka venkovského šlechtice znamená pro srdce hezké dojičky mnohem více než dlouholetá oddanost sebemužnějšího selského nápadníka. Svět je prostě nespravedlivý.

Tentokrát to bylo ale něco jiného. Věděl jsem, že nevypadám zrov-

na špatně. Dokonce jsem asi hezký byl. A zcela určitě jsem měřil bezmála šest stop – a to už něco znamená! Ta dáma mi poděkovala, přestože její manžel už věc velice zdvořile uzavřel. Zdálo se mi, že na mne pohlédla se zájmem, a dychtivost toho pohledu mne zasáhla sladce a silně.

Vůz se vzdaloval s vlečkou prachu. Řekl jsem vozkovi, aby nepospíchal příliš s předjížděním, ale jen vůz v těsném závěsu sledoval a zastavil všude tam, kde se rozhodne přerušit cestu i panstvo před námi. Tak jsme dorazili do malého venkovského městečka a zastavili u starého hostince zvaného Belle Etoile. Vystoupil jsem z kočáru a vešel do domu.

Byl jsem mladý a snad odvážný, a tak jsem se nějakými formalitami příliš nezdržoval; vystoupil jsem rovnou po schodech, a aniž bych se ptal hostinského, kde bych mohl své známé najít, nahlédl jsem do dvou pokojů. Nebyli tam. Šel jsem dál chodbou a bez zaklepání vstoupil do salónu. Byla to velická místnost, kde seděla jen jediná bytost – velice líbezná. Seděla ke mně zády, klobouček stále ještě na hlavě, a četla dopis. Stál jsem beze slova a jen jsem doufal, že se snad otočí, a tak budu mít konečně příležitost spatřit její tvář. Chvilí seděla nehnutě, pak se zvedla, prošla pokojem a opět usedla k malému stolku přistavenému ke stěně. Součástí stolku bylo vysoké zrcadlo v zašlém rámu. Znovu a znovu pročetla dopis a zdála se být plně zaujata.

V tom zrcadle jsem spatřil obraz podivuhodně krásné ženy. Ve štíhlých prstech držela dopis. Obličej to byl oválný, trochu smutný a něžný. Přece jen jsem v něm četl sotva znatelné stopy smyslnosti. Její tvář byla velice jemná, pleť hladká a svěží, oči jasné, s dlouhými krásnými řasami, vznešeně vykroužené obočí. Stále četla ten dopis. Seděla bez hnutí, až se zdálo, že hledím na pleťově zbarvenou sochu.

Měl jsem výborný zrak, viděl jsem ten obličej přesně a ostře, dokonce i jemné modravé žilky na jejím útlém hrdle.

Bylo by bývalo slušné, abych se vzdálil rychle a tak tiše, jako jsem přišel, ale byl jsem tou ženou příliš zaujat. Pozvedla oči, velké s fialkovým odstínem, a pohlédla na mne hrdě do zrcadla. Pak rychle spustila svůj závoj a otočila se.

Určitě si myslela, že jsem ji nespatriil. Díval jsem se na ni a mlčel

jsem. Jen jsem se díval.

Byla to tvář, do které se člověk zamiluje na první pohled. Trochu jsem zneklidněl a uvědomil si, že by si snad mou přítomnost mohla vykládat jako drzost. Sama mě však rychle uklidnila, když oním sladkým a laskavým hlasem, tentokrát ale francouzsky, řekla:

„Vy asi, pane, nevíte, že je tento pokoj pronajat?“

Uklonil jsem se, vykoktal několik omluv a obrátil se k odchodu. Vypadal jsem asi hodně provinile a zmateně – a ona to musela vycítit –, protože řekla roztomile:

„Jsem ráda, že vám mohu ještě jednou poděkovat, pane. Opravdu jste nám hodně pomohl. Děkuji vám.“

Tón hlasu, jímž to řekla, mě povzbudil. Možná že mě hned nepoznala, a když si uvědomila, kdo jsem, bylo jistě normální, že své díky zopakovala. Cítil jsem se polichocen, neboť její díky zazněly po předešlé lehké výčitce.

Ztichla a bázně se rozhlédla, otočila rychle hlavu k vedlejším dveřím, kde bezpochyby odpočíval muž z kočáru – žárlivý manžel. Zaslechl jsem huhňavý hlas udílející nějaké pokyny sluhovi. Ten hlas se blížil a patřil určitě muži, který mi tak vděčně děkoval po odstranění nehody na cestě.

„Nebudete se zlobit, pane, když vás požádám, abyste mě teď opustil?“ řekla žena s prosebným přízvukem v hlase a ukázala na dveře, kterými jsem vstoupil.

Uklonil jsem se a vyšel na chodbu.

Hrdý na svůj úspěch, seběhl jsem po schodech do přízemí a zašel k majiteli Belle Etoile. Popsal jsem mu pokoj, z kterého jsem přišel, a požádal ho, zdali by mi ho nemohl na několik dní pronajmout.

Hostinský mi s lítostí oznámil, že onen pokoj, ještě se dvěma sousedními, je zadáný.

„Kdo tam bydlí?“ zeptal jsem se.

„Nějaké panstvo.“

„Ale kdo? Jak se jmenují? Mají přece jméno.“

„To jistě, pane. Ale projíždí tudy do Paříže v poslední době tolik lidí, že jsme se přestali ptát na jména. Se služebnictvem je rozlišujeme jen podle pokojů, kde bydlí.“

„Zůstanou dlouho?“

„To nevím, pane. Nezajímá mě to. Jakmile odjedou, bude jistě o ty pokoje zájem. Máme stále obsazeno.“

„Ty místnosti se mi moc líbily. Je tam ložnice?“

„Ano, pane. Jistě si domyslíte, že by si panstvo nenajímalo ložnici, kdyby nehodlalo zůstat na noc.“

„Dobře. Mohu dostat jiné pokoje? Je mi jedno, kde.“

„Ano, pane. Můžete mít dva pokoje. Jsou to poslední volné.“

Najal jsem je.

Bylo jisté, že návštěvníci hodlají přespat. Snad chtějí pokračovat v cestě ráno. Vypadalo to na galantní dobrodružství.

Nastěhoval jsem se do svých pokojů a vyhlédl z okna na dvůr. Sluhové tam vypřahali utahané a uřícené koně a zapřahali odpočaté. Všude stálo mnoho povozů, čekajících na čerstvou příprěž. Služebnictvo pokřikovalo na vozky, kteří běhali po nádvoří, rámusili, smáli se a povykovali. Stál tam i vůz panstva, o které jsem se zajímal, a u něho zevloval sluha.

Sešel jsem zadním schodištěm na dvůr. Stál jsem na dlážděném prostranství, za mými zády zapadalo slunce a ozařovalo komíny a velké holubníky postavené na střechách budov. Byl jsem trochu po jednotvárném cestování unaven a tak mě pobyt na čerstvém vzduchu uprostřed toho shonu a ruchu příjemně osvěžil.

Po chvílce jsem objevil vůz, který mě zajímal. Sluha právě uzamykal dvířka. Zastavil jsem se před ním a prohlížel si ještě jednou ten podivný erb.

„Zajímavá kresba, ten červený čáp,“ řekl jsem sluhovi. „Určitě znak vznešeného rodu?“

Sluha pozvedl oči, uložil pečlivě klíče do kapsy, trochu se uklonil a řekl s úsměvem:

„Nikdo vám, pane, nehodlá bránit ve vašich dohadách.“

Jeho odpověď mě nijak nepotěšila, ale také neodradila. Věděl jsem o způsobu, který působí tak blahodárně na jazyk – a hned jsem ho použil.

Sluha uchopil podávaný peníz a překvapeně se na mne podíval.

„Jste velmi štedrý, pane,“ řekl.

„To nestojí za řeč. Řekněte mi, kdo je pán a dáma, kteří vozem přicestovali. Jestli se pamatujete, pomohl jsem při nehodě cestou.“

„On je hrabě,“ řekl sluha, „a mladé dáme říkáme hraběnka. Ale neznám je. Může to také být jeho dcera.“

„Víte, kde bydlí?“

„Opravdu, pane, věřte mi, to nevím.“

„Vy nevíte, kde bydlí váš pán? Znáte přece svého zaměstnavatele?“

„Nemohu vám říci nic, co by stálo za zmínku. Já byl najat v Bruselu ten den, co vyjeli. Můj kamarád Picard je u pána komorníkem, ten u něho slouží už léta a ví všechno. Ale nikdy nic neřekne. Víím jen, že jedeme do Paříže. Snad bych se tam mohl leccos dovědět, co by vás zajímalo.“

„Kde je teď Picard?“

„Šel dát k nožířii nabrousit břitvy. Ale neřekne vám asi nic.“

Moc jsem se toho nedověděl; myslím, že sluha mluvil pravdu, a kdyby věděl víc, určitě by se rozhodl spíš pro nějaký ten peníz, než pro věrnou mlčenlivost. Vrátil jsem se do pokoje.

Zavolał jsem svého sluhu, chlapíka bystrého a obratného. Přivezl jsem si ho z Anglie, ale rodem pocházel z Francie. Velmi dobře znal zvyky svých krajanů.

„Zavři dveře, St. Claire,“ řekl jsem mu, když vstoupil. „Potřebuji se nutně dovědět co nejvíc o panstvu, které si pronajalo pokoje pod námi. Tady máš patnáct franků a pokus se něco vytáhnout ze služebnictva. Zaplať jim občerstvení a pak mi přijď říci, co jsi zjistil. Mluvil jsem před chvílí s jedním, ale nic neví. Řekl mi, že komorník toho hraběte je o všem zpraven. Jméno jsem zapomněl. Toho musíš najít – a pamatuj, zajímá mě šlechtic, ne ta dáma, která ho doprovází. A teď běž a vrať se se všemi podrobnostmi. Utíkej!“

Nepochyboval jsem, že ten bystrý a schopný St. Claire dosáhne výsledku. Znalí jsme se dlouho a on byl zvyklý na různé důvěrné služby, o které jsem ho občas žádal. Možná že se mi potají smál, ale vychování měl perfektní – nevyšiml jsem si ničeho.

Zatvářil se chápavě, kývl a vyběhl z pokoje. Podíval jsem se z okna a zahlédl ho, jak vyšel na dvůr a rychle zmizel mezi povozy.

Čas utíkal jen pomalu; zůstal jsem v pokoji sám, osamělý a netrpělivý. Díval jsem se na hodiny, ale zdálo se, že se ručičky zastavily, že se čas zastavil; zíval jsem nudou a podupával roztržitě do taktu k jakémusi popěvku, který mě zrovna napadl. Díval jsem se bez zájmu z okna a těšil se na večeři, která měla ukrátit mou dlouhou chvíli čekání.

Tehdy byla ještě hodina večeře jídla událostí, jídlo bylo útěchou, zahánělo nudu. Ale pořád ještě zbývaly tři hodiny prázdného času.

Měl jsem sice s sebou asi tři romány, ale číst se mi nechtělo. Knížka a má hůl spočívaly na lenošce, díval jsem se na dvůr na sud, do kterého chytal hostinský dešťovou vodu, a představoval jsem si, že by bylo zajímavé, kdyby se hrdina s hrdinkou mé rozečtené knížky v sudě utopili.

Procházel jsem pokojem, vzdychal a nakonec jsem se zastavil před zrcadlem. Poopravil jsem svůj velký nákrční šál, složený a uvázaný podle nesmrtelného dandyho Brummela, oblékl jsem si žlutou vestu a modrý frak s pozlacenými knoflíky, navoněl kapesník kolínskou, učešal jsem se, vzal jsem si z pouzdra pěkný klobouk a nasadil jsem si ho – pokud si vzpomínám – poněkud švihácky našikmo na hlavu. Byl jsem mladý a hezký a věděl jsem o tom. Světlé francouzské rukavice a sukovitá hůl – přišly tenkrát na pár sezón do módy – doplnily mou „výzbroj“ – jak říkával sir Walter Scott.

A to všechno, ta ješitná a přehnaná pečlivost, kterou jsem věnoval úpravě svého zevnějšku, byla jen proto, abych se prošel na pár chvil po chodbách a snad i nádvořím Belle Etoile. Zkrátka, do těch podivuhodných a milých očí překrásné a neznámé cizinky jsem se úplně zbláznil. Věřil jsem, že si přece jen všimne mé oddanosti a touhy. Mé naděje byla ovšem pramalá, ale nevzdával jsem se předčasně.

Když jsem se dooblékl, setmělo se. Otevřel jsem okno, abych obhlédl terén, než se vydám na procházku, a tu jsem slyšel, jak se okno pod mým pokojem otevřelo, a já zaslechl hovor dvou lidí.

Mužský hlas zněl huhňavě, jak jsem už jednou řekl, chraplavě. Poznala jsem ho ihned. Odpovídal mu hlas měkký, příjemný, dovolte mi opakovat, sladký. Až moc dobře jsem dokázal uhádnout jeho majitel-

ku.

Mluvili spolu jen chvíli. Muž se jízlivě zasmál a poodešel od okna, takže jsem nemohl rozeznat, co povídá.

Druhý hlas zněl blízko okna, mohl jsem dost dobře usoudit na charakter rozhovoru.

Nebyla to hádka; přál jsem si, aby to hádka byla, spor, prudký spor, a já mohl zasáhnout a napravit křivdy, kterými ten odporný mužský dozajista trápil svou půvabnou společnici. Bohužel, pokud jsem dobře rozuměl, hovořili spolu klidně a zřejmě přátelsky.

Potom začala dáma zpívat nějakou písničku, pravda, dost divnou. Snadno jsem rozeznal jednotlivá slova, ale spíš jsem věnoval pozornost melodií a pak ovšem líbeznému hlásku dámy, který byl, myslím, laděn asi jako poloviční „contralto“. Zněl tklivě a snad i trochu posměšně. To mě zaujalo. Ta dáma zpívala francouzsky, a tak je můj překlad velice neobratný:

Láska i smrt jsou jednostejné,
vyslídí tě, když je nečekáš,
a to lidské srdce jimi postižené neunikne,
jak hlaveň je před očima máš.

Chladný dech či horké políbení
jak z temna úkrytu tě zasáhne,
smrti van, anebo lásky rozdychtění
tě jak neviděná kulka dosáhne.

„Přestaňte, madame,“ řekl muž příkře. „Chcete snad pobavit svým zpěvem pacholky a podomky na dvoře?“

Dáma se vesele a rozpustile zasmála.

„Chcete se snad zase začít hádat...“ a pak zavřel někdo – nepochybuji o tom, kdo – okno. Zaslých jsem, jak tabulky v rámech zadrnčely. Dál jsem neslyšel nic, jen tlumený bzukot rozhovoru.

Jak půvabně zazněl ten hlas! Jak teple a mohutně a toužebně se zachvíval! Jak mě vzrušil a dojal! Ach, takový je život, pomyslel jsem si, ta krásná a ušlechtilá hraběnka, trpělivá jako anděl a spanilá jako Venuše, v zajetí starého a chraplavého havrana. Ona jeho otrokem! Dobře jsem věděl, koho chtěla obdařit svým zpěvem a komu patřilo to sladké poselství; dobře jsem věděl, kdo – ach, ano, ty starý d'áble! – vztekle přirazil otevřené okno.

Příjemně vzrušen vyšel jsem z pokoje, sešel po schodišti a opatrně našlapoval okolo hraběččiných dveří – doufal jsem, že snad vyjde ze svého vězení. Před jejich pokojem jsem upustil na zem svou hůl, a věřte, že mi trvalo nezvykle dlouho, než jsem ji zvedl. Ale dveře zůstaly zavřené. Nemohl jsem tam stát do večere a upouštět a zase zvedat hůl – a tak jsem sešel na dvůr. Podíval jsem se na hodinky. Do večere chybělo ještě čtvrt hodiny. Tajně jsem doufal, že se s podivnými cizinci setkám u table-d'hôte.

Tato malá příhoda mě naplnila novou nadějí a já se otočil ke schodišti vedoucímu k Belle Etoile. Byl večer a svítil měsíc.

Můj román se slibně rozvíjel. Jaké drama, ukáže-li se, že půvabná cizinka je dcerou hraběte a je do mne zamilována! Jaká tragédie, jaká

rozkošná tragédie, ukáže-li se, že je to jeho manželka!

Kráčel jsem v povznesené náladě k hostinci, když mě oslovil štíhlý, elegantní pán, velice uhlazeného chování, vybraných způsobů a džen-tlmenského držení těla. Stál na stupních schodiště a díval se, jak zář měsíce barví předměty a budovy v ulici. Oslovil mě s obřadností šlechtiče francouzské školy, hrdě sice, ale nenuceně.

„Nemýlím-li se, pane, jste pan Beckett?“ zeptal se.

„Ano, to jsem.“

„Jmenuji se markýz d'Harmonville,“ řekl šeptem. „Rád bych vám předal dopis od lorda R.“

Vzal jsem si ten dopis a poděkoval. Lord R. znal dobře mého otce a také mně kdysi prokázal jistou laskavost. Snad bych měl ještě uvést, že ten anglický peer hrál tehdy v politickém životě značnou roli a uvažovalo se o něm jako o možném nástupci tehdejšího anglického vy-slance v Paříži.

Rozlepil jsem obálku a četl:

Drahý Beckette,

dovolte mi, abych Vás tímto seznámil se svým přítelem markýzem d'Harmonvillem. Vysvětlí Vám, jaké služby byste nám mohl prokázat. (Dále hovořil o markýzovi jako o zámožném člověku, známém starých šlechtických rodin, a že je to prý osoba nejvhodnější pro služby, kterých se tak ochotně ve prospěch britské vlády ujal. Dále psal:

Včera večer u mne byl Walton a řekl mi, že bude na Váš mandát pravděpodobně podniknout útok. V Domwellu se prý něco chystá. Radím Vám, abyste pověřil Haxtona, aby se trochu po těch věcech rozhlédl. Domnívám se, že je to vážné. A ještě toto: sám uznáte, že z důvodů, které sám dobře víte, bude napříště markýz používat jména Droquille. Já odjíždím do Londýna a nemohu Vám zatím napsat více.

Váš R—.

Nevěděl jsem, co si o tom mám myslet. Lorda R. jsem znal jen letmo, Haxtona jsem neznal vůbec, a jediný Walton, který mi kdy zkřížil cesty, byl můj kloboučník. A lord píše, jako kdybychom byli nejdů-

věrnějšími přáteli.

Podíval jsem se na adresu na dopise – a bylo po tajemství. Já, pros-
tý Richard Beckett, četl:

PAN GEORGE STANHOPE BECKETT,
ČLEN PARLAMENTU.

Otočil jsem se k markýzovi.

„Nevím, jak bych se vám omluvil, pane mar..., pane Droqville,“
řekl jsem zahanbeně. „Jmenuji se Beckett, ale Richard Beckett, a
tenhle dopis je adresován panu Beckettovi, poslanci ve Shillingsworth.
Znám sice lorda R., ale jen letmo. Nevím, jak bych se vám omluvil.
Mohu vám dát jediné čestné slovo, že obsah dopisu zůstane tajem-
stvím, jako bych ho byl nikdy nečetl. Je mi to moc líto.“

Zatvářil jsem se rozpačitě a nevěděl, co dodat. Markýz, který po-
slouchal můj proslov zachmuřeně, se usmál a podal mi ruku.

„Věřím vám, pane Beckette. Stal-li se již omyl, je na mně, abych
poděkoval svým dobrým hvězdám, že se udal právě s takovým čest-
ným člověkem, jako jste vy. Děkuji vám. Velice rád bych vás napříště
počítal mezi své přátele.“

Poděkoval jsem.

Markýz řekl: „Byl bych rád, kdybyste mě navštívil 15. srpna v
Claironville. Bude tam pár mých přátel. Mohl byste se s nimi sezná-
mit.“

Poděkoval jsem ještě jednou.

Markýz pokračoval: „Nemohu vás teď pozvat do svého domu v Pa-
říži, sám to jistě pochopíte, ale když mi oznámíte, v kterém pařížském
hotelu se ubytujete, vězte, že na vás monsieur Droqville nezapomene.
I když nebude markýz d’Harmonville v Paříži.“

Řekl jsem mu svou příští adresu a poděkoval jsem mu potřetí.

„Jsem si jist,“ pokračoval markýz, „že bych vám mohl být v lec-
čems prospěšný. Snad by bylo dobře, kdybychom své spojení nepřeru-
šovali. Budete-li něco potřebovat, napište mi.“

Bylo to příjemné, markýz byl sympatický, a zdálo se, že já jemu
také. Právě z takové náhodné náklonnosti se zrodí často trvalé přátel-

ství.

Rozloučili jsme se srdečně a markýz odešel k Belle Etoile.

Stál jsem na schodišti a přemýšlel o té příhodě – ne však dlouho. Příjemný hlas, vášnivě oči a krásná postava mé známé dámy vytlačily z mého vědomí každou jinou myšlenku.

Radoval jsem se z příjemného večera, prošel jsem se trochu po nádvoří a vrátil se zpět do hostince. Radoval jsem se z ticha a samoty; měl jsem o čem přemýšlet. Zastavil jsem se na okamžik u kočáru neznámé dámy, obcházel jsem ho a prohlížel jsem si ho ze všech stran, tak, jak to dokáží jen zamilovaní. Záclonky byly zataženy, dveře zamčeny. Měsíc ozařoval kola a jejich příčle vrhaly na dlažbu dlouhé ostré stíny. Znovu jsem se zastavil před erbem a těšil se myšlenkou, že i ona na něj často hledí, snad ho i jemně pohladí rukou... Snil jsem velice příjemně.

Za mými zády promluvil drsný hlas. Zazněl hlučně, v tichu večera se rozléhal dvorem jako dunění.

„Červený čáp... ano, jistě! Loupeživý čáp... bystrý a loupeživý pták... hltavý... Krvavě rudý, to je opravdu skvěle vymyšleno... Případný symbol!“

Prudce jsem se otočil a spatřil před sebou muže neuvěřitelně bledé tváře. Tvář to byla široká, ošklivá a zlomyslná. Vypadal jako francouzský důstojník v civilu. Přes nos a obočí se mu táhla hluboká rudá jizva. Odporné!

Vysunul proti mně obočí a bradu a řekl s úsměškem:

„Jednou jsem zastřelil čápa. A byl hodně vysoko v oblacích!“ Pokrčil rameny a zasmál se. „Poslyšte, monsieur,“ řekl, „když se člověk, myslím člověk jako já, energický, odvážný, který procestoval Evropu pod vojenským stanem, rozhodne odhalit zločin, chytit zloděje a, parbleu! nabodnout ho jako hmyz na špičku šavle, myslíte, že to nedokáže? Ha! ha!“ zasmál se chrčivě. „Adieu, monsieur, sbohem!“

Otočil se na podpatku a vyšel pyšně ze dvora.

Byl čas k večeři; tajně jsem doufal, že se o panstvu z kočáru s čápem u stolu něco dozvím.

Při tak plném obsazení hotelu bylo bláznovstvím očekávat, že budou sloužící nosit jídlo do pokojů, a tak měli návštěvníci na vybranou: zasednout ke společnému stolu, nebo hladovět.

Hrabě ani hraběnka v jídelně nebyli. Zato markýz d'Harmonville, kterého jsem tam neočekával, mi z dálky ukazoval na volnou židli vedle sebe. Posadil jsem se s poděkováním a on řekl:

„Jste ve Francii poprvé?“

„Ano, poprvé.“

„Nemyslete si, že jsem zvědavý, ale na Paříž si musíte dát pozor. Čím jste bohatší a odvážnější, tím víc rad potřebujete. Nemáte-li zkušeného průvodce...“

„Ale kdepak, neznám tu nikoho,“ řekl jsem mu popravdě. „Mám nějaké zkušenosti z Anglie a nevěřím, že by se život v Paříži tak lišil...“

„Rozhodně ano,“ řekl markýz a zavrtěl hlavou. „Národy vynikají zvláštností povah a intelektu, to se nejvíc projevuje v darebáctví a podvodech. V Paříži je takových chytráků, kteří žijí z neopatrnosti druhých, čtyřikrát víc než v Londýně. A daří se jim dobře, některým přímo skvostně. Jsou vynalézaví, mají velké herecké nadání. Bez obtíží dovedou napodobit chování vznešených lidí a libují si v okázalém životě. Mnoho z nich je živo z karet a jiných her.“

„Dá se říci,“ usmál jsem se, „že to platí i o některých mých londýnských přátelích.“

„Ano, jenže v jiném smyslu,“ řekl markýz. „Tady se specializují na hráčská doupata, kulečnickové herny, na dostihy, kde se sjednávají vysoké sázky. Vždycky mají tajné informace, je to neuvěřitelné. Setkáte se tu s lidmi obývajícími přepychové domy, hovořícími nejvybranějším jazykem, jejich vystupování je prvotřídní, mají dobré služebnictvo, pořádají pro hosty večeře a dýchánky, a ovšem – ve všech těch domech jsou herny. Elegantní hostitel nebo hostitelka má obvykle pár spřeženců, kteří jejich návštěvníky drancují, a pak se mezi

sebou dělí. Tuhle hru prokoukne jen málokdo, příteli.“

„Slyšel jsem, že jeden mladý Angličan, syn lorda Rooksburyho, rozbil loni dva banky.“

„Doufám,“ zasmál se markýz, „že jste přijel rozbít třetí. Když jsem byl ve vašem věku, taky jsem se o to pokusil. Slyšel jsem někde, že stačí neustále zdvojnásobovat sázky. Sehnal jsem tenkrát pět set tisíc franků, ale nebylo mi to nic platné. Ti dobráci se na mne smluvili a vytáhli jakési pravidlo, které dovoluje zdvojnásobit sázku pouze čtyřikrát.“

„To pravidlo stále ještě platí?“ zeptal jsem se.

Markýz pokrčil nerozhodně rameny. „To nevím, já jsem jen amatér a ti profesionálové vědí vždycky všechno nejlíp. V nejhorším případě si vezmou na pomoc kord nebo pistoli. Vidím, že máte tentýž plán jako já před lety. Doufám, že jste přijel s plnou kapsou.“

Měl pravdu, protože má peněženka obsahovala třicet tisíc liber šterlinků.

„Mám rád každého, kdo se zná s mým předrahým lordem R.,“ zasmál se markýz. „Vy jste mě okouzлил. Doufám, že se nezlobíte pro mé dotěrné otázky?“

Nezlobil jsem se vůbec, poděkoval jsem mu za rady a požádal ho o další.

„Chcete-li poslechnout mou radu,“ řekl markýz, „nechte své peníze uloženy v bance. A vůbec nevstupujte do žádné herny. Té noci, kdy jsem chtěl rozbít bank, jsem přišel o osm tisíc liber a prohrál bych jistě víc, kdyby mě byl nezachránil jistý pán, kterého si velice vážím. Je to zvláštní náhoda, ale zrovna dnes byli s námi pod jednou střechou. Dokonce jsem ho již navštívil. Dlouho jsem ho neviděl a dnes jsem se mohl znovu přesvědčit, že je stále tak milý, čestný a laskavý jako tehdy. Rád bych vás představil, ale žije teď naprosto samotářsky. Mám na mysli hraběte de St. Alyre. Pochází z velmi starého rodu a je to snad nejrozumnější muž pod sluncem – až na jednu vadu.“

„Jakou?“ řekl jsem s rostoucím zájmem.

„Oženil se s okouzující ženou. Bohužel ta dáma je asi o pětadvacet let mladší než on. Hrabě hrozně žárlí, ale myslím, že bezdůvodně.“
„A ta dáma?“

„Hraběnka si tak dobrého muže rozhodně zaslouží,“ řekl markýz. Neznělo to příliš přesvědčivě.

„Mám takový dojem, že jsem ji dnes večer slyšel zpívat,“ řekl jsem.

„To je možné, zpívá překrásně.“

„Musím na vás dát trochu pozor,“ usmál se markýz. „Nerad bych oznamoval lordovi R., že vás v Paříži obrali. Zvláště když jde o tak milého a bohatého Angličana. O vás se bude rvát v Paříži tisíc vlkodlaků. Dejte si pozor, příteli.“

V té chvíli o mne zavadil loktem muž sedící vedle u stolu. Stalo se to náhodou, když se otáčel za číšníkem.

„Na mou vojenskou čest,“ prohlásil, „v celé téhle hospodě nesedí muž, jehož maso by se tak rychle hojilo jako moje.“ Ten hlas zněl hrubě a až příliš zvučně. S úlekem jsem se otočil a poznal důstojníka. Otíral si svou ohyzdnou a bledou tvář kapesníkem, lokl si vína a řekl: „A má krev? To je zázračný ichor! Vidíte tu postavu, svaly, šlachy? Bez pušky se nebojím ani lva, vrazím mu do chřtánu jeho vlastní zuby a umrskám ho vlastním ocasem. Sám se postavím neozbrojen proti šesti mužům... Podívejte se na mou ruku, vidíte tu jizvu? Nějaký darebák mě sekl šavlí, když jsem si chránil hlavu. Spíchli mi ji třemi stehy a za pět dní jsem hrál v Madridě míčové hry. Parbleu! a u Arco-ly? Každý tam za pět minut nalokal tolik kouře, že by udusil všechny tady v lokále. Dostal jsem dvě kule do stehů, ránu do lýtky, kopím do pravé lopatky a ránu bodákem do žeber. A ještě seknutí šavlí do prsou. Slušné, co? Za osm dní jsem byl na pochodu – s jednou kamaší a bez bot, živý a čilý jako šváb!“

„Bravo! Bravissimo! Per bacco...“ vykřikl jakýsi nadšený Ital. „Celá Evropa by měla vědět o vašich hrdinských činech...“

„To ještě nic není!“ zvolal voják. „U Ligny jsme rozprášili pluk Průšáků. Dostal jsem granát do nohy. Krev stříkala do výše domu a v jedné minutě jí vytekl plný plecháč. Bleskurychle jsem uřízl svou šerpu, vytáhl ze zad mrtvého vojáka bodák a zkroutil si tak obinadlo. To mi zachránilo život, ale ztratil jsem tolik krve, že jsem od té doby bledý jako porcelánový talíř. Nevadí, pánové, ta krev byla prolita za dobrou věc!“ odmlčel se a usrkl ze své láhve vin ordinaire.

Podíval jsem se na markýze; seděl se zavřenýma očima, zřejmě znechucen a otráven.

„Garçon,“ zavolal voják číšníka. „Kdo to přijel v tom kočáře s erbem? S tím červeným čápem a se štítonoši?“

Číšník nevěděl.

Důstojník se trochu uklidnil, zvážněl a obrátil se na mne.

„Pardon, monsieur,“ řekl. „Nesetkali jsme se večer spolu právě u toho kočáru? Víte, kdo v něm přijel?“

„Myslím, že hrabě a hraběnka de St. Alyre,“ řekl jsem.

„Jsou tady v Belle Etoile?“

„Ano. Najali si tu několik pokojů.“

Voják vyskočil od stolu, vypjal se a odstrčil prudce nohou židli. Vzápětí se ale zase posadil a já zaslechl, jak sám sobě potichu nadává. Nevěděl jsem, co se s ním děje. Vypadal rozzuřeně.

Obrátil jsem se, abych řekl něco markýzovi, ale ten již odešel.

I ostatní hosté se zvedali, večere končila.

V krbu doutnala polena a tak jsem usedl k ohni do lenošky a zavolal číšníka.

„Garçon,“ řekl jsem. „Znáte toho důstojníka?“

„Ano, pane. Je to plukovník Gaillarde.“

„Chodil sem často?“

„Jednou tu byl celý týden, ale to už je skoro rok, monsieur.“

„Tak bledého muže jsem jakživ neviděl.“

„Ano, pane. Dokonce ho několikrát považovali za strašidlo.“

„Máte nějaké doopravdy dobré víno?“

„Nejlepší burgundské ve Francii, monsieur.“

„Tak mi láhev přineste.“

„Ano, pane.“

Měl jsem výbornou náladu; víno bylo skvělé a mé myšlenky převelice příjemné. Krásná hraběnko, říkal jsem si, snad se spolu lépe poznáme!

Seděl jsem u krbu, a snad pochopíte, že člověk, který se celý den kodrcal v dostavníku, je sám se sebou spokojen, sedí u ohně, dobře povečeřel, upil pár sklenek vína a jen líně přemýšlí o svém životě, může docela klidně na chvíli usnout.

Zrovna jsem si nalil čtvrtou sklenku vína, když jsem zdříml. Seděl jsem asi dost nepohodlně nebo jsem snědl příliš francouzských jídel, která – jak se říká – nepodněcují zrovna příjemné sny.

Zdálo se mi, že jsem v obrovském šerém chrámu, osvětleném jen čtyřmi svícny stojícími na podstavci, kde leželo, zahaleno černými draperiemi, mrtvé tělo hraběnky de St. Alyre. Chrám byl prázdný, studený a celý se stápl v šeru.

Uslyšel jsem kroky dvou osob a čekal s děsivým napětím, co se stane. Hrozně jsem se polekal, když tělo ležící na katafalku řeklo nehybnými ústy: „Chtěj mě zaživa pohřbít. Zachraňte mě!“

Cítil jsem, že se nemohu ani pohnout, ani promluvit. Zachvátil mě opravdový děs.

Postavy se přiblížily. Byl to hrabě de St. Alyre a plukovník. Hrabě přistoupil ke katafalku k tělu, podsunul pod ně své dlouhé vychrtlé ruce, plukovník uchopil hraběnciny nohy a počali ji pomalu zvedat.

S vypětím všech sil se mi podařilo zlomit to divné kouzlo, které mě spoutalo do nehybnosti, a vyskočil jsem.

Probudil jsem se, popadaje jen stěží dech. Hleděla na mne velká a zlomyslná tvář plukovníka Gaillarda.

„Kde je?“ vykřikl jsem vyděšeně.

„Podle toho, kdo?“ řekl plukovník stroze.

„Ach, bože!“

Plukovník dopíjel bez zájmu své *demitasse de café noir* a dal si ještě *tasse*, šířící lahodnou vůni brandy.

„Usnul jsem a asi se mi něco zdálo,“ řekl jsem vlídně, tak vlídně, jak jen jsem dokázal vzhledem k roli, kterou plukovník v mém snu sehrál.

„Vy bydlíte nad hraběnkou a hrabětem de St. Alyre?“ zeptal se. Přimhouřil oči a bedlivě si mě prohlédl.

„Ano, bydlím.“

„Tak si dejte pozor, mladíku, aby se vám jednou nezdály ještě horší sny.“ Potřásl hlavou a nepříjemně se zasmál. „Mnohem horší sny.“

„Jak to myslíte, plukovníku?“ zeptal jsem se.

„To bych taky rád věděl,“ řekl zamýšleně. „Mám takový dojem, že to nebude dlouho trvat. Jak jen zachytím sebetenčí nitku, budu ji sledovat centimetr po centimetru, dokud celé to klubko nerozmotám a jeho konec neuváže pevně v mých prstech. Je vynalézavý, chytrý jako pět lišek! Tak jako on bych si mohl vydělat spoustu peněz, parbleu! Dá se to víno pít?“ zeptal se.

„Je dobré,“ řekl jsem. „Dáte si skleničku?“

Vzal si tu největší, jaká tu stála, uklonil se trochu a napil se.

„Hmm, no dobře. Pít se to dá, ale,“ nalil si ještě jednou, „kdybych vám burgundské objednal já, určitě by vám nepřinesli tuhle břečku.“

Nasadil jsem si klobouk a odporoučel jsem se, jak jsem nejzdvořileji uměl. Vyšel jsem na dvůr a pohlédl jsem do hraběčniných oken. Byla zavřená. Představoval jsem si, že snad sedí sama v pokoji a čte, sedí, myslí – na cokoliv. Procházel jsem se trochu městem a nebudu vás unavovat vyprávěním o tom, na co jsem myslel. Chodil jsem tak asi půl hodiny a pak jsem se vracel oklikou přes malé náměstí, na němž stála kamenná socha, zvětralá a narušená deštěm. Na tu sochu hleděl zadumaně štíhlý a vysoký muž; markýz d’Harmonville. Poznal mě ihned a vykročil ke mně.

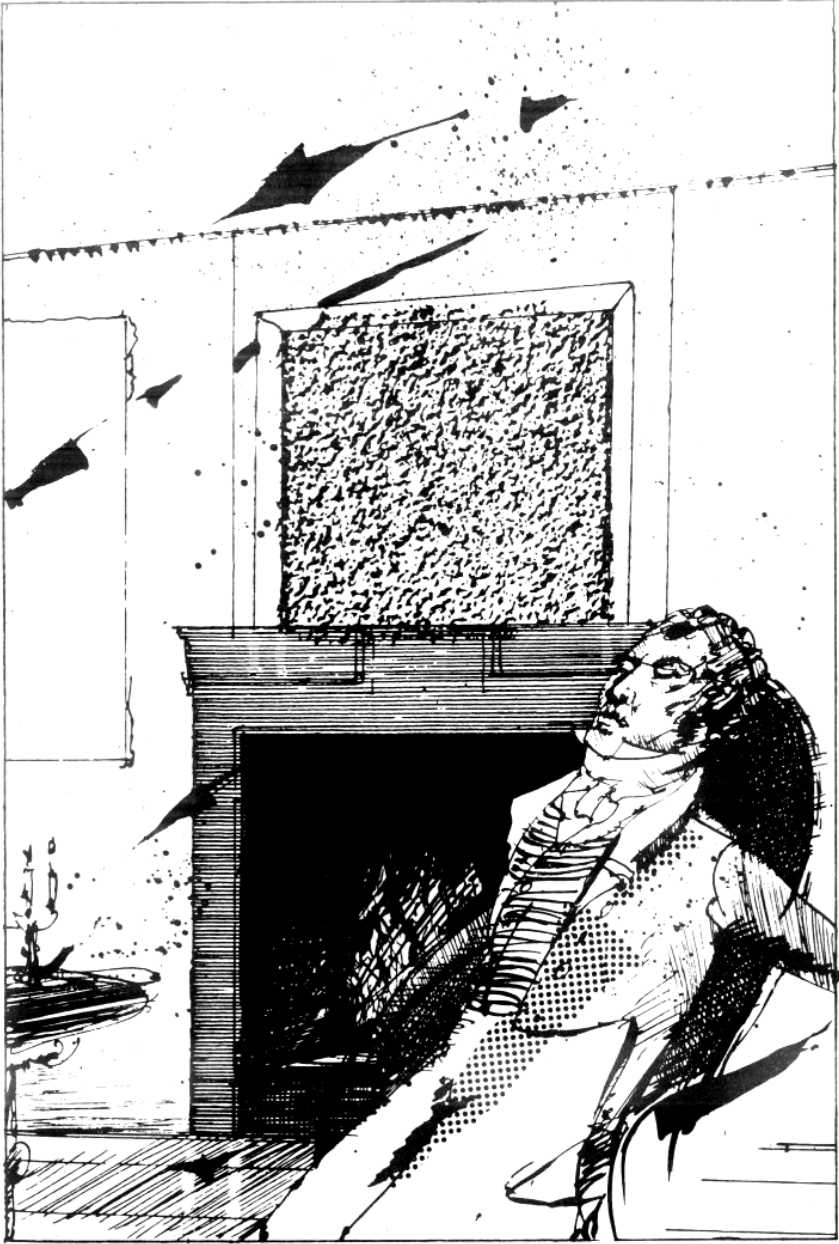
„Divíte se, že monsieur Droqville okukuje při měsíčku sochu na pustém náměstí?“ zasmál se. „Jak pomalu tu plyne čas! Patrně se nudíte stejně jako já. Ach, tahle maloměsta!“ mávl rezignovaně rukou. „Jedete ráno do Paříže?“

„Objednal jsem si koně.“

„Já čekám posla nebo dopis, až mě odtud vysvobodí. Už aby to bylo!“

„Nemohu vám nějak pomoci?“

„Ach, ne. Tisíceré díky. Takhle role, kterou hraji, je přesně režírována. Já jsem ochotník a hraju jen z přátelství.“

V rozhovoru jsme kráčeli zpět k Belle Etoile.

„Víte něco o tom plukovníkovi Gaillardovi?“ zeptal jsem se.

„Ale ovšem. Je tak trochu blázen. Utrpěl nějaké zranění hlavy. Kdysi téměř utýral úředníky ministerstva války. Našli mu nějaké zaměstnání, ale Napoleon potřeboval každého muže. Udělal z něho velitele pluku. Byl to statečný voják, a těch je vždycky málo.“

Došli jsme k hostinci L'Ecu de France. Markýz se zastavil, a aniž mi cokoliv vysvětlil, rozloučil se zběžně a zmizel v jeho dveřích.

V topolové aleji před hostincem jsem potkal číšníka, který mi přinesl burgundské, které tak málo chutnalo plukovníkovi Gaillardovi, a protože jsem na toho podivného vojáka stále myslel, zeptal jsem se:

„Tvrdíte, že ten plukovník bydlel jednou v Belle Etoile celý týden?“

„Ano, pane.“

„Není tak trochu blázen?“

Číšník na mne pohlédl s údivem.

„To jistě ne, pane.“

„Nikdy ho nepodezívali, že se trochu pomátí?“

„Nikdy, pane. Je trochu hlučný, ale jinak rozumný.“

Nevěděl jsem, co si o tom všem myslet. Pomalu jsem se vracel k Belle Etoile. U dveří stál zapražžený povoz a z chodby se ozývala zuřivá hádka. Hlas plukovníka Gaillarda burácel jako hrom.

Snad každý mladý muž přihlíží rád nějakému souboji nebo rvačce, ale dnes mi něco říkalo, že mě tenhle případ bude zajímat mnohem víc. Posledních padesát kroků k hostinci jsem doběhl tryskem a vrazil jsem do chodby. Samozřejmě to byl on: plukovník, stál proti hraběti de St. Alyre, který měl na sobě cestovní oblek a tvář i krk zahalený, tak jak jsem ho už jednou viděl, silným šálem. Plukovník mu zřejmě zastoupil cestu, když se chystal nasednout do povozu. Za ním postávala hraběnka, rovněž oblečena na cestu, s tvářmi zahalenou hustým černým závojem. V ruce držela krásnou bílou růži. Těžko popsat ten d'ábelský výraz nenávisi v plukovníkově pohledu. Na čele mu naběhly rudé žíly, oči vystupovaly z důlků, skřípal zuby. Mával v ruce hro-

živě taseným kordem.

Hostinský se ho marně snažil upokojit. Číšníci, bledí strachem, postávali bezradně v pozadí.

„Viděl jste ty vaše lupičské ptáky!“ křičel. „Nechápu tu drzost a odvalu cestovat takhle veřejně a spát v počestných hostincích, s potivými lidmi. Vy... vy upíři, vlkodlaci, šelmy! Rychle... zavolejte četníky! Hrome, jestli někdo z vás vykročí ze dveří, useknu mu hlavu!“

Byl jsem ohromen. Ale jen na chvíli, spatřil jsem ihned v té překérní situaci příležitost. Pokročil jsem k hraběnce; uchopila mě za ruku. „Ach, monsieur,“ zašeptala vzrušeně. „Vidíte toho šílence? Co mám dělat? On snad mého manžela zabije!“

„Jen klid, madame,“ řekl jsem a vstoupil mezi hraběte a Gaillarda, který stále ještě vřískal své urážky a mával kordem.

„Držte hubu a zmizte, vy rváči, zbabělce,“ zahřměl jsem.

Hraběnka slabě vykřikla a to mi dodalo odvahy, byl jsem za svou troufalost bohatě odměněn. Postoupil jsem ještě o krok. Plukovník vyskočil a ťal po mně kordem.

Byl jsem mladý a tak i rychlejší. Viděl jsem plukovníka, jak se chystá k výpadu, uhnul jsem bleskurychle a zasadil mu ránu do hlavy těžkou holí. Zavrával, ale ještě se držel na nohou. Udeřil jsem prudce znovu. Zapotácel se, poklesl v kolenou a padl na podlahu.

Nezajímalo mě, zdali žije nebo je mrtvý, sebral jsem ze země jeho kord, šlápl na něj, zlomil ho na dvě půlky a vyhodil na dvůr.

Hrabě de St. Alyre prošel rychle chodbou, seběhl po schůdcích, a nepromluviv už ani slova, vstoupil do kočáru. Na mne se ani nepodíval. Přistoupil jsem k hraběnce, nabídl jsem jí doprovod a odvedl jsem ji k vozu. Vystoupila po schůdku a zmizela za zavřenými dvířky. Nepromluvila ani slovo.

Zastavil jsem se u povozu a položil ruku na rám otevřeného okénka tak těsně, že jsem málem cítil její rty na své tváři. Zašeptala:

„Raději vás už nechci vidět – ach, kdybych tak mohla zapomenout! Běžte už, prosím vás... běžte!“

Sevřel jsem jí ruku, ale rychle ji vyvinula z mého sevření a podala mi chvatně růži, kterou držela.

To všechno se odehrálo během několika okamžiků, kdy hrabě udílel pokyny k odjezdu. Vozka zapráskal bičem a kočár se hnul – odvážeje k Paříži tu krásnou ženu, kterou jsem si zamiloval.

Stál jsem u silnice, dokud se kočár neztratil z dohledu.

Teprve když zanikly úderý kopyt, otočil jsem se, zabalil pečlivě bílou růži do šátku a vrátil jsem se k hostinci.

Hoteliér s několika pomocníky zvedli zakrváceného plukovníka, opřeli ho o stěnu a začali ho křísit pomocí objemné sklenice brandy.

Gaillarde nejevil známky života a snad poprvé nepolkl brandy, které mu hostinský sám nalil do úst. Zavolali venkovského lékaře, který se nejdříve domníval, že má ten statečný voják proraženou lebku, ale ukázalo se, že utrpěl pouze těžký otřes mozku. Prorokoval mu – vzhledem k zázračné hojivosti jeho těla – dobrých čtrnáct dní na lůžku.

Trochu mě události té noci znepokojily. Přijel jsem do Francie rozbíjet banky a snad i ženská srdce, rozhodně ne hlavy statečných vojevůdců. Začínal jsem se obávat, aby můj výlet neskončil někde na šibenici nebo pod gilotinou.

Nepěkně chroptícího důstojníka odnesli do jeho pokoje.

Zašel jsem za hostinským, poručil jsem láhev toho nejdražšího vína a pozval jsem ho k malé hostině – z vděčnosti hosta, který byl tak okouzlen vynikajícím pohostinstvím Belle Etoile. Nenápadně jsem mu vsunul do dlaně pětaticet napoleonů. To ho trochu naladilo. Zasunul peníze do kapsy a přátelsky se na mne usmál.

Docela hladce jsme se domluvili na tom, že jedině mé – snad trochu silnější – klepnutí holí zachránilo osazenstvo Belle Etoile před jistou smrtí kordem od pomateného vojáka. Všichni číšníci na to byli připraveni přísahat.

Nebál jsem se příliš nějakého soudního řízení, ale chtěl jsem co nejrychleji pokračovat v cestě do Paříže. Proč? To snad není těžké uhádnout. Hned jsem se začal shánět po koních, ale dozvěděl jsem se, že poslední pár najal nějaký pán z L'Ecu de France, který obědval a večerel v Belle Etoile a musí narychlo odcestovat do Paříže.

Ptal jsem se, kdo to je a zdali už odcestoval. Chtěl jsem ho požádat, aby mě vzal s sebou. Dozvěděl jsem se, že ten pán si právě nahoře v

pokoji skládá zavazadla a jmenuje se Droqville.

Vyběhl jsem po schodech a našel ve svém pokoji sluhu St. Claira.

„Tak co, St. Claire, dozvěděl jsi se něco o té dámě?“ zeptal jsem se.

„Je to prý choť nebo dcera – to nikdo přesně neví – hraběte de St. Alyre. Toho pána, kterého jste dnes zachránil před tím zuřivým generálem.“

„No dobře, ten člověk by mi snad mohl povědět víc, ale je opilý jako prase. Připrav zavazadla. Víš, kde jsou pokoje monsieur Droqvilla?“

„Ano, pane.“

Za půl hodiny jsem cestoval k Paříži ve svém voze, taženém koňmi pana Droqvilla.

Jeli jsme chvíli mlčky a pak jsem se zeptal markýze, zda ta dáma je opravdu hraběnkou. „Není to snad jeho dcera?“

„Ach, ano, mladá půvabná žena. Mohla by to být jeho dcera z prvního manželství, ale nevím to jistě. Mluvil jsem včera jen s hrabětem.“

Potom markýz trochu podřimoval. Usnul jsem i já. Probudili jsme se až na příští poštovní stanici, kde si markýz – jak mi řekl – zamluvil čerstvé koně.

„Snad se nezlobíte, že jsem tak nudný společník,“ řekl. „Ale spal jsem v minulých dnech sotva dvě hodiny. Nekoupíme si kávu? Mají tu znamenitou.“

Souhlasil jsem.

Markýz objednal dva šálky *café noir*. Sklepníkovi řekl: „Děkuji vám, šálky a podnos si započítejte. Necháme si je.“

Zaplatil a podal mi šálek.

„Nemám rád, když na mě kouká číšník, kdy už dopiji, a tahá mi šálek z ruky. Káva chce klid, čas.“

Dal jsem mu za pravdu. Káva to byla opravdu výtečná.

„Já toho taky moc nenaspal,“ řekl jsem markýzovi. „Snad mě káva postaví trochu na nohy.“

Ještě jsme nedopili, když se dal vůz do pohybu. Káva nás oba dva trochu vzpružila, a tak jsme pokračovali v cestě za veselého rozhovoru. Markýz mi vtipně a poutavě líčil různá příjemná nebezpečí, která mě v Paříži očekávají, a zároveň mi udílel mnohé rady, které jsem byl

ochoten ihned zapomenout.

Přestože markýz mluvil vtípné a zábavně, cítil jsem po chvíli, že se mě zmocňuje únava a přichází na mne spánek.

Markýz to asi zpozoroval a taktně se odmlčel. Otevřeným oknem vyhodil oba dva šálky i s podnosem. Zaslechl jsem, jak kov zacinkal za vozem na dláždění.

Opřel jsem se pohodlně ve svém koutě a mazlil se v duchu se svým milovaným suvenýrem – bílou růží –, která spočívala, zabalena teď v bílém papíře, na mých prsou. Příjemná únava mě plně ochromila, ale pořád jsem ještě mohl sledovat přivřenýma očima vnitřek kočáru. Chtělo se mi spát, ale usnout jsem nemohl, jako kdybych nemohl překonat hranici mezi bdělým stavem a spánkem. Upadl jsem do podivné otupělosti.

Markýz zvedl svůj cestovní vak, vyňal z něho lampu, zavěsil ji ve voze na háček, nasadil si brýle, vytáhl ze zavazadla na svých kolenou svazek dopisů a začal číst.

Gesta obíhala jen pomalu, obvykle jsem najímal čtyři koně, ale teď jsem byl rád i za ty dva, kteří nás vezli pomalu k mému vytouženému cíli.

Pohled na obrýleného markýze, který četl nehnutě své dopisy, psal adresy a zalepoval obálky, mě nudil. Pokoušel jsem se zavřít oči, ale marně. Pokoušel jsem se o to znovu a znovu, ale cosi, jakási nevysvětlitelná síla, mi v tom bránila.

Chtěl jsem si protřít unavený zrak, ale nedokázal jsem pozvednout ruku. Neměl jsem sil ovládat své tělo – ani jediným kloubem se mi nepodařilo pohnout.

Teprve teď jsem dostal strach, přímo děsný strach, že jsem snad podlehl záchvatu srdeční mrtvice.

Děsil mě klid, s kterým se markýz probíral svými dopisy, a nedělal nic, co by mě mohlo vytrhnout z mé příšerné strnulosti.

Konečně schoval dopisy, vyhlédl z okna, obrátil se ke mně a řekl:

„Už vidím světla. Za pár minut jsme u cíle.“

Zadíval se mi do tváře, pokrčil rameny a řekl:

„Ubožák, jak je asi unavený! Spí tak tvrdě. Snad se probudí, až vůz zastaví.“

Složil brýle, dopisy zamkl v kabele a vyklonil se z okna.

Vjeli jsme do jakéhosi městečka. Byly asi dvě hodiny. Spatřil jsem světlo vycházející z otevřených dveří hostince.

„Jsme na místě,“ řekl markýz. Obrátil se ke mně. Ale já se nemohl ani pohnout.

Sluha otevřel dvířka.

„Tvůj pán spí,“ řekl markýz. „Nebudeme ho probouzet. Koupíme mu v hostinci něco na posilnění. Může se najíst ve voze, až se probudí. Zaříd'te, ať nám rychle vymění koně.“

Potom očistil lampu a dolil olej. Opatrně – aby mě neprobudil – vystoupil z vozu a odcházel se St. Clairem do hostince. Slyšel jsem ho ještě, jak sluhu napomíná k ohleduplnosti nad mou hlavou.

Markýz d'Harmonville odešel. Lampu nechal svítit. Seděl jsem a prožíval jednu z nejtěžších chvil života. Trpěl jsem pak k stáru velkými a dlouhotrvajícími bolestmi, ale žádná z nich se nedala přirovnat k tomu, co jsem prožíval teď. Byl jsem uvězněným duchem, a mou mysl zachvátila tupá hrůza. Napadlo mě, že snad tohle je smrt.

Asi za deset minut se dveře povozu otevřely – neslyšel jsem nikoho přicházet – a dovnitř vešel neznámý muž, celkem mladý, v šedém volném svrchníku, s kápí staženou přes hlavu, z které vykukoval štítek vojenské čepice. Docela jasně jsem viděl hodnostní pásky a knoflíky na manžetách kabátu. Ten mladík měl hustý knír, vyholenou bradu a zahojenou jizvu táhnoucí se od rtů ke skráni.

Vstoupil do vozu, usedl vedle mne, zastínil si dlaní oči a několik vteřin pozoroval soustředěně můj obličej.

Počínal si naprosto jistě a promyšleně, svůj čin měl určitě pečlivě připraven. Sklonil se nade mnou, sáhl do mé náprsní kapsy, vytáhl peněženku, bílou rúži a svazek dopisů, a počal si vše pečlivě prohlížet. Mezi dopisy jsem měl jeden velice důležitý dokument, rozevřel ho v klíně a začal si rychle psát do svého bloku poznámky. Ostatní odložil bez zájmu na sedadlo vedle mne.

Pracoval nehlučně, chladnokrevně, rychle. Jako nějaký policejní úředník.

Potom složil všechny papíry přesně tak, jak byly, a i s peněženkou a bílou rúží mi je vložil zpět do kapsy. Tiše vyšel z kočáru a zmizel.

Všechno netrvalo déle než tři minuty. Chvilku po jeho odchodu jsem zaslechl přicházet markýze. Vstoupil do vozu, usmál se na mne, jako by mi záviděl můj klidný spánek, a dal se zase do psaní a čtení svých dopisů.

Vyjeli jsme z města. Po několika stech metrech jsem náhle pocítil zvláštní hučení v uších, v hrdle jako by se mi vytvořila bublina vzduchu, praskla a naplnila mé plíce čerstvým vzduchem. To nepochopitelné napětí a strnulost pomalu zmizely, jen tělo mě brnělo a stále jsem pociťoval celkovou tělesnou slabost. Vykřikl jsem a zvedl se ze sedadla. Vzápětí jsem opět klesl vyčerpaně zpět.

Markýz mě udiveně uchopil za ruku, zadíval se na mne a ptal se, nejsem-li nemocný, ale místo odpovědi se ozvalo jen nezřetelné zachrčení.

Teprve asi za půl hodiny jsem měl dost sil, abych mu vylíčil, co jsem prožil.

„Proboha!“ vykřikl markýz. „Neprohledal mou tašku?“ Ujistil jsem

ho, že ne, ale stejně svou kabelu bedlivě prohlédl.

„Díky bohu, je v pořádku,“ oddechl si. „Mám tam pár dopisů, které se rozhodně nesmějí dostat nikomu do rukou.“

Vyptal se velice podrobně na všechny příznaky mého ochrnutí a chvíli mlčky přemýšlel. Pak řekl:

„Něco podobného mi vyprávěl jeden můj známý. Přihodilo se mu to na moři. Tak jako vy, prožil chvíli velikého vzrušení. Asi za hodinu nato upadl do hlubokého spánku. Když se probudil, cítil se zase úplně normální.“

„Jsem rád, že jsem to neprožil sám. Znamená to, že nejde o nějaký můj záchvat,“ řekl jsem. „Opakovalo se to někdy?“

„Pokud vím, tak ne. Je tu nápadná shoda. Ten muž byl tak jako vy statečný a jeho záchvat následoval po velicím vzrušení, zrovna tak, jako jste byl postižen vy, po tom nepředvídaném souboji s Gaillardem. Vzrušení, únava, spánek... opravdu je tu mnoho společného. Měli bychom zjistit, kdo by ten člověk, který se vám hrabal v dokumentech, ale kdybychom se vrátili, stejně se nedozvíme nic. Tihle lidé jsou zatraceně mazaní. Naštěstí šlo jistě o nějakého policejního agenta, zajímal se o vaše papíry. Zloděj by vám ukradl peníze.“

Mně moc do řeči nebylo, ale markýz pokračoval v rozhovoru:

„Ta příhoda z nás učinila přátele opravdu důvěrné, a tak bych vám chtěl znovu připomenout, že teď nejsem markýz d'Harmonville, ale jen monsieur Droqville. Přesto bych vám rád poskytl některé drobné služby. Zařídím u sluhů, abyste mohl používat mé lóže v Opeře a mohl navštívit některá soukromá představení. Jakkmile ale skončí mé diplomatické poslání, těším se, že mě navštívíte v mém domě.“

Byl jsem markýzovi za jeho milou pozornost vděčný. Přízeň toho muže mi mohla být v neznámé Paříži mnohokrát k užitku. Když jsem mu opět děkoval za jeho rady, vůz zastavil. Markýz se rozloučil a přesedl do kočáru, který tu na něho čekal.

Konečně jsem tedy byl v Paříži. Seděl jsem u okna svého hotelu a

díval se na to veselé, kypící a vzrušující město, které se radovalo z Napoleonova pádu. Navštívil jsem pak Paříž ještě mnohokrát, ale ani jednou se mi nezdála tak příjemně rozčilená a rozčilující.

Byl jsem v Paříži dva dny a prošel jsem už všechna významná místa, která stála za zhlédnutí, loudal jsem se ulicemi, a musím říct, že jsem se ani jednou nesetkal s nějakou hrubostí francouzských důstojníků, jak se o tom v Anglii hovořilo.

Stále jsem myslel na ono příjemné setkání na cestě. Mé projížďky městem a potulky noční Paříží, návštěvy divadel a obrazáren nabyly, pod dojmem mého romantického intermezza, pikantního příděchu.

Hraběte de St. Alyre ani hraběnku jsem však nikde nepotkal. Ani markýz d'Harmonville se neobjevil. Z té zvláštní – navykl jsem si říkat indispozice –, která mě přepadla cestou v dostavníku, jsem se úplně zotavil.

Seděl jsem právě v hotelové recepci, byl večer a já už začínal věřit, že na mne můj přítel zapomněl, když mi číšník přinesl navštívenku. Stálo na ní „Monsieur Droqville“. Poručil jsem číšníkovi, aby uvedl hosta do mého apartmá.

Markýz mě očekával, laskavý a v dobré náladě jako vždy.

„Žiji teď tak trochu jako noční pták,“ řekl hned, když jsme se přivítali. „Přijel jsem jen na chvíli v uzavřeném kočáře, jak mi radili přátelé. Rozhodně nesmějí určití lidé vědět, že jsem v Paříži. Chci vám jen odevzdat slíbené vstupenky do lóže.“

„Jste moc hodný, markýzi.“

„A ještě něco. Máte nějaké doporučení?“

Ukázal jsem mu pár dopisů. Prohlédl si adresy.

„S tím byste toho moc nepořídil,“ řekl. „Uvedu vás do zdejší společnosti sám. Osobní přímluva je tady cennější než deset listů papíru. Jestli vám mohu poradit, tak zatím nenavazujte žádné intimní přátelství. Užívejte nejdřív všech veřejných zábav, než se obtížíte společenskými povinnostmi. Než se dosyta nabažíte pařížských zábav, uplyne nejméně dvacet dnů a nocí. Nevynechávejte nic. Užívejte klidně a bez zábran. Pak vás uvedu do vážnější společnosti. Jak se tam jednou dostanete, máte v Paříži přátele navždy.“

Slíbil jsem mu rád, že se budu chovat podle jeho pokynů.

„Teď vám ukáži pár míst, která byste měl navštívit. Můžete si je označit na plánu města.“

Zatímco mi dával seznam a další rady, vyprávěl několik pikantních anekdot. Měl výbornou náladu.

„Tak za čtrnáct dní se vám budu věnovat víc. Zatím si pamatujte: Nechoďte vůbec do žádné herny, nehrajte. Jestliže jen jednou sednete k ruletě, určitě vás oberou. Nevěřte nikomu, koho neznáte.“

Slíbil jsem mu, že se budu řídit podle jeho rad. Ale mé myšlenky se ubíraly jiným směrem; stále jsem myslel na hraběnku, a tak jsem se ještě rychle zeptal, zda se s nimi někde v Paříži setkal.

Markýz mi pověděl, že je od pobytu v Belle Etoile neviděl, že bydlí v pěkném, ale osamělém domě několik mil za Paříží a že se asi po cestování trochu zotavují.

„Jak dlouho cestovali?“ zeptal jsem se.

„Asi osm měsíců.“

„Myslím, že jste se kdysi zmínil, že nemají zrovna moc velké jmění.“

„Podle toho, čemu říkáte velké jmění. Rozhodně mají dost, aby žili v tomhle laciném městě pohodlně a elegantně.“

„Jsou spolu šťastni?“

„Měli by být.“

„A nejsou snad?“

„Nevím. Hrabě, myslím, trochu žárlí.“

„A co hraběnka – poskytuje mu důvody?“

„Obávám se, že ano.“

„Opravdu?“

„Je až příliš... příliš...“

„Co příliš?“

„Řekl bych, že je až příliš hezká,“ zasmál se markýz. „Ale přes ty krásné oči, jemný a půvabný obličej a skvostnou pleť se chová dost cudně. Vy jste ji neviděl?“

„Tenkrát v noci, v Belle Etoile, v chodbě, kde jsem rozbil hlavu tomu Gaillardovi. Byla zahalena do pláště a na obličejí měla černý závoj. Moc jsem toho neviděl.“

Jak vidíte, některé podrobnosti jsem si nechal jen pro sebe.

„Možná, že to byla jeho dcera. Hádají se někdy?“ zeptal jsem se.

„Kdo? Hrabě s hraběnkou?“

„Ano.“

„Občas.“

„A proč, to nevíte?“

„To je dost stará historie. O její diamanty. Mají prý slušnou cenu. La Perelleuse říká něco o miliónu franků. Hrabě chce, aby je prodala a peníze uložila. Vytvořila by si slušný důchod. Ale hraběnka to rozhodně odmítá. Má asi důvody, které nemůže dost dobře hraběti říct.“

„To bych tedy rád věděl, jaké to mohou být důvody,“ řekl jsem.

„Asi si myslí, že jí budou pěkně slušet, až si vezme druhého muže.“

„Ach, ano... ovšem. Ale ten hrabě, on je jistě hodný člověk?“

„Obdivuhodný a velice inteligentní.“

„Rád bych se s ním někdy seznámil, když říkáte...“

„Jistě by to bylo příjemné. Žijí ale dost samotářsky. Občas zajdou do Opery, a to je tak vše.“

„Má asi hodně zážitků z revoluce?“

„Rozhodně by vám pověděl mnoho zajímavého. Je to filosof, ale na rozdíl od své ženy chodí po obědě spát... Ale vážně, společenského života zanechal, a s ním i jeho choť. Nebaví ji už nic, ani manžel,“ zasmál se markýz.

Brzo potom jsme se rozloučili.

„Dávejte si pozor na peníze,“ radil mi. „Dohodím vám výnosný obchod. Proslýchá se, že přijdou do dražby obrazy lidí, kteří se příliš angažovali v bonapartistické revoluci. Bude to úžasná příležitost. Mimochodem,“ zastavil se ještě ve dveřích, „skoro bych zapomněl, příští týden můžete vidět něco, co v Anglii nemáte – maškarní ples. Pořádají ho ve Versailles. Bude tam celá velká společnost. Už dneska se perou o vstupenky. Myslím, že pro vás jednu seženu. Dobrou noc. Adieu, přáteli.“

Monsieur Droqville odešel.

Měl jsem tehdy spoustu peněz, mluvil jsem dobře francouzsky a tak jsem byl dokonale připraven na všechny radovánky, které Paříž poskytuje. Užil jsem jich bohatě. Dva dny v Paříži, to je – jste-li mladý a majetný – pouhý mžik. Večer druhého dne mne monsieur Droq-

ville opět navštívil, oznámil mi, že ples se koná příští středu a že se mu podařilo sehnat vstupenku.

„To je škoda, ale asi nebudu moci přijít,“ řekl jsem.

Podíval se na mne udiveně, zdálo se, že je trochu dotčen.

„A proč, monsieur Beckett? Nechce se vám?“

„Smluvil jsem si na ten den schůzku se dvěma anglickými přáte-

„Vy Angličané jste hrozní,“ smál se markýz. „Pořád jen vyhledáváte své pivo a bifteky. Přijeli jste do Francie – jak tvrdíte – studovat zvyky země, která vás hostí, a místo toho pijete a pokuřujete s kumpány. A klejete,“ dodal. „Když se vracíte domů, jste stejně neotesaní jako v dobách, kdy jste popíjeli v nějaké greenwichské hospodě.“

Tvářil se na konci svého proslovu dost nakvašeně. Vstupenku hodil ledabyly na stůl.

„Udělejte s ní, co chcete,“ řekl. „Asi jsem se snažil zbytečně. Příště se zas budu namáhat s nějakými protekcemi!“

Byl jsem zaražen a překvapen jeho výčitkou, která se mi zdála přece jen trochu příliš bryskní, ale napadlo mě, že jsem se snad nějak nevědomky prohřešil proti zásadám francouzského společenského chování, a proto jsem se omluvil a pronesl několik smířlivých vět.

Řekl jsem mu, že schůzku odřeknu, a znovu jsem mu poděkoval za jeho milou pozornost.

„Jen se, prosím, neomlouvejte,“ řekl markýz. „Mrzelo mě, že si chcete nechat ujít tu skvělou podívanou. Někdy jsem snad příliš prchlivý, ale ti, kdo mě znají lépe, vědí, že to tak nemyslím. Dovolte, abych se omluvil já vám za to netaktní chování.“

Monsieur Droqville se na mě smířlivě usmál a podal mi vřele ruku. Řekl mi pak, abych si včas zamluvil nocleh v některém versailleském hotelu, protože o ubytování bude velký zájem. Vybídl mě, abych zajel do Versailles hned zítra ráno.

Objednal jsem si drožku na jedenáctou hodinu. Markýz d'Harmonville se se mnou rozloučil, seběhl se schodů a nasedl do kočáru, který ho očekával před hotelem.

Příští den jsem jel do Versailles. Zastavil jsem před hotelem De France. Nebyl jsem ani první, ale ani poslední. Kolem vchodu se tísnilo mnoho povozů, takže jsem musel zaparkovat na příjezdové cestě a

dojít do recepcce pěšky. V hale se tlačilo mnoho služebnictva a pánů a všichni pokřikovali na majitele hotelu. Ten zdvořile, ale rozhodně ujišťoval, že v celé budově není ani jeden prázdný pokoj.

Nasedl jsem opět do své drožky a odejel tryskem k hotelu Du Reservoir. Tam to vypadalo podobně; dveře přímo obležené žadateli, pochodil jsem se stejným výsledkem. Trochu mě to znervóznělo. Co dělat? Mezitím přijel kočí s mým vozem až před hotelový vchod. Povozy, které neustále přijížděly, zatarasily odjezdovou cestu. Byli jsme stěsnáni mezi čtyřmi řadami vozů a nemohli jsme se hnout z místa.

Jak už jsem několikrát řekl, byl jsem v té době mladý a bystrý muž. Měl jsem výborný zrak. Dovedete si jistě představit, jaké zděšení se mě zmocnilo, když jsem z místa svého nedobrovolného zajetí spatřil projíždět po cestě kočár, za jehož skly jsem s jistotou poznal závojem zahalenou hraběnkou. Její vůz jel krokem po úzkém pruhu volné cesty, pomalu za jakousi károu, která mu bránila v jízdě.

Rozhodl jsem se k rychlé akci. Mohl jsem ovšem seskočit na chodník, projít kolem parčíku a počkat si, až se povoz s hraběnkou přiblíží, ale byl jsem příliš netrpělivý. Vyřítíl jsem se přes zadní sedadlo vozu, který stál za mnou, proběhl jsem nějakou dvoukolkou, v které podřimoval postarší gentleman spolu se svým psem, s nesouvislými omluvami jsem vrazil do otevřeného kočáru mezi dva debatující pány a vyskočil jsem druhou stranou na hřbet dvou koní, kteří se začali ihned plašit. Odrazili mě a já spadl na cestu do prachu.

Lidem, kteří neznali důvod mého úprku, jsem dozajista připadal jako šílenec. Naštěstí už bryčka minula můj kočár a tak jsem byl zachráněn od ostudy. Ví bůh, že jsem si nepřál, aby mě hraběnka spatřila tak, jak jsem právě vypadal: s kloboukem naraženým na hlavě a v zaprášených a pomačkaných šatech.

Stál jsem uprostřed udivených pohledů a snažil jsem se přeslechnout posměšné poznámky.

„Monsieur Beckette!“

Spatřil jsem markýze vykloněného z okénka povozu, jak na mne mává. Ihned jsem k němu nasedl.

„Tady už nic nenajdete,“ řekl. „Nemají jediný pokoj. Naštěstí jsem objevil jedno místo, kde se dá ještě nocleh zamluvit. Řekněte vašemu

sluhovi, ať jede za námi.“

Markýz odešel udělit pokyny kočímu, vrátil se a vyjeli jsme.

„Je to pohodlné a klidné místo,“ řekl. „Ví o něm jen málo Pařížanů. Je asi míli odtud. Starý, ale pohodlný hotel Le Dragon Volant. Šťestí, že jsme se potkali.“

Jeli jsme půl míle po úzké staré cestě lemované letitými stromy a pak ještě kus cesty versailleským lesem a zastavili před staromódním hostincem vystavěným z caenského kamene, domem, který býval patrně soukromou rezidencí, o čemž svědčil výstavný sloh a ozdobná fasáda. Nad portálem bylo vytesáno několik erbů, mezi nimi znak s letícím drakem s roztaženými křídly, červenými a zlatými, a s bledě zeleným a zlaceným roztodivně pokrouceným ocasem. Končil roze-
klaným hrotem. Vypadal jako nebezpečný a smrtící šíp.

„Nebudu se tu zdržovat,“ řekl markýz a pokynul mi rukou, abych vstoupil. „Poznáte, že je to příjemný dům, a myslím, že vám bude imponovat, že v tom hostinci straší. Alespoň se to povídá. S hostinským o tom ale nemluvte. Rád by, aby se na to zapomnělo. Zrovna nejlepší reklama to pochopitelně není. A ještě, vezměte si na ples nějaký kostým, nejlépe domino, tak se určitě výborně pobavíte. Budu-li mít čas, zajdu tam ve stejném kostýmu. Ale pro jistotu si přišijte na prsa červený kříž, já si vezmu bílý. Než se potkáme, zdržujte se v sá-
lech poblíž dveří. Platí? Tak tedy dnes večer na shledanou.“

Vystoupil jsem na cestu, rozloučili jsme se, markýz zavřel dveře vozu a odjel. Z dálky mi ještě zamával.

Rozhlédl jsem se okolo sebe.

Budova to byla opravdu malebná; vysoké mohutné stromy, které rostly kolem, ještě zvyšovaly romantické kouzlo toho místa. Zvykl jsem si za těch pár dní na ruch a hluk pařížského života a teď mi to klidné místo připadalo velice idylické.

Se zájmem jsem si prohlédl starý domovní štít. Pak se můj zájem obrátil na hotel. Byl velký, pevně stavěný, jako staré anglické hospo-
dy. Za levým křídlem se vypínala nad střechou okrouhlá věž se stříš-
kou podobnou zhasínadlu, což zase spíš připomínalo nějaký starý francouzský chateau.

Vstoupil jsem do přijímací místnosti a představil jsem se jako mon-

sieur Beckett, který tu má zamluvený pokoj. Přijali mě skvěle, přesně jako anglického mylorda, o kterém je známo, že má napěchovanou peněženku.

Hoteliér mě dovedl do pokoje. Byla to prostorná, poněkud ponurá místnost obložená dřevem a zařízená trochu těžkým stylovým nábytkem. Byl tam velký krb s širokou římsou. Rustikou obložená okna vedla do malého sadu s hájkem a za ním byl vidět malý zámeček s několika věžemi.

Les byl zarostlý a zpustlý, zámek trochu omšelý. Zřejmě pomalu, ale jistě chátral. Celkem vzato, vypadalo to malebně.

Zeptal jsem se hostinského, jak se zámek jmenuje.

„Chateau de la Carque, monsieur,“ odpověděl.

„Škoda že tak chátrá. Snad by měl mít jeho majitel víc peněz.“

„Snad,“ řekl hostinský.“

„Snad,“ opakoval jsem. „Není asi příliš oblíben?“

„To jsem nemyslel, pane. Jen jsem chtěl říct, že nevím, jestli by mu peníze prospěly.“

„Jak se jmenuje jeho majitel?“

„Hrabě de St. Alyre.“

„Hrabě?“ zeptal jsem se dychtivě. „Opravdu?“

„Ano, pane. Hrabě de St. Alyre.“

„Vidíte ho často?“

„Jen málokdy. Bývá na cestách.“

„Je chudý?“

„Platím mu za ten dům nájem, je to pár franků, ale jak jsem zjistil, nerad dlouho čeká,“ řekl hostinský s uštěpačným úsměvem.

„Něco jsem již o něm slyšel, ale nikdy, že by měl nějaké finanční nesnáze.“

„Říká se, že hraje, pane. Já o tom nevím. Jistě to neví nikdo. Před časem mu zemřel v cizině jakýsi bohatý příbuzný. Jeho tělo sem bylo převezeno a pohřbeno v Père-Lachaise. Hrabě to těžce nesl. Byl velmi smutný, i když tak získal slušné peníze, ale štěstí mu nepřinesly.“

„Je hodně starý?“

„Starý? Říkám mu ‚věčný žid‘, od kterého se ovšem liší tím, že nemá stále v kapse pět sous. Ale vede si statečně. Nedávno se oženil s

překrásnou mladou ženou.“

„A co ona?“ vyptával jsem se.

„Stala se hraběnkou de St. Alyre.“

„Nu, ovšem. Víc o ní nevíte? Je něčím pozoruhodná? Má nějaké pěkné vlastnosti?“

„Tři, monsieur. Tři, a velice cenné.“

„A jaké, prosím vás?“

„Mládí, půvab – a démanty.“

Zasmál jsem se. Ten starý pán se vyznal a rozhodl se zřejmě napínat mou zvědavost.

„Vidím, pane,“ řekl jsem, „že nemáte příliš chuti –“

„... začít nějaký spor s hrabětem,“ dodal. „Víte, pane, mohl by mi – stejně já jemu – způsobit nepříjemnosti, ale je lepší žít vedle sebe v klidu.“

Poznal jsem, že by asi nemělo smyslu se dál vyptávat. Možná že už

ani nic víc nevěděl. Rozhodl jsem se, že se pokusím ještě jednou o rozhovoru a přizvu na pomoc několik napoleonů. Zdálo se mi, že by pár franky nepohrdl.

Hostinský z Dragon Volant byl postarší, hubený muž. Zdál se inteligentní a měl rozhodné a vojenské vystupování. Jak jsem se později dověděl, býval Napoleonovým vojákem v dobách italského tažení.

„Jednu odpověď byste mi ale mohl dát. To vás žádnému nebezpečí nevystavuje. Je pan hrabě doma?“

„Domnívám se, že má domovů několik,“ řekl hostinský. „Myslím ale, pane, že v současné době dlí na Chateau de la Carque.“

Zadával jsem se s novým zájmem přes park k zámečku.

„Dneska jsem ho spatřil ve Versailles,“ řekl jsem.

„To je možné.“

„Jeho služebnictvo je na zámku?“

„Tady si nechává vůz,“ řekl hostinský. „Služebnictvo si najímá jen na krátký čas. V zámku s ním bydlí jeden sluha. Pro paní hraběnkou to musí být dost nepohodlné.“

Pěkný držgrešle, pomyslel jsem si. Asi chce tím mučením vytáhnout z hraběnky její dýmanty. Hrozný život! Žárliвість a vyděračství!

Hostinského jsem propustil a zavola jsem svého sluhu St. Claira.

„Dostal jsi lůžko?“ zeptal jsem se ho.

„Dostal. V podkroví mezi pavouky, kočkami a sovami. Ale vydržíme to spolu. Vive la bagatelle!“

„Nevěděl jsem, že je tak nabito.“

„Bydlí tu sluhové pánů, kteří dostali nocleh ve Versailles!“

„Jak se ti zamlouvá hostinec?“

„Le Dragon volant je, pane, starý ohnivý drak. Úplný d'ábel, je-li pravda všechno, co se povídá. Říkají, že se tu dějí divné věci.“

„Co asi? Straší tu? Chodí tu strašidla?“

„To ne, pane. Něco horšího. Lidé tu straší. Mnoho hostů, kteří sem přijeli, zmizelo. Zmizeli před zraky půl tuctu lidí.“

„Co to povídáš, St. Claire? Víš o nějakém konkrétním případu?“

„Slyšel jsem, pane, že podkoní bývalého krále – popraveného v revoluci – tady v hotelu žil asi měsíc a pak najednou zmizel.“

Zmizel v přítomnosti několika lidí. Druhý byl nějaký ruský šlech-

tic, šest stop vysoký. Zmizel právě v okamžiku, kdy stál dole uprostřed místnosti a popisoval sedmi přátelům poslední okamžiky Petra Velikého. V levé ruce držel sklenku s eau de vie a v pravici skoro dopitou tasse de café. Zbyly z něho jen boty, na místě, kde stál. Ten člověk po jeho pravici s úžasem zjistil, že drží v ruce jeho šálek s kávou, a pán na levé straně držel jeho skleničku s eau de vie –.

„Kterou k svému úžasu vypil –“ dodal jsem. „A před tím jich možná také pár urazil.“

„Kterou tu několik let ukazovali jako pozoruhodnost a kterou náhodou rozbil curé při rozmluvě s mademoiselle Fidone v pokoji hostinského. Také ruského šlechtice už nikdo nikdy neviděl. Parbleu! až budeme odcházet z tohoto domu, byl bych moc rád, kdyby to bylo dveřmi,“ usmál se St. Claire. „Tohle všechno mi vyprávěl kočí, který mě sem přivezl.“

„Když to vyprávěl kočí, tak to musí být pravda,“ řekl jsem.

Ale vyhlídka z okna mého pokoje, zchátralé budovy, polorozpadlá věž, zarostlý a nepřehledný park, zkrátka celková ponurost místa i na mne působily dost úsnnivým dojmem.

Žertoval jsem ještě chvíli se svým sluhou, ale popravdě řečeno, musel jsem se do veselosti nutit.

6

Jen stěží si lze představit pestřejší, bláznivější a vzrušivější divadlo, než je maškarní rej pořádaný ve Versailles. Mezi mnoha salóny a galeriemi byla i Grande galerie des glaces, osvětlená alespoň čtyřmi tisíci svícný, jejichž zář odražená z nespočetných zrcadel oslepovala každého, kdo do sálu vstoupí. Pokoji procházelo velké množství nejrozmanitějších masek, ve všech komnatách vyhrávala hudba, zářily pestré barvy, klenoty, ozýval se smích a útržky improvizovaných a přece vtipných rozhovorů, které k maškarnímu reji ve vybrané společnosti patří. Jakživ jsem neviděl ples, který by mohl jen zdálky soutěžit elegancí a bláznivostí s touto velkolepou fête.

Loudal jsem se ve svém dominu a škrabošce rozlehlými sály, za-

stavoval jsem se na pár okamžiků u obzvlášť veselých hloučků a bavil se jejich vtipnými sentencemi. Přitom jsem ale stále pátral, neuvěřím-li někde svého přítele, který se měl – jak jsme se dohodli – objevit v černém dominu a s bílým křížem na prsou.

Postával jsem u dveří a nahlížel na chodby a do spojovacích salónek, protože právě tam jsme si domluvili s markýzem své dostaveníčko. Vyhlížel jsem ho doposud marně; neobjevil se.

Opřen o zárubeň dveří, spatřil jsem uprostřed davů nádherná pozlacená nosítka, spíš jakýsi orientální palankin, bohatě a pestře vyzdobený ve slohu nebeské říše. Nosítka vnesli do sálu na pozlacených žerdích čtyři Číňani, odění v přepychový šat; jeden Číňan krácel vážně s holí v ruce vpředu a druhý průvod uzavíral. Podél nosítek šel vysoký vážný muž s tváří porostlou dlouhým černým vousem a s dervišským fezem na hlavě. Měl na sobě splývavé roucho pošíité hieroglyfickými symboly, vyšíitými na pestrobarevném podkladu zlatými a černými nitěmi. Široký zlatý pás, s vykreslenými červenými a černými kabalistickými znaky, přidržoval suknicí, zpod které vykukovaly rudé punčochy a zlatem prošíváné střevice s dlouhými, nahoru zahnutými špičkami. Muž měl podmračenou, nehybnou a vážnou tvář s neobyčejně černým a hustým obočím, nesl pod paží knihu, v druhé ruce ebenovou hůlku; krácel se sehnutou hlavou a s očima upřenýma na podlahu. Záclonky v nosítkách byly zataženy. Ten podivný a trochu pochmurný průvod vzbudil ovšem ihned mou pozornost.

Nosiči složili své podivné břímě jen pár kroků ode mne, začali tleskat, a když okolí ztichlo, jali se tančit okolo palankinu prapodivný tanec, jehož chaotické figury přece jen – po delším sledování – naznačovaly jakýsi vnitřní řád a soustavnost. Nosiči doprovázeli tanec tleskáním a rytmickými, jakoby hrdelními výkřiky.

Byl jsem tou podívanou zcela zaujat, a tak jsem se málem ulekl, když mi někdo zezadu a zlehka položil ruku na rameno. Otočil jsem se a spatřil vedle sebe černé domino s bílým křížem.

„To jsem rád, že jsem vás konečně našel,“ řekl markýz. „Tohle je nejlepší atrakce, jakou tu v sálech můžete spatřit. Určitě si musíte s kouzelníkem promluvit. Před hodinou jsem položil tomu věštci několik otázek a měl jsem se věru čemu divit. Mluvil sice trochu zastřeně,

a přece jsem skálopevně přesvědčen, že ví o záležitostech, o kterých snad – kromě dvou nebo tří osob, které jsou těmi nejmlčenlivějšími lidmi, jaké znám – nikdo ve Francii neví. Pořádně jsem se polekal. Podobně se vedlo i ostatním, kteří se s ním dali do řeči. Všichni vypadali pěkně postrašeně. Ale abych nezapomněl – jsem tady s hrabětem a s hraběnkou de St. Alyre.“ Ukázal směrem k hubené postavě hraběte, oblečeného do stejného domina. „Tohle je vhodná příležitost, abych vás představil,“ řekl mi.

Můžete si sami domyslet, že mě ani nemuseli moc pobízet.

Markýz mě několika slovy představil s velice jemnou, ale zřejmou narážkou na mé přispění a pomoc v oné trapné situaci v Belle Etoile. Hrabě mi velice vřele poděkoval a řekl:

„Hraběnka je se svou přítelkyní, vévodkyní d'Argensaque, někde v přílehlých salónech. Počkejte chvíli, přivedu ji a seznámím vás. Několikrát se zmínila, že by vám ráda osobně poděkovala. Zachoval jste se obdivuhodně a opravdu jste nám prokázal službu, na kterou se nezapomíná.“

„Promluvte si s kouzelníkem,“ poradil markýz hraběti. „To vás pobaví. Jeho odpovědi jsou pozoruhodné – nevím, co si o tom myslet.“

„Opravdu?“ divil se hrabě. „Můžu to zkusit.“

Přistoupili jsme k palankinu.

Zaslechl jsem, jak nějaký mladý muž ve španělském kroji právě domluvil s kouzelníkem a řekl svému příteli: „Fantastická mystifikace! Kdo v těch nosítkách sedí? Ten člověk ví dočista vše!“

Hrabě přistoupil vážně k palankinu a jeden z Číňanů, kteří udržovali okolo nosítek prázdný kruh, vyšel hraběti vstříc a napřáhl dlaň.

„Peníze?“ zeptal se hrabě.

„Zlato!“

Hrabě mu podal minci. Zaplatili jsme s markýzem každý po jedné zlaté minci a vstoupili do uprázdněného kruhu.

Kouzelník stál u nosítek a držel mezi prsty jemnou záclonku, zakrývající okénko. V druhé ruce nesl svou hůlku. Díval se strnule k zemi, nehybný, téměř bez života, s tváří úplně bledou, jakou jsem vídal jen u zemřelých.

Hrabě mu položil první otázku:

„Jsem ženatý nebo svobodný?“

Kouzelník odhrnul záclonku, naklonil se k Číňanovi sedícímu v no-sítkách, pak se narovnal, pečlivě záclonku zatáhl a řekl:

„Ženatý.“ černý muž s plnovousem a holí nebyl – jak jsme se omy-lem domnívali – věštcem, pouze médiem, které odpovídá slovy muže z palankinu.

Pak následovaly tři otázky, jejichž odpovědi – jak se zdálo – mar-kýze velmi pobavily. Sám jsem nepochopil nic, neznal jsem totiž žád-né podrobnosti ani cokoliv bližšího o dobrodružstvích a zážitcích svého přítele hraběte.

„Miluje mě má žena?“ zeptal se hrabě s úsměvem.

„Tak, jak si zasloužíte.“

„Koho nejvíc miluji já?“

„Sám sebe.“

„Ach, ano,“ řekl hrabě. „Zrovna jako každý druhý. Miluji ještě ně-co více než svou ženu?“

„Její démanty.“

„Ach!“

Zahlédl jsem, jak se markýz usmál.

Hrabě se rozhodl změnit téma rozhovoru. Zeptal se: „Prý došlo k nějakému střetnutí v Neapoli?“

„Ne v Neapoli, ale ve Francii.“

„To jistě,“ řekl hrabě. „Můžete mi říct, co bylo předmětem toho střetnutí a mezi kým se událo?“

„Mezi hraběnkou a hrabětem de St. Alyre. Jednalo se o listině, kte-rou podepsali 25. července 1811.“

Později mi markýz řekl, že to bylo datum jejich sňatku.

Hrabě uškubl prudce ramenem a nebylo těžké si představit, že pod svou škraboškou zrudl.

Nikdo kromě nás dvou totiž nemohl vědět, že tazatelem je právě hrabě de St. Alyre.

Byl zřejmě v rozpacích, jak v otázkách pokračovat, a určitě litoval, že se vůbec do řeči s věštcem pustil. Zachránil ho markýz, který ho vzal za paži a zašeptal:

„Podívejte se tam... napravo! Vidíte, kdo přichází?“

Otočil jsem se a spatřil vyzáblou postavu, rázně kráčející přímo k nám. Ten člověk neměl masku. Poznal jsem tu ohyzdnou, bledou a zjizvenou tvář okamžitě. Plukovník Gaillarde! Na sobě měl uniformu desátníka císařské gardy, levou ruku měl zchromle zasunutou pod kabátem, jehož prázdný rukáv plandal u pasu. Na tváři, přes obočí a spánky svítily pruhy opravdové náplasti – má hůl zřejmě zanechala na jeho hlavě stopy, které teď Gaillarde jistě započítal do svých čestných válečných jizev.

V té chvíli jsem si vůbec neuvědomil, že můj obličej zakrývá škraboška, že mě tedy nemůže ten divoký Gaillarde poznat, a v duchu jsem se již připravoval k souboji. Také hrabě trochu couvl do davu a hleděl se ztratit desátníkovi z očí. Gaillarde se vyšňořil podle svého vkusu: modrý stejnokroj, bílé kamaše a bílá vesta. Ten chvástal se prostě musel předvádět vždycky jen v nějaké výstřední úloze. Ten večer už měl – jak jsem se pak dozvěděl – za sebou dvě hádky; jednu s jakýmsi pruským husarem, kterému líčil s přehnaným patosem chrabrě činy Napoleona Velikého. Nakonec dostal rozum, neboť si uvědomil, že by rvačka pramálo prospěla jeho dnešnímu poslání: přišel na ples v domnění, že by mohlo na jakousi starou, ale bohatou dámu zapůsobit, kdyby ho ze sálu po potyčce vyvedli četníci. Gaillarde si razil cestu ke kouzelníkovi a vykřikoval: „Peníze! Zlato! K čertu s tím! Mohl jsem mít peněz plný pytel. Stačilo jen shrábnout to, co zanechal poražený nepřítel. Jenže já mám jen jednu ruku a ta musela svírat zbraň...“

„Pust'te ho,“ řekl věštec. „Jeho jizvy jsou cennější než zlato.“ „Bravo, věštče, bravissimo! Můžu začít s otázkami, mon sorcier?“ Na odpověď nečekal, položil půl tuctu otázek, vyslechl půl tuctu odpovědí a pak se zeptal: „Koho teď pronásleduji?“ „Dvě osoby.“ „Dvě? A kdopak to je?“

„Angličan, který vás hned, jakmile ho dostihnete, zabije, a pak jistá francouzská vdova, která vám jistě naplije do tváře.“

„Monsieur kouzelník je trochu prostořeký, ví, že ho chrání jeho kostým. Proč je pronásleduji?“

„Ta žena zranila vaše srdce a Angličan vaši hlavu. Oba dva jsou ale pro vás nebezpeční soupeři. A to i každý zvlášť. Dejte si pozor, aby je

vaše pronásledování nesvedlo dohromady.“ „Mohlo by se to stát?“

„Jistě. Ten Angličan je gentleman, ochránce žen. Setká-li se s ním vdova, možná, že si ho vezme za muže. Uteče ještě mnoho vody, než vy se stanete plukovníkem, a ten Angličan je hezký a mladý.“

„Však já mu srazím hřebínek,“ zaburácel Gaillarde a připojil št'avnatou kletbu. Pak dodal mírněji:

„Můžete mi říci, kde se nachází ona dáma nyní?“ „Dost blízko, aby se urazila, jestliže se opozdíte.“ „Na to má svaté právo, monsieur věštče. Díky a sbohem!“ Gaillarde odcházel dlouhými ráznými kroky, se svými jizvami, bílou vestou a kamašemi, se svou čákou z medvědí kožešiny.

Po celou tu dobu, co Gaillarde hovořil s médiem, snažil jsem se prohlédnout si osobu sedící v palankinu. Zahlédl jsem ji jen na okamžik. Věstec byl oblečen v těžké a bohaté roucho s čínskými vzory, postavou se podobal prostředníkovi za okénkem, ale jeho rysy se zdály hrubé, jaksi těžké; bradou spočíval na prsou, oči zavřené, obličej strnulý, lhostejný. To všechno jsem zahlédl jen v krátké chvíli, pak ke mně přistoupil markýz a vybídl mě: „Tak kupředu, příteli!“

Když jsem přistoupil ke kouzelníkovi – říkali jsme mu tak –, ohlédl jsem se, je-li hrabě nablízku. Stál pár kroků za mnou a hovořil právě s markýzem.

Trochu se mi ulevilo; věstec mohl přece jen leccos prozradit a já měl věru co skrývat. Některé mé tajnosti by hraběte sotva potěšily.

Uvažoval jsem chvíli, chtěl jsem toho zázračného věstce nejdřív trochu vyzkoušet. Angličan byl v Paříži přece jen rara avis.

„Jaké je mé náboženství?“ zeptal jsem se.

„Krásné kacířství,“ odpověděl věstec, aniž hnul brvou.

„Kacířství, říkáte – můžete to trochu vysvětlit?“

„Láska.“

„Ach, ano. Tedy polytheista. Miluji mnoho dívek?“

„Jednu.“

„Může být,“ řekl jsem a honem se snažil převést řeč na jiné téma. „Řekněte mi, naučil jsem se někdy z paměti nějakým slovům lásky?“

„Ano.“

„Můžete je opakovat?“

„Přistupte blíž.“

Naklonil jsem se k němu, muž s hůlkou zatáhl záclonky v okně a zašeptal mi pomalu a zřetelně do ucha ona slova – pamatoval jsem si je přesně, a myslím, že vám je ani nemusím opakovat.

„Raději vás už nechci vidět, ach, kdybych tak mohla zapomenout! Bězte už, prosím vás... běžte!“

Zděsil jsem se, když jsem ta slova – poslední slova, která ke mně zašeptala hraběnka v Belle Etoile – uslyšel.

Bože! Tu větu neslyšel zaručeně nikdo jiný než já a ucho dámy, která ji vyřkla.

Podíval jsem se muži s hůlkou do tváře: byla naprosto lhotejná, ani sebemenší znamení úmyslnosti; ten muž zřejmě vůbec nevěděl, co říká.

„Po čem toužím?“ zeptal jsem se zmateně.

„Po ráji.“

„Co překáží v tom, abych ho dosáhl?“

„Černý závoj.“

Šlo to čím dál tím lépe. Jako kdyby byl odpovídající zasvěcen do mého úzkostlivě střeženého romantického příběhu, o němž nevěděl vůbec nic ani markýz. Bylo vyloučeno, že by mne byl kouzelník poznal.

„Říkáte, že jsem zamilován? Je má láska opětována?“ zeptal jsem se.

„Můžete hádat.“

Přistoupil jsem k tomu muži ještě blíž a ztišil jsem hlas.

„Miluje mě?“ řekl jsem.

„Tajně.“

„Hodně nebo málo?“

„Hodně.“

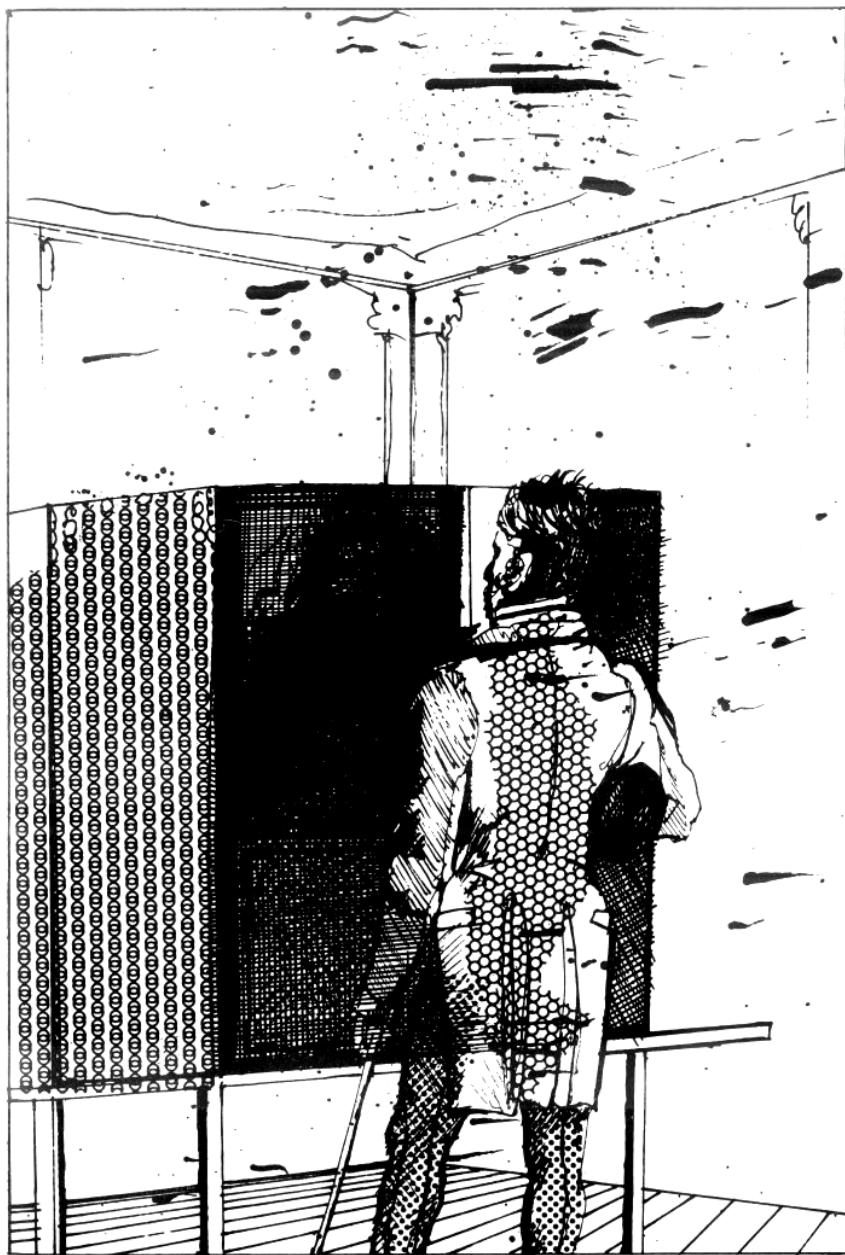
„Potrvá ta láska dlouho?“

„Dokud neopadá růže.“

Růže! – ty odpovědi byly plny narážek, jejichž obsah jsem dobře chápal.

„A pak?“ vzdychl jsem. „Ale do té doby budu žít... v jasu?“

„V jasu fialkových očí?“

Není-li láska náboženstvím, jak se právě věstec nechal slyšet, je nepochybně pověrou. Podněcuje obrazotvornost. A jak vyčerpává rozum! Do jaké lehkověrnosti nás vrhá!

Kdyby se to bylo stalo někomu jinému, jistě bych se smál, ale teď jsem byl dočista omámen, můj rozum pracoval horečně, leč marně. Nenalezl jsem jedinou přijatelnou odpověď na otázky, které se mi honily hlavou. Jak je to všechno možné? Co ten muž ví o mém vztahu k hraběnce? A ví-li přece jen něco – a o tom je zbytečné pochybovat – odkud?

Kouzelník mi pokynul hůlkou, abych opustil místo před nosítky. Ustoupil jsem stranou, ale nedokázal jsem od té skupiny odtrhnout zrak, jako bych byl hypnotizován.

Uvaděč, ten, který nesl před celým průvodem zlatou hůl, udeřil jejím koncem o podlahu a nosiči hned uvolnili bambusovou žaluzii, která s třeskotem zapadla do zámku naspodu nosítek. Zámek uzamkli.

Muž s fezem začal opět tančit dervišký tanec, k němu se přidali i nosiči, takže tanečníci obklíčili celý palankin a křepčili za doprovodu tleskotu a hrdelních výkřiků, které jsem již popisoval v úvodu. Představení skončilo za potlesku všech přihlížejících.

Zahlédl jsem markýze; stál nedaleko, nachýlený, se svěřenou hlavou a pozoroval špičky svých bot. Zašel jsem k němu a on řekl:

„Hrabě se šel poohlédnout po své ženě. Škoda že tu nebyla, jistě by se věstce ráda optala na svou budoucnost. Myslím, že jí dělá starosti. Dal bych svou měsíční rentu za to, abych viděl hraběte, jak by se při hraběčtiných otázkách tvářil,“ zasmál se markýz. „Podíváme se za ním? Požádal jsem ho přece, aby vás představil hraběnce.“

Šel jsem za markýzem d'Harmonville s rozbušeným srdcem.

7

Bloudili jsme z jednoho sálu do druhého, prošli několik salónů, ale najít hraběte se nám nepodařilo.

„Počkejte tady,“ řekl mi markýz. „Vím, jak ho najdeme. Mám takový dojem, že mu jeho svárlivá a žárlivá povaha vyjevila, že pro ně-

ho nebude zrovna velká výhoda, když vás hraběnce představí. Půjdu a naleznu ho sám, budu mu alespoň moci ve vaší nepřítomnosti trochu domluvit.“

Rozešli jsme se v sálu Salon d'Appolon. Zapamatoval jsem si to místo dobře; fresky na stropě mě zaujaly. A bylo zřejmě určeno osudem, že se právě tam odehrálo mé velké noční dobrodružství.

Posadil jsem se na pohovku a rozhlížel se kolem. Vedle mne seděly zabrány do živého rozhovoru čtyři osoby. Dáma, která seděla těsně vedle mne – dělily nás snad dvě stopy – mlčela. Zřejmě snila. A snila půvabně. Měla na sobě kostým zvěčnělý Collignanem na portrétu mademoiselle de la Vallière. Je to oblečení, které – nepochybuji o tom, že to víte – je nejen nádherné, ale i velice elegantní a vkusné. Měla zapudrované vlasy, ale jejich přirozená barva byla tmavohnědá. Zablhl jsem jemnou a příjemně tvarovanou nožku a nic nemohlo být líbeznějšího než její paže.

Na tváři měla škrabošku, kterou ani na chvíli neodkládala – k mé veliké zlosti.

Tušil jsem, že je ta žena krásná. Maškarní ples přece jen poskytuje některé výhody; lze snadno obejít společenskou etiketu a chovat se poněkud uvolněněji. Využil jsem ihned těchto privilegií a prohodil jsem:

„Mne jen stěží oklamete, mademoiselle.“

„Tím lépe pro vás, monsieur,“ řekla klidně maska.

„Krása je dar, který se dá ukryt mnohem nesnadněji, než si myslíte, mademoiselle.“

„A přece jste se spletl,“ řekla příjemným a vyrovnaným hlasem.

„Neřekl bych. Mám čest spatřit kostým mademoiselle de la Vallière na postavě, která ji určitě předčí půvabem. Dívám se na vaši masku, ale vidím vás. Krása je jako onen drahokam z Tisíce a jedné noci. Září i z úkrytu.“

„Já tu pohádku znám,“ řekla mladá dáma. „Ten drahokam prozradily paprsky v temnotě. Myslíte si, monsieur, že jsou tyto sály tak tmavé, že by ubohá jiskřička mohla jasně zářit? Měla jsem za to, že záře a oslnivý svit je pouze tam, kde se vyskytuje jistá hraběnka.“

Jak odpovědět na tak choulostivou řeč? Napadlo mě, že snad dáma

ráda intrikuje a zná nějak hraběnku de St. Alyre, a tak jsem se vyptával sice dále, ale s jistou obezřetností.

„Která hraběnka?“

„Tváříte se, jako byste mě znal. Pak ovšem jistě víte, kdo je mou nejlepší přítelkyní. Nezdá se vám snad krásnější?“

„Ve světě, kde žije tolik hraběnek, je odpověď na tuto otázku dost problematická.“

„Každý ví, kdo je mou nejlepší přítelkyní. Alespoň každý, kdo mě zná. Vy mne neznáte?“

„Nemyslím, že bych se mýlil.“

Dáma se mne zeptala: „S kým jste právě před chvílí šel?“

„S jedním svým přítelem.“

„Viděla jsem, že je to váš přítel. Mám takový dojem, že ho znám, a ráda bych se o tom ubezpečila. Nebyl to snad jistý markýz?“

Byla to otázka z druhé strany, ale nezdála se mi bezpečnější.

„Je tu tolik lidí, člověk jde chvíli s tím... chvíli s oním...“

„Takže se mladý muž lehkou vyvlékne z otázky tak prostě, jako byla moje. Pamatujte si, že nic mi není tak protivné, jako podezřívání. Vypadáte, monsieur, jako diskrétní muž. Budu si vaši důvěry vážit.“

„Musela byste mnou pohrdat, kdybych zrušil dané slovo.“

„Mne neoklamete. Snažíte se napodobovat diplomatické způsoby svého přítele. Vězte, že nic nenávidím tak jako diplomacii. Je to podvod a zbabělost, nic jiného. Znam markýze d'Harmonville dobře, znám toho pána s bílým křížem na prsou... Plýtváte zbytečně svým důvtipem, monsieur...“

„To jsou jen dohady, mademoiselle, na které nemohu odpovědět.“

„Nemusíte. Ale jaké důvody vás vedly k tomu, abyste ponižoval dámu?“

„Něco takového mě vůbec nenapadlo.“

„A přece jste to udělal. Předstíral jste, že mne znáte. Jen z rozmaru, zvědavé lehkomyšlnosti jste chtěl hovořit ne s dámou, ale s maskou. Navázal jste se mnou rozhovor a teď předstíráte, že jste si mě s někým spletl. Chcete namítnout, že nikdo není dokonalý?“

„Křivdíte mi, mademoiselle.“

„Vy mně také. Zjistil jste, že jsem méně bláhová, než jste původně

myslel. Vím dobře, komu byly určeny ty poklony a lichotky, koho jste jimi chtěl potěšit.“

„Tak mi to povězte,“ naléhal jsem.

„S jednou podmínkou.“

„A ta zní?“

„Že se přiznáte, uhádnu-li jméno té dámy.“

„Podkládáte mi neexistující úmysly,“ řekl jsem. „Mýlíte se, když tvrdíte, že bych chtěl kteroukoliv dámu oslovit způsobem, který naznačujete.“

„Tak dobře, omlouvám se. Musíte mi ale slíbit, že uhádnu-li i jméno té dámy, nebudete zapírat.“

„Opravdu to musím slíbit?“

„Rozhodně ne. Nehodlám vás k něčemu nutit. Chcete-li ale se mnou dál hovořit, je to jediná podmínka.“

Chvíli jsem váhal. Přemýšlel jsem, ale nenapadl mě jediný rozumný argument, jak by mohla má společnice znát jméno hraběnky de St. Alyre, když ani neví, kdo se pod maskou z domina skrývá.

„Dobře,“ souhlasil jsem. „Slibuji vám to.“

„Čestné slovo?“

„čestné slovo!“

„Ta dáma je hraběnka de St. Alyre.“

Překvapila mě ta odpověď; byl jsem úplně zmatený, ale podle slibu jsem řekl:

„Ano, určitě jsem se chtěl dnes večer s hraběnkou de St. Alyre seznámit. Ale zároveň vás chci ujistit svým slovem, že o tom hraběnka vůbec neví. Možná že ani neví, že jsem zde, docela možné je, že vůbec neví o mé existenci. Měl jsem čest prokázat jí a hraběti malou službu, službu tak nepatrnou, že je jen pochopitelné, že na ni za hořdinu zapomněla.“

„Máte o světě divné mínění, monsieur. Není tak nevděčný, jak si myslíte. Mohu vám klidně za hraběnku odpovědět: Nikdy nezapomíná na prokázané laskavosti. Ale i to, co cítí, nemůže vždy projevit. Nesmí. Je nešťastná.“

„Obával jsem se toho, ach, ano, nešťastná! Ale ostatní je jen mé bláhové přání a lichotivý sen.“

„Znám hraběčninu povahu. Už jsem vám říkala, že jsem její důvěrnou přítelkyní. Víím víc, než se domníváte. I o těch službičkách, o nichž jste přesvědčen, že jsou zapomenuty.“

Hleděl jsem na tu dámu se vzrůstajícím zájmem. Myslím, že jsem nebyl o nic více zkažený než ostatní mladí muži, a tak se ve mně probudily všechny ty nepříjemné vlastnosti, kterým člověk podlehne – myslím tím onu sobeckou ješitnost – při podobném dobrodružství. Vize krásné hraběnky smazala obraz jistě půvabné kopie la Vallière, které jsem měl být vděčný. Dokázal bych býval s rozehvělým srdcem poslouchat vyprávění o tom, jak se jistý anglický mladík, ozbrojen prostou vycházkovou holí, vrhl proti šavli rozzuřeného dragouna – a zvítězil!

„Říkáte, že je hraběnka nešťastná?“ zeptal jsem se. „Znáte důvody?“

„Těch je mnoho. Má starého, žárlivého a panovačného manžela. To snad stačí. Když se jí přece jen někdy podaří uniknout jeho společnosti, cítí se osamělá.“

„Má přece vás.“

„Myslíte, že to stačí? Ve mně má přítelkyni, které může nanejvýš otevřít své srdce.“

„Našlo by se místo pro přítele?“

„Pokuste se o to.“

„Nevím jak.“

„Jistě vám pomůže.“

„Jak?“

„Máte pokoj v některém z versailleských hotelů?“ odpověděla otázkou.

„Nemám. Bydlím v hotelu Dragon Volant. Stojí na hranici pozemků k Château de la Carque.“

„Tím lépe. Myslím, že bych se vás zbytečně ptala, máte-li dostatek odvahy k malému nočnímu dobrodružství. A zrovna tak nepochybuji o tom, že jste čestný muž. Svěřím se vám a doufám, že se nemusím ničeho obávat. Doufám zcela výjimečně, protože je jen málo mužů, kterým bych poskytla tento rozhovor. Můžete se s hraběnkou setkat dnes v noci ve dvě hodiny v parku u Château de la Carque. V kterém pokoji

u Létavého draka bydlíte?“

Mám-li být upřímný, žasl jsem nad odvahou a rozhodností té dívky. Jednu chvíli mě dokonce napadlo, že si ze mne dělá legraci, ale velice ochotně jsem se s tím nápadem rozloučil.

„Popíší vám jeho polohu,“ řekl jsem. „Když vyhlédnu z pokoje, ležícího v zadním traktu domu, jsem těsně na rohu vpravo. Vchází se do něho schodištěm z předsíně.“

„To je výborné. Jistě jste si všiml dvou nebo snad tří skupin ořešáků a lip, které tvoří malý hájek. Vraťte se do hotelu a převlékněte se. Vyjděte z hostince, přelezte zeď do parku a háj, o kterém jsem mluvila, snadno poznáte. Tam se setkáte s hraběnkou. Můžete s ní několik minut nerušené hovořit. Vysvětlí vám to, co bych jen stěží líčila já zde.“

Těžko popsat radost, kterou jsem cítil, naslouchaje těm radám. Byl jsem prostě ohromen. Ale pak jsem přece jen zapochyboval. Ta nabídka byla až příliš lákavá a zněla tak prostě.

„Ach, mademoiselle, jak vám děkuji! Má radost a díky by byly mnohem větší, kdybych mohl věřit, že bude hraběnka ochotna poskytnout mi příležitost a prokáže mi čest, o které jsem se neodvážil ani snít,“ lhal jsem.

„Rozhodně vás nechci klamat, monsieur, to bych si nedovolila, protože cítím, že váš cit a úcta k hraběnce je opravdová. Snad jste se mohl přesvědčit, že znám i věci, o kterých jste se domníval, že jsou tajemstvím jen vaším a hraběnciným. Mám její důvěru a přísahám vám to při všem, co je obsaženo v oněch slovech vašeho loučení, při tomto květu,“ vzala do prstů růžové poupě, „při mé a její šťastné hvězdě – nebo lépe, při belle étoile. Ještě vám to nestačí?“

„Stačí,“ řekl jsem zmateně. „Úplně stačí. Děkuji vám.“

„Vidíte, že znám všechna její tajemství, jsem její přítelkyně. A když jsem její přítelkyní, mohla bych zneužívat jejího jména a citu? A to jen proto, abych vás podvedla? Nepodváděla bych tím současně i ji?“

„Promiňte, mademoiselle. Uvědomte si, jak vzácná je naděje, kterou mi dáváte, a pochopíte i mou nervozitu. Přesvědčila jste mě a já se ještě jednou omlouvám za svou váhavost a nedůvěru.“

„Přijdete tedy v noci do parku, jak jsem vám poradila?“

„Ovšem.“

„Věřím vám. Vy přece nemáte strach, to jste již dokázal.“

„Není na světě nebezpečí, které by mě odradilo, mademoiselle.“

„A teď byste snad mohl, monsieur, vyhledat svého přítele.“

„Slíbil jsem mu, že na něho počkám zde. Hrabě de St. Alyre mě měl seznámit s hraběnkou.“

„A vy mu věříte, monsieur?“

„Proč bych nevěřil?“

„Protože je záłudný a žárlivý, o tom se sám přesvědčíte. Nikdy vás své ženě nepředstaví. V nejlepším případě vám řekne, že ji nenašel, a slíbí vám, že vás seznámí při další příležitosti.“

„Vidíte... tamhle přichází, ale sám...“

„Budete na své štěstí čekat věčně, domníváte-li se, že přijde z jeho rukou. Zatím by vám ale prospělo, kdybyste se neukazoval v mé společnosti. Hrabě by se mohl domyslet, že jsme mluvili o jeho ženě. Zbytečně bychom tím probouzeli jeho přehnanou bdělost.“

Rychle jsem své přítelkyni v masce poděkoval, rozloučil jsem se a malou oklikou jsem přistoupil k hraběti.

Když mě ujišťoval, že se vévodkyně de la Roqueme odebrala s hraběnkou do kteréhosi sálu, usmíval jsem se spokojeně pod svou škraboškou. Hrabě vyjádřil naději, že se jistě brzy naskytne příležitost k seznámení. O tom jsem nepochyboval.

Markýzi d'Harmonville, který přicházel za hrabětem, jsem se z opatrnosti vyhnul. Tentokrát jsem rozhodně netoužil po tom, aby mi nabídl doprovod k hotelu. A pak: nechtělo se mi nic vysvětlovat.

Vplynul jsem do davu a vydal jsem se co nejrychleji ke Galerie des Glaces, jež se nacházela právě opačným směrem od sálu, kde jsem uviděl přicházejícího hraběte sledovaného markýzem.

Podíval jsem se na hodinky: ukazovaly dvanáct pryč.

Byla klidná a teplá noc. V sálech byl obrovský nával, vzduch vydýchaný a od velkého množství svíček nepřijemné dusno, které sužovalo zvláště návštěvníky v maskách. Byl jsem jedním z těch, kdo se pramálo starali o své inkognito, a tak jsem sňal škrabošku a přistoupil k oknu. Jen jsem nadechl trochu čerstvějšího vzduchu, uslyšel jsem za

zády známý hlas. Někdo mě oslovil jménem. Otočil jsem se a hleděl na Torna Whistlewicka, který právě snímal ze své zarudlé tváře masku. Tom, dragoun a hrdina od Waterloo, patřil mezi ty muže, kteří právě vyšli z mincovny slávy a obdivoval se jim – mimo Francie ovšem – celý svět. Tom byl dobrý přítel, ale měl jednu vadu: až příliš ochotně hasil svou stálou žízeň proudu šampaňského na všech možných večírcích, plesech, slavnostech a zábavách, které se vyskytly v jeho okolí. Také dnes, když mě představoval svému příteli Carmaignacovi, pletl trochu jazykem. Monsieur Carmaignac byl štíhlý vytáhlý chlápek, měl holou hlavu, šňupal a nosil brýle.

Vyměnili jsme spolu pár přátelských vět na uvítanou, ale Tomovi moc do řeči nebylo. Docela rád se spokojil s úlohou posluchače, a tak jsem se dal do řeči s Carmaignacem. Tom usedl vedle nás na lavici a dalo mu hodně přemáhání, aby udržel oči otevřené.

„Slyšel jsem, že jste si najal pokoj v hotelu Dragon Volant,“ řekl Carmaignac. „Pracoval jsem před lety na jistém policejním oddělení a pamatuju se, že jsme projednávali dva dost zamotané případy. Oba se přímo týkaly vašeho hostince. Pamatuji se, že šlo o jakéhosi bohatého emigranta, kterému povolil císař Napoleon návrat. Ten muž zmizel. Stejně tajemně dopadl nějaký Rus. A také prý měl slušné peníze.“

„Můj sluha nějakou takovou zmatenou historku vyprávěl,“ řekl jsem. „Dokonce se pamatuji, že osoby souhlasily, ale ostatní byl výmysl – tajuplné zmizení před svědky a tak podobně, vždyť to znáte, co si služebnictvo vymýšlí.“

„Jistě že se v tom hotelu nestalo nic nadpřirozeného,“ řekl Carmaignac, „ale musím přiznat, že některé okolnosti zůstaly nevysvětleny. Teorií bylo moc, ale ani jediná nevedla k žádnému řešení. Dodnes ta záhada trvá.“

„Nemohl byste mi o tom něco povědět?“ zeptal jsem se. „Mám tak trochu právo vědět, co mne může v tom začarovaném hotelu potkat. Nepadlo podezření na personál?“

„Kdepak, ti se několikrát vyměnili. Zajímavější je, že se jednalo vždy o hosty bydlící ve stejném pokoji.“

„A který to byl?“

„Taková veliká dřevem obkládaná ložnice v prvním patře. Je to po-

koj v zadní části domu, úplně vpravo.“

„Ale to je můj pokoj!“ řekl jsem trochu rozladěně. „Co se vlastně ví? Zemřeli? Nebo je odveklé nějaké strašidlo?“

„Nezemřeli – zmizeli. A to dost zvláštním způsobem. Ten první případ jsem sám vyšetřoval a druhý znám z akt. Diktoval jsem také dopisy pozůstalým. Psali nám ještě po dvou letech – to dokazuje, že se pohřešovaní domů nikdy nevrátili.“

Carmaignac si vyklepal na dlaň trochu šňupavého tabáku a upřeně si mě prohlížel.

„Povím vám o tom,“ řekl konečně. „Šlo o francouzského šlechtice, chevaliera Chateau Blassemare, který byl, na rozdíl od ostatních emigrantů, tak moudrý, že rozprodal včas svůj majetek a uložil si peníze zčásti ve francouzských dluhopisech, zčásti v rakouských akciích a pozemcích. Měl takových půl miliónu franků. Sám uznáte, že je to značné jmění a že tedy nepřipadá v úvahu myšlenka, že by se byl dostal do nějakých finančních nesnází a chtěl zmizet.“

S tím jsem souhlasil.

„Ten člověk ani příliš peníze nerozhazoval; zařídil si příjemný dům v Paříži a veřejné zábavy ho nelákaly. Zrovna tak se neví, že by kdy hrál. Byl to muž středního věku, jemný, zdvořilý, nikoho neobtěžoval, měl jen jednu slabost – rád se trochu výstředně oblékal a choval se až příliš... jak bych to vyjádřil... mladě. Rozhodně to nebyl muž, který by si nadělal mezi lidmi nepřátele.“

I v tomto jsem Carmaignacovi přisvědčil.

„V roce 1811 dostal povolení namalovat si kopii jednoho obrazu z těchto salónů, a tak se přestěhoval do Versailles. Každý den na obraze pracoval. Později přesídlil do hotelu Dragon Volant. Pokoj si vybral sám. Zjistili jsme, že od svého usídlení v hotelu maloval jen málo a svůj pařížský byt navštěvoval velice zřídka. Jednoho večera zavolal hostinského, oznámil mu, že odjíždí na dva dny do Paříže zařídit nějaké záležitosti, že se zase vrátí, a tak si přeje, aby pokoj zůstal rezervován. V ložnici po něm zůstalo šatstvo. Svůj kufr a cestovní vak si vzal a odjel i se svým sluhou kočárem do Paříže. Posloucháte mě pozorně, monsieur?“

„Ovšem, velmi pozorně,“ přisvědčil jsem.

„Když dojeli k jeho pařížskému domu, zastavil kočár a řekl sluhovi, že změnil plán. Rozhodl se prý pro cestu do Rouenu, kde musí vyřídít cosi naléhavého, a tak prý přespí mimo dům a ráno se vypraví do severní Francie. Vráť se asi tak za čtrnáct dní. Přivolał si drožku, sebral svůj cestovní vak, který – jak vypověděl sluha – mohl obsahovat nanejvýš pár košil, a přesto byl nezvykle těžký, dal sluhovi třicet šest napoleonů na vyrovnání účtu a odjel. Až do tohoto okamžiku je vyprávění jasné, vidíte?“

„Naprostο jasné,“ řekl jsem.

„Dál je to záhada,“ řekl monsieur Carmagnac. „Od tohoto okamžiku hraběte Château Blassemara nikdo nespátřil. Zjistili jsme, že jeho bankéř před odjezdem prodal všechny francouzské dluhopisy a předal mu hotové peníze. Vak, který vzbudil sluhovu pozornost, obsahoval zřejmě velkou částku peněz ve zlatě.“ řekl Carmagnac. „Neposloužíte si šnupečkem, monsieur?“

Vzal jsem si s radostí trochu tabáku z jeho tabatěrky.

„Hned jak začalo pátrání, byla vypsána odměna pro každého, kdo by mohl podat nějaké důležité zprávy. Hledali kočího, který vezl toho dne asi v půl desáté večer pána s černým cestovním vakem a najal si drožku poté, kdy vystoupil ze soukromého kočáru, a dal vozkovi peníze, které dvakrát přepočítal. Přihlásilo se asi sto padesát povozníků, ale ten pravý mezi nimi nebyl. Přece jen jsme jedno svědectví získali, ale úplně odjinud, než jsme očekávali,“ Carmagnac ukázal do sálu a řekl: „Podívejte se na toho odporného šaška. Co to proboha provádí s tou šavlí?“

„Je nesnesitelný,“ řekl jsem.

Carmagnac pokračoval: „To svědectví poskytl asi dvanáctiletý hoch, který hraběte dobře znal. Vypověděl, že ho té noci poslali asi v půl jedné k jisté sage femme, bydlící poblíž hotelu Dragon Volant. Šel nocí – svítil jasně měsíc, to si zapamatujte – asi hodinu cesty a musel obcházet park u Château de la Carque a jít dál kolem starého hřbitova sv. Albína, ohrazeného od cesty jen nízkou zídrou, podél které rostou dva nebo tři vysoké stromy. Ten chlapec měl pochopitelně trochu strach, když míjel to ponuré místo, a dovedete si jistě představit jeho údiv, když u jednoho z náhrobních kamenů spatřil sedícího hraběte,

jak nabíjí pistoli, zatímco druhá zbraň ležela na kamenné desce. Chlapec se tiše proplížil kolem toho místa, ale tvrdí, že hraběte s určitostí poznal. Tvrdí, že hrabě Chateau Blassemare na sobě neměl svůj obvyklý oblek, ale určitě to prý byl on. Seděl u náhrobku a hleděl vážně a přísně před sebe. Tu tvář chlapec dobře poznal a trval na tom. Byli-li to pravda, byl ten mládenec poslední člověk, který hraběte spatřil.

Nikdo ho již nikdy neviděl ani v Paříži, ani v okolí Rouenu. Nenašel se jediný důkaz ani o jeho smrti, ani o tom, že by někde žil.“

„Podivuhodný případ,“ řekl jsem se zájmem. Chtěl jsem se vyptat ještě na nějaké podrobnosti, ale vrátil se k nám Tom Whistlewick, který si mezitím, co jsme si s Carmaignacem povídali, odskočil na skleničku. Obrátil se k mému společníkovi:

„Carmaignacu,“ řekl, „budu už muset odejít, víš proč... a Beckette, my se jistě brzy uvidíme.“

„Je mi líto, příteli, že vám nemohu povědět i ten druhý případ. Je ještě záhadnější, a řekl bych, zlověstnější než ten, který jste slyšel.“

Zase jde o hosta vašeho pokoje. Stalo se to minulý rok na podzim.“

„Mohli bychom spolu zítra všichni tři poobědvat u Létavého draka, co říkáte?“ navrhl jsem.

Tak jsme se také domluvili.

Whistlewick řekl: „Podívejte se na ta nosítka. Ten chlápek, co v nich seděl, je snad sám ďábel. Slyšel jste o jeho odpovědích? Jmenuje se Jack Nuffles a říká se o něm, že je cikán. Kdepak asi ti chlapíci všichni jsou?“ rozhlížel se. „Půjdu se po tom věštci podívat.“

Přistoupil k nosítkům a začal cloumat okenicemi, ale byly pevné, ani se nepohnuly. Nahlédl tedy škvírou do okénka.

„Je tam úplná tma,“ řekl. „Ten šarlatán tam sedí a spí v celé té zlatorudé nádheře. Chrápe a zavání jako tchoř.“

Já s Carmaignacem jsme šli pomalu k východu. Popřál jsem jim oběma dobrou noc, připomněl náš zítřejší společný oběd, našel jsem svůj povoz a spokojen událostmi večera, oddrkotal jsem zalit měsíčním svitem po opuštěné cestě k Dragon Volant.

V hotelu bydlelo služebnictvo panstva, které zůstane na ples rozhodně déle než já, a tak jsem se nemusel obávat, že by zavírali domovní dveře před třetí nebo čtvrtou hodinou ranní.

To se mi náramně hodilo, když uvážíte, že jsem se chystal na noční výlet, který měl a musel zůstat utajen.

Projeli jsme pod baldachýnem větví letitých stromů a zastavili před hostincem v září, jež se linula z předsíně.

Opustil jsem kočár s maskou v ruce, a tak jak jsem odešel z plesu, s dosud oblečeným dominem, jsem vyběhl po schodech a vešel do ložnice. Těžký, bytelný nábytek, černé obložení stěn a tmavé záclony nad vysokým lůžkem působily dost ponuře.

Rychle jsem prošel pokojem a přistoupil k oknu. Svítíl měsíc. Vyhlédl jsem ven do jasné noci. Docela jasně jsem rozeznával obrysy zámku de la Carque i s jeho komíny a věžičkami. Asi někde v polovině mezi hotelem a zámkem jsem spatřil kontury hájku, o kterém mluvila má společnice ve Versailles. Tam se mělo odehrát mé dostaveníčko. Snažil jsem se zapamatovat si to místo přesně; listí stromů se v měsíční záři jemně třpytilo.

Srdce mi bušilo očekáváním a vzrušením. Cekal jsem potmě.

Hodina chvíle, v kterou jsem vkládal tolik nadějí, se přiblížila.

Svlékl jsem si kostým, přezul boty, nasadil jsem si na hlavu klobouk a doplnil svou výzbroj dvěma nabitými pistolemi. Všeobecně se tehdy doporučovalo chodit v noci ozbrojen, protože se krajem potulovaly všelijaké skupiny propuštěných vojáků podezřelých povah.

Když jsem dokončil svou garderobu, neodpustil jsem si pohled do zrcadla – a byl jsem spokojen. Zavěsil jsem zrcadlo na zeď a seběhl po schodišti do přízemí.

V předsíni jsem zavolal svého sluhu:

„Dostal jsem chuť na malou noční procházku, St. Claire,“ řekl jsem mu. „Vrátím se tak za deset minut. Počkej na mne. Možná že se trochu opozdím, bude-li noc opravdu krásná.“

Vyšel jsem z hostince, loudaje se podél zdí, okolo plotu, otáčel jsem se nalevo i napravo, jako člověk, který se teprve rozmýšlí, kam

vykročit. Měsíc svítil velice jasně, jen občas byl zpola zakryt bílými oblaky putujícími zvolna od horizontu. Šel jsem dál a pískal jsem si tiše popěvek odněkud z divadla.

Jakmile jsem se dostal pár set metrů za hostinec, otočil jsem se a propátral cestu za mnou i přede mnou. Všude byl klid, tma, ticho; viděl jsem jen štít hostince a matné světlo prosvítající listím stromů.

Podíval jsem se na hodinky: chybělo osm minut. Naslouchal jsem, zda neuslyším někoho přicházet. Zídka byla v těch místech porostlá hustým břechťanem. Jak pytlák – ten nejohavnější pytlák, který kdy vstoupil na pozemky zámku de la Carque – jsem přešel zed' a seskočil do zahrady.

Spatřil jsem před sebou háj, nehybný, černý jako chochol pohřebních per, vrhající k mým nohám dlouhé, hluboké stíny. Rychle jsem přeběhl loukou, a teprve když jsem se ocitl ve stínu těch mohutných ořešáků a lip, trochu se mi ulevilo. V hlavě mi hučelo po rychlém běhu a srdce tlouklo nedočkavostí.

Na malé mýtince, uprostřed hájku, stál řecký altánek z bílého mramoru s korintskými sloupy, sochou a kamenným schodištěm. Na piedestalu sochy, na stupních a v puklinách zvětralého mramoru rostl mech a tráva. Bylo zřejmé, že zde zub času hlodá dlouho nikým a ničím nerušen. Pár metrů pod schodištěm zurčel do široké mramorové kašny pramen vody, přitékající z jezírek na opačném konci parku. Ve svitu – a matném svitu – měsíce se vodní tříšť leskla a zářila jako démantový déšť. Zanedbanost parku byla přes to všechno přece jen mallebná.

Hleděl jsem zamyšleně k zámku, neobjeví-li se dáma, již jsem očekával.

Stál jsem tak v napjatém očekávání několik minut, když za mými zády někdo promluvil. Polekal jsem se pořádně, to mi věřte, i když jsem si v hotelu nacpal do kapes dvě pistole. Otočil jsem se a hleděl na dívku v kostýmu mademoiselle de la Vallière.

„Hraběnka přijde za chvíli,“ řekla. Vystoupila ze stínu na volnou planinu do svitu měsíce. Byla opravdu půvabná; štíhlá postava, jemné držení hlavy – to vše v měsíční záři uprostřed zpustlé zahrady!

„Chtěla jsem vám ještě říct pár vět,“ pokračovala. „Hraběnka je v

tom nesnesitelném manželství nešťastná. Manžel je sobecký, žárlí a navíc ji nutí, aby prodala své rodinné klenoty, které –“

„Mají cenu třiceti tisíc liber šterlinků,“ přerušil jsem ji. „Vím o tom od svého přítele. Mohu hraběnce nějak prospět? Povězte, ať je nebezpečí sebevětší, jakoukoliv oběť budu považovat za své štěstí. Je její záchrana v mých silách?“

„Pohrdáte-li nebezpečím, pohrdáte-li tímto tyranským světem a jeho řády, máte-li v sobě dost cti a hrdosti, abyste nezištně posloužil dámě, a nemáte-li větší nároky než hraběncinu vděčnost – pak máte naději nejen na její díky, ale na její vřelé, opravdové a něžné přátelství.“

Při těch slovech se dívka odvrátila a – domnívám se – plakala.

Přísahal jsem, že se stanu hraběnciným otrokem. Pak jsem se odvážil:

„Řekla jste mi, že hraběnka sama přijde na tuto schůzku.“

„Nestane-li se nic nepředvídaného. Nevím, zdali už šel hrabě spát. Je-li ještě vzhůru, je dost těžké vyjít do zahrady.“

„Ale, povězte mi, chtěla se se mnou setkat?“

„Povězte vy mně, myslel jste na ni od vašeho setkání v Belle Etoile?“

„Nikdy jsem na ni myslet nepřestal. Ve dne i v noci provází mé myšlenky, slyším její hlas –“

„Říkají, že se hraběnce podobám.“

„Ach, ano, opravdu, velmi se jí podobáte.“

„Velmi? Jsem snad hezčí?“

„Odpusťte, mademoiselle, ale to jsem neřekl. Váš hlas je krásný, trochu však vyšší.“

„Chtěl jste, myslím, říci pronikavější,“ řekla la Vallière, zdálo se mi, že dotčeně.

„Pronikavější ne. Váš hlas je stejně krásný, ale není tak tklivě něžný jako její.“

„To je jen předsudek, monsieur. Mýlíte se.“

Uklonil jsem se. Nemohl jsem přece odporovat dámě.

„Mám takový dojem, monsieur, že se mi vysmíváte. Myslíte si, že jsem domýšlivá a chci se vyrovnat hraběnce de St. Alyre. Chcete snad

řící, že má ruka je méně krásná než její?“ Stáhla rukavici a napřáhla ke mně svou dlaň.

Obával jsem se, že jsem si dámu proti sobě popudil – to mě moc mrzelo. Mlčel jsem. Myslel jsem na to, jak během tohoto planého hovoru prchá čas, který jsem chtěl věnovat hraběnce.

„Mlčíte?“ řekla la Vallière. „Souhlasíte tedy, že je má ruka krásnější?“

„Nemohu s tím souhlasit, mademoiselle,“ řekl jsem rozmrzele. „Nemohu vás dvě srovnávat. Pro mne je hraběnka de St. Alyre tou nejkrásnější ženou, jakou znám.“

Dívka v masce se zasmála. Pak řekla: „Dokáži vám, že mám pravdu.“

Sňala s obličejce škrabošku – a přede mnou stála hraběnka de St. Alyre. Usmívající se, zmatená, plachá a krásnější, než jsem mohl doufat.

„Dobry bože!“ vydechl jsem. „Jaký jsem hlupák! Tak dlouho jsem v salónu mluvil s madame la Comtesse!“

Hleděl jsem na hraběnkou užasle. Mlčel jsem. Podala mi ruku. Políbil jsem ji na špičky prstů.

„To nesmíte,“ řekla klidně. „Nejsme ještě tak důvěrnými přáteli. Nepoznal jste mě, ale stejně jsem se přesvědčila, že na hraběnkou z Belle Etoile nezapomínáte. Uznávám, že pro muže tak galantního, jako jste vy, bylo dost obtížné vzdorovat mademoiselle de la Valliere a odmítnout její nároky. Kdybyste býval povolil, nikdy jste mě už nespáčil. Já na vás také nezapomněla,“ řekla mi tiše. „Chcete-li pro mé přátelství riskovat život, já jsem ochotna podstoupit mnohé nebezpečí, abych svého nového přítele neztratila. Ted' ale máme málo času. Můžete přijít zítra v noci ve čtvrt na dvanáct? Budu vás očekávat. Nikdo nesmí tušit, že jdete právě sem, monsieur. Na to mám snad právo.“ Řekla to vážně a důrazně.

Nerozmýšlel jsem se přísahat, že raději zemřu, než bych dopustil nějaké dohady a pochyby o počestnosti mých nočních vycházek. Přísahal jsem snad desetkrát.

Hraběnka se usmívala – jak půvabně! Zdála se mi každým okamžikem krásnější a mé nadšení vzrůstalo.

„Zítřa musíte přijít jinudy,“ řekla. „Pokaždé si musíme domluvit jinou cestu. Na druhé straně zámku stojí hřbitov s rozbořenou kaplí. Lidé se tam bojí v noci chodit, cesta je tam opuštěná. Tam najdete úzký chodník, který vede řídkou houštinou na místo vzdálené asi padesát metrů od toho altánku.“

Slíbil jsem, že se budu chovat podle jejích rad.

„Už rok žiji v mučivé nerozhodnosti,“ řekla po chvíli hraběnka. „Teď jsem se rozhodla. Vedla jsem hrozný život – jako v nějakém klášteře, bez přátel, bez spřízněné duše; nemám nikoho, komu bych se mohla svěřit. Konečně snad mohu doufat, že jsem našla skutečného přítele. Cožpak mohu zapomenout na vaši statečnost a neohroženost v Belle Etoile? Máte ještě růži, kterou jsem vám dala na rozloučenou? Ne, nemusíte přísahat, věřím vám. Ach, Richarde, vy nevíte, jak často jsem si opakovala vaše jméno... ach, můj milý Richarde... miluji vás!“

Chtěl jsem ji obejmout, políbit, vrhnout se jí k nohám, ale ta krásná

a nedůsledná žena mě odmítla.

„Prosím vás, nechtě těch výstředností,“ požádala mě. „Pochopte, v manželství neexistuje lhostejnost, alespoň u mne. Nemilovat svého manžela, znamená nenávidět ho. Ten hrabě, tak směšný na pohled, je hrozný muž. Tyran, panovačný a hrozně žárlivý. Vy musíte být opatrný, já si to přeji. Musíte předstírat přede všemi, že z Château de la Carque nikoho neznáte, rozumíte, nikoho! Zítřka vám řeknu víc. Mám pro to své důvody, to mi věřte. A teď jděte, proboha, jděte už... Sbohem!“

Tvářila se velmi rozhodně; otočila se k odchodu. Rozloučil jsem se a vrátil se do hotelu.

Rozmluva trvala všeho všude deset minut.

Přešel jsem zeď zámeckého parku a vrátil jsem se do hotelu.

Dlouho do noci – vlastně do rána – jsem se převaloval na lůžku, zmítán horečnatými představami; stále jsem viděl před očima svou krásnou hraběnkou, její tvář, oči, rty, elegantní postavu. Tu krásnou a milovanou hraběnkou de St. Alyre.

Usnul jsem až k ránu.

9

Příštího dne jsem seděl u snídaně, když mě navštívil markýz.

Přišel mě požádat o pomoc. Vyprávěl mi, že se mu při odjezdu z Versailles porouchal kočár, a prosil mne, abych ho vzal s sebou, pojedu-li do Paříže. Byl jsem rád, že budu mít cestou společníka. Pozval jsem markýze nahoru do pokoje. Vstoupili jsme do ložnice a tam jsme s překvapením našli muže, sedícího zády k nám v lenošce a čtoucího noviny. Když nás zaslechl vstupovat, povstal. Hrabě de St. Alyre. Na nose měl zlaté brýle, černá umaštěná paruka mu seděla nad svažující tváří jako vyřezaná z ebenového dřeva. Obligátní černý šátek měl obtočen kolem hrdla a pravá ruka spočívala zavěšená na prsou. Nevím, čím to bylo, snad tím, že jsem o něm věděl mnoho nelichotivého, ba přímo odporného, ale jak tam tak postával v přišlejší pokoje, zdál se mi ještě protivnější a zlověstnější než kdykoliv předtím.

Nebyl jsem ještě příliš vycvičený v hříchu, a tak jsem přijal jeho návštěvu s mírnými rozpaky.

Hrabě se usmíval.

„Přišel jsem za vámi, monsieur Beckette.“ řekl. „Ale nevím, zda vám mohu přednést svou prosbu... snad tady přítel markýz d'Harmonville, na jehož ochotu mám snad přece jen větší nároky...“

„S radostí,“ řekl markýz, „rád vám posloužím, ale až tak po šesté hodině. Mám teď schůzku s několika přáteli, kterým nemohu odříct.“

„To je velmi nemilé,“ řekl hrabě. „Za hodinu to mohlo být vyřízeno, no, je to smůla.“

„Nemohl bych vám nějak pomoci?“ zeptal jsem se.

„Děkuji vám, monsieur Beckette. Jste velmi laskavý. Nevím, zda mohu vaši nabídku přijmout, protože ta záležitost je pro tak roztomilého a veselého pána, jako jste vy, trochu funeste. Přečtěte si tento dopis.“

Nebyl příliš radostný. Stálo v něm, že příští den v deset hodin přivezou na zámek de la Carque tělo jeho zesnulého bratrance, monsieur de St. Amanda, který zemřel na zámku Clery a který má být pohřben na hřbitově v Pere Lachaise.

„Viděl jsem ho jednou v životě,“ řekl hrabě, „ale nemohu tu službu odmítnout, jsem jediný příbuzný. Musím podepsat nějaké příkazy k pohřbení a různá oznámení, ale zrovna jako naschvál jsem si vymkl palec a neudržím ani pero. Na podpisu totiž vůbec nezáleží. Kdybyste byl tak laskav a podepsal se za mne, bude všechno v pořádku.“

Jeli jsme. Hrabě mi dal cestou seznam jmen pozůstalých, věk a druh choroby zemřelého, údaje o položení a rozměrech hrobu, který měl mezi dvěma hrobkami St. Amandů. Pohřeb se měl konat třetí den v půl druhé ráno. Pak mi předal peníze na poplatky a na noční pohřeb. Starostí to bylo dost. Zeptal jsem se ho, jakým jménem mám všechny ty listiny podepsat.

„Mým ne, příteli,“ řekl hrabě. „Chtěli sice, abych se stal vykonavatelem poslední vůle, ale to jsem včera písemně odmítl. Kdybych teď ta lejstra podepsal, stal bych se jím automaticky, a do toho nemám mnoho chuti. Jestli proti tomu nic nenamítáte, podepište se svým jménem.“

Vyhověl jsem mu.

Rád bych, abyste si všechny podrobnosti našeho rozhovoru zapamatovali. Časem poznáte, proč.

Hrabě seděl v kočáře s tváří zahalenou až po nos do svého černého šátku, oči zacloněné kloboukem, a dřímал.

O Paříž jsem ztratil zájem. Rychle jsem vyřídil, oč mě hrabě požádal, a hleděl jsem se co nejrychleji vrátit do svého klidného a tichého pokoje v Dragon Volant. Zatoužil jsem náhle po blízkosti své přítelkyně, po malebném zámeckém parku, po altánku, který se stal místem našeho dostaveníčka, prostě, toužil jsem po onom tak zvláštním pronikavém vlivu, jímž na mne hraběncina blízkost působila.

Zdržel jsem se chvíli v bance, kde jsem měl uloženy peníze. Nezájmal jsem se příliš o své konto, měl jsem jiné a příjemnější myšlenky, a tak jsem klidně oželel pár procent z mých neinvestovaných peněz. Bankéř mi radil, abych nechal vklad ještě nějakou dobu ležet, protože prý, jak se doslechl, cena akcií, které jsem chtěl koupit, časem klesne. Tyhle starosti jsem mu rád přenechal. Já myslel na lipový hájek v parku Chateau de la Carque a na líbeznou paži, která mi kynula posledně na rozloučenou.

Když jsem se vrátil do hotelu, našel jsem tam své hosty, na něž jsem úplně zapomněl. Radost jsem z nich neměl a v duchu jsem se proklínal, že jsem si s nimi tak neprozřetelně smluvil společný oběd.

Tom Whistlewick měl výbornou náladu, byl neobvykle hovorný a hned také začal vyprávět dost podivnou příhodu. Vyprávěl, že celá Paříž, Versailles a okolí je pobouřeno hrubým a nechutným žertem.

Palankin, ta nosítka, v nichž seděl věštec, zůstala v salónu až do konce plesu a služebnictvo, které je s takovou pompou doprovázelo, zmizelo. Nosítka našlo služebnictvo, když zhasínalo v sálech svíce. Nevěděli, co si s nimi počít, a tak se rozhodli, že je nechají v zámku, a doufali, že si je druhý den ráno někdo vyzvedne.

Nepřišel nikdo. Sluhové dostali rozkaz, aby palankin někam odstranili, a když chtěli nosítka odnést, zdála se jim nějak moc těžká. Vypáčili dveře a našli uvnitř mrtvolu v čínské tunice. Ten člověk musel být podle zápachu alespoň čtyři dny mrtvý. Říká se, že tím žertem měli být zesměšněni spojenci, na jejichž počest se ples dával. Někdo

tvrdí, že mrtvola patřila k představení a že jí bylo bona lide zapotřebí k tomu, aby byly odpovědi a narážky věštec, které si nikdo nedovedl vysvětlit, připisovány nějakému kouzelníkovi.

„Už to vyšetřuje policie,“ řekl Carmaignac. „Rádi bychom se těm lumpům dostali na stopu, máme přece své vojenské zkušenosti.“

Bylo to divné, nevysvětlitelné; napadlo mě, jak věštec odpovídal na otázky, jejichž odpovědi nemohl znát – a znal je přece. Čím víc jsem o tom případu přemýšlel, tím se mi zdál zamotanější.

„Určitě to byl nějaký žert,“ řekl Whistlewick. „Nesrozumitelný síre, ale přece jen originální.“

„Tak originální zase nebyl,“ řekl Carmaignac. „Něco podobného se stalo na jednom pařížském plese asi před sto lety. Tenkrát také ty darebáky nikdo nevyprávěl.“

Jak jsem později zjistil, mluvil Carmaignac pravdu. Četl jsem o tom případu v souboru vydání francouzských pamětí a anekdot.

Hovořili jsme ještě chvíli a vyslovovali řadu nejrozmanitějších dohadů, až do té chvíle, kdy přišel číšník a oznámil nám, že oběd je připraven.

Zasedli jsme ke stolu, kde – jak jsem pozoroval – byli mí hosté vrchovatě odškodněni za mou neobvyklou málomluvnost.

Oběd byl výtečný a víno ještě lepší, mám takový dojem, že jsem kvalitnější nepil ani v předních pařížských hotelech. Mravní účinek takového zdařilého oběda je ohromný – to jsme pociťovali všichni. Naše nálada se pozvedla, rozhovor jemně a hladce plynul a moji přátelé se rozpovídali. To se mi hodilo, nemusel jsem vymýšlet téma rozhovoru, ale naopak jsem mohl klidně naslouchat jejich zajímavým příběhům, kterými mě častovali. Přiznávám se, že z jejich vyprávění nevím ani slovo, protože se má mysl toulala někde úplně jinde – přece jen jsem zaslechl pár vět, které mě zaujaly.

„Byl tu ještě další případ,“ pokračoval Carmaignac v hovoru, jehož úvod mi unikl. „Případ podivnější než záležitost toho ruského šlechtice. Nemohu si teď vzpomenout na jeho jméno. Bydlel v téměř pokojí. Ostatně, monsieur,“ obrátil se na mne, „teď, když už není v hostinci takový nával, mohli byste se přestěhovat.“ Myslel to ovšem žertem.

„Díky za radu,“ řekl jsem. „Hodlám se zdržet ještě přes noc, ale v

žádném případě nechci zmizet, jako ti nešťastníci přede mnou. Ty záhady mě zaujaly. Jestli máte ještě v zásobě podobnou strašidelnou historku, rád si ji poslechnu,“ pobídl jsem Carmaignaca. „Nevezmete si trochu vína?“

Příběh, který Carmaignac vyprávěl, byl prapodivný.

„Stalo se to – pokud si pamatuji – před těmi dvěma zmíněnými případy,“ začal Carmaignac a nalil si víno. „Do hostince se nastěhoval jeden Francouz, syn nějakého obchodníka, a hostinský ho ubytoval ve vašem pokoji, monsieur. Nebyl to žádný krasavec; bylo mu kolem čtyřicítky. Ti, kdo se s ním setkali, tvrdili, že to byl ten nejošklivější a nejdobromyslnější člověk. Skládal verše, zpíval a hrál na housle. Celé dny sedával ve svém pokoji, psal, hrál a teprve v noci chodil na krátké procházky. Nebyl to žádný milionář, ale měl slušnou částku, kterou hodlal investovat. Radil se o tom se svým bankéřem. Na radu burzovního jednatele si vyzvedl z banky asi půl miliónu franků. Tak vypadala situace krátce před katastrofou.“

„Poslužte si, příteli,“ pozvedl jsem sklenku.

„Na vaši odvalu, monsieur. Abyste dokázal té katastrofě čelit!“ řekl Whistlewick.

Carmaignac pokračoval: „Ty případy jsou zoufale stereotypní. O jeho penězích už nikdo nikdy neslyšel. Zrovna tak o něm samém. Ten den večer, co si vyzvedl peníze, dostal inspiraci. Řekl hostinskému, že už dlouho promýšlí jakýsi epos a že se do něho dnes pustí, nařídil mu, aby ho do devíti nikdo nevyrušoval, a nechal si přinést čtyři svíčky a studenou večeři. Hostinský tvrdí, že když k němu zašel do pokoje, našel ho u psacího stolu, zavaleného kupou papírů.“

V devět hodin večer mu přinesl číšník kávu, ale ten Francouz ani nevzhlédl od práce a řekl mu, aby ho nerušil. Za půl hodiny se šel číšník zeptat, zda něco nepotřebuje, ale dveře byly zamčeny a básník mu přes dřevěnou výplň řekl, že si nepřeje být vyrušován. Garçon odešel a vrátil se až druhý den ráno. Když na jeho klepání nikdo neodpovídal, podíval se klíčovou dírkou a viděl, že okenice jsou zavřeny a na stolku svítí svíčka. Bušil na dveře, ale nikdo se neozýval. Šel to říct, celý znepokojený, hoteliérovi a ten našel náhradní klíč a pokoj odemkl. Obyvatel pokoje zmizel; postel nebyla ani rozesílaná a okenice byly

zajištěny závory. Hoteliéra napadlo, že host asi zcela prostě vyšel dveřmi, zamkl za sebou, klíč zasunul do kapsy a dosud se nevrátil. Jenže to nebylo možné. Dragon Volant se zamykal ve dvanáct hodin v noci a každý, kdo by chtěl odejít, musel by o klíč požádat, a to se nestalo.

Navíc hoteliér zjistil, že jeden sluha, který nevěděl, že host nemá být rušen, navštívil po půlnoci básníka a ptal se ho, zda něco nepotřebuje – viděl totiž světlo prosvítající z pokoje. Ten poeta ho odbyl a málem vyhodil. Bylo to ale svědectví, že Francouz ještě po uzamčení domovních dveří v hotelu byl.

Klíče opatroval sám hoteliér a měl je celou noc pověšeny nad svým lůžkem. Přisahal, že je nemohl nikdo nepozorovaně odnést. To je vše, co jsme zjistili. Na vyšetřování měl zájem i hrabě de St. Alyre, kterému vlastně dům patří, dost se rozčiloval, ale přes všechnu snahu se nic nevyšetřilo.“

„A tak ten výrobce eposů načisto zmizel z povrchu země,“ řekl jsem.

„Ano. Nezůstala po něm sebemenší stopa. Nikdy se neobjevil. Buďto je mrtev, nebo se dostal do nějaké ožehavé situace, o které nikdo nevěděl, a rozhodl se zmizet. Víím pouze to, že obýval pokoj, v kterém vy spíte, že z něho – nikdo neví jak – zmizel a že o něm od té doby nikdo neslyšel.“

„Zajímavé je, že se všechny ty tři případy odehrály ve stejném pokoji,“ řekl jsem.

„Ano. A všechny tři jsou stejně nevysvětlitelné. Každý vrah naráží na jednu základní obtíž, a tou je: co si počne s mrtvolou. Jen stěží si lze představit, že by v jednom jediném pokoji byly zavražděny tři osoby a že by byla jejich těla ukryta bez jediné stopy. A to neuvažujeme o krvi, vražedném nástroji, hluku a tak dále.“

Bavili jsme se pak ještě asi hodinu o jiných věcech a poslouchali báječné Carmaignacovy anekdoty až asi do desíti hodin, kdy mě moji hosté opustili.

Odešel jsem z jídelny do svého pokoje. Má první cesta vedla k oknu a můj první pohled mířil k pozemkům Château de la Carque. Měsíc zašel za mraky a mdlý svit dopadající na fantasticky zanedbaný park

dovrřil mou melancholickou náladu.

Přece jen jsem se neubráníl, abych o příbězích, které vyprávěl Carmagnac, nepřemýřlel. Rozhodl jsem se, ře si pokoj pořádně prohlédnu a také jsem to hned bez jakéhokoliv výsledku učinil. Nepříjemného pocitu jsem se ale nezbavil. Vyňal jsem své pistole, abych je měl pěkně po ruce, až se v noci vrátím. Mám-li být upřímný, musím na tomto místě poznamenat, ře všechny ty zlověstně pocity vůbec netlumily mou vářeň a zaujetí pro mé romantické dobrodružství. Spíře naopak. Ono tuření jen dodávalo chystané výpravě zvlářtní kouzlo.

Bloumal jsem po pokoji; zjistil jsem si přesnou polohu hřbitova a vypočítal jsem si, ře budu potřebovat na cestu asi hodinu řasu.

Tiře jsem se vykradl z hotelu a loudal jsem se po cestě vedoucí k parku. Nařel jsem stezku vinoucí se podél zahradní zdi a oklikou pod korunami stromů jsem se dostal až ke hřbitovu. Hřbitůvek byl celý zakrytý skupinou stromů a zaujímal asi půl akru půdy vlevo mezi cestou a parkem zámku de la Carque.

Zastavil jsem se a naslouchal. Bylo ticho; hustá mrařna zaclonila měříc, a tak jsem mohl pozorovat obrysy těch nejbliřřích předmětů.

Jen občas se vynořil z černé mlhy bílý obdélník náhrobního kamene.

Rostly tam nějaké stromky připomínající jalovce; vypadaly jako miniaturní topoly s listím temněřřím než tis. Jméno těch rostlin neznám, ale řasto jsem je na hřbitovech vídal.

Přiřel jsem o něco dřív, a tak jsem se posadil na náhrobek a řekal. Nechtěl jsem jít dál, mohl jsem si domyslet, ře má hraběnka dobré důvody k tomu, abych se neukazoval na pozemcích zámku dřív, než je třeba. Seděl jsem tiře a prohlířel jsem si obrys něčeho, co vypadalo přesně jako stromek, který jsem popisoval. Stál asi řest kroků přede mnou.

Měříc zvolna vyplul zpoza mraků, a jak světla přibývalo, předmět přede mnou dostával jinou, novou podobu. S údivem – a snad i s trochou strachu – jsem pozoroval, jak se ze stromku stává – lidská postava. Jeřtě chvíli, jeřtě chvíli zakrýval cíp mraku měříc – a já hleděl na postavu plukovníka Gaillarda!

Nedíval se mým směrem. Viděl jsem ho z profilu, ale jasně; jeho

knír, hrubou tvář, vysokou, vyschlou postavu. Stál nachýlený kupředu, očekávaje zřejmě znamení nebo nějakého člověka, který měl z té strany přijít.

Bylo mi jasné, že spatří-li mne Gaillarde, mohu počítat stoprocentně s druhým dějstvím našeho souboje započatého v Belle Etoile. Myslím, že sebezlomyslnější osud nemohl přivést do zámeckého parku nebezpečnějšího pozorovatele. Jak by asi Gaillarde zajásal, kdyby mne zde přistihl s hraběnkou, kterou jistě nenáviděl! Mohl nás zničit oba; mne odhalit jako záletníka a hraběnkou usvědčit z nevěry.

Gaillarde zvedl paži a zahvízdal. Uslyšel jsem tichou odpověď. Oddychl jsem si, když plukovník vykročil opačným směrem ode mne. Po chvíli jsem zaslechl šeptaný rozhovor.

S jistotou jsem poznal Gaillardův hlas.

Opatrně jsem se plížil směrem, odkud zazníval rozhovor. Našlapoval jsem v trávě zlehka jako kočka.

Nad zřícenou zídkou jsem zahlédl klobouk – a pak druhý, ano, dva

klobouky v tlumeném dialogu. Klobouky se hnuly směrem k cestě. Položil jsem se do trávy a za chvíli jsem obě postavy spatřil. Odcháze-
li – plukovník poslední – podél zídky směrem od Dragon Volant. Po-
čkal jsem, až hlasy úplně zanikly, a vkročil jsem do parku. Podle
pokynů hraběnky de St. Alyre jsem se prodíral křovím až k houštině
poblíž altánku. Poslední volné prostranství jsem rychle přeběhl.

Stál jsem pod korunami známých lip; lehce našlapávaje a s tlukou-
cím srdcem jsem se blížil k altánu.

Měsíc ozařoval trávník; byla neuvěřitelně jasná noc.

Došel jsem až ke kamenným stupňům a pohlédl jsem mezi omšelé
sloupoví: nebyla tam, nečekala mne. Rozhrnul jsem hustý břečťan a
nahlédl oknem do vnitřku svatyně: nic...

Hraběnka dosud nepřišla.

10

Stál jsem na schodech, naslouchal a snažil se prohlédnout šerem.
Netrvalo ani dvě minuty a zaslechl jsem praskot větviček, drcených
čísí nohou, a po malé chvíli jsem zahlédl přicházet postavu zahalenou
do dlouhého pláště.

Celý nedočkavý jsem vyšel hraběnce vstříc. Nepromluvila. Jen mi
podala ruku a tak jsme odešli na místo naší poslední rozmluvy. Při-
stoupil jsem k ní a chtěl ji obejmout, ale rozhodně to odmítla. Sňala s
hlavy kápi pláště, načechrala si vlasy a pohlédla na mne svými krás-
nými, žhnoucímá očima. Zhluboka vzdychla; všiml jsem si její una-
vené, posmutnělé tváře; vypadala, jako by ji tížila nějaká nepříjemná
myšlenka.

„Budu stručná, Richarde,“ řekla. „Rozhodla jsem se. Doufám, že
mohu počítat s vaší pomocí. Ráda bych věřila, že se mnou cítíte... že
mne snad dokonce milujete...“

Spustil jsem dlouhý a vroucný proslov, jehož jediným cílem bylo
ubezpečit krásnou hraběnku v jejích domněnkách. Poslouchala jen
okamžik, pak mne rozhodně – přece jen s melancholií v hlase – uml-
čela.

„Nejdříve mě vyslechněte, přáteli, a pak rozhodněte, můžete-li mi pomoci. Důvěřuji vám, a přece mám pocit, že nejednám nerozumně. Scházet se na tomto místě je hotové šílenství, to jistě chápete, ale až mě vyslechnete, porozumíte. Bez vaší pomoci jsem ztracena – snad by bylo lépe, kdybych zemřela... Patřím muži, jímž pohrdám, a co víc, bojím se ho. Rozhodla jsem se, že prchnu. Mám své démanty, za které mohu bez obtíží dostat třicet tisíc liber. To je mé vlastnictví, je uvedeno i v manželské smlouvě. I v tom se chci spolehnout na vás. Přinesla jsem vám své šperky ukázat. Prohlédněte si je.“

„Skvostný kus,“ řekl jsem okouzlen, když se v její ruce zaleskl řetěz posázený velkými démanty. Roztrásala ho v přítomí, aby mi neunikla jeho krása, a sama na něj velmi zálibně hleděla. Těšila se z něho jako malé děcko.

„Klidně se s ním rozloučím,“ řekla pevně. „Získám tak peníze a svého manžela opustím. Svátost manželského svazku je jistě neplatná, váže-li mne k tyranovi. Richarde, vy jste mladý, hezký, galantní a statečný, nikdo po vás nemůže chtít, abyste byl ještě k tomu bohatý. Vůbec mi to nevádí, věřte mi. Řekněte jen, že mne milujete, a vše, co mám, je vaše. Utečeme do Švýcarska, tam nás nemohou pronásledovat, pak s pomocí známých vymohu rozvod. Budu volná, šťastná a snad dokáží odměnit i vás za všechny útrapy, které jsem vám připravila.“

Odpověděl jsem hraběnce snad lépe, než by to dokázal Ovidius, přísahal jsem svou lásku a vděčnost a prosil ji, aby mne učinila svým otrokem.

„Zítra v noci provází manžel pozůstatky svého bratrance de St. Amanda do Pere Lachaise. Pohřební průvod má vyrazit ze zámku v půl deváté. Přijďte v devět hodin na toto místo.“

Ujistil jsem ji, že budu přesný.

„Já nepřijdu,“ řekla hraběnka. „Vidíte to červené světlo v okně věže? Tam v nároží zámku?“

„Ano, vidím.“

„Dala jsem tam dnes večer lampu. Uvidíte ji i zítra. Je pro vás znamením, že pohřeb vyjel ze zámku a vy můžete přijít. Budu vás čekat v okně a pustím vás dovnitř. Cestovní vůz se čtyřmi koňmi bude

připraven. Své šperky uložím v bance. Získáme alespoň pětihodinový náskok. Budeme-li jednat chytře a energicky, musí náš útěk vyjít. Tak a teď znáte mé plány. Jste ochoten to všechno pro mne podniknout?“

Přísahal jsem, že si nic nepřeji více.

„Přece jen je tu jeden problém,“ řekla. „Nevím, jak bychom rychle a bezpečně šperky prodali. Dokud je můj manžel doma, nemám k tomu odvahu.“

To byla má příležitost. Řekl jsem hraběnce, že nejsem tak zcela chudý, že si mohu od svého bankéře vyzvednout ihned třicet tisíc liber a že tedy nemusí s prodejem démantů nijak pospíchat a naopak vyčkat vhodné příležitosti a předejít ztrátě, která by mohla z ukvapeného prodeje vzejít.

„Ach, bože,“ zvolala překvapeně s trochou zklamání ve hlase. „Vy jste tedy bohatý! Měla jsem takovou radost, že vám to málo, co mám, budu smět nabídnout. Ale co, přispějeme tedy do společné pokladny každý svým dílem. Vy dáte peníze – nejlépe ve zlatě – a já své šperky. Jak jsem šťastna, Richarde! Když ne my dva, alespoň náš majetek se může spojit ihned.“

Ještě chvíli jsme si říkali všelijaké lichočky a ubezpečovali jsme se navzájem o své lásce a oddanosti; byl to rozhovor krásný a vášnivý, ale dnes bych ho asi nedokázal reprodukovat.

Hraběnka řekla: „Přinesla jsem vám klíč – jeho použití vám hned vysvětlím.“

Byl to klíč dvojitý – dlouhý tenký dřík s klíčem normální velikosti na jedné straně, a druhý, mnohem menší, asi takový, jakým se odemykají divadelní lóže, na straně druhé.

„Zítra se o všem rozhodne,“ řekla hraběnka. „Záleží jen na vaší opatrnosti. O naší domluvě se nesmí nikdo dozvědět. Víím, že obýváte ten strašidelný pokoj, to nám pomůže. Ten pokoj totiž vůbec záhadný není, a to, co se o něm povídá, jsou pusté výmysly. Hned vám to vysvětlím. Vypráví se, že tam bydlel člověk, který se na noc uvnitř uzavřel a do rána zmizel. To je k smíchu. Můj muž ten případ vyšetřoval a od něho víím, že se ten člověk topil v dluzích a podplatil hoteliéra, aby s ním sehrál tohle divadlo. Podařilo se jim to dokonale. Ještě dneska se vypráví o bůhvíjakých čarách a nadpřirozenostech. Směšné!

Manžel dokonce zjistil, kudy ten člověk pláchl. To je naše štěstí. Vyvarujeme se tak nebezpečí, že vás někdo uvidí odcházet, a to jistě zdrží pronásledování, neboť jsem si jista, že hrabě de St. Alyre bude zuřit, až zjistí, že jsem zmizela i s démanty, na které si dělá neoprávněné nároky. Ale k věci. Ten muž zmizel pomocí tohoto klíče. Tady máte náčrtek a návod k použití. Doufám, že si hrabě nevšimne, že jeho plánek i s klíčem zmizel. Ostatní záležitosti na vašem důvtipu a vynalézavosti. Zkuste si klíče a zjistěte, zda dobře odemykají. Já přichystám své šperky a vy si vyzvedněte peníze, protože potrvá možná několik měsíců, než budeme moci napsat do Paříže dopis a prozradit své bydliště. Vyřídte naše pasy, na jaké jméno a kam – to je vaše starost. A teď, drahý,“ opřela se o mne jemně ramenem, uchopila mne za ruku a dlouze se na mne zadívala, „složila jsem svůj osud do vašich rukou.“

Náhle zbledla, sevřela mi křečovitě paži a vydechla: „Ach bože, někdo sem jde!“

Rychle vstoupila do altánu a přitiskla se, celá vystrašená, ke stěně, nepřestávajíc svírat mou ruku.

Lehce jsem se vyvinul z jejího sevření a přistoupil ke vchodu. Věru, měla pro své obavy dostatečný důvod. Kousek od nás, asi dvacet kroků, jsem spatřil plukovníka Gaillarda s jeho společníkem z minulé noci. Kráčeli spolu po louce, zalité měsíčním jasem.

Ustoupil jsem do svatyně, vyňal z kapsy pistoli a natáhl kohoutek.

Stál jsem s prstem na spoušti, rozhodnut na místě je zastřelit, kdyby chtěli do altánu vstoupit. S tím, že by to byla bezpochyby dvojnásobná vražda, jsem si hlavu nelámal.

„Tady je ta socha,“ řekl Gaillarde.

„To je ta postava z básně?“ zeptal se jeho průvodce.

„Ano, ale prohlédneme si ji jindy. Pojd'te, monsieur, musíme dál.“

Kámen mi spadl ze srdce, když se plukovník na podpatku otočil a odcházel mezi stromy. Viděl jsem je, jak došli k zámecké zdi, kterou přelezli nedaleko od přístavků Dragon Volant.

Hraběnkou jsem našel opřenou o zárubeň dveří, zničenou strachem z toho nečekaného dobrodružství. Nabídl jsem jí doprovod k zámku, ale nechtěla o tom ani slyšet. Ujistil jsem ji, že tomu vojákovu zabráním v návratu. Zdálo se mi, že se trochu uklidnila. Rychle a přece

něžně se se mnou rozloučila a popřála mi dobrou noc.

Stál jsem tam a dlouho jsem ji provázel očima, blouznil jsem snad a má touha se pomalu, ale jistě měnila v milostné šílenství. Stál jsem tam s pistolí v ruce, rozhodnut povraždit půl tuctu lidí – a to všechno jen pro ženu, o které jsem věděl jen to, že je krásná a bezohledná.

Vracel jsem se sadem k Dragon Volant. Měl jsem dost důvodů pochybovat o tom, že mé dobrodružství skončilo; obával jsem se totiž, že na mne v hostinci čeká další setkání s tím protivným šermířem.

Trochu mě utěšovaly mé dvě pistole; žádný zákon mi přece nemůže předepisovat, abych se nechal bez odporu rozšavlovat.

Pořád jsem se ještě nedokázal soustředit a vymyslet si nějaký plán ústupu a přijatelného vysvětlení, kdyby se ukázalo, že Gaillarde nemá – po předchozí zkušenosti z Belle Etoile – do rvačky chuť. Štípal jsem se do ruky, abych uvěřil svým vlastním příhodám.

Uvědomoval jsem si sice, že jsem vstoupil na jeviště výstředního a hříšného dramatu, ale scény následovaly moc rychle a dost nevysvětlitelně za sebou. Gaillarde v zahradě zámku de la Carque! Co tam hledá?

Dveře Dragon Volant byly otevřené. Vešel jsem opatrně do chodby. Nebylo ho vidět ani slyšet. Pro jistotu jsem se zeptal číšníka a dostal jsem uspokojivou odpověď: V poslední půlhodině do hotelu nikdo nevstoupil. V hotelovém salónku neseděl nikdo; hodiny odbíjely dvanáct; slyšel jsem, jak sluha uzamyká hlavní vchod.

Vzal jsem si v recepci svícen a vystoupil schodištěm do patra. Na odpočívadle jsem si přece jen neodpustil pohled na zámeček de la Carque, který mě tak přitahoval. Pak mě napadlo, že by si svitu svíce mohl hrabě povšimnout a považovat ho za znamení, a tak jsem odešel do svého pokoje.

Cekalo mě malé překvapení. Nalezl jsem tam stařenu protáhlé tváře s krajkovým čepcem na hlavě. S námahou narovнала svá shrbená záda a vrhla na mne ošklivý pohled černých lesklých očí.

„Rozdělna jsem vám v krbu oheň,“ řekla. „Bude studená noc.“

Poděkoval jsem roztržitě, ale stála tam dál, se svícnem v chvějící se ruce.

„Promiňte mi mou zvědavost, monsieur, ale mohl byste mi říct,

proč pohledný anglický mylord utrácí zbytečně čas v takovém zapadlém hnízdě, jako je Dragon Volant, zatímco mu jistě leží u nohou celá Paříž?“

Hleděl jsem na ní pobaven. Kdybych byl dítětem, určitě bych v ní spatřoval onu zlomyslnou vílu, která dupnutím své chromé nohy sprovodila ze světa muže, o kterých se vypráví, že v Dragon Volant zmizeli. Bohužel jsem už z těch sladkých let vyrostl, a tak jsem hleděl do stařeniných temných očí s nepříjemným očekáváním. Její upřený pohled mě tak zmátl, že jsem se ani nezeptal, proč se o mne zajímá. Cítil jsem, že mé tajemství je ohroženo.

„Tyto staré oči,“ stařena si ukázala kostnatým prstem do obličeje, „vás dnes v noci viděly v zámeckém parku.“

„Mne? Ale neříkejte!“ předstíral jsem – obávám se, že špatně – překvapení.

„Nezapírejte, monsieur, vím, proč zde bydlíte, a radím vám, abyste se odstěhoval. Odejděte zítra ráno a nikdy se nevracejte.“ Dívala se na mne s rostoucí hrůzou v očích.

„Nerozumím vám,“ řekl jsem. „Jsem už dost starý na takové rady.“

„Na vás mí nezáleží, monsieur, chci jen uchránit čest rodu, kterému jsem celý život sloužila. Byly to doby, kdy být šlechticem znamenalo být čestný. Vidím, že mě neberete vážně, jste příliš mladý... dobře... zachováme si tedy každý své tajemství...“

Odešla z pokoje. Zavřela dveře dřív, než jsem se odhodlal k odpovědi. Posadil jsem se do křesla a přemýšlel o jejích slovech. Nakonec mě napadlo, že mne stařena chtěla varovat před žárlivostí hraběte de St. Alyre. Nebezpečím jsem pohrdal, ale vědomí, že ta stařena ví o mé choulostivé záležitosti, mne trochu rozladilo. A navíc nepokrytě stranila hraběti.

Napadlo mě, že bych snad o té nepříjemnosti měl uvědomit hraběnku, která, jak mi řekla, důvěřuje mé důvtipnosti a opatrnosti. Ale nepostrašil bych ji zbytečně? Neřekla snad ta stará žena: Zachováme si každý své tajemství?

Ale klidný jsem už nebyl, vyvstávaly přede mnou stále nové a nové znepokojivé otázky, jako bych kráčel Spessartem a očekával, kdy na mne vyskočí z houští či zpoza stromu nějaký obludný skřet.

Zmobilizoval jsem všechnu svou mužnost a zahnal ty bláznivé představy. Zastrčil jsem závoru dveří, s rozžehnutou svící jsem se posadil ke stolu a rozprostřel před sebou pergamen s kresbou a návodem k použití klíče.

Nebylo to nic složitého; stačilo odtlačit dřevěné obložení stěny napravo od okna a objevila se klíčová dírka. Když jsem povolil tlaku ukrytého pera, pažení se vrátilo do původní polohy. Zasunul jsem klíč, třikrát otočil a v pažení se otevřely tajné dveře. Za nimi, ve zdivu, byl klenutý vchod a za ním točité kamenné schody klesající kamsi dolů.

Vstoupil jsem na ně se svící v ruce. Vdechl jsem zatuchlý vzduch; svíce ozařovala kamennou stěnu, naprosto hladkou, sledující schodiště a ztrácející se v šeru.

Sestupoval jsem dolů.

Po několika zákratech jsem se dostal na kamenné dláždění ukončené dalšími dveřmi zapuštěnými do silné zdi. Byly dubové, hladké a jistě velice staré. Zkusil jsem druhý konec klíče – hodil se. Klíčem jsem otočil snadno, ale dveře seděly v rámu pevně. Postavil jsem svícen na zem a opřel jsem se do nich oběma rukama. Ozvalo se pronikavé zaskřípění, noční Čerstvý vzduch mi zhasil svíci a já hleděl do spleti větví cesmíny, husté jako džungle. Mezi listy nad hlavou jsem spatřil měsícem ozářenou oblohu.

Chvilí jsem nehnutě naslouchal, neboť zaskřípění veřejí mohlo na mě upozornit. Pak jsem se prodral křovím a octl jsem se v táhlé houštině vedoucí hluboko do nitra parku a končící v blízkosti altánu.

V duchu jsem nad tím dokonalým příchodem k místu mých nočních schůzek zajásal. Nevím, kdo ten přístup vymyslel, ale vzdávám mu čest.

Ohlédl jsme se k hostinci. Schodiště, kterým jsem právě sestoupil, bylo zbudováno v jedné z postranních věžiček, kterými bývají budovy podobného stylu zdobeny. Byla to věž v pravém rohu budovy – tedy v sousedství mého pokoje.

Svým objevem jsem byl spokojen; rozhlédl jsem se ještě jednou parkem a zabloudil očima k zámku. Pak jsem si proklestil mlázím cestu zpět, vystoupil do svého pokoje, uzamkl tajné dveře, políbil klíč – držela ho přece v ruce ona! – a uložil jsem ho pod polštář svého lůž-

ka.

Svlékl jsem se, pohladil pod poduškou klíč a usnul jsem spokojeně a klidně.

II

Ráno jsem se probudil časně a byl jsem tak vzrušen očekáváním nadcházejícího dne, že jsem už neusnul.

Oblékl jsem se, zašel k hostinskému, sdělil jsem mu, že asi na týden odjíždím, a vzkázal přátelům, aby se – budou-li mě hledat – obračili na St. Claira, který má klíč od pokoje a bude opatrovat mé věci.

Pak jsem odjel do Paříže a vyřídil formality, o které mě žádala hraběnka. Šlo to hladce. Jediná obtíž byla v tom, jak dát mé hotovosti třiceti tisíc liber takový tvar a podobu, aby se dala dobře přenášet a skladovat. Nebudu lícit, jak jsem obstaral pasy, stačí, že jsem pro náš odjezd vyvolil jedno romantické a odlehlé místo ve Švýcarsku.

Bylo dohodnuto, že pojedeme bez zavazadel. Potřebné šatstvo jsme si měli koupit cestou. Byl jsem s vyřizováním hotov ve dvě hodiny. Zbývala ještě spousta volného času.

Neviděl jsem dosud Notre Dame, a tak jsem tam zajel a strávil dvě hodiny okukováním věcí, které jsem nevnímal. Pak jsem navštívil Conciergerie, Palais de Justice a Sainte Chapelle a stále jsem měl ještě čas nazbyt.

Toulal jsem se uličkami Paříže, kolem starého domu s nápisem, který oznamoval, že v něm sídlil Fulbert, strýc Abelardovy Heloisy, nahlížel jsem do gotických kostelů, navštěvoval ušmudlané stánky a obchůdky, prohlížel si zbraně, starožitnosti, porcelán a nábytek, a nakonec jsem skončil v tmavém, nízkém a zaprášeném krámku s kuriózními předměty. Majitel obchodu si mě moc nevšímal; čistil vykládanou ručnici a mávl znechuceně rukou, abych se zatím porozhlédl.

Procházel jsem se mezi regály, a tak jsem došel až do zadní části prodejny s úžasně špinavým oknem. Nahlédl jsem do přístěnku a spatřil i na zdi zrcadlo, v němž se odrážela velká alkovna tonoucí v nepřed-

stavitelném nepořádku. Uprostřed místnosti stál stůl a okolo něho – zabrány do vážného rozhovoru – seděly tři osoby.

Dvě z nich jsem poznal okamžitě: plukovník Gaillarde a markýz d'Harmonville. Ten třetí, s tváří podřobanou od neštovic, se skláněl nad stolem a cosi psal. Byl to muž štíhlý, bledý, s dlouhými neupravenými černými vlasy; vypadal dost podezřele.

Markýz pozvedl hlavu a zadíval se na chvíli do okna, za nímž jsem postával, ale tabulky byly tak zapatlané, že mne nepoznal.

Předstíral jsem, že se zajímám o předměty ležící na regálech, a odloudal jsem se pomalu do přední části obchůdku. Na okamžik jsem se zastavil, abych zjistil, nesleduje-li mne nikdo, ale neslyšel jsem nic. Pro jistotu jsem se ani neohlédl.

Ujišťuji vás, že jsem v tom obchodě nezůstal ani o vteřinu déle, než bylo nezbytně nutno – i když jsem tam učinil objev dost neočekávaný.

Ostatně nebylo mou starostí luštit, co pohledával Gaillarde s markýzem a s tím člověkem okusujícím pero zkaženými zuby v tomhle hnízdě. Uklidňoval jsem se tím, že diplomatické posláni markýzovo má prazvláštní peripetie a pustil jsem ty tři spiklence z hlavy.

Zapadalo už slunce, když jsem dorazil k Dragon Volant. Zaplatil jsem vozkovi a odnesl jsem do pokoje pevnou skříňku, která, přes svůj malý rozměr, obsahovala kožený váček s třiceti tisíci liber.

Zavolal jsem si St. Claira, napovídal jsem mu totéž, co předtím hostinskému, a dal jsem mu padesát liber, aby z nich zaplatil pokoj a všechny své výdaje až do doby, kdy se vrátím.

Navečeřel jsem se.

Hodiny na krbové římse ukazovaly půl deváté.

Noc byla temná; veliké šedé mraky putovaly po obloze.

Na chodbě jsem potkal číšníka, který se mne ptal, má-li mi obstarat do Paříže povoz. Řekl jsem mu, že si najmu drožku ve Versailles.

Zavolal jsem St. Claira.

„Dej si s přáteli láhev vína,“ řekl jsem mu. „Kdybych něco potřeboval, zavolám tě. Tady máš klíč od pokoje a ať tam nikdo nechodí, musím ještě napsat několik dopisů. Potom jdu pěšky do Versailles. Zamkni dveře a občas mi v pokoji vyvětrej.“

St. Claire mi poděkoval za peníze, rozloučil se a popřál mi šťastnou

cestu.

Vyběhl jsem po schodech do pokoje. Byl nejvyšší čas. Nemohu říci, že bych cítil strach, ale přece jen jsem zatarasil dveře závorou, rychle jsem se oblékl a do každé kapsy svrchníku zasunul nabitou pistolí. Zase jsem dveře odjistil, sebral jsem skříňku s penězi, zhasil svíčku, odemkl tajné dveře v pažení a chvíli naslouchal, neuslyším-li na chodbě kroky. Byl klid.

Proklouzl jsem na schody a zavřel za sebou dvířka v dřevěném obložení. Zámek zaklapl.

V naprosté tmě jsem sešel po schodech a prošel po kamenné podlaze k těm masivním dubovým dveřím dole. Opatrně jsem je odemkl, odsunul ramenem a vystoupil do cesmínového křoví.

Můj podnik se dařil.

Prodral jsem se křovinami a krácel dál ve stínu stromů, obávaje se, aby mne snad někdo nezahlédl z okna hotelu. Počasí mi přálo; nebe zůstávalo zataženo černými mraky.

Brzy jsem došel na kraj prořídleho lesa, odkud jsem v potemnělém vzduchu spatřil mramorové sloupoví altánu. Byl jsem klidný; sluhu i hostinského jsem s úspěchem mystifikoval a bude tedy trvat nejméně týden, než se po mně začne někdo shánět.

Došel jsem k místu, odkud jsem měl zahlédnout smluvené světlo v okně zámku. Doklopýtal jsem pod korunami stromů na okraj lesa, položil jsem si k nohám svůj poklad ukrytý v dřevěné skříňce a čekal jsem, nespouštěje zámek z očí.

Když jsem tam tak stál, se svým celým jměním u nohou, a hleděl na ponuru siluetu zámku de la Carque, napadla mne, uprostřed něžných a vášnivých představ, myšlenka, o níž možná řeknete, že mě měla napadnout už dávno. Zatetelil jsem se chladem – až dosud jsem zimu necítil.

Nemohl bych teď klidně navždy zmizet jako ti lidé, o kterých jsem slyšel vyprávět? Nepostaral jsem se snad o to, abych po sobě zahladil všechny stopy? Kam by asi vedlo vyšetřování a pátrání mých přátel?

Tato myšlenka se jako had mihla mou hlavou – a zanikla.

Není divu: byl jsem mladý, znal jsem svou sílu a dovednost, měl jsem peníze a byl milován. Myslel jsem na příští vášeň a v nejhorsím

případě na dobrodružné stíhání. Měl jsem své dvouhlavňové pistole – a byly nabity. Byl jsem pánem – jak jsem se utěšoval – nad čtyřmi životy. Co se mi mohlo stát? A hrabě? O toho jsem se staral nejmíň. Toho že bych se měl bát, toho starce, který se chvěl strachem před řvoucím Gaillardem? Vidíte, že se mi podařilo velmi snadno vyvrátit své lehké obavy.

Zatímco jsem takto uvažoval, rozsvítilo se smluvené světlo. Růžové světlo! symbol milostné naděje; červánek, ohlašující šťastný den!

Sebral jsem ze země skříňku a rychle kráčel k zámku. Neozvalo se nic, ani hlásek, štěkot psa, zvuk kroků, zakřičení ptáka; jen bezhlesé ticho a klid.

K oknu zataženému žaluzií vedlo několik schůdků. Těžká mříž, zastávající zde funkci dveří, byla otevřena. Za oknem se mihl stín a žaluzie vylétla nahoru. Vystoupil jsem po stupních a uslyšel tichý šepot:

„Richarde, drahý Richarde, pojď... Tolik jsem se těšila!“

Zdála se mi ještě krásnější než dřív. I má láska byla vášnivější. Toužil jsem po nebezpečí, neboť hraběnka si ho jistě zaslouhovala. Když jsme se pozdravili, zavedla mě do pokoje a posadila na pohovku. Šeptali jsme si asi dvě minuty a pak mi řekla, že hrabě odešel a průvod už může být touto dobou hodinu cesty daleko.

Ukázala mi svou skříňku s démanty.

„Co to máte?“ zeptala se.

„V té skříňce je má hotovost. Třicet tisíc liber.“

„Vy jste přinesl všechny své peníze?“ zvolala.

„Do posledního sou.“

„Nemusel jste je brát všechny, Richarde, máme přece mé klenoty,“ řekla hraběnka. „Měl jste mi dopřát radost, abych se o vás mohla alespoň chvíli starat já. Tak ráda bych to byla udělala.“

„Vy jste anděl, šlechetný anděl!“ zadeklamoval jsem. „Nezapomínejte, že se budeme muset skrývat.“

„Jste si jist, že je v té skříňce třicet tisíc liber? Přepočítal jste ty peníze?“

„Ale ovšem,“ řekl jsem. „Dnes jsem je vyzvedl z banky.“

„Promiňte, ale trochu mě znervózňuje pomyšlení, že budeme cestovat s takovou sumou. Ostatně moje klenoty mají přibližně stejnou cenu. Postavte ty skříňky vedle sebe,“ vybídla mne. „Až vyjedeme, ukryjeme je pod kabát. Kočí by o penězích neměl vědět. Prosím vás, Richarde, zatáhněte záclony a zavřete okenice.“

Sotva jsem vyhověl jejímu přání, ozvalo se zaklepání na dveře.

„Jen klid, příteli,“ řekla hraběnka. Řekla to klidně. Odešla ke dveřím a chvíli s někým hovořila.

„To je služebná, která pojede s námi. Té můžeme důvěřovat. Říká, že vyjedeme za deset minut. Zatím nám přinese do vedlejšího pokoje kávu.“

Hraběnka nahlédla do sousední místnosti.

„Řeknu jí, aby si nebrala moc zavazadel. Vy zatím počkejte zde, bude moudřejší, když vás neuvidí.“ Odešla a od dveří se na mne usmála, klidně, rozhodně.

Stejně jsem si ale všiml, že trochu pobledla. I její hlas se mi zdál najednou sevřenější. Proč? Hrozí snad nějaké nebezpečí? Pokazilo se něco v přípravách? Nechovala se trochu roztržitě?

Rozhodně jsem odmítl jakékoliv podezření. Kdyby vyvstaly problémy, jistě by mi o nich řekla. Ano, byla nervózní, ale to je přece pochopitelné. Blížila se chvíle, po které toužila několik let.

Hraběnka se nevracela. Procházel jsem se po pokoji; byl malý a vedly z něho ještě jedny dveře, kromě těch, kterými odešla. Lehkomyšlně jsem je otevřel a naslouchaje, vkročil jsem se svícnem v ruce do vedlejší místnosti.

Nevím, proč jsem to udělal, provedl jsem tenkrát mnoho bláznivých kousků, pro které nemám vysvětlení; byl jsem prostě nedočkavý, vzrušený a zcela prostě – zvědavý.

V tom pokoji s prostou dřevěnou podlahou, po které se povalovaly hromádky hoblovaček a několik cihel, stál dlouhý úzký stůl a na něm ležel látkou zakrytý předmět, který jsem v první chvíli považoval za přelud.

Přistoupil jsem blíž, stáhl plátno a před mýma očima se objevila rakev. Na víku bylo napsáno:

PIERRE DE LA ROCHE ST. AMAND
AGÉE DE XXIII. ANS

To mne znepokojilo. Pohřební průvod tedy ještě neodešel. Mrtvý leží dosud zde. Musela mne trochu klamat a to bylo zřejmě důvodem její nervozity. Tímto vysvětlením mé znepokojení pominulo.

Odešel jsem z toho pochmurného pokoje a zavřel pečlivě dveře. Pomyslel jsem si, jak lehkomyšlná byla hraběnčina nedůvěra. Opatrnost na nepravém místě – to je nejnebezpečnější věc. Klidně jsem mohl v místnosti potkat někoho z pohřebních sluhů a to by bylo jistě nemilé.

Z těchto úvah mě vytrhl hraběnčin návrat. Ihned z mé tváře vyčetla, co se stalo – vrhla rychlý pohled na dveře.

„Děje se něco, Richarde? – vyšel jste z pokoje?“

Rekl jsem jí, co jsem viděl.

„Nechtěl jsem, abyste se znepokojoval. Je to tak nepříjemné a nechutné,“ řekla a ohlédla se ke dveřím. „Mrtvola leží tam vedle. Hrabě odjel do Pere Lachaise připravit obřad. Báł se, aby nebyl pohřeb odložen. Mrtvolu přivezli teprve po jeho odchodu, transport se opozdil a jsou z toho samé nepříjemnosti. Hrabě chce, aby se pohřeb konal co nejdřív. Má pro to své důvody. Vyjedou asi za deset minut. Hned jak se vzdálí, vydáme se na cestu. Koně jsou připraveni a náš kočár čeká. Ach, Richarde, nemysleme už na ten zatracený pohřeb,“ zachvěla se – velice půvabně.

Zasunula závoru dveří a otočila se ke mně tváří zkrásnělou lítostí. Odpustil jsem jí ihned – vlastně jsem se na ni nikdy nehněval.

„To bylo naposled,“ řekla něžně a smutně, „co jsem se pokusila svého milovaného Richarda oklamat. Odpustí mi?“

Objal jsem ji kolem ramen a odpouštěl jsem jí velice vášnivě celých pět minut.

Jemně mě odstrčila, zvedla paži a s hlavou nachýlenou ke dveřím naslouchala. Kývla na mne, odešla po špičkách ke stěně, za níž ležela rakev, a rukou mi dávala znamení, abych se nehýbal z místa. Přiložila ucho k výplni dveří, otočila se a zašeptala:

„Odnáší rakev – pojd'te se mnou.“

Zavedla mě do sousedního pokoje, kde mluvila se svou služebnou. Na stole ležel stříbrný podnos a na něm několik šálků, skleniček a láhev s broskvovým likérem.

„Ráda vás obsloužím, jen mi to dovozte. Myslela bych si, že se na mne hněváte.“ Pravou rukou nalila kávu a levou mne lehce hladila po rameni a po vlasech. Zašeptala: „Jen se napijte, já si vezmu za chvíli.“

Káva byla dobrá. Když jsem dopil, nalila mi hraběnka likér.

„Pojďte do vedlejšího pokoje, drahý,“ řekla. „Ti lidé již určitě odešli. Tam budeme bezpečnější.“

„Ty poroučej a já tě budu poslouchat,“ recitoval jsem. „Budeš mou královnou teď a navždy...“

Snad jsem byl směšný, ale nepřipouštěl jsem si to. Byl jsem tak zamilovaný! Domníval jsem se, že ovládám francouzskou školu dvornosti. Ostatně tehdy jsem se domníval, že ovládám všechno. Říkal jsem hraběnce de St. Alyre ještě horší věci, ale dnes už bych si je nevymyslel.

„Dáte si ještě skleničku?“ zeptala se vesele. Už zase byla klidná a spokojená, snad klidnější než já sám. Odběhla a přinesla mi druhou sklenku s likérem. Vypil jsem ji s poděkováním. Sedla si ke mně.

Políbil jsem jí ruku, políbil jsem ji na rty, hleděl jsem do jejích očí a znovu jsem ji líbal. Líbilo se nám to oběma a vůbec jsme nespíchlali.

„Říkáš mi Richarde a já ani nevím, jak se jmenuješ.“

„Evženie.“

„Evženie!“ řekl jsem zasněně a upadl nad tím jménem do milostného transu.

Chtěl jsem jí říci, jak se těším na chvíli, kdy se vydáme na cestu, když tu mě náhle zachvátil divný pocit. Nebyla to mdloba, nedovedu to náhlé a nepochopitelné spoutání mozku definovat. Jako by se blána, obalující mozek (existuje-li vůbec nějaká) náhle smršťovala a svírala.

„Richarde, můj drahý, co se děje?“ vykřikla Evženie zděšeně. „Stalo se vám něco? Jste snad nemocný? Sedněte si... posadte se sem do lenošky!“

Nemohl jsem se ani pohnout – jak dobře jsem ten pocit znal! Pololežel, poloseděl jsem v lenošce, zbaven vlády nad svým tělem. Ne-

mohl jsem pohnout jazykem, ba ani víčkem oka. Trvalo jen několik okamžiků a upadl jsem zcela do onoho hrozného stavu, v němž jsem zažil tolik hrůzy, když jsme s markýzem d'Harmonville cestovali z Belle Etoile do Paříže.

Hraběncino zděšení bylo veliké a hlučné. Na opatrnost rázem zapomněla. Volala na mne, brala mou ruku a zase ji nechávala klesnout, prosila mne, abych něco řekl, abych se třeba jen pohnul na znamení, že ji slyším, slibovala, že neučiním-li tak, spáchá raději sebevraždu.

Za dvě minuty se uklidnila, zmlkla. Vzala se stolu svícen a stoupla si přede mne. V tváři byla trochu pobledlá, ale oči, které na mne hleděly, prozrazovaly spíš zvědavost a očekávání než lítost a strach. Pohybovala svící před mou tváří, pozorujíc reakci očí. Odložila svícen a třikrát zazvonila na ruční zvonek.

Obě skříňky – její s klenoty a mou s penězi – postavila na stůl vedle sebe.

12

Dveře pokoje, v němž jsem spatřil rakev, se otevřely a dovnitř vstoupilo skutečné živé strašidlo z masa a krve – hrabě de St. Alyre.

Zastavil se přede mnou, orámován černým obdélníkem otevřených dveří. Na sobě měl smuteční oděv, černé rukavice a klobouk obtočený flórem. Mlčel, jen jeho ústa se stařecky pohybovala a špulila. Tvář, která na mne cynicky hleděla, byla dozajista tváří lotra.

„Všechno v pořádku, drahá Evženie?“ zeptal se.

„Ano,“ přisvědčila tichým, ale tvrdým hlasem. „Neměli jste s Planardem nechávat ty dveře otevřené. Vešel tam a viděl rakev. Ještě štěstí, že nezvedl víko.“

„Za to může Planard,“ řekl hrabě. „Nemohu přece na všechno myslet sám, má drahá.“ Přešel prudce pokojem k lenošce, na níž jsem seděl, a nasadil si skřípec.

„Monsieur Bequette!“ zvolal dvakrát ostře. „Hej, poznáváte mne?“

Naklonil se nade mnou a hleděl mi do tváře. Vzal mne za ruku a zase ji pustil na opěradlo. Několikrát mě oslovil a pak se obrátil k hra-

běnce.

„Provedlas to znamenitě, miláčku. Kdy začal jed účinkovat?“

Hraběnka na mne vrhla letmý pohled. Pak se otočila ke krbu, na jehož římse tikaly hodiny.

„Čtyři – pět – šest minut a půl,“ řekla chladně.

„Výborně, drahá. Jsi dokonalá, má malá Venuše... Má Jeanne d'Arc... má královna!“

Hrabě mě upřeně pozoroval, usmíval se a tápal po hraběnčině ruce, aby ji políbil. Mám takový dojem, že Evženie o jeho lichotky nestála, viděl jsem, jak o krok ustoupila.

„Pojď, ma chére, přepočítáme si to. Přinesl peněženku?“

„Tady jsou,“ ukázala se zachmuřeným čelem na skříňku v koženém obalu.

Hrabě rozvazoval řemínky, ruka se mu chvěla. Drmolil: „Ano... podívejme se... musíme spočítat... kde mám zápisník? A co tady ten zámek? Máš klíč?“ otočil se k hraběnce.

„Asi ho má v kapse.“

Ucítil jsem jeho odporné prsty ve svých kapsách. Sebral všechno, mimo jiné i několik klíčů.

Má situace byla navlas stejná jako tehdy v kočáře. Bylo mi jasné, že mě chce ten starý darebák oloupit, ale stále jsem ještě nechápal, jakou roli hraje v téhle ohavné hře hraběnka. Ihned jsem si začal namlouvat, že hraběnka – neboť ženy mají mnohem více duchapřítomnosti a hereckého nadání než muži – využila obsahu mého zavazadla ke komedii a že hrabě prohledává mé kapsy ze zvědavosti, když už mu k tomu náhoda poskytla příležitost. Byl jsem ochotný považovat celou tu ponižující chvíli za improvizaci chytré Evženie. Jenže situace se rychle vyjasňovala a já si velice brzo začal uvědomovat své hrozné postavení.

Seděl jsem strnule v lenošce a nemohl pohnout očima, ale zkuste někdy, jak široké je zorné pole pozorovatele, aniž musí pootočit hlavou. Zjistíte, že můžete bez nesnází přehlédnout celý pokoj.

Hrabě našel vhodný klíč, rozvázal kožený obal a odemkl skříňku. Její obsah vysypal na stůl.

„Baličky po stu napoleonech,“ huhňal. „Jeden, dva, tři... napiš: ti-

síc napoleonů. Jeden... tři... ano... napiš: další tisíc...“ Spočítal všechno zlato a vrhl se na bankovky. „Deset tisíc franků... piš... dalších deset tisíc... Máš to? Menší bankovky by se nám hodily líp. Zavři dveře... zastrč závoru. Planard nemusí vědět, kolik tu je. Měla jsi mu říct, aby rozměnil... ty velké bankovky... napiš: další tisíc...“

Tak to šlo dál, až byly všechny peníze spočítány. Viděl a slyšel jsem vše, odehrávalo se to před mýma očima, ale mé ostatní smysly byly otupeny. Byl jsem živá mrtvola.

Hrabě uložil přepočítané bankovky do skříňky a pečlivě ji zamkl. Otevřel tajný tresor ve zdi a mou i hraběččinu skříňku tam uložil.

Pak si začal stěžovat a nadávat na Planardovo zpoždění.

Sejmul z dveří závoru a nahlédl do sousedního pokoje, zase dveře zavřel, zajistil a posadil se ke stolu. Vstal a přecházel netrpělivě místností.

„Planardovi dáme deset tisíc,“ řekl.

„Není to málo?“ zeptala se hraběnka.

„Ať ho vezme čert,“ zajechel hrabě. „Odpřisáhnu mu, že je to polovina.“

Přešel pokojem, přistoupil k lenošce a znovu napjatě pozoroval mou tvář. Nadávaje na Planarda, nařídil si hrabě hodinky podle hodin na krbu. Hraběnka vypadala klidně. Na mne se nepodívala. Její tvář únavou povadla. Do poslední chvíle jsem v sobě živil nadějí, že hraběnka přece jen nějak zasáhne v můj prospěch – byl jsem bláhový. Začínalo mi být jasné, že tato loupež má podle libreta skončit vraždou. Proč mě nezabili hned? uvažoval jsem. Proč to odkládají? Dnes už nemohu vylíčit hrůzu, kterou jsem prožíval.

Pak jsem spatřil pomalu se otevírající dveře a z pokoje, v němž ležela rakev, vstoupil do místnosti – markýz d'Harmonville.

Můžete si lehkou vytvořit představu o mé tehdejší naivitě: jakmile jsem markýze spatřil, vzbudila se ve mně prudká, i když kolísavá naděje; pak jsem ale zaslechl rozhovor a jeho obsahem se mé zoufalství znovu potvrdilo.

„To je dost, že jdete, Planarde,“ řekl hrabě a odvedl markýze před mou lenošku. „Podívejte se na něho. Zatím se to daří. Chcete přidržet svíčku?“

Můj přítel d'Harmonville – Planard – nebo jak se vlastně jmenoval, sňal rukavice a zběžně na mne pohlédl.

„Pohněte tou svíčkou,“ vyzval hraběte. „Ještě trochu.“ Pohlédl mi do očí, sáhl na čelo a zase mě pozoroval.

„Tak co, doktore?“ zeptal se hrabě.

„Kolik dostal?“ zeptal se markýz, který se rázem proměnil v obyčejného doktora.

„Sedmdesát kapek,“ řekla hraběnka.

„Do kávy?“

„Šedesát do kávy a deset do likéru.“

Zdálo se mi, že se trochu zachvěla. Člověk musí být asi zkušeným a otrlým zločincem, než se mu podaří úplně potlačit svou přirozenou povahu.

Doktor se mnou zacházel úplně jako s mrtvolou. Sledoval můj zrak, uchopil mě za zápěstí a počítal můj tep.

„Téměř nezatelný,“ řekl. Přiložil mi k ústům zrcátko. „V pořád-

ku,“ řekl. Rozhrnul mi na prsou košili, přiložil na hrud’ naslouchátko, pozvedl hlavu a řekl: „Činnost plic ustala.“ Obrátil se k hraběnce: „Sedmdesát kapek, to je deset navíc. Mel by v tomhle stavu vydržet alespoň šest a půl hodiny. To stačí. Tenkrát ve voze jsem mu dal třicet. Je dost alergický, ale snad ho to nezabije. Určitě jste mu nedala víc než sedmdesát?“

„Jsem si tím jista.“

„Víte, kdyby zemřel, nestačil by se jed odpařit a v žaludku by se při eventuální pitvě našly podezřelé látky – chápete? Kdybyste to nevěděla jistě, mohli bychom mu vypumpovat žaludek.“

„Rozpomeň se, Evženie,“ naléhal hrabě. „Řekni nám pravdu.“

„Vím to,“ řekla hraběnka pevně. „Dostal sedmdesát.“

„Kdy? Sledovala jste čas?“

„Ano. Minutová ručička byla pod špičkou Amorovy nohy.“

„Zůstane ochromený sedm hodin. Pak se probere. Do té doby se látky ze žaludku odpaří.“

Dnes se mi nepodaří vylíčit, jaká mne zaplavila radost, když jsem slyšel, že mne přece jen nehodlají zabít. Nikdo, kdo nestál tak jako já na prahu smrti, si nedovede představit palčivost hrůzy z očekávané smrti. Navíc je-li úplně zdravý a mladý a může rozumně uvažovat.

O skutečné povaze jejich jemnocitu jsem měl ale špatnou představu.

„Odjíždíte z Francie?“ zeptal se markýz.

„Ano, zítra.“

„Kam máte namířeno?“

„Ještě jsme se nerozhodli,“ řekl hrabě netrpělivě.

„Nepovídejte.“

„Tohle nebyl zrovna nejvýhodnější obchod,“ řekl hrabě.

„Dohodneme se až potom.“

„Uložíme ho?“ zeptal se hrabě. Ukázal na mne.

„Máte pravdu, je nejvyšší čas. Obstaral jste košili a čepici?“

„Všechno je připraveno,“ kývl hrabě.

„Madame,“ řekl nepravý markýz hraběnce, „nechtě nás chvíli o samotě.“

Hraběnka odešla do pokoje, kde jsem vypil tu otrávenou kávu. Od

té chvíle jsem ji už nikdy nespátřil.

Hrabě odešel do sousedního pokoje a vrátil se s balíkem plátna.

Dveře zajistili závorou.

Svlékli mě.

Na hlavu mi posadili čepici a na tělo natáhli dlouhý rubáš, který mi sahal až po chodidla. Čepici mi pod bradou zavázali.

Doufal jsem, že mě teď uloží do postele, abych se zotavil, zatímco oni prchnou se svou kořistí.

Mé doufání netrvalo dlouho. Brzy jsem se měl dovědět o jejich skutečných plánech.

Hrabě s Planardem odešli z pokoje a já jsem zaslechl z vedlejší místnosti tlumený hovor, šoupaní nohama a pak nějaký rachot. V otvoru dveří se objevil hrabě a za ním markýz. Po podlaze vlekli dlouhý černý předmět. Neviděl jsem dobře, hrabě mi zacláněl výhled.

Pak jsem tu věc zahlédl; ležela na podlaze vedle mé lenošky. Planard sňal víko.

Rakev byla prázdná.

13

„Mají dobré koně a cestou je můžeme ještě vyměnit,“ řekl Planard. „Dejte lidem pár napoleonů, musíme to stihnout za tři a půl hodiny. Dáme se do práce. Já ho podržím a vy mu stáhněte přes nohy košili.“

Planard mě zvedl z pohovky a položil do rakve. Hrabě mi srovnal paže a nohy podél těla a uhladil záhyby rubáše. Stáli nad rakví a zálibně si prohlíželi vykonané dílo. Zřejmě byli spokojeni.

Hrabě sesbíral šaty, které mi svlékli, a zamkl je – jak jsem se později dozvěděl – do šatníku.

Jejich plán mi byl jasný. Ta rakev byla připravena pro mne!

St. Amandův pohřeb byla jen mystifikace, která měla svést vyšetřování na falešnou stopu. Sám jsem v Pere Lachaise pohřeb objednal, sám jsem podepsal všechny listiny a sám jsem zaplatil poplatky za obřad neexistujícího Pierra de St. Amand. Spočíval jsem teď v jeho rakvi; měl jsem být zaživa pohřben a zahynout tou nejstrašlivější smr-

tí, jakou si jen lidé dovedou vymyslet.

I kdyby se vyskytlo nějaké podezření a rakev byla exhumována a tělo pitváno, žádný lékař by nenalezl stopy násilí ani přítomnost jedu. Svůj ortel jsem si podepsal sám. Nikdo mě nebude hledat, protože jsem všem svým známým rozeslal dopisy, v nichž jsem je informoval, že odjízdim a napíši nejdříve za tři týdny.

Chtěl jsem se modlit, ale nedokázal jsem se soustředit. Myšlenky plné děsu a šílenství se mi honily hlavou.

Těžko bych líčil, co je vlastně nepopsatelné, a tak budu vyprávět pouze to, co jsem viděl a slyšel, jen strohý průběh dalších událostí.

„Lidé z pohřebního ústavu již přišli,“ řekl hrabě.

„Nejdřív musíme připevnit víko,“ řekl Planard. „Ať sem nikdo nechodí.“

Obklopila mne tma a dál jsem neslyšel nic – jen vrzání šroubováků a skřípění šroubů.

To, co budu nyní líčit, jsem se později dozvěděl od svých přátel.

Když bylo víko přišroubováno, uklidili markýz s hrabětem nepořádek v pokoji a připravili rakev k transportu. Potom odešel Planard do předsíně zavolat zřízence, kteří měli rakev odnést do pohřebního vozu. Hrabě si mezitím poopravil oděv a navlékl smuteční černé rukavice.

Planard se vrátil následován asi půl tuctem osob. „Pane hrabě,“ řekl, „musím vám ohlásit nečekané hosty. Je tady pan Carmagnac z policejního oddělení, který má příkaz k domovní prohlídce. Podle jeho informací bylo v domě nebo v okolí ukryto velké množství pašovaného zboží. Snažil jsem se mu vysvětlit, že jde jistě o omyl, ale on na prohlídce trvá. Ujistil jsem ho, že mu v jeho povinnostech nehodláme bránit.“

„Ale ovšem,“ řekl hrabě. „Děkuji vám, příteli. Dům je mu k dispozici. Mohu mu půjčit klíče od všech pokojů a skříní, jakmile mi řekne, o jaký druh zboží jde.“

„Promiňte, monsieur,“ řekl Carmagnac, „ale jsem vázán mlčenlivostí. Mám nařízeno provést prohlídku a s tím se budete muset spokojit.“

„Monsieur Carmagnac,“ řekl Planard, „neměl byste hraběte zdržovat. Vidíte, že je vše připraveno k pohřbu. Tělo leží ještě zde a před

zámkem čeká povoz, který má odvézt rakev do Pere Lachaise. Hodina obřadu je pevně stanovena.“

„Bohužel, musím,“ řekl Carmagnac suše. „Mám přesné instrukce. Zdržení nebude velké. Nemám sice žádné důvody, abych pana hraběte podezíral, ale rozkaz musím splnit. Mám nařízeno prohlížet, a tak budu prohlížet. Pašované zboží se ukrývá často na těch nejbizarnějších místech. Zatím jsem se ani nepřesvědčil, co je v této rakvi.“

„Tělo zesnulého Pierra de St. Amand,“ řekl hrabě povýšeně.

„Viděl jste ho?“

„Ale ovšem, dokonce často v poslední době.“

„Myslím mrtvolu.“

Hrabě se otočil k Planardovi. „Ne, monsieur, vlastně jen na okamžik.“

„Poznal jste ho?“

„Jistě. Poznám přece svého příbuzného.“

„Pašované zboží, které hledáme,“ řekl Carmagnac, „má jen malý obsah. Budeme muset odšroubovat víko.“

„Promiňte, monsieur,“ řekl hrabě a přistoupil k rakvi, „ale nesmím připustit takové zneuctění mrtvého.“

„K žádnému zneuctění nedojde. Jen nadzvedneme víko. Můžete tu zůstat s námi. Jakmile se přesvědčíme, že je vše v pořádku, nebudeme vám v odjezdu bránit.“

„To nemohu dovolit.“

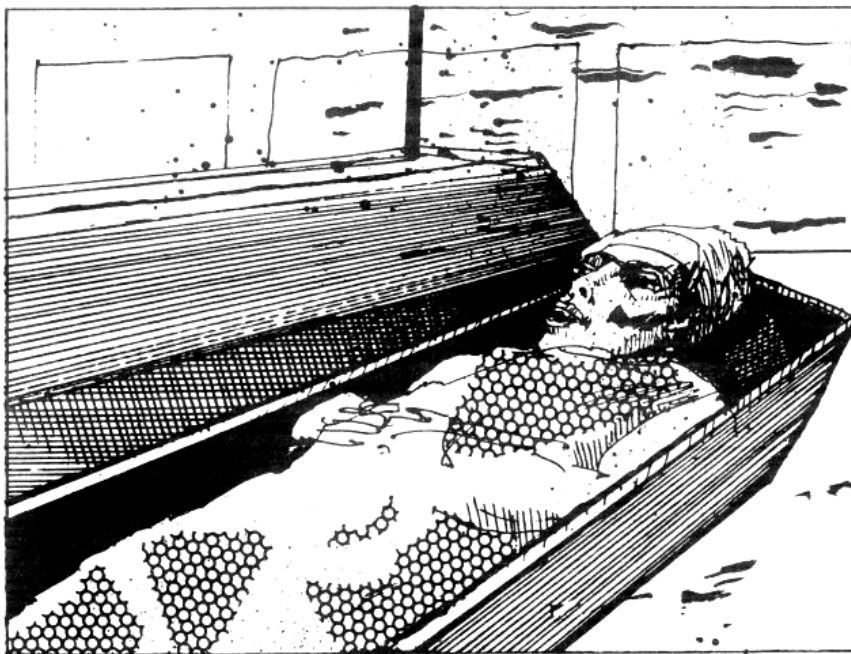
„Musíte, monsieur.“

„Kromě toho se nám zlomil šroubovák, když jsme utahovali šrouby. Dávám vám své slovo šlechtice, že v té rakvi leží pouze mrtvola.“

„Možná že si to myslíte. To neznáte pašeráky... Filipe!“ zavolal Carmagnac. „Odšroubuj víko.“

Hrabě se snažil protestovat, ale Filip, holohlavý chlapík s ušmudlanou tváří, vylovil ze své brašny šroubovák, prohlédl si rakev, ohmatal hlavice šroubů, nasadil nástroj a za pár minut bylo víko odklopeno.

Do očí mi svítilo světlo. Protože jsem vypil jed vsedě, s očima upřenýma před sebe, hleděl jsem teď v nové nedobrovolné poloze přímo ke stropu. Spatřil jsem Carmagnaca; skláněl se nade mnou. Zdálo se, že mne nepoznává. Chtěl jsem vykřiknout, děsil jsem se, že

mne Carmagnac nepozná a nechá zase rakev zavřít, ale nepodařilo se mi pohnout jazykem. Vedle Carmagnaca stál hrabě a po jeho boku Planard. Viděl jsem ještě několik dalších obličejů, ale ty lidi jsem neznal.

„To stačí, Filipe,“ řekl Carmagnac. „Vidím, že v rakvi opravdu není nic podezřelého.“

„Rozkažte zřízenci, ať rakev rychle uzavře,“ řekl hrabě. „Je nejvyšší čas. Nemůžeme pohřeb oddalovat do nekonečna.“

„Jen klid, pane hrabě,“ řekl Carmagnac. „Za moment můžete vyrazit. Hned vydám potřebné rozkazy.“

Hrabě se ohlédl ke dveřím, kde postával policista a dva neznámí páni. Zatvářil se dotčeně. Místností šumělo napjaté ticho.

„Když nemohu doprovodit svého příbuzného já,“ otočil se hrabě k Planardovi, „buďte tak laskav, příteli, a zastupte mne. Snad proti tomu pán nebude,“ pohlédl na Carmagnaca, „nic namítat.“

„Rozhodně ne. Jen bych vás chtěl dříve poprosit o klíče od tamtoho

šatníku.“ Ukázal na skříň, do které uzamkl hrabě mé šaty.

„Prosím,“ řekl hrabě. „Ten šatník se již léta nepoužívá. Řeknu sluhovi, aby klíč sehnal.“

„Nemusíte se obtěžovat, hrabě,“ řekl Carmagnac. „Když nemáte klíč u sebe, může Filip vyzkoušet své paklíče.“

Filip šatník odemkl.

„Čí jsou ty šaty?“ zeptal se Carmagnac hraběte.

„Nevím. Klíč od šatníku měl jeden můj sluha jménem Lablais. Propustil jsem ho pro špatné chování před deseti lety. Možná že mu ty šaty patří. Pokud si pamatuji, ten šatník nikdo nepoužíval.“

„Jsou tady navštívenky a kapesník s monogramem R. B. Mám takový dojem, že šaty byly ukradeny muži, který se jmenoval Richard Beckett. Jen se podívejte,“ ukázal hraběti navštívenku, „stojí zde Mr. Richard Beckett, Berkley Square. Dokonce tu jsou i hodinky a pečítítko... klíče... Ten váš sluha, pane, to musel být ale lump!“

„Proto jsem ho také propustil.“

„Napadá mě, že ty šaty ukradl muži ležícímu v rakvi, který vůbec není monsieur de St. Amand, ale Richard Beckett. Jen se podívejte,“ přistoupil Carmagnac k hraběti, „hodinky, které, jak vy říkáte, byly zamčeny do tohoto šatníku před deseti lety, ještě stále jdou. Napadá mě, pane, že muž v rakvi není vůbec mrtev, ale pouze omámen.“ Carmagnac se ohlédl na hraběte a řekl: „Zatýkám vás, Mikuláši de la Margue alias hrabě de St. Alyre, pro podezření z loupeže a pro pokus vraždy.“

Policisté hraběte spoutali a odvedli z pokoje. Ještě z chodby zaznívaly jeho nadávky a kletby. Hraběte i jeho sličnou spoluvinici posadili před zámek do policejního kočáru a v doprovodu dvou četníků je odvezli do pařížské věznice.

A teď je bezpochyby na mně, abych vysvětlil, jak se podařilo ten důmyslný komplot proti mému jmění a životu odhalit. Napřed ještě pár slov:

Za pomoci Planarda – který byl jedním z členů bandy, ale rozhodl se nakonec spolupracovat s policií a podnik zradil – mě vykoupali a uložili do postele v dobře větraném pokoji. Vzpamatoval jsem se asi

za tři hodiny.

Zločinecká banda, kterou organizoval hrabě, si počínala neobyčejně chytře a obratně. Své oběti vedli s pomocí krásné Evženie tak, aby samy pracovaly na utajení své vlastní zkázy. Ze se jim to dařilo, vidíte i z mého případu.

Okamžitě byla nařízena prohlídka pohřebiště v Pere Lachaise a rozkopáno několik hrobů, ale exhumovaná těla již byla v příliš pokročilém rozpadu. Pouze u jedné mrtvolky byla zjištěna totožnost. V tomto případě objednal pohřeb jakýsi Gabriel Gaillarde. Sehráli s ním asi stejnou komedii jako se mnou. Osoba, pro niž byl pohřeb objednan, pochopitelně vůbec neexistovala a tak ubohý Gaillarde sám vyplnil rakev, kterou obstaral a zaplatil.

Gaillardova totožnost byla zjištěna jen proto, že se před časem pohmoždil pádem s koně a přišel při té nehodě o oko, několik zubů a utrpěl zlomeninu pravé nohy v kotníku. V očním důlku našel lékař skleněnou protézu. Specialista, který tu práci provedl, oko bezpečně poznal. Zrovna tak posloužilo svědectví zubního lékaře, který zhotovil Gaillardovi zlaté plotýnky a upevňoval chrup. Dokonce i zlomenina kotníku byla identifikována. Srůst byl poněkud nepravidelný. Gabriel Gaillarde byl mladší bratr plukovníka Gaillarda. Plukovník pochopitelně zuřil, když bratr zmizel – ne snad z lásky, ale dělal si určité nároky na dědictví, protože sám měl dost hluboko do kapsy. Cosi vypátral a pojal podezření proti hraběti de St. Alyre a hlavně proti hraběnce, kterou několikrát se svým bratrem spatřil. Pro své podezření ale neměl sebemenší důkaz, a tak pátral dál a hraběte pronásledoval.

Bandu nakonec udal sám Planard – markýz. Dozvěděl se, že plukovník cosi ví, a tak si zabezpečil trochu peněz a prominutí trestu tím, že se stal donášečem policie. On to byl, kdo přivedl Carmaignaca na zámek Château de la Carque právě v okamžiku, kdy bylo snadné hraběte usvědčit.

Jak vidíte, neměl můj výlet do Paříže tak příjemný průběh, jaký jsem si od své cesty sliboval. Nakonec jsem se stal hlavním svědkem v této cause célèbre a prochodil jsem po soudech spoustu dní.

Hned jak byl proces ukončen, jsem z Paříže zmizel.

Markýz se ze své viny vykrotil, hrabě byl popraven a líbezná

Evženie dostala šest let vězení pro mnoho polehčujících okolností, které – jak se domnívám – záležely hlavně v jejích okouzlujících pohledech.

Plukovník Gaillarde byl odškodněn nevelkou částkou z pozůstalosti hraběte, a když se dozvěděl, že byl hrabě popraven, jeho nálada stoupla. Usmířili jsem se. Gaillarde mi potřásl upřímně rukou a prohlásil, že zranění hlavy, které ode mne utržil v Belle Etoile, považuje za zranění získané v čestném souboji.

Závěrem ještě několik podrobností: Cihly, které jsem viděl na podlaze, byly původně uloženy v rakvi, aby nahradily váhu lidského těla. Hraběnciny vzácné démanty prozkoumal jeden pařížský odborník a prohlásil, že mají cenu asi pěti liber, a doporučil nám, abychom je prodali do některého divadla, kde potřebují pro herečky garnituru padělaných šperků.

Hraběnka sama působila řadu let jako jedna z nejúspěšnějších hereček souboru na menším pařížském jevišti. Tam ji objevil hrabě a nabídl jí spolupráci. Byla to ona, Evženie, kdo v převlečení prohledal mé kapsy cestou z Belle Etoile do Paříže. Ona to byla, kdo sehrál roli kouzelníka na plesu ve Versailles. Rozhodli se k tomu výstupu ze strachu, aby můj zájem o hraběnku nepominul. Mrtvolu, která byla nalezena v palankinu po skončení plesu, obstaral člověk, který zásoboval tímto zbožím pařížské anatomy.

Ze mne se stal – jak praví úsloví – škodou zmoudřelý člověk. S Paříží jsem se rozloučil a zbytek léta a podzimu jsem procestoval.

Navštívil jsem Itálii a Švýcarsko.

CARMILLA

V poznámkách k vypravování, které budete dále sledovat, napsal dr. Hesselius důkladnou studii, v níž pojednává tajuplný problém s neobyčejnou erudicí, vědeckou přísností a se smyslem pro realistický detail.

Předkládám tento zajímavý případ laikům, a tak nebudu v ničem předbíhat onu inteligentní dámu, která poskytla dr. Hesseliovi své svědectví. Neuvádím proto ani základní argumentaci a nebudu se zabývat Hesseliovou studií o tomto problému, o němž napsal: „Skrývá v sobě pravděpodobně řadu nejhlubších záhad naší dvojí existence a jejích pojmů.“

Objevil jsem náhodou korespondenci mezi dr. Hesseliem a jeho vtipnou a bystrou informátorkou a chtěl jsem na ni navázat, ale k své velké lítosti jsem zjistil, že ona dáma mezitím zemřela.

Podle mého soudu to příliš nevadí. I kdyby žila, mohla by patrně jen málo prohloubit své vypravování, které podává tak zevrubně a svědomitě na příštích stránkách.

I

Nedá se říci, že by naše rodina byla bohatá, ale obývali jsme hezký zámeček ve Štýrsku, v tom malebném kousku světa, kde i skromný důchod má slušnou cenu. S osmi nebo devíti sty liber tam můžete žít velice pohodlně. Můj otec je Angličan a anglické jméno mám i já, přesto, že jsem svou domovinu nikdy nespatriřila. Žili jsme v dostatku, ba přepychu, a já si ani nedovedu představit, jak by více peněz mohlo v tom primitivním a úžasně laciném kraji naší životní úroveň pozvednout. Nechybělo nám ke štěstí opravdu nic.

Můj otec, dříve rakouský úředník, odešel na odpočinek a rozhodl se žít ze své penze a dědictví. Koupil lacino tohle malé feudální sídlo i se statkem, který stojí na jeho pozemcích.

Těžko si představit opuštěnější a příjemnější místo. Zámeček stojí v lese na malé mýtince, okolo běží úzká silnička, táhnoucí se k padacímu mostu a vodnímu příkopu plnému okounů, na jehož hladině plují labuť a kvetou lekníny.

A nad tím vším se vypíná zámecké křídlo s mnoha okny a věže gotické kaple.

Před vjezdem se les rozestupuje v krásnou nepravidelnou mýtinu a za ní přechází cesta po kamenném gotickém mostu bystřinu, která protéká stínem hlubokého lesa.

Dívám-li se ze dveří směrem k silnici, vidím krásný vzrostlý les, rozprostírající se patnáct mil vpravo a dvanáct mil vlevo. Nejbližší vesnice leží sedm mil daleko. Nejbližší obývaný zámek najdete asi dvacet mil vpravo. Bydlí na něm starý generál Spielsdorf.

Tři míle na západ, směrem k zámku generála Spielsdorfa, leží rozvaliny vsi s malým kostelíkem s propadlou střechou, v jehož lodi jsou náhrobky vyhynulého rodu Karnsteinu, který obýval před lety zámek nad vesnicí. Zámek je opuštěný a zchátralý.

O tom, proč je toto krásné místo tak opuštěné, koluje zvěst; budu vám ji vyprávět později.

A teď pár slov o obyvatelích našeho zámku. Nepočítám služebnictvo a zřízence, kteří obývají přilehlé hospodářské budovy. Poslouchejte a divte se: Můj otec, laskavý člověk, který stárne, a já, které bylo v dobách mého vypravování devatenáct let. To byla celá naše rodina. Matka mi zemřela již v dětství a poručila mou výchovu do rukou hodné a spolehlivé pěstounky, která nade mnou bděla od kolébky. Neuplynul snad jediný den, který by nedoprovázel úsměv té dobromyslné a vlídné ženy. Jmenovala se madame Perrodonová a pocházela z Bernu. Její dobrot a péče mi nahrazovaly matku a musím říci, že dobře. Madame Perrodonová byla tedy třetím členem naší malé společnosti a jako čtvrtá zasedala ke stolu mademoiselle Lafontaineová, dáma, které se myslím říká ve světě vychovatelka. Mluvila francouzsky a německy, Perrodonová francouzsky a lámanou angličtinou. Já s otcem jsme

denně konverzovali anglicky – otec byl vlastenec. Výsledkem byl dokonalý babylón, který poskytoval našim náhodným návštěvníkům vždy důvody k veselým žertům.

Na delší nebo kratší dobu mě navštěvovaly mé mladé přítelkyně z okolí, ale já jejich návštěvy nikdy neoplácela.

Takto vypadaly naše pravidelné společenské styky. Občas ale docházelo k „náhodným“ návštěvám našich vzdálených sousedů, a tak jsem svůj život nepokládala za příliš samotářský.

Rad vychovatelek jsem dbala asi tak, jako zhýčkané dítě, jemuž otec poskytuje naprostou svobodu, poslouchá své příliš hodné a shovívavé opatrovnice.

První nepříjemná událost, která na mne zapůsobila hrůzným dojmem (mám-li být upřímná, dodnes jsem se ho nedokázala zbavit), se datuje z mého nejranějšího dětství. Myslím, že je důležitá pro mé další vypravování.

Spávala jsem tehdy v horním patře zámku, v dětském pokoji s vysokým dřevěným stropem. Bylo mi kolem šesti let. Probudila jsem se jednou v noci v pokoji sama. Vychovatelka i chůva si někam odskočily nebo seděly s nějakou prací dole v hale. Nebála jsem se, neboť otec byl jedním z těch osvícených lidí, kteří dbají na to, aby jejich děti neslyšely povídačky o strašidlech a démonech, jimiž se dosáhne u malého posluchače jedině toho, že strká v hrůze hlavu pod polštář, zaskřípějí-li kde dveře, a děsí se při pohledu na stín tančící po stěně.

Hotovila jsem se zavolat na chůvu, protože jsem si myslela, že mne zanedbává (byla jsem tehdy rozmazlené dítě), a tu jsem spatřila, že na mne hledí přes pelest postele vážná a velice hezká tvář. Nějaká mladá dáma klečela u mé postele s rukama pod příkrývkou, pod níž jsem se tulila. Hladila mě po paži, položila se vedle mne na lůžko a příjemně se na mne usmívala. Zmocnil se mne dojem jakési sladké a konejšivé rozkoše a zase jsem usnula. Probudilo mne ostré bodnutí, jako by se mi dvě dlouhé a ostré jehly zaryly hluboko do prsou. Vykřikla jsem, dáma odskočila, a pozorujíc mne nepřetržitě svými krásnými očima, schovala se – jak jsem se domýšlela – pod lůžko.

To mě vyděsilo. Vyjekla jsem strachem a za pár okamžiků do pokoje přiběhly služky, chůva i domovník; všichni vyslechli mlčky mé

vyprávění, konejšili mne a vysvětlovali to vidění snem, z kterého jsem prý procitla.

Byla jsem malé dítě, ale stejně si pamatuji na jejich vyděšené oči, obezřetné chování a pohledy, které si za mými zády tajně vyměňovali. Prohlíželi pokoj, nahlédli pod postel, zotvírali skříně, ale bez výsledku. Po krásné dámě nebylo ani stopy.

Zaslechla jsem, jak domovník zašeptal chůvě: „Sáhni na tenhle důlek v poduškách. Určitě tam někdo ležel, to místo je ještě teplé.“

Chůva mne hladila a letmo prohlédla na má prsa, kde jsem pocítila páchnutí. Prohlásila, že nic podezřelého nevidí.

Domovník a služky bděli celou noc a od té doby až do mých čtrnácti let se mnou vždy jedna služka spala v pokoji.

Bývala jsem pak trochu nervózní, a tak ke mně zavolali lékaře. Byl to starý, bledý pán s tváří poďobanou od neštovic a nosil paruku kaštanové barvy. Přicházel ke mně každý druhý den, vyptával se mne na můj zdravotní stav (nic mi nebylo!) a předepisoval mi do omrzení lék, který jsem ovšem nenáviděla.

Druhý den ráno, po té noci, co jsem spatřila zjevení, jsem byla celá vylekaná a bála jsem se samoty. I ve dne.

To ráno přišel otec do mé ložnice, chvíli se mnou laškoval, zasmál se několika chůviným žertům, pohladil mě po rameni, políbil mě a radil mi, abych se nebála, že to byl jen zlý sen, který se už nevrátí.

Ale já věděla, že to sen nebyl. Ta žena byla živá žena, cítila jsem její doteky a její teplo pod přikrývkou.

Děsně jsem se bála.

Ještě téhož dne mne navštívil vážný starý muž v černé klerice, prohodil pár slov s chůvou a domovníkem a pak dlouho a vlídně rozmlouval se mnou. Měl jemnou a ušlechtilou tvář a vybídl mne, abych se pomodlila. Přál si, abych já, zatímco se on, chůva a domovník budou tiše modlit, odříkávala v duchu: „Pro Ježíše Krista, vyslyš naše vroucí modlitby, ó Pane!“ Zapamatovala jsem si ta slova přesně, protože jsem je pak přerýkávala za každou modlitbou.

Zrovna tak živě se pamatuji, jak ten bělovlasý důstojný pán klečel se služkami v mém pokoji, zařízeném tři sta let starým a příliš robustním nábytkem, a jak jeho tvář ozařovalo světlo, linoucí se do ložnice

hustým mřížovím. Modlil se nahlas vážným hlasem velmi dlouho.

Všechno, co jsem zažila před touto událostí, je zapomenuto. Dokonce i léta po mé tajemné noční návštěvě jako by tonula v temnu zapomnění. Jen výjev, který jsem tu popsala, přede mnou vystupuje živě a ostře jako vidina, temná vidina, v zářivé aureole vzpomínky.

A teď vám povím příhodu, která se udala o mnoho let později, a přece s mým prvním zážitkem dozajista souvisí.

Vyšli jsme si s otcem jednoho vlahého letního večera na procházku lesním průsmykem, vedoucím okolo našeho zámku. Otec mě na takové procházky bral často. Cestou jsme si povídali.

„Generál Spieldorf mi psal,“ řekl otec, „že musí svou návštěvu o několik týdnů odložit.“

Čekali jsme ho příští den. Slíbil, že k nám na několik dní přiveze svou neteř a svěřenku, mladou dámu, slečnu Rheinfeldtovou, kterou jsem zatím nepoznala, ale věděla jsem z vypravování, že je to velice půvabná dívka. Na její společnost jsem se těšila. Otcova zpráva mě zklamala, protože jsem už několik neděl o té návštěvě snila a představovala jsem si, jak se budeme se slečnou procházet a povídat si svá dívčí tajemství. Neboť i dívka žijící na samotě chová tajná přání a tužby, které svému otci nesvěřuje.

„Kdy tedy přijede?“ zeptala jsem se.

„Někdy na podzim. Myslím, že se nezdrží déle než dva měsíce,“ řekl otec. „Jsem rád, že jsi slečnu Rheinfeldtovou nepoznala.“

„Proč? Těším se na ni.“

„Ta ubohá dívka zemřela,“ řekl otec. „Úplně jsem ti to zapomněl říct. Když jsem dostal včera večer generálův dopis, byla jsi už ve svém pokoji.“

Ta hrozná zpráva mě dočista ohromila. Generál sice asi před sedmi nedělemi psal, že jeho svěřenka trochu churaví, ale ani slovem se nezmínil, že by jí hrozilo vážné nebezpečí.

„Tady je ten dopis,“ řekl otec a podal mi obálku. „Je z toho, chudák, úplně zničený. Jen se podívej na ten zmatený sloh.“

Usedli jsme na lavičku pod skupinou obrovských lip. Zapadalo slunce. Bystřina obtékající zámek nám šuměla u nohou a zrcadlila pohasínající červeň oblohy. Přečetla jsem generálův dopis dvakrát.

Byl to list člověka, který píše sklíčen šilným žalem. Napadlo mě, že se snad pomátl na rozumu.

Generál psal: „Ztratil jsem dceru, neboť jsem tu dívku jako svou dceru miloval. Nechtěl jsem vám o Bertině nemoci psát, protože jsem vůbec netušil, jaké jí hrozí nebezpečí. Teprve teď, když už nežije, vím vše. Je pozdě! Zemřela nevinná a v naději na blaženou budoucnost. A to vše zásluhou toho démona, který tak zneužil našeho pohostinství. Jak jsem byl hloupý, když jsem se domníval, že ve svém domě přijímám samu nevinnost, radost... ach... jak jsem byl zaslepený! Děkuji Bohu, že mé dítě zemřelo, neznajíc příčinu svého utrpení... Ta prokletá vášeň!... Takové neštěstí! Rozhodl jsem se, že věnuji celý svůj zbývající život pátrání... zahubím toho netvora... říkají mi, že to dokážu, dá-li Bůh! Proklínám svou zbedněnost – pozdě! Nemohu Vám teď vysvětlovat, čím se trápím – zbláznil bych se. Hned, jak se trochu zotavím, pojedu do Vídně. Tam snad... Někdy na podzim Vás navštívím, budu-li ještě živ. Vysvětlím Vám vše, co nemám odvahu světit papíru. Sbohem. Modlete se za mne!“

Tak zněl ten podivný dopis. I když jsem Bertu Rheinfeldtovou neznala, nad tou hroznou zprávou jsem se rozplakala.

Když jsem otci generálův dopis vracela, šelo se. Byl hezký večer a tak jsme se ještě chvíli procházeli lesem a přemýšleli, jaký asi význam mají ony nesouvislé a prudké věty v generálově dopise. Šli jsme asi míli pod korunami stromů a pak jsme vstoupili na cestu stáčejší se k zámku. Vyšel měsíc. U padacího mostu jsme potkali paní Perrodonovou se slečnou Lafontaineovou. Vyšly si na chvíli nadýchat se voňavého vzduchu. Připojili jsme se k nim a ještě jsme z mostu pozorovali krajinu.

Před námi se rozprostírala mýtina, vroubená po pravé straně řadou vysokých stromů. Úzká cesta překračovala most přes bystřinu, vinula se podél polorozbořené hlásky a ztrácela se mezi skalami porostlými břečťanem na malé výšince.

Snášel se lehký mlžný opar. Říčka se v šeru zlatavě leskla.

Krajina to byla klidná, melancholická a zpráva o smrti mé mladé sousedky ladila mou náladu do bolestné zádumčivosti.

Stáli jsme s otcem mlčky. Paní Perrodonová hovořila o měsíci.

Slečna Lafontaineová, po svém otci filosofka, prohlašovala, že svítíli měsíc tak ostře jako dnes, vzbuzuje zvláštní duševní činnost, působí na sny a zasahuje svým vlivem zejména šilence a lidí nervově labilnější. Vyprávěla o svém bratranci, námořníkovi, který sloužil na obchodní lodi. Ležel jednou za noci na palubě tváří k měsíci a zdálo se mu o stařeně drásající mu obličej. Probudil se s tváří děsivě zkřivenou a tato deformace mu již zůstala. „Dnes je měsíc pln podivného přitažlivého vlivu,“ řekla. „Vidíte, jak se okna v zámku třpytí a planou leskem? Jako by někdo neviditelný ozářil pokoje na uvítanou neznámému hostu!“

Neměla jsem mnoho chuti do hovoru, ale žvatlání mých vychovatelek se příjemně poslouchalo.

Naši pozornost upoutal lomoz, rachot vozových kol a dusot kopyt, doléhající k nám od cesty. Nad pahorkem za kamenným mostem se objevil kočár. Před ním cválali dva jezdcí a za nimi drkotal vůz, těžký čtyřmi koňmi.

Byl to cestovní kočár nějakého vznešeného panstva. Vzadu na horizontu se vynořili další dva jezdcí. V následujícím okamžiku se stalo toto: Jeden z náručních koní se čehosi ulekl, prudce vyrazil a poplašil celé spřežení, které se dalo do šíleného trysku, prorazilo mezi udivenými jezdcí a řtilo se po cestě k nám.

Z oken vozu zazněly pronikavé výkřiky. Museli jsme mlčky a nehnutě přihlížet hrozící zkáze. Věděli jsme, co se stane.

U zámeckého mostu roste veliká lípa a hned proti ní stojí starobylý kamenný kříž. Splašení koně se ho lekli, strhli prudce kočár do strany, ten najel na vyčnívající kořeny stromu, vylétl do výše a s praskotem dopadl na bok. Poražení koně se váleli v prachu a odevšad zazníval křik a ječivé výkřiky mých vychovatelek.

Muži sesedli s koní, rozepjali postraňky u spřežení a pomáhali vystoupit cestujícím. Díky Bohu, nestalo se jim nic – alespoň nic vážného.

Z vozu vyskočila s kapesníkem u úst dáma vznešeného vzezření. Za ní vynesli mladou dívku, která asi vzrušením omdlela.

Otec přistoupil k dámě, smekl klobouk a nabídl jí pohostinství v našem domě. Ale žena si ho nevěšmala, sklonila se k dívce a snažila se

ji vzkřísit z mdlob.

Přiblížila jsem se k nim. Dívka byla dosud v bezvědomí, ale zraněna nebyla. Můj otec, který se vyznal trochu v lékařství, ohmatal její zápěstí a kotníky, překontroloval puls a uklidňoval dámu, která klečela vedle v trávě se sepnatýma rukama.

Byla to žena starší sice, ale pořád ještě velmi krásná. Byla vysoká, štíhlá; na sobě měla černý sametový šat. Pobledla trochu tím nečekaným dobrodružstvím, ale tvářila se hrdě a velitelsky.

Slyšela jsem, jak říká: „Mohlo snad někoho potkat větší neštěstí? Zrovna teď, kdy se rozhoduje o životě a smrti! To zdržení může mít dalekosáhlé následky. Mé ubohé dítě zcela jistě nemůže pokračovat v jízdě! Nesmím se opozdit... co si počít? Můžete mi říci, pane, jak je daleko do nejbližší vesnice? Nemohla bych ji tam nechat u někoho v ošetřování? Já musím pokračovat dál... musím... Vrátila bych se pro ni tak za tři měsíce... dřív to nepůjde... Bože!... zrovna teď!...“

Ihned jsem zatahala otce za kabát a pošeptala mu: „Popros tu dámu,

tatínku, aby ji svěřila nám. Bylo by to tak rozkošné! Prosím tě, jen ji požádej...“

Otec přikývl. Řekl: „Svěřte dceru do péče mého domu, paní. Naše vychovatelky se o ni postarají a nám bude velikou ctí, že můžeme nabídnout pohostinství tak vznešené návštěvě. Přeje si to i má dcera. Jistě se s vaším děvčetem spřátelí a budou si navzájem dělat společnost. Může u nás zůstat, dokud nebude vaše poslání splněno.“

„Ach ne, pane, to nemohu,“ řekla dáma. „Takovou službu od vás nesmím přijmout. Zatížila bych vás starostmi.“

„Rozhodně ne, madame,“ řekl otec. „Naopak byste nám prokázala laskavost. Má dcera byla právě krutě zklamána smrtí své přítelkyně, která k nám měla přijet na návštěvu. Velmi se tím trápí. Svěříte-li naší péči tuto mladou dámu, bude to pro mou dceru radost a útěcha. Nikde v okolí tady není hotel dost dobrý pro tak dlouhý pobyt a my můžeme dopřát dámě veškeré pohodlí.“

Kočár byl opraven a stál připraven k jízdě. Koně byli zapraženi.

Dáma pohlédla na dívku, lehce otci pokynula a odstoupila s ním dva kroky stranou. Hovořila k němu asi tři minuty šeptem, obrátila se, přistoupila k místu, kde ležela její dcera, poklekla a zašeptala jí do ucha krátké požehnání. Spěšně ji políbila na čelo, vstoupila do kočáru, dvířka zaklapla a sluhové v drahých livrejích vyskočili na stupátko za povozem. Jezdci pobídlí koně, kočí zapráskal bičem, koně se vzepjali a odcválali cestou.

Kočár mizel, následován vzadu dvěma jezdci.

2

Sledovali jsme průvod, dokud se neztratil v zamlženém lese. Drkotání kol a dusot kopyt ztichly.

Jedině přítomnost dívky nás ubezpečovala o tom, že příhoda, jíž jsme byli náhodnými svědky, nebyla chvilkovým preludem. Mladá dáma otevřela oči; neviděla jsem jí do obličeje, byla odvrácena. Pozvedla hlavu a já zaslechla její otázky pronesené velmi příjemným hlasem:

„Kde je má matka?“

Naše dobrá madame Perrodonová jí něžně odpověděla a přidala několik utěšlivých slov.

Dívka se ptala: „Kde to jsem? Kde je náš kočár? Kam se poděla matka?“

Perrodonová zodpověděla všechny otázky, jejichž odpovědi znala. Mladá dáma se zvolna upamatovala na průběh nehody, vyslechla, že nikdo z cestujících nebyl poraněn, a když se dozvěděla, že ji matka musela zanechat pod naším dozorem, rozplakala se.

Chtěla jsem tu dívku potěšit, ale mademoiselle Lafontaineová mi řekla:

„Nechtě ji chvíli samotnou. Madame Perrodonová se o ni postará. Nesmí se příliš vzrušovat.“

Umínila jsem si, že ji navštívím, až bude přenesena do pohodlné postele a trochu si odpočine.

Otec poslal sluhu na koni k doktorovi. Mladé dámě připravili lůžko v jedné z ložnic.

Cizinka vstala a opírajíc se o rámě madame Perrodonové, odešla přes padací most do zámku. Tam je očekávalo služebnictvo, které ji uvedlo do jejího pokoje.

Hala, kterou používáme jako obytný pokoj, je dlouhá, má čtyři okna s vyhlídkou na vodní příkop a na zalesněný kraj, o kterém jsem již hovořila. Zařizena je vyřezávaným dubovým nábytkem čalouněným rudým utrechtským sametem. Na stěnách, potažených rovněž sametem, visí portréty ve zlacených rámech. Jsou tam i obrazy znázorňující různé výjevy, ponejvíce lovecké scény. Je to místnost velmi pohodlná. Sedávali jsme tam často popíjejíce kávu a čokoládu a ovšem čaj, nápoj všech věrných Angličanů.

Toho večera jsme se sešli okolo stolu všichni. Přišly i madame Perrodonová a mademoiselle Lafontaineová, neboť dívka okamžitě na lůžku usnula a tak jí zanechaly k ruce pouze jednu služebnou.

„Jak se vám náš nový host líbí?“ zeptala jsem se Perrodonové. „Vyprávějte mi o ní.“

„Líbí se mi moc,“ řekla madame. „Je to nejpůsobnější stvoření, jaké znám. Stará asi jako vy, jemná a hezká.“

„Opravdu je krásná,“ řekla mademoiselle.

„Má tak jemný a ušlechtilý hlas!“ řekla Perrodonová.

„Viděli jste tu ženu, která seděla u okna kočáru a vůbec nevystoupila?“ zeptala se mademoiselle.

„Ne, neviděli jsme ji.“

Byla prý to mouřenínka s turbanem na hlavě; seděla u okénka, odhalovala své bílé a silné zuby a hleděla posměšně na obě dámy.

„Všimli jste si, jaké měli podivné služebnictvo – divná smečka!“ řekla madame.

„Já je viděl zblízka,“ řekl otec. „Ohyzdní chlapi, úplní šibeničníci. Doufám, že tu ubohou dámu někde v lese neoloupí. Viděli jste, jak byli obratní? Za minutu nehodu odstranili, jako by se ani nic nestalo.“

„Jsou asi utahaní po té dlouhé cestě,“ řekla madame. „Nevypadali zrovna příjemně, to je pravda. Ty tváře – hubené, temné, truchlivé! Teď si s tím nemusíme lámat hlavu. Mladá dáma nám jistě zítra všechno vysvětlí.“

„Nu jistě – snad,“ řekl otec. Starostlivě kývl hlavou a odvrátil zrak.

Vzpomněla jsem si na tichý a tajný rozhovor mezi otcem a dámou těsně před jejím odjezdem. Má zvědavost byla rázem obnovena. Jakmile jsme se s otcem octli o samotě, prosila jsem ho, aby mi řekl, o čem spolu hovořili. Otec mi vyhověl.

„Nevím, proč bych zapíral. Dáma se obávala, že nás příliš obtěžuje, a řekla mi, že je její dcera trochu nemocná, spíše jen nervózní, ale že se nemusíme bát žádných záchvatů, nebo jakékoliv vyšinutosti; je prý to naprosto normální a veselá dívka.“

„Proč říkala takové věci?“ divila jsem se. „Vždyť je to zhola zbytečné.“

„A přece to povídala,“ řekl otec. „Chtěla jsi slyšet obsah našeho rozhovoru. Dáma mi ještě řekla, že je na dlouhé cestě velkého významu – řekla převelikého – o němž mi nemůže nic bližšího prozradit. Zastaví se u nás asi za tři měsíce. Zatím prý musí zamlčet, kdo je, odkud je a kam jede. To je všechno. Mluvila dokonale francouzsky. Snad jsme se zachovali správně, když jsme tu mladou dámu u nás přijali.“

Byla jsem potěšena. Hned jsem chtěla dívku spatřit a hovořit s ní.

Musela jsem ale počkat na povolení lékaře. Vy, kdo žijete ve městě, si vůbec nedovedete představit vzrušení, přijede-li opravdový host.

Lékař k nám sešel do haly v jednu hodinu v noci. Ještě stále jsem nedokázala odejít spát. Dívka byla mimo nebezpečí; seděla v posteli, tep měla pravidelný, neutrpěla žádné zranění a otřes pominul. Lékař mi řekl, že ji teď mohu navštívit, ovšem bude-li si to dívka přát.

Poslala jsem za ní služebnou. Vrátila se za okamžik se vzkazem, že si mladá dáma nepřeje nic toužebněji.

Ihned jsem k ní odešla.

Dívka odpočívala v jednom z našich nejpěknějších pokojů. Proti posteli visel krásný goblén představující Kleopatru se zmijemi na řadrech a na ostatních stěnách byly zobrazeny různé klasické výjevy. Dekorace a řezby byly bohatě zlaceny a zářily jasnými barvami.

U lůžka hořely svíce. Dívka seděla opřena o pelest, zahalena do hedvábného županu, kterým ji přikryla matka, když ještě ležela v mdlobách na trávníku před zámkem.

Přešla jsem k posteli, pohlédla do její tváře – a oněměla jsem úlekem a děsem. Viděla jsem před sebou tentýž obličej, který mě před mnoha lety navštívil v mé dětské ložnici, obličej, který mě mnoho let naplňoval hrůzou a strašil ve snech.

Byla krásná – když jsem ji tenkrát spatřila, hleděla na mne stejně mile a smutně.

Celou minutu jsme na sebe mlčky hleděly, pak promluvila ona. Já jsem ze sebe nedokázala vypravit jediné slovo.

„Jak zvláštní!“ zvolala. „Asi před dvanácti lety jsem spatřila vaši tvář ve snu – nikdy jsem na vás nezapomněla.“

„Opravdu podivuhodné,“ vykoktala jsem. „I já vás před dvanácti lety určitě viděla. Myslela jsem, že to byl jen zlý přelud. Ano, ovšem, byl to sen. Často jsem si na váš obličej vzpomněla.“

Usmívala se mile, přirozeně. Její tváře s malými důlky byly hezké a inteligentní.

Řekla jsem jí, jak jsem ráda, že nás poctila svou návštěvou a že se těším na její společnost.

Když jsem k ní hovořila, vzala jsem ji za ruku. Byla jsem plachá, jako obvykle dívky ze samot bývají, ale osmělila jsem se ráda. Stiskla

mi ruku, položila na ni svou dlaň, pohlédla mi do očí a trochu se začervenala.

Poděkovala mi. Sedla jsem si k ní na postel a ona řekla:

„Musím vám vyprávět, co se mi o vás zdálo. Je to tak divné, že jsme měly obě stejný sen. Ještě divnější je, že jsme viděly své dnešní obličej, ačkoliv nám bylo tehdy teprve šest let. Tenkrát se mi zdálo, že jsem vešla do jakéhosi pokoje s hrubým dřevěným nábytkem a několika lůžky. Myslela jsem, že postele jsou prázdné. Viděla jsem v pokoji krásný dvouramenný svícen, který bych jistě poznala. Chtěla jsem vyhlédnout z okna, a tak jsem podlezla jednu postel u stěny a pak jsem zaslechla čísi pláč. Klečíc, vzhlédla jsem nahoru a spatřila jsem – vás. Viděla jsem vás tak jasně jako dnes. Krásnou mladou dámu se světlými vlasy a modrýma očima. Dívala jste se na mne něžně. Ulehla jsem k vám do postele, objaly jsme se a obě jsme – myslím – usnuly. Probudil mě křik. Vy jste seděla na posteli a plakala. Lekla jsem se, upadla na podlahu a ztratila vědomí. Probudila jsem se zase doma ve svém pokoji. Od té doby jsem na vás často myslela. Určitě se nemýlím – vy jste ta dáma z mého snu.“

Ted' jsem přišla na řadu já se svým vypravováním.

Dívka na mne hleděla s netajeným úžasem.

„Tak nevím, zdali se mám bát já vás nebo vy mne,“ řekla nakonec se smíchem. „Ale vy jste tak hezká, že to rozhodně nedokáží. Když jsme se tak tajuplně před dvanácti lety seznámily, můžeme, myslím, přejít hned k přátelství. Asi nám naše setkání bylo souzeno. Řekněte mi, má drahá, cítíte ke mně touž náklonnost, jakou chovám já k vám? Nikdy jsem neměla důvěrnou přítelkyni – najdu ji ve vás?“ Vzdechla a podívala se na mne plaše zpod dlouhých černých řas.

Mám-li být upřímná, cítila jsem k té rozkošné cizince podivnou, i když trochu ostýchavou náklonnost. Toužila jsem po přítelkyni a ona si mne svým milým chováním získala. Byla tak půvabná!

Viděla jsem, že je naším rozhovorem značně vyčerpaná, celá malátná, a tak jsem jí rychle popřála dobrou noc.

„Lékař nám nakázal, aby vás v noci pohlídala služebná,“ řekla jsem. „Je to hodné a pracovité stvoření, splní vám každé přání.“

„Vy jste tak hodná,“ řekla dívka. „Ale nikdy neusnu, když v mé

ložnici někdo je. Promiňte mi ten ošklivý návyk. Nebudu už v noci nic potřebovat, nemusíte si se mnou dělat starosti. Víte, já se bojím lupičů, vím, je to předsudek, ale když jsem byla malá, byl náš dům přepaden a dva sluhové zavražděni. Od těch dob se vždycky na noc zamykám. Nebudete se na mne zlobit?“

Objala mě na chvíli a zašeptala mi do ucha: „Dobrou noc, má drahá přítelko!“

Zamilovala jsem si tu dívku okamžitě, pudově, tak, jak to jen mladí lidé dokáží. Lichotila mi její náklonnost a důvěra a umínla jsem si, že se musíme stát důvěrnými kamarádkami.

Hned druhý den jsme se sešly. Byla dokonalou společnicí a já zůstala okouzlena její osobností.

Ve dne byla ještě krásnější a ta nepříjemná vzpomínka na tvář ze sna rychle pominula.

Má přítelkyně se mi přiznala, že když mě po nehodě spatřila, pocítila právě takovou antipatii, jakou jsem zaznamenala i já.

Vyznaly jsme se tak každá ze svých prvopočátečních obav a naše přátelství tím jen sílilo.

Smály jsme se svému bezdůvodnému strachu.

3

Byla jsem tou dívkou okouzlena.

Ale některé její vlastnosti mě trochu znepokojovaly.

Byla vyšší než střední postavy, štíhlá a velice spanilá. Ráda se smála, ale její pohyby byly malátné – velmi malátné –, jinak nic nenasvědčovalo tomu, že by byla nemocná. Měla krásnou pleť, drobné a ušlechtilé rysy, dlouhé řasy, třpytivé oči a vlasy hebké, husté a dlouhé. Splývaly jí na ramena, a když jsem ji někdy hladila, divila jsem se, jak jsou těžké. Když jsme sedávaly v pokoji, hovořily a smály se, rozpouštěla jsem její kadeře a zase je splétala. Milovala jsem ji opravdu. Ach, Bože, jak málo jsem ji znala!

Získala si mou důvěru hned první noc, kdy jsme se spatřily, ale ona si zachovávala jakousi zdrženlivost. Nikdy mi nevyprávěla o své mat-

ce, o své minulosti, o sobě hovořila jen málo a nerada, o svých minulých známých zřídka a její plány do budoucna jsem neznala vůbec.

Často jsem si vzpomněla na slova, která pronesla její matka před odjezdem. Byla jsem ale mladá a zvědavá, nepřemýšlela jsem příliš o tom a na své přítelkyni jsem stále vyzvíдалa. Víím, že dívky mého věku nikdy žádné tajemství dlouho nepodrží. Proč mé otázky stále odmítala? Nedůvěřovala mi? Vždyť jsem jí slibovala, že nikomu nic z našich rozhovorů neprozradím!

Někdy se usmívala chladně, smutně, až příliš zdrženlivě. Nikdy jsme se nehádaly – ona by to nedokázala, tak byla roztomilá. Víím, že jsem na ni neměla naléhat, bylo to jistě neslušné, ale prostě jsem se nedokázala ovládnout. Já ji milovala a chtěla jsem, abych byla milována i od ní. Bez jakýchkoliv zábran a tajností.

O sobě mi toho pověděla věru málo.

Jmenuje se Carmilla.

Její rod je starý a vznešený.

Její domov se nachází směrem na západ.

Neprozradila mi ani jméno matky, podobu erbu, název statku či zámku, na němž žije, dokonce ani zemi, odkud pochází.

Nemyslete si, že jsem svou družku neustále obtěžovala zvědavostí – to ne, čekala jsem na příležitost, abych mohla tím směrem svést hovor, a kladla jsem jí nepřímé otázky. Několikrát jsem na ni přece jen zaútočila přímo, ale bezvýsledně. Nepůsobily na ni ani lichotky, ani výčitky. Vymlouvala se tak roztomile a s tolika projevy lásky a s tolika sliby, že se dozvím vše, až přijde vhodná doba, že jsem jí ráda uvěřila – na několik chvil.

Brávala mne kolem krku, přivinula se ke mně, přiložila svou tvář k mé a šeptala mi do ucha: „Má nejmilejší, netrapte se myšlenkou, že jsem krutá. Řídím se jen svým zákonem. Cítíte-li se raněna, mé srdce krvácí s vaším. Žiji vaším životem a vy – vy zemřete sladce v mém. Věřte, že je to tak. Jako já objímám vás, budete i vy objímat jiné a poznáte tu úchvatnou lásku, krutou sice, ale tak sladkou! Nevypytávejte se, drahoušku, ale věřte mi.“

Mluvila takto nesouvisle, svírala mě stále pevněji v náručí a vášnivě mě líbala na tváře.

Byla jsem prudkostí jejího citu zmatena.

Musím se přiznat, že mě ta pošetilá objetí příliš netěšila. Zdálo se mi, že mi ubývá sil, její šeptaná slova mi zněla konejšivě v uších a něžně přemáhala můj chabý odpor. Vzpamatovala jsem se vždy, až když mne pustila z objetí.

V těchto chvílích jsem ji neměla ráda. Pociťovala jsem sice bouřlivé vzrušení, ale zároveň jsem měla dojem čehosi nepatřičného. Milovala jsem ji stále, ale má láska vzrůstala v údiv a často v nechuť. Je to paradoxní, ale bylo tomu tak.

Někdy mě brávala má společnice za ruku a tiskla mě dlouho a opětovně. Tváře jí zahořely vzrušením, hleděla mi do tváře planoucím zrakem, zprudka oddychovala a ňadra se jí bouřlivě dmula. Chovala se jako milenec. Mátla mě; bylo to protivné, a přece tak sladké. Líbala mne na tvář.

„Jste má, budete má, já a vy jsme jedno!“ Vrhla se do pohovky a zakryla si tvář dlaněmi.

„Jsme snad příbuzné?“ ptala jsem se. „Jak to myslíte? Připomínám vám snad někoho, koho milujete? Když tak hovoříte, jako bych vás nepoznávala!“

Pustila mou ruku a odvrátila se.

Snažila jsem se upřímně těm výlevům citu porozumět. Nebyl to vrtoch ani přetvářka, tím jsem si byla jista. Prožívala úplné výbuchy vášně. Nepodléhala přece jen lehkým záchvatům choromyslnosti? Není snad přestrojeným mladíkem? Čítala jsem v knihách o takových romantických příbězích. Prostě – žádné uspokojivé vysvětlení jsem nenašla.

Byly mi dopřány všechny pozornosti, kterými zahrnuje dívku láska muže. Vášnivé okamžiky vystřídalaly chvíle a dny všednosti, veselí i smutku; chvílemi se mi odcizovala a vyhýbala se i mé společnosti, ale její zraky mne stále s podivným zádumčivým žářem sledovaly. Jinak byly její obyčeje čistě dívčí. Bývala často unavená, velmi unavená, tak, jak muž nikdy nebývá.

Měla řadu divných návyků. Alespoň mně, vesnické dívce, divné připadaly. Z ložnice vycházela pozdě, někdy až v jednu hodinu po poledni, vypila šálek čokolády a nic nejedla. Pak jsme chodily na

krátké vycházky, které bych snad nazvala loudáním. Brzy se unavila a vracela se do zámku nebo usedla na některou z laviček mezi stromy. Zůstávala ale stále bystrou společnicí a vtipně a inteligentně se mnou rozprávěla.

Někdy utrousila pár vět o lidech své země, ale zvyky, které líčila, byly tak nepochopitelné a vzdálené mé zkušenosti, že jsem nabývala dojmu úplné fantastičnosti.

Když jsme jednou seděly na lavičce u cesty, míjel nás pohřeb dívky z blízké hájovny, kterou jsem dobře znala. Za rakví krácel nešťastný muž. Vprovázela svou jedinou dceru. Když nás průvod míjel, povstala jsem a zazpívala spolu s pozůstalými pohřební píseň.

Má přítelkyně mnou zacloumala a řekla drsně: „Cožpak neslyšíte, že zpívají falešně?“

„Ale to snad ne. Zpívají dobře,“ řekla jsem zmateně. Bála jsem se, aby si lidé nevšimli té netaktnosti, a tak jsem se zase dala do zpěvu.

„Uráží mě to,“ řekla Carmilla hněvivě a zakryla si uši. „Divné náboženství, tyhle obřady! Nenávidím pohřby – zbytečný povyk! Každý přece musí zemřít – i vy. A je pak po smrti šťastnější. Pojdme raději domů!“

„Otec odešel s farářem na hřbitov. Myslela jsem, že o pohřbu té ubohé dívky víte.“

„Já se o vesničany nezajímám,“ řekla Carmilla. „Neznám ji.“

„Ta ubožačka prý viděla asi před čtrnácti dny strašidlo; každému to vyprávěla, ale nevěřili jí. Od té doby chřadla a včera zemřela.“

„Nemluvte o strašidlech, nebo se budu v noci bát.“

„Jen aby to nebyl mor nebo zimnice,“ řekla jsem. „Právě před týdnem zemřela ve vesnici žena pasáka vepřů. Namlouvala si, že ji v noci něco rdousilo. Tatínek říká, že takové zmatené představy jsou průvodními znaky zimnice. Ta žena zemřela do týdne. Před tím byla úplně zdravá.“

„Doufám,“ řekla Carmilla, „že její píseň už byla odzpívána a že nás ti hrozní lidé nebudou trápit svou disharmonií a hantýrkou. Sedněte si ke mně, stiskněte mi ruku... tak... silněji...“

Ušly jsme kousek cesty a Carmilla opět usedla. Její změněná tvář mě poděsila. Úplně zesinala, zuby a ruce zaťaté, mračila se, svírala

zuby a chvěla se po celém těle. Jako by potlačovala křeč, která se o ni pokoušela. Vyrasila tichý a bolestný výkřik a pak se pomalu uklidňovala.

„Ti lidé s jejich záhrobními písněmi mě dočista zničí,“ řekla konečně. „Držte mě, má drahá, držte mě... Už je mi líp...“

Za chvíli ožila, usmívala se jako dřív a rozprávěla se. Vracely jsme se zvolna k domovu.

To bylo poprvé, kdy jsem u Carmilly spatřila labilnost jejího zdraví. A také jistou prchlivost.

Nikdy se to již víc neopakovalo, jen jednou se velmi rozhněvala.

Dávaly jsme se tenkrát z okna zámku a viděly jsme přicházet po mostu pocestného. Chodíval k nám tak dvakrát do roka.

Byl to hrbáč, hubený s ostrými a nepříjemnými rysy. Na sobě měl černé a šarlatové roucho s mnoha řemeny a pásy, na nichž měl zavěšenu – jak on říkal – kouzelnou lampu, jednu skříňku s mlokem a druhou s mandragorou. Vláčel s sebou spoustu všelijakých bylin, léčidel a prášků, kterým se můj otec smál. Dále nesl housle, kouzelný přístroj, dva rapíry a kukly, několik záhadných pouzder a hůl s mosazným kováním. Provázel ho vypelichaný pes – ten se na mostě zastavil a dal se do protivného vytí.

Ten šarlatán smekl obřadně klobouk, uklonil se a vyblekotal několik frází svou ohavnou němčinou a francouzštinou. Odepjal housle a začal na ně vrzat jakýsi popěvek. Potom přistoupil k oknu a jal se vychvalovat své zázračné předměty a léky.

„Neráčí si panstvo koupit amulet proti upírovi, který tu v podobě vlka obchází?“ řekl a upustil klobouk na dláždění. „Mnoho lidí v kraji zemřelo, a přece stačí připnout tento amulet k polštáři a dokonale vás ochrání.“

Ten zázrak byl docela obyčejný proužek pergamenu, popsany kabalistickými znaky a písmeny.

Carmilla i já jsme si po jednom se smíchem koupily.

Zahleděl se na nás nahoru a do oken a já viděla, že něco upoutalo jeho pozornost. Rychle rozbalil jedno ze svých kožených pouzder, kde měl nějaké přístroje.

„Vážená dámo,“ řekl mi. „Jsem výborný zubař a vidím, že vaše

společnice má jeden nehezky, velice ostrý zub – tenký a špičatý jako jehla... nu, ano... Zahlédl jsem jej svým vnitřním zrakem... Mlč, pse!... Zraňuje-li vás ten zub – musí vás zraňovat – rád vám pomůžu. Od toho tu jsem... já... mé klíšťky, tahák a pilník. Zaoblím jej a bude to opět hezký zub mladé dámy... jak račte... Ale dáma se snad zlobí? Snad jsem ji neurazil?“

Carmilla opravdu vypadala velmi rozhněvaně. Odskočila od okna.

„Jak nás může ten darebák takhle urážet? Kde je váš otec? Budu žádat zadostiučinění. Kdyby se to stalo u nás, nechal by ho můj otec přivázat k pumpě, zmrskat a ještě by mu vypálil do té jeho špinavé kůže hradní cejch.“

Usedla na židli. Hned, jak toho šarlatána ztratila z očí, uklidnila se tak rychle, jak její pobouření vzniklo. Za chvíli – jak se zdálo – na pomatěného hrbáče zapomněla.

Můj otec měl ten večer špatnou náladu. Navštívil nás v pokoji a řekl, že se objevil další případ podivného úmrtí. Onemocněla sestra jed-

noho polního dělníka na našem statku.

„Lze to snadno vysvětlit,“ řekl otec. „Ti hloupí lidé se navzájem infikují svými pověrami a pořád opakují něco o nočních nestvůrách a podobné pošetilosti.“

„Ale to je velice nebezpečné,“ řekla Carmilla.

„Proč myslíte, mademoiselle?“ zeptal se otec.

„Bojím se takové zlé představy stejně jako skutečnosti.“

„Všichni jsme v rukou božích,“ řekl otec. „A nic se nemůže stát bez jeho svolení. O toho, kdo ho miluje, bude vždy pečovat.“

„Ach, ano, Stvořitel! Příroda!“ vzdychla Carmilla. „I tato choroba, která sužuje zemi, je přirozená. Všechno přece pochází od přírodních zákonů – nebo snad nepochází?“ zeptala se. „Všechno na zemi i pod zemí žije přece podle přírody. Já si to alespoň myslím.“

„Dnes k nám přijde lékař,“ řekl otec. „Zeptáme se na jeho názor. Snad nám poradí nějaké protipatření.“

„Lékaři mi nikdy příliš neprospěli,“ řekla Carmilla.

„Byla jste nemocná?“

„Velmi nemocná.“

„Kdy? Když jste byla malá?“

„Je to už dávno,“ řekla Carmilla. „Trpěla jsem právě podobnou nemocí. Všechno jsem už zapoměla, jen svou bolest a slabost ještě cítím, ale není to vůbec nepříjemné, to mi věřte.“

„Byla jste velmi mladá?“ zeptala jsem se.

„Úplně malá, ale – nemluvme již o tom! Nerada na to vzpomínám.“ Objala mě kolem pasu a tak jsme vyšly z pokoje.

Otec pročetl u okna jakési papíry.

„Ten váš otec nás nějak straší,“ řekla. Lehce se zachvěla.

„Ale vůbec nestraší, má drahá. On to ani nedokáže.“

„Bojíte se?“

„Bála bych se, kdybych věděla, že nám opravdu hrozí nebezpečí. Nechtěla bych zemřít, jako ti nešťastní lidé ze vsi.“

„Bojíte se smrti?“

„Té se bojí snad každý.“

„Zemřít jako milenci... spolu, aby společně mohli nadále žít – to je krásné! Jak o tom píše ten učený Buffon: Dívky jsou jen housenky,

když žijí v tomto světě, ale stanou se z nich motýli, jakmile přijde léto. Do té doby jsou jen ponravami a larvami... Mají své vlastní sklony, potřeby a složení... Můžete si to sama přečíst, drahoušku. Máte tu knihu vedle v pokoji.“

K večeru přišel lékař a dlouho s otcem hovořil. Byl to člověk velkých zkušeností, obratný, přinejmenším šedesátiletý, vyholený a napudrovaný.

Zaslechla jsem, jak otec řekl, když spolu vycházeli z pokoje:

„Vy jste učený muž, příteli,“ smál se. „Nechcete mi také udělat přednášku o létajících koních a dracích?“

Lékař se usmíval a vrtěl zamítavě hlavou. Řekl:

„Život a smrt, to jsou velice tajemné stavy a my víme o jejich původu a důsledcích jen málo.“

Odešli a já víc neslyšela.

Tehdy jsem nevěděla, nač lékař naráží, ale dnes to, myslím, tuším.

4

Ještě téhož večera zastavil před naším zámkem malý vozík tažený koňmi, na němž přivezl syn známého restaurátora dvě plné bedny starých obrazů. Přijel ze Štýrského Hradce, a tak jsme se okolo něho všichni sešli, abychom vyslechli zprávy z hlavního města.

Na příchod tohoto posla jsme se vždy velice těšili. Služebnictvo složilo bedny v předsíni a pozvalo pocestného k večeři. Teprve pak, posilněn a odpočatý, otevřel bedny, okolo kterých jsme se zvědavě shromáždili.

Byla s námi i Carmilla; seděla tiše na stoličce a se zájmem sledovala, jak se před našimi zraky objevují stará plátna – vesměs podobizny –, která patřila mé matce, dámě pocházející ze starého uherského rodu. Obrazy měly zaujmout předem určená místa v našich pokojích.

Otec předčítal podle seznamu čísla obrazů a restaurátor je vyhledával. Nedovedu dnes posoudit, zda ta plátna měla nějakou uměleckou cenu, ale byly to rodinné památky velmi staré, a proto jistě cenné. Otec je dal před časem restaurovat, a tak jsem ta plátna spatřila poprvé

po odborném zásahu – očištěná od prachu a kouře.

„Podívejte se na tenhle obraz,“ řekl otec. „Sám jsem ho ještě neviděl. A tady,“ ukázal na roh plátna, „je jméno Marcia Karnstein 1698.“

Já se na ten obraz pamatovala; byl malý, asi jeden a půl palce velký, čtvercový a bez rámu. Tehdy jsem na něm vůbec žádnou kresbu nedokázala rozeznat.

Restaurátor ho ukazoval se zřejmou pýchou a měl k tomu dostatečný důvod. Ten obraz byl velmi krásný. Dívala jsem se na něj s rostoucím údivem. Z plátna na mne hleděla Carmillina tvář!

„Carmillo, drahoušku, podívejte se! Na tom obraze jste vy! Jen promluvit. Nemám pravdu, tatínku? Je zde dokonce i vaše mateřské znaménko na šiji!“

Otec se smál. „Neuvěřitelná podoba,“ řekl a odvrátil se k čističi, který sám byl malíř a rád hovořil s přáteli o umění.

Dívala jsem se na ten obraz dál a dál a mé vzrušení rostlo.

„Mohu si ho pověsit do svého pokoje, tatínku?“

„Ale ovšem, má drahá, když ti to udělá radost. Jsem rád, že se ti líbí.“

Zdálo se, že Carmilla vůbec náš rozhovor nezaregistrovala; seděla nepohnutě zvrácena do opěradla židle a hleděla na mne nepřítomnými očima. Strnule se na mne dívala.

„Není to Marcia,“ řekl otec, prohlížeje pečlivě zlatý nápis. „Teď už je docela dobře čitelný. Je to Mircalla, hraběnka Karnsteinová... vidíte... je tu korunka a pod ní A. D. 1698. Má matka z toho rodu pocházela.“

„Ach, opravdu?“ divila se Carmilla. „Víte, že i já jsem potomkem toho rodu? Žijí ještě dnes nějakí Karnsteinové?“

„Myslím, že ne. Ten rod byl vyhuben v občanských válkách,“ řekl otec. „Zříceniny jejich hradu leží asi tři míle odsud.“

„Zajímavé,“ utrousila Carmilla ochable. Pohlédla oknem na nádvoří. „Svítí tak krásně měsíc. Napadá mě, že bych se mohla trochu projít kolem řeky. Nepůjdete se mnou, drahoušku?“

„Dnes je krásná noc, zrovna taková, jako když jste k nám poprvé přišla.“

Carmilla roztomile vzdychla, usmála se na mne, objala mne kolem

pasu a vyvedla mne z pokoje.

Mlčky jsme sešly na padací most a vešly na úvozovou cestu.

„Vy jste si vzpomněla na můj příchod, drahoušku?“ pošeptala mi Carmilla. „Jste ráda, že jsem u vás?“

„Jsem šťastná, Carmillo.“

„Chcete si opravdu pověsit ten obraz ve svém pokoji, miláčku?“ šeptala mi do ucha a ještě těsněji se ke mně přivinula. Hlavu mi položila na rameno.

„Carmillo, vy jste tak romantická! Povíte mi jednou svůj příběh? Doufám, že to bude přinejmenším román a já v něm budu hrát alespoň malou postavičku.“

Políbila mne na ústa.

„Určitě jste byla zamilovaná, Carmillo. Jste zamilovaná stále!“

„Nikdy jsem nikoho nemilovala – leda snad vás.“

Když jsme se tak procházely ruku v ruce měsíčním jasem, byla krásná; plachý pohled, husté černé vlasy, jemná pleť a souměrná ústa. Carmilla několikrát prudce vydechla, jako by vzlykla, uchopila mě pevně za ruku a její rozpálená tvář žhnula na mé líci. „Miláčku, můj život je váš a váš můj. Musíte mě milovat a zemřít pro mne, po takové lásce toužím...“

Polekaně jsem od ní odskočila.

Hleděla na mne očima, z nichž zmizela najednou všechna vášeň. Tvář měla bledou, lhostejnou.

„Není trochu zima, drahoušku?“ řekla malátně. „Vrátíme se. Asi jsem snila. Odpusťte, vrátím se...“

„Vypadáte tak unaveně, Carmillo. Pojd'te, vypijeme si trochu vína.“

„Máte pravdu... ale už je mi lépe.“ U dveří se zastavila. „Počkejte ještě chvíli,“ řekla. Možná že se spolu díváme na měsíc naposled.“ „Opravdu je vám lépe, Carmillo?“ zeptala jsem se. Začínala jsem mít strach, že by snad má společnice mohla být zachváčena onou podivnou epidemií, která napadla lid v podzámčí.

„Tatínka by hrozně mrzelo, kdybyste se nachladila. Jestli se necítíte dobře, zavoláme lékaře.“

„To nebude třeba, vy jste všichni tak hodní! Cítím se dobře, jen

jsem trochu unavená. Nesnáším námahu. Vydržím asi tolik jako tříleté dítě. Někdy mě přepadá taková hrozná ochablost, malátnost, ale zase se rychle zotavím. Jen si nedělejte, miláčku, žádné starosti. Podívejte, už je mi docela dobře.“

Opravdu. Cestou na zámek jsme hovořily a Carmilla byla plná energie. Ještě celý zbytek večera jsme spolu strávily a ona se chovala velice rozumně a vyrovnaně – žádné pošetilé rozmluvy a žhavé pohledy, kterých jsem se bála.

Jenže v noci se přihodilo cosi, nad čím jsem dlouho s úzkostí dumala a co určilo mým myšlenkám úplně jiný směr. Dokonce i Carmilla byla tou událostí vyburcována ze své malátnosti a ožila novou energií.

Večer jsme po kávě a čokoládě – Carmilla nejedla vůbec nic – usedly s mademoiselle Lafontaineovou ke karetní hře. Tatínek si k nám přisedl se svým čajem.

Když jsme uložily karty, přistoupil otec ke Carmille a starostlivě se jí vyptával, dostala-li dopis od své matky.

„Nedostala.“

Otec se ptal, zdali Carmilla neví, kam by mohl poslat dopis.

„To vám nemohu povědět,“ řekla dvojsmyslně. „Ale sama jsem pomýšlela na odchod. Už jste pro mne vykonali až dost. Nerada bych vás dál obtěžovala. Zítra si najmu kočár a odjedu za matkou. Víím, kde ji hledat, i když vám to nemohu říct.“

„O tom vůbec nemluvte,“ zvolal otec. „Já vám odejít nedovolím, dokud si pro vás vaše matinka nepřijede. Nechcete přece zarmoutit mou dceru? Jde jen o to, že choroba, která zachvátila lid dole ve vesnicích, se stále šíří a byl bych opravdu nešťastný, kdyby se vám u nás něco nemilého přihodilo. Zatím, prosím vás, pusťte tu bláhovou myšlenku na odjezd z hlavy. Váš odchod by nás všechny zarmoutil.“

„Jste moc hodný, pane,“ řekla Carmilla plaše. „Jsem vám za vaše skvělé pohostinství zavázána. Ještě nikdy jsem nebyla tak šťastná jako ve společnosti vaší milé dcery.“

Otec políbil Carmille ruku, potěšen její vděčností.

Doprovodila jsem Carmillu do její ložnice a ještě chvíli jsem u ní zůstala, zatímco se svlékala.

„Smím doufat, drahoušku, že se mi jednou svěříte?“ zeptala jsem se. Otočila se, usmála se na mne, ale neodpověděla.

„Mlčíte? Nemůžete mi dát příjemnou odpověď? Promiňte, Carmillo.“

„Ptáte se právem, drahoušku,“ řekla. „Vy ani netušíte, jak vás mám ráda. Tak ráda bych ukojila vaši zvědavost, ale jsem vázána přísahou, přísahou tak hroznou, jakou neskládá žádná jeptiška. Neodvažuji se ji porušit. Brzo se ale dovíte víc. Bojím se té chvíle; budete mne pokládat za krutou, sobeckou, ale láska je sobecká a krutá. Čím je vášnivější, tím je bolestnější. Já na vás hrozně žárlím, miláčku. Musíte mne milovat až k smrti. Anebo mě musíte až k smrti nenávidět. V naší lásce není pro lhostejnost místa.“

„Přestaňte s těmi nesmysly, Carmillo,“ prosila jsem ji chvatně.

„To nejsou nesmysly,“ pronesla tiše a smutně. „Jsem vrtošivá, pošetilá, ale budu vážná, když si to přejete. Byla jste někdy na ples?“

„Ne, nikdy. Je to jistě krásné. Vypravujte!“

„Ale to už je moc dávno, skoro všechno jsem zapoměla.“

„Nejste tak stará, abyste zapoměla na svůj první ples,“ zasmála jsem se.

„Vzpomínám si jen s námahou, mlhavě, jako vidí potápěči okolí skrze rozčeřenou hladinu. Té noci se stalo něco strašného – byla jsem ve své posteli málem zavražděna. Tady mám ještě jizvu,“ ukázala si na prsa. „Od té doby jsem se nikdy pořádně neuzdravila – chápete mou malátnost?“

„Mohla jste zemřít?“

„Ano. Byla to láska... krutá... podivná... Stála mě téměř život. Každá láska žádá svou oběť... Není oběti bez krve,“ odmlčela se. „Půjdeme spát, drahoušku, jsem nějaká znavená.“

Ležela s hlavou zabořenou do polštáře, ruce sepjaty ve vlasech a sledovala žhnoucíma očima každý můj pohyb. Plaše a přece vášnivě se usmívala – tak divně, že jsem se s ní rychle rozloučila, popřála jí dobrou noc a rychle jsem vyšla z pokoje.

Často jsem přemýšlela o tom, modlí-li se Carmilla vůbec, nikdy jsem ji neviděla klečet. Ráno přicházela do jídelny až po modlitbách a večer odcházela do své ložnice před obřadem.

Jen jednou se zmínila, že je pokřtěna, do té doby jsem měla pochyby, je-li vůbec křesťanka. Nikdy o náboženství nemluvila. Neznala jsem tehdy svět, a tak mě ta nevšímavost a netečnost k náboženství překvapovala.

Nervóznost se snadno přenáší, zvláště u lidí podobného temperamentu. Naučila jsem se od Carmilly zamykat na noc, i když jsem jejím povídačkám o nočních lupičích příliš nevěřila. Zrovna tak jako ona jsem každý večer zběžně prohlédla celou ložnici, abych se ubezpečila, že tam není ukryt žádný vrah, nebo zloděj.

Udělala jsem to i tuto noc. Pak jsem ulehla a usnula. V pokoji hořela svíčka, tenhle starý zvyk – ještě z dětství – jsem úzkostlivě dodržovala.

Spala jsem klidně. Ale sny infiltrují i kamenným zdívkem, tmavé pokoje ozařují temným světlem, tlumí září svíc a postavy vcházejí i vycházejí bez ohledu na zámky a petlice.

Měla jsem té noci sen, který mě vrhl do propasti kruté a smrtelné trýzně.

Nebyla to žádná noční můra, dobře jsem si uvědomovala, že spím, a jasně jsem věděla, že ležím na svém lůžku ve své ložnici, a tak tomu také ve skutečnosti bylo.

V tom snu jsem spala v pokoji, který se navlas podobal mé ložnici, ledaže byl úplně zšeřelý – a pak jsem spatřila, jak se podél nohou mé postele pohybuje cosi, co jsem zprvu nemohla rozeznat. Po chvíli jsem viděla, že je to veliké, jako smůla černé zvíře podobné obrovské kočce. Bylo aspoň čtyři nebo pět stop dlouhé, protože když tiše našlapovalo po koberci u mé postele, dosahovalo zrovna jeho délky. To zvíře přecházelo stále sem a tam, jako nepokojný dravec v kleci. Tonula jsem v hrůze, ale nemohla jsem vykřiknout. Zvíře pobíhalo pokojem stále rychleji a zároveň se šelilo tak prudce, že jsem za chvíli neviděla nic než planoucí oči. Pak jsem ucítila, že vyskočilo měkce na lůžko. Dvě rudé krvavé oči se přiblížily k mé tváři a pak jsem ucítila ostrou bodavou bolest, jako by mi dvě dlouhé jehly vnikly hluboko do prsou. Probudila jsem se s úpěním, zalykajíc se hrůzou. Pokoj byl ozářen svíčkou a já zahlédla napravo od postele ženskou postavu. Na sobě měla volný, tmavý, splývavý šat a ramena zahalená rozpuštěnými vla-

sy. Stála tam jako vytesaná z kamene, bez nejmenšího pohnutí, bez dechu. Třeštila jsem na ni oči a zdálo se mi, že se ke mně pomalu blíží; pak zamířila ke dveřím, ty se před ní otevřely a žena vyšla z pokoje.

V té chvíli jsem pocítila úlevu a teprve teď jsem sebou mohla pohnout a nabrat dech. Strnulost zmizela. Ihned mi blesklo hlavou, že mne snad chtěla Carmilla z rozpustilosti trochu postrašit. Vstala jsem z postele, přešla ke dveřím a tu jsem zjistila, že jsou zevnitř jako obvykle zamčeny a zajištěny závorou. Znovu mě obestřela hrůza.

Na kliku jsem se neodvážila ani sáhnout. Třeštila jsem strachem. Přelétla jsem pokoj, vrhla se na lůžko, přetáhla jsem si deku přes hlavu a více mrtvá než živá jsem bděla až do rána.

5

Nemělo by žádnou cenu, abych se dnes pokoušela vylíčit hrůzu, s níž dodnes vzpomínám na tu noc. Nebyl to jen přechodný děs, který zanechává prožitý sen, zdálo se mi, že se dojem toho zážitku časem prohlubuje a žije v pokoji, kde se to událo, svým vlastním životem. Jako by se sám přízrak usídlil v mé ložnici.

Ráno druhého dne jsem neměla odvahu zůstat ani na okamžik sama. Ze dvou důvodů jsem se rozhodla, že o tom nepovím otci. Nejdřív jsem se bála, že se mému snu vysměje, a pak mě napadlo, že by ho možná trápily obavy, že i mě zachvátila tajemná choroba, která sužovala lid dole ve vsi. Já se té nemoci nebála, ale protože otec trochu postonával, nechtěla jsem ho znepokojovat.

Se svými společnicemi, madame Perrodonovou a mademoiselle Lafontaineovou, jsem byla klidná. Obě dvě si ale všimly, že jsem zamlklá a neobvykle nervózní, a tak jsem jim svou noční příhodu nakonec přece jen vylíčila.

Mademoiselle se smála, ale madame se tvářila velice vážně.

„Mimochoodem,“ řekla mademoiselle, „v lipové aleji za Carmilliným oknem straší.“

„Prosím vás,“ řekla madame Perrodonová popuzeně. „Nechte si ta-

kové historky pro jinou příležitost. Kdo vám to řekl?“

„Martin tam našel dvakrát otevřenou branku, a dvakrát tam zahlédl krácející ženskou postavu.“

„No dobrá,“ řekla madame. „Dole u řeky se pasou krávy a možná, že tam chodí některá z dojiček.“

„Já si to myslím také, ale Martin vypadal úplně poděšeně.“

„Neříkejte o tom Carmille, ona tam vidí ze svého okna,“ řekla jsem rychle. „Mohla by se bát.“

Carmilla sešla do haly toho dne neobvykle pozdě.

Hned jak jsme byly spolu samy, řekla: „V noci jsem se pořádně vyděsila. Nebýt kouzla, co jsem koupila od toho trhana, mohla jsem prožít něco hrozného. Představte si, drahoušku, že se mi v noci zdálo, jak okolo mé postele obchází nějaká černá a chlupatá příšera. Strachem jsem se probudila a zdálo se mi, že vidím u krbu nějakou ženskou postavu. Nahmatala jsem pod polštářem to kouzlo a postava zmizela okamžitě, jak jsem se ho dotkla. Bůhví co to bylo. Už jsem měla strach, že mě to zvíře zardousí jako ty nebožáky ve vsi.“

„Představte si, že i já –“ a vypověděla jsem jí svou noční příhodu. Carmilla se zdála vyděšena.

„Měla jste u sebe kouzlo?“

„Ne, dala jsem ho do vázy v salóně, ale v noci si ho určitě vezmu, když vám tak pomohlo.“

Dnes si nedokáži vysvětlit, jak jsem vůbec mohla sama v tom hrozném pokoji spát. Okamžitě jsem si vzala své kouzlo a přišpendlila jsem ho k polštáři. Usnula jsem a spala celou noc klidným a zdravým spánkem.

Příští noc vypadala zrovna tak. Sen se nevracel. Ráno jsem se sice probudila trochu malátná a smutná, ale toho jsem nedbala.

„Vidíte, že jsem měla pravdu,“ radovala se Carmilla, když jsem jí vyprávěla o účincích kouzla. „Já spím stejně dobře. Včera jsem si připjala kouzlo na prsa k noční košili. Měly jsme asi nějaké ošklivé halucinace. Dřív jsem si myslela, že zlé sny způsobují duchové, ale jeden lékař mi vysvětlil, že nic takového neexistuje. Často to bývá jen nepříjemný dojem z noční horečky nebo pocuchané nervy.“

„A co si myslíte o tom kouzlu?“

„Je napuštěné nějakým prostředkem, který zahání malárii.“

„To tedy působí jen na náš fyzický stav.“

„To jistě. Nebo si myslíte, že se duchové a démoni bojí kousku látky načichlého nějakým lékem? Kdepak! To jediné choroby se přenáší vzduchem a napadají naše tělo. Než se nás ale zmocní, podlehnou léku. A v tom spočívá to kouzlo. Je to úplně přirozené.“

Moc jsem si přála, abych mohla s Carmillou souhlasit, ale hrozný dojem z oné noci jsem stále nemohla přemoci.

Několik nocí jsem spala klidně a tvrdě. Ale stejně jsem každé ráno pociťovala onu lehkou malátnost a celý den jsem pak bývala jako omámená nezvyklou únavou. Smutek, který mne zachvátil, byl ale příjemný. Pozvolna mě začaly napadat myšlenky na smrt, cítila jsem, že zvolna chřadnu, ale vůbec mi to nevadilo. Ta duševní nálada – i když ponurá – byla zároveň jakýsi lahodný stav lhostejnosti. Ať už to bylo cokoliv, úplně klidně jsem se s tím smiřovala.

Necítila jsem se nemocná, nechtěla jsem svému otci nic vysvětlovat a myšlenku na lékaře jsem ihned zavrhla.

Carmilla se ke mně chovala oddaněji než kdy jindy, ale její projevy a záchvaty malátného zbožňování byly stále častější. Hleděla na mne horoucněji, čím slabší jsem se cítila a čím víc mizela má odvaha a myšlenka na odpor.

Pozvolna jsem se ocitla v pokročilém stadiu té nejpodivnější choroby, o jaké jsem kdy slyšela. Zároveň ale jako by mě nějaké kouzlo zbavovalo pocitu nebezpečí. Toto kouzlo pozvolna vzrůstalo až do té míry, kdy se s ním mísil lehký děs z budoucna, a tento pocit se prohluboval – a jak uslyšíte – změnil úplně celý můj život.

První výraznější změny byly spíše příjemné. Přicházely ve spánku a tu jsem zaznamenala lehké mrazení po celém těle, jako když se položíte do proudu studené vody. Pak se objevily dlouhé a úplně mlhavé sny, na jejichž obsah jsem si ráno nikdy nedokázala vzpomenout. Probouzela jsem se úplně vyčerpaná a k smrti unavená jako po nějakém dlouhém pochodu. Jediný dojem, který sny zanechávaly, byl pocit, že jsem na tmavém místě hovořila s neznámými lidmi, které jsem nemohla spatřit. Jasně jsem si vzpomínala na měkký ženský hlas, který se mnou dlouze, z dálky hovořil a probouzel ve mně pocit vážnosti a

podivného nedefinovatelného strachu. Někdy se mi zdálo, že mě po hlavě a šíjí hladí lehce jakási ruka. Jindy mě líbala horká a dychtivá ústa a sunula se pomalu z mých rtů a tváří k hrdlu a tam se ustálila. Srdce mi pak prudce bušilo a hrud' se dmula hlubokými vdechy. Následovaly tiché vzlyky a pocit rdoušení, při němž mě opouštěly smysly, a já upadala do bezvědomí.

Trvalo to celé tři týdny. Pobledla jsem, oči se rozšířily a pod nimi vyvstaly temné kruhy.

Otec se mě vyptával, nejsem-li nemocná, ale já ho s tvrdošíjností, které jsem sama nerozuměla, ujišťovala, že se cítím úplně normálně.

Vlastně to byla pravda. Nic mě nebolelo. Jen má obraznost a nervy trpěly. A přestože jsem vlastně zakoušela mnoho nepříjemného, vzrůstala ve mně jakási ostýchavost a plachost. Utěšovala jsem se, že to nemůže být ona nemoc, kterou připisují venkované upírovi, protože jeho oběti umíraly v několika dnech, kdežto můj stav už trval tři neděle.

I Carmilla si stěžovala na horečnaté noci, ale jinak se cítila výborně. Na mne působila neznámá síla, mámila mne a posléze zbavila dočista normálních pozorovacích schopností a jasného úsudku.

Teď vám povím o snu, který hned vzápětí vedl k divnému objevu.

Jedné noci jsem zaslechla něžný a zároveň hrozivý hlas, který pravil: „Tvá matka tě varuje, aby ses měla na pozoru před vrahem!“ V pokoji zaplálo oslnivé světlo a já spatřila Carmillu. Stála u mé postele v bílém nočním šatu od hlavy až k patě celá zbrocená rudou krví.

S výkřikem jsem procitla zachváčena jedinou myšlenkou, že snad byla Carmilla zavražděna. Vyskočila jsem z postele, vyběhla na chodbu a volala o pomoc.

Ihned přiběhly ze svých pokojů madame i mademoiselle, vystrašené mým jekotem. Na chodbě hořela svíce a pod ní jsem jim vypravovala, co se přihodilo.

Hned jsme šly zaklepat na dveře Carmilliny ložnice, ale nikdo neodpověděl. Tloukly jsme a volaly, ale se stejným výsledkem.

Dveře byly zevnitř zamčené. Dostaly jsme strach a utekly do mé ložnice, kde jsme zuřivě zvonily zvoncem, abychom přivolaly otce. Otec měl ale ložnici až v opačném křídle zámku, a tak nás neslyšel.

Žádná z nás neměla odvahu se za ním vypravit. Nakonec příběhlo služebnictvo.

Oblékla jsem si župan, nazula trepky a celý malý průvod vyrazil na chodbu. Znovu jsme marně klepali a volali u Carmilliných dveří, a tak jsem nařídila mužům, aby vyrazili dveře. Stáli jsme na prahu se svícny nad hlavami a hleděli do ložnice.

Volali jsme – bez odezvy. Pokoj byl přesně v tom stavu, v němž jsem před rozloučením s Carmillou ložnici opustila.

Ale Carmilla v pokoji nebyla.

Místnost byla uklizená a nikde jsme nenašli sebemenší známky násilí – a to nás uklidnilo. Na konec jsme poslaly muže pryč a ještě jednou jsme celý pokoj pečlivě prohledaly. Mademoiselle totiž napadlo, že se snad Carmilla probudila hlukem u dveří, vyskočila z postele, tak jak byla, a musela se pochopitelně před muži ukrýt. Prohledaly jsme šatníky, odhrnuly závěsy, nahlédly pod postele, ale Carmilla byla pryč.

Ve zmatku jsme pobíhaly po ložnici, zkoušely okna a petlice dveří do salónu, ale všechny byly zevnitř zavřeny. Volala jsem Carmillu a prosila ji, aby si z nás nedělala takové kruté šprýmy, ale všechno marně. V pokoji nebyla.

Na okamžik jsem si myslela, že snad Carmilla objevila jednu z tajných zámeckých chodeb, o kterých se říkalo, že v domě jsou, ale i tuhle myšlenku jsme nakonec zavrhly.

Byly čtyři hodiny zrána. Zbytek noci jsem strávila v pokoji u madame Perrodonové. Nastal úsvit a s ním další rozrušení – Carmilla se nevrátila.

Ráno už Carmillu hledal celý dům s otcem v čele. Propátrali jsme i okolí zámku. Nikde ani stopa. Rozhodli jsme se, že prohledáme koryto řeky. Otec, zdrcený ztrátou našeho hosta, pobíhal po lesích. Co řekne její matce, až se vrátí! I já byla zoufalá – Carmillu jsem milovala jako sestru.

Ani v jednu hodinu odpoledne nebyla situace jasnější. Běžela jsem do jejího pokoje – a tam jsem ji našla u toaletního stolku. Byla jsem ohromena; Carmilla mi zamávala na pozdrav a mlčky ukázala, abych k ní přistoupila.

Objala jsem jí s bláznivou radostí, líbala jsem ji a pak jsem utíkala ke zvonku, abych přivolala někoho, kdo by zbavil mého utrápeného otce zbytečných starostí.

„Carmillo, drahoušku, co se s vámi dělo? Umíráme tady strachem – kde jste byla? Jak jste se vrátila?“

„Prožila jsem divnou noc,“ řekla Carmilla.

„Řekněte mi, proboha, co se stalo.“

„Bylo kolem půl druhé v noci,“ řekla Carmilla, „když jsem se uložila ke spánku. Předtím jsem jako obvykle uzamkla všechny dveře. Spala jsem tvrdě a nic se mi nezdálo. Před chvílí jsem se probudila na pohovce v šatně, jedny dveře byly odemčené, druhé vylomené – nevím, jak se to mohlo stát. Vždyť jsem tak tvrdě spala. Žádný hluk jsem neslyšela. Mne, která se poleká při sebelehčím doteku, musel určitě někdo odnést z lůžka – prostě, vůbec si to nedovedu vysvětlit.“

Do pokoje přišla madame, mademoiselle, otec a pár lidí ze služebnictva. Zahrnuli Carmillu dotazy, radostí a blahopřáním. Zdálo se, že

sama nočním událostem rozumí z nás všech nejméně.

Otec přecházel nervózně pokojem. Přemýšlel. Carmilla ho sledovala vylekanýma očima.

Poslal služebnictvo po práci a madame odešla pro čpavou sůl a nějaké uklidňující léky. Otec vzal Carmillu za ruku, odvedl ji k pohovce a posadil se vedle ní.

„Odpusťte, slečno, ale rád bych vám položil několik otázek,“ řekl.

„Máte na to plné právo, pane,“ řekla Carmilla. „Ptejte se. Ale co se se mnou dělo, nevím ani já. Ráda vám povím vše, ale znáte určité základy mé matky.“

„Ovšem, dítě, nedotknu se těch věcí. Říkáte, že jste byla dnes v noci odnesena ve spánku ze své postele a uložena na pohovku v šatně. Jenže dveře i okna byly zamčeny, a to zevnitř. Ještě teď je klíč v zámku. Poslyšte můj názor, slečno.“

Carmilla seděla sklíčeně na pohovce s tváří v dlaních. Madame i já jsme dychtivě očekávaly otcova příští slova.

„Povězte mi, slečno,“ řekl otec. „Nikdy vás neměli v podezření, že chodíte ve spaní?“

„Od dob, kdy jsem byla úplně malá, nikdy.“

„Ale někdy jste přece jen chodila?“

„Ano, vím to. Řekla mi to chůva.“

Otec pokýval hlavou. Trochu se usmíval.

„Bylo to s největší pravděpodobností takto. Vstala jste ve spánku ze své postele, odemkla jste, klíč vytáhla, zvenčí dveře opět uzamkla, klíč jste si odnesla s sebou a odešla jste do některého z pětadvaceti pokojů v zámku. Je tu pár skladišť a komor, které jsme neprohledali. Rozumíte?“

„Ne docela.“

„Jak vysvětlíš, že se probudila na pohovce v šatně? Tam jsme hledaly,“ zeptala jsem se otce.

„Vrátila se tam až po vaší prohlídce. Stále ještě ve spánku. Pak se probudila a viděla, kde se nalézá. Není to žádná záhada, Carmillo, buďte klidná,“ řekl otec. „Je to všechno úplně přirozené – žádné čary, lupiči, omamné prostředky ani traviči. Nemusíte se tím znepokojovat.“

Carmilla se ihned uklidnila a tváře jí zčervenaly. Opět to byla ta krásná a trochu malátná dívka – sladce malátná! Otec na ni spokojeně hleděl a pak sklouzl pohledem po mé tváři.

„Vypadáte tak zdravě, Carmillo. Kéž by se vám Laura více podobala!“

A tak se záhada lehce vysvětlila a já zase měla svou milovanou přítelku.

O tom, že by s ní měla spát některá ze služebných v pokoji, nechtěla Carmilla ani slyšet. Nakonec se podvolila otcovu přání, že se služka uloží vedle v salónu a tak bude hlídat dveře její ložnice.

Noc minula klidně. Druhý den k nám přijel lékař, kterého otec objednal a poprosil ho, aby mě prohlédl – bez mé žádosti ovšem.

Odešla jsem s madame do knihovny. Čekal tam na mne muž s bílými vlasy a s brýlemi na nose. Vypadal dost komicky. Zнала jsem ho. Vyprávěla jsem mu o svých pocitech, co se se mnou v poslední době děje. Doktorova tvář se pozvolna chmuřila do starostlivých vrásek.

Stáli jsme spolu v jednom z výklenků a lékař mě pozoroval upřenýma očima, v kterých se co chvíli kmitl – já si to alespoň myslím – děs.

Asi minutu přemýšlel a pak se mne zeptal, mohl-li by si promluvit s otcem.

Otec vstoupil do pokoje s úsměvem na rtech. Řekl: „Já vím, doktore, že mě nazvete starým pošetilcem. Určitě jsem vás obtěžoval zbytečně.“

Lékař mu pokynul, aby k němu přistoupil. Hleděl velice vážně.

Mluvili spolu asi čtvrt hodiny a musel to být velmi učený rozhovor. Já stála s madame až na druhém konci pokoje, hořic netrpělivostí. Z jejich rozhovoru jsme neslyšely ani slovo, mluvili šeptem.

„Pojď sem na chvíli, Lauro,“ zavolal mne otec. „Vás už nebudeme déle obtěžovat, madame.“

Přistoupila jsem k nim trochu poplašená; necítila jsem se nemocná, ale přece jen jsem tu před doktorem začala vážně uvažovat o své neobvyklé slabosti.

„Je to všechno tak zamotané... nechápu jak... Přistup blíž, Lauro, a věnuj se chvíli panu doktorovi.“

„Tvrďte, že jste onehdy v noci, když jste měla poprvé ten sen, ucítila ostré bodnutí někde na prsou. Bolí vás něco?“ zeptal se mě lékař.

„Vůbec nic, doktore.“

„Můžete mi ukázat to místo, kde jste cítila píchnutí?“

„Kousek pod hrdlem – asi zde.“ Měla jsem na sobě noční košili a tak jsem ukázala na místo pod krajkou límečku.

„Rozptýlím vaše pochybnosti,“ řekl lékař otci. Pak se obrátil ke mně. „Mohla byste trochu poodhrnout šat? Je to důležité.“

Svolila jsem, ač nepříliš ráda.

„Ach, bože – máte pravdu!“ zvolal otec a zbledl.

„Sám jste se přesvědčil.“

„Co je? Co vidíte?“ vykřikla jsem zděšeně.

„Jen klid, slečno, to nic není. Jen malé zamodralé místo. Musíme se domluvit,“ řekl otci, „co podnikneme.“

„Hrozí mi snad nějaké nebezpečí?“

„Doufám, že ne,“ odpověděl lékař. „Určitě se zase zotavíte. Můžete se uzdravit hned. Tady na tom místě cítíte to rdoušení?“

„Ano.“

„A – teď se rozpomeňte – to místo je také středem onoho mrazení, které jste mi před chvílí popsala?“

„Myslím, že ano.“

„Tak vidíte,“ řekl doktor otci. „Mohu promluvit s madame Perrodonovou?“

„Samozřejmě.“

Doktor zavolal madame a řekl jí: „Naše mladá přítelkyně je trochu nemocná. Nic vážného, ale rád bych vás požádal o pomoc. Nesmíte nechat slečnu Lauru ani na okamžik samotnou. To je vše, ale musíte můj pokyn bezpodmínečně dodržet.“

„Vím, že se mohu spolehnout na vaši péči, madame,“ řekl otec.

Madame přikývla.

„A ty, Lauro, se musíš řídit přesně podle pokynů pana doktora.“ Otec vzal lékaře za ruku. „Rád bych vás poprosil, doktore, o prohlídku ještě jednoho pacienta. Má podobné potíže, jenže trochu mírnější. Je to jistá mladá dáma, která je u nás na návštěvě. Teď je ještě ve své ložnici, přichází až po obědě. Zmínil jste se, že se budete vracet večer

okolo zámku. Zvu vás na večeři a pak si s dívkou můžete promluvit.“

„Děkuji vám za pozvání, pane. Rád přijímám.“

Ještě jednou zopakoval své příkazy a vyšel s otcem z pokoje. Spatřila jsem je pak, jak se procházejí po mýtince pod oknem. Později nasedl doktor na koně, rozloučil se s otcem a odcválal směrem na východ.

Zároveň jsem viděla přijíždět k zámku jezdce z Dranfeldu, který přivezl poštu. Sesedl a podal otci balíček.

Rozmlouvaly jsme s madame o tom podivném příkazu, který nám doktor uložil. Později mi madame řekla, že se tentokrát domnívala, že lékař předpokládal nenadálý záchvat a že se obával, abych při něm bez pomoci neutrpěla nějaké zranění.

Něco takového mě vůbec nenapadlo. Představovala jsem si, že mi lékař přidělil průvodkyni jen proto, aby mi bránila v přílišné námaze nebo aby mi rozmluvila požívání nezralého ovoce a bůhví co ještě. Byly to hloupé nápady, ale snad jsem si tím uchránila zdravé nervy.

Za půl hodiny nás navštívil otec a přinesl dopis.

„Píše generál Spieldorf,“ řekl. „Přijede k nám dnes nebo nejpozději zítra na návštěvu.“

Podal mi rozlepenou obálku. Ačkoliv se jindy obvykle z blížící se návštěvy radoval, tentokrát vypadal vážně a zamyšleně. Na generála se vždy velmi těšil.

„Trápí tě něco, tatínku?“ zeptala jsem se a objala otce okolo ramen.

„Snad,“ řekl tiše a pohladil mě po vlasech.

„Doktor si myslí, že jsem nemocná?“

„Ale to ne, učinil nějaká opatření a za dva dny zase budeš v pořádku. Jen se příliš nevzrušuj.“ Pak dodal: „Zrovna nejvhodnější dobu si náš milý generál nevybral. Nechci, aby tě viděl takhle pobledlou.“

„Čím to asi je?“

„Nemluv o tom, miláčku,“ řekl otec zmateně a odvrátil se. Otočil se, políbil mě na tvář a řekl: „Všechno se dozvíš – zatím to pusť z hlavy.“

Vyšel z pokoje, ale za chvíli se zase vrátil. Řekl mi, že pojede na Karnstein, že objednal povoz a že by byl rád, kdybychom ho já a madame doprovodily a navštívily jednoho kněze, který tam někde v okolí

bydlí. Pozval i Carmillu, která ten krásný kraj nikdy neviděla. Měla jsem požádat madame, aby připravila na cestu trochu jídla, že si uděláme v lese piknik.

Ve dvanáct hodin jsme vyjeli, překročili padací most, zahruli po cestě vpravo a přes gotický most jsme zamířili k opuštěné vsi pod zříceninou Karnsteinu.

Projížďka to byla krásná: lesem, mezi nízkými pahorky a kotlinami uprostřed vzrostlých lesů a podél potůčků, které se klikatily v bujně trávě.

Na lesní cestě jsme potkali generála Spieldorfa, který právě mířil – doprovázen sluhou a povozem se zavazadly – na náš zámek.

Generál sesedl s koně, a když jsme se radostně pozdravili, dal se přemluvit a nasedl na volné místo v našem kočáře.

Sluhu poslal i se svým koněm do zámku.

6

Generála jsme neviděli dobrých deset měsíců, ale za tu dobu zestárl o deset let. Utrpení a smutek měl vepsán ve tváři; zhubeněl, jeho modré oči, vždy plné jasu, hleděly teď vážně zpod huňatého obočí. Zračil se v nich nejen žal, ale i zloba a zášť.

Generál se uvelebil na své místo v kočáře a začal hned s vojáčkou přímostí a prostotou hovořit o lupičském zločinu (jak říkal), který mu uloupil milovanou neteř. Nadával na „pekelná umění“, jichž se stala obětí, a rozčiloval se nad tím, že nebesa dopouští tak ohavnou a neřestnou zálibu a pekelnou zlotřilost.

Můj otec hned poznal, že se mu přihodilo něco opravdu neobyčejného a požádal ho, aby mu dopodrobna vyložil, co se vlastně stalo.“

„S radostí,“ řekl generál, „ale pochybuji, že mi uvěříte.“

„Proč ne?“

„Protože jste ochotni chápat jen to, co se kryje s vaší životní zkušeností a představami o přirozenosti,“ řekl generál ponuře. „Býval jsem také takový, ale teď jsem se zatraceně poučil.“

„Jen to se mnou zkuste,“ požádal ho otec. „Nejsem žádný dogma-

tik. Znáám vás dost dobře a vím, že jste měl vždy pro své tvrzení důkazy. Věřím vám předem, generále.“

„To je pravda,“ řekl. „Trvalo mi až příliš dlouho, než jsem uvěřil v existenci nadpřirozených jevů – dostalo se mi jasných důkazů o věcech, kterým jsem se vždy jen smál. Sám jsem se stal obětí těch podivných piklů.“

Otec měl zřejmě nejlepší snahu uvěřit generálovu vyprávění, přesto jsem si všimla, že na něho vrhl při jeho posledních slovech zkoumavý pohled – kmitlo jím podezření, je-li Spieldorf zcela duševně zdrav.

Generál si toho zřejmě nevšiml; hleděl z okna na lesní průsek, kterým jsme právě projížděli.

„Jedete ke Karnsteinu?“ zeptal se.

„Ano.“

„Dobře, sám jsem vás chtěl požádat, abyste mě tam zavedl. Rád bych trochu prozkoumal tamější kapli, kde mají být náhrobky toho vyhynulého rodu.“

„Je to zajímavá stavba,“ řekl otec. „Chcete uplatnit své nároky na titul a statky toho rodu?“ Myslel to ovšem žertem, ale generál se nasmál. Naopak se mračil a zdálo se, že je hluboce zamyšlen.

„Mám úplně jiné plány,“ řekl po chvíli. „Chci vyloupit některý z hrobů. Doufám, že tím svatokrádežným činem zbavím naši zem jistých nestvůr a vrátím lidem zase klidný spánek – bez strachu z vrahů. Chci vám, příteli, vyprávět divné věci, věci tak divné, že bych se jim sám dřív vysmál.“

Otec na něho hleděl s pochybami, ale s velkým zájmem a se zřejmou chápavostí.

„Karnsteinové vymřeli před mnoha lety,“ řekl konečně otec. „I má manželka pocházela po přeslici z toho rodu. Jména a titul již zanikly. Vesnice je opuštěná, naposled tam viděli stoupat kouř z komína před padesáti lety.“

„Máte naprosto pravdu. Od našeho posledního setkání jsem se dozvěděl mnoho zajímavého, ale asi bude lepší, když vám povím všechno hezky popořádku,“ řekl generál. „Viděl jste mou schovanku, to líbezné dítě – před třemi měsíci nebylo zdravějšího a krásnějšího tvora...“

„Je to hrozné, generále, viděl jsem ji před rokem. Byla to pro nás hrozná rána.“ Stiskl generálovi ruku. Spieldorf si otřel hřbetem ruky slzy z očí.

„Jsme staří přátelé,“ řekl. „Vy víte, že jsem ji miloval jako vlastní dceru – bez ní by můj život snad ani neměl cenu. A teď je všechno ztraceno! Doufám jen, že se na tomto světě nebudu už dlouho trápit. Ale nejdřív se pomstím, zabiji ty nestvůry... ty vrahy...“

Otec rychle řekl: „Chtěl jste nám vyprávět, příteli. Přisahám, že očekávám vaše slova ne z pouhé zvědavosti.“

Přijeli jsme k rozcestí, kde se drunstalská cesta křížuje se silnicí ke Karnsteinu.

„Jak je odtud daleko ke zříceninám?“ zeptal se generál.

„Tak půl hodiny,“ řekl otec. „Dovolte nám, abychom vyslechli příběh, který jste slíbil.“

Generál se na chvíli zamyslel a pak začal vyprávět jeden z nejpodivnějších příběhů, jaké jsem kdy slyšela.

„Má schovanka se velmi těšila na návštěvu, kterou měla vykonat u vaší dcery. Mezitím jsme dostali pozvání od starého přítele Karisfelda, který žije na zámku asi šest hodin od Karnsteinu. Měli jsme se zúčastnit oslav, které hrabě dával na počest svého vznešeného hosta, velkovévody Karla.“

„Ano, pamatuji se. Byly to skvělé oslavy,“ řekl otec.

„Přímo knížecí. Jeho pohostinnost byla tak velkolepá. Večer, kdy se započaly mé starosti, se konal maškarní rej. Celé okolí zámku bylo vyzdobeno barevnými lampami, pořádal se ohňostroj a všude hrála výborná hudba – ani Paříž se nemůže pochlubit nádhernější výpravou. Hrabě pozval ty nejlepší zpěváky evropských oper. Mohl jste se potulovat celým tím vyzdobeným prostranstvím a poslouchat lahodný zpěv, linoucí se z malých a upravených jeskyněk nebo z člunů plujících po jezírku. Růžové světlo zářící z oken zámku se mísilo se stříbrným svitem měsíce – prostě nádhera, jakou jsem už dlouho neviděl. Sám jsem si připadal jako v nějakém kouzelném romantickém snu.“

Když ohňostroje skončily, začal ples. Vrátili jsme se do tanečních sálů. Byla to úchvatná podívaná na všechny ty vyšňořené tanečnický – nádherné divadlo!

Společnost to byla aristokratická. Myslím, že já byl tím nejbezvýznamnějším návštěvníkem.

Má schovanka zářila krásou; neměla masku; vzrušení a radost jí svítily z tváře – byla kouzelná! Spatřil jsem jakousi dámu – neobyčejně elegantní – jak si ji s velkým zájmem a sympatiemi prohlížela. Na tváři měla škrabošku. Po chvíli nás mījela ve velké síni ve společnosti starší dámy, rovněž se škraboškou, oděnou ve velice nákladný a přepychový šat. Obě dvě se s úsměvem dívaly na mou ubohou dceru.

Stál jsem v jednom ze salónů. Mé dítě tančilo a chvílemi odpočívalo v lenošce u dveří. Obě dvě dámy vešly do místnosti a ta mladší usedla do křesla vedle pohovky, na níž spočívala má dcera. Starší dáma se postavila vedle mne a za chvíli se mnou navázala rozhovor. Mohla si to ovšem dovolit, neboť měla na tváři masku a pravidla maškarního reje to dovolují.

Oslovila mě jménem a uvedla řadu příležitostí, při nichž se se mnou setkala – většinou u dvora a ve vznešených rodinách. Pochopitelně že vzbudila mou zvědavost; připomínala mi totiž události, na které jsem dávno zapomněl a teprve teď v mé paměti ožívaly.

Chtěl jsem zjistit její jméno, ale všechny mé útoky obratně odrážela. Zнала fantastické detaily mého života, měla radost, že mne svým vyprávěním zaujala, a ještě víc mne dráždila svou neobyčejnou informovaností.

Své dceři – té mladé dámě – říkala Millarca. Dívka zapředla zcela nenucené rozhovor s mou schovankou. Tvrdila, že já a její matka jsme staří známí. Byla velice příjemná a mile rozpustilá, což jí umožňovala situace a její škraboška. Chválila šaty a jemně naznačovala, jak je krásou mé dcery nadšena. Pronášela mnoho vtipných poznámek na kolem krácející hosty a upřímně se smála žertům mé milé schovanky. Za pár okamžiků se sprátelily a mladá cizinka sňala masku – byla neobyčejně půvabná a jemná. Ani já, ani má schovanka jsme ji nikdy předtím neviděli. Byla tak milá a společenská, že jsme si ji rázem oblíbili.

V životě jsem nebyl svědkem tak prudce vzbuzených sympatií, které doslova omámily jak mou neohou svěřenku, tak i mladou dámu, jež byla mou dcerou doslova okouzlena.

Mezitím jsem starší dámě položil několik otázek. „Překvapujete

mě,‘ řekl jsem se smíchem. ‚Vítězíte. Nesvolila byste k tomu, aby-
chom proti sobě mohli stát jako rovnocenní soupeři? Nesejmete svou
škrabošku?‘ ‚To není zrovna skromná žádost,‘ řekla. ‚Vyzvat dámu,
aby se dobrovolně zřekla své výhody. Stejně byste mě nepoznal. S
léty se člověk mění.‘ ‚Jistě,‘ řekl jsem s melancholickou úklonou.
‚Sama jste toho svědkem.‘ ‚Alespoň filosofové to tvrdí,‘ poznamenala.
‚Nemyslím, že by byl pohled na mou tvář důležitý.‘ ‚Jak myslíte, ma-
dame,‘ přisvědčil jsem. ‚Marně se snažíte vystupovat jako stařena.
Prozrazuje vás postava.‘ ‚Je to už mnoho let, co jste mě viděl napo-
sled. Jen pohleďte na mou dceru Millarcu. Srovnajte si její věk s mým.
Vy jste opravdu shovívavý muž, ale to mi let neubere, nerada bych
pokazila váš dřívější dojem – máte-li nějaký. Vy škrabošku nemáte, a
tak mi nemůžete nabídnout oplátku.‘ ‚Apeluji na vaši milosrdnost,
madame.‘ ‚A já na vaši, pane. Dovolte mi mé inkognito.‘ ‚Dobrá, jste
vtipnější. Ale prozradte mi alespoň, jste-li Francouzka či Němka.
Mluvíte tak dokonale.‘ ‚Pochybují, že vám to prozradím, generále.
Lákáte mě do léčky.‘ ‚Když se mi už dostalo cti hovořit s vámi, jistě
mi řeknete, jak vás mám oslovovat. Snad madame la comtesse?‘

Zasmála se chytrě a chystala se k novému úskoku – připustím-li
ovšem jakoukoliv náhodu v tom rozhovoru, který byl – jak jsem dnes
přesvědčen – předem dokonale připraven. ‚Chce-li –‘ začala, ale byla
přerušena pánem oděným v černém společenském šatě. Byl to muž
elegantní a distinguovaný, s tvářmi neuvěřitelně bledou, ba přímo smr-
telnou. Oslovil mou společnici sice bez úsměvu, ale s neobyčejně hlu-
bokou poklonou. Řekl: ‚Madame la comtesse, rád bych vám řekl
několik slov, která vás budou jistě zajímat‘

Dáma ho rychle umlčela pokynem ruky, obrátila se ke mně a řekla:
‚Pohlídejte mi místo, generále, za okamžik se vrátím.‘

Odešla s mužem pár kroků stranou a několik minut s ním hovořila.
Pak se spolu vmísili do zástupu a na pár okamžiků jsem je ztratil z
dohledu.

Přemýšlel jsem, kdo asi ta žena je; věděla toho o mně opravdu až
dost. Chtěl jsem se přitočit ke své schovance a navázat rozmluvu s
mladou dámou, od které bych mohl šikovně vedenými otázkami lec-
cos vyzvědět, ale v tom se už hraběnka vracela v doprovodu bledého

muže, který řekl: ‚Hned jak bude povoz připraven, přijdu to paní hraběnce oznámit,‘ a tiše se s uctívou úklonou vzdálil. ‚Doufám, že ztratíme paní hraběnkou jen na několik hodin,‘ řekl jsem. ‚Snad na několik hodin, snad na několik neděl, nevím. Prozradila jsem se? Znáte mne již?‘

Musel jsem přiznat, že ne. ‚Určitě mě jednou poznáte,‘ řekla. Jsme lepší přátelé, než se domníváte. Jméno vám ale nemohu prozradit. Asi za tři neděle budu cestovat okolo vašeho krásného zámku. Dovolíte-li, zastavím se na hodinku a obnovím naše přátelství, na které mám ty nejlepší vzpomínky. Dostala jsem právě nepříjemnou zprávu a musím odcestovat, čeká mne dlouhá a namáhavá cesta. Jsem v hrozných rozpácích... Ráda bych vás požádala o službu, ale nevím... Má dcera utrpěla před časem malý úraz, klopýtl s ní kůň a dosud se zcela nezotavila a lékaři jí doporučují na nějaký čas naprostý klid a žádnou námahu. Sem jsme cestovali jen velmi pomalu, šest hodin denně, a teď mě čeká dlouhá a namáhavá cesta, snad sto mil... Řeknu vám o tom více, až se příště sejdem... teď ale...‘

Pak mi sdělila svou prosbu, ovšem tónem osobnosti, u níž požadovat znamená spíš prokazovat laskavost. Cítil jsem, že jednám s dámou velkého stylu. Prosila mne, abych si vzal na starost její dceru, po dobu cesty, na kterou musí hned vyrazit.

Byla to žádost dost podivná, ne-li smělá, ale ta dáma mě dokonale odzbrojila tím, že uvedla všechny námitky, které jsem snad mohl vznést, a tak se plně vydala na milost a nemilost mému rytířství. V té chvíli, v tomto okamžiku řízeném osudem, který měl být tragickým, ke mně přistoupila má schovanka a pošeptala mi do ucha svou prosbu. Žádala mě, abych Millarcu, její novou přítelkyni, pozval k nám na zámek na návštěvu.

I Millarca se na návštěvu těšila, ovšem svolí-li matka.

Neměl jsem na rozmyšlenou čas, byl to útok podniknutý ze dvou stran, a tak jsme svolil. I mně se ta mladá dáma velice líbila – uhlazenost a lesk urozeného rodu zvítězily. Přemluven požádal jsem hraběnkou, aby svěřila svou dceru do naší péče.

Hraběnka mi poděkovala, pokynula své dceři, aby k ní přistoupila, a ve zkratce jí vysvětlila, jak byla nenadále a nutně odvolána na dale-

kou cestu, a sdělila jí, že zůstane hostem u dobrých a starých známých.

Zachoval jsem se naprosto tak, jak přikazovala slušnost, a tak jsem se v mžiku octl v postavení, které se mi popravdě řečeno příliš nezamlouvalo.

Muž v černém oděvu se vrátil a obřadně vyvedl dámu ze salónu.

Způsoby pána ukazovaly na to, že dáma je jistě vážená osobnost, snad váženější, než naznačoval její titul.

Požádala mě na odchodu, abych se o ní nesnažil zvědět víc, než vím, a totéž naznačila i své dceři. Řekla Millarce, že důvody znám. „Já ani má dcera tu nemůžeme zůstat,“ řekla. „Asi před hodinou jsem lehkovážně sňala škrabošku a domnívala jsem se, že jste mě spatřil. Proto jsem vás oslovila s úmyslem požádat vás, abyste několik neděl zachoval mé inkognito. Věřím, že máte vyvinutý smysl pro čest a galantnost. Teď ale vím, že jste mě nespapřil. Tušíte-li, kdo jsem, nebo

budete-li to časem tušit, vydávám se zcela na milost vaší mlčenlivosti. I má dcera bude naše tajemství opatrovat a já vím, že ji časem napomenete, kdyby se snad pozapomněla.'

Chvatně se s dcerou rozloučila, políbila ji dvakrát na tvář a doprovázena mužem s bledou tváří vyšla ze salónu. 'Pojďme do vedlejšího pokoje,' řekla Millarca. 'Chtěla bych ještě matince zamávat z okna.'

Doprovodili jsme ji. Před zámkem stál elegantní cestovní vůz a okolo pobíhalo množství služebnictva. Černý pán nabídl hraběnce těžký sametový plášť s kápí, s poklonou otevřel dvířka, ohleduplně je zavřel a kočár se rozjel. 'Odjela,' vzdychla Millarca. 'Odjela,' opakoval jsem, uvažuje poprvé o činu, ke kterému jsem byl tak půvabně donucen. 'Ani mi nezamávala,' stěžovala si Millarca. 'Vždyť ani nemohla vědět, že stojíme u okna,' těšil jsem ji.

Vděčně mi pohlédla do tváře. Jak byla krásná! Zastyděl jsem se, že jsem na okamžik zapochyboval o správnosti nabídnuté služby, a rozhodl jsem se, že se vynasnažím, aby se host u nás cítil opravdu dobře.

Mladá dáma si opět nasadila masku a přemluvila nás, abychom se vrátili do zahrady, kde měl být zahájen koncert. Sešli jsme na terasu pod zámeckými okny. Millarca nás bavila popisem a charakteristikami osob, které jsme potkávali. Chovala se velmi mile a důvěřivě. Líbila se nám víc a víc. Těšil jsem se, že její perlivý smích ozdobí poklidnou atmosféru našich zámeckých večerů.

Ples skončil až k ránu. Procházeli jsme salóny a bavili se pozorováním tančících párů, když vtom se mě má schovanka zeptala, kde je Millarca. Rozešli jsme se na chvíli a já se domníval – stejně jako má dcera –, že je náš host u toho druhého.

Hledali jsme ji po pokojích i v parku, ale marně. Opět jsem si uvědomil svou pošetilost, když jsem se zavázal pečovat o mladou dámu, o které jsem ani nevěděl, jak se jmenuje. A ptát jsem se nesměl, slíbil jsem to přece hraběnce.

Svívalo. Hledali jsme Millarcu marně až do oběda.

Ve dvě hodiny odpoledne přišel náš sluha se vzkazem, že jistá mladá dáma, která se zřejmě octla v tísní, shání generála Spieldorfa a jeho svěřenku. Měli jsme obrovskou radost, že se Millarca našla – tenkrát! Dnes ten okamžik proklínám – kéž by se byla propadla do země!

Vyprávěla nám, že nás ztratila v davu a sháněla nás po celém zámku a všech komnatách. Nakonec, utrmácena hledáním, odešla do ložnice správce zámku a tam usnula. Stejně se prý ale cítí trochu unavena.

Ještě téhož dne jsme se vrátili domů. Měl jsem koneckonců radost, že má moje schovanka tak milou a příjemnou společnost.

Brzy se ale začala situace komplikovat; Millarca si stěžovala na nemírnou ochablost, malátnost, únavu – zůstávala ve své ložnici do odpoledne, nikdy nepřicházela do haly dřív. Přestože se v ložnici každou noc uzamykala a nechávala klíč v zámku zevnitř, zjistili jsme náhodnou návštěvou, že několikrát ve svém pokoji ráno nebyla. Byla spatřena služebnictvem, jak se jako náměsíčná prochází v ranním šeru alejí vedoucí na východ od našeho zámku. Domníval jsem se, že je náměsíčná, ale tím zůstávaly záhady nerozřešeny. Jak odešla z ložnice zamčenými dveřmi? Jak mohla odejít a neodstranit předtím dveřní nebo okenní závory?

Pak jsem zpozoroval něco daleko vážnějšího: má dcera počala chřadnout, a to způsobem tak záhadným, přímo strašlivým, že jsem z toho byl zoufalý.

Nejdříve ji tížily hrůzné sny, potom ji navštěvovalo v noci strašidlo podobající se někdy Millarce, někdy zvířeti bizarních tvarů, skákajícímu podél postele. Nakonec si stěžovala na nevysvětlitelný pocit, jako by jí na prsa dopadal proud ledové vody. Později v noci cítila bodavou bolest v prsou, křečovitě rdoušení a po něm se dostavovalo bezvědomí!“

Poslouchala jsem generálovo vyprávění se zatajeným dechem. Jeli jsme po měkké lesní cestě a tak jsem slyšela každé jeho slovo. Pomalu jsme se blížili k opuštěné vesnici.

Snadno si domyslíte, jak mi bylo, když jsem slyšela tak výstižně popisovat příznaky své vlastní nemoci. Děsila jsem se, když popisoval Millarcu, její zvyky a zvláštnosti, jež byly navlas totožné s chováním našeho hosta – Carmilly!

Vjeli jsme do průseku a dostali se k štítům zřícené vsi pod věžemi rozbořeného zámku, zarostlého obrovitými stromy.

Vystoupila jsem z kočáru jako ve snách. Otec mlčel. Já také. Oba

dva jsme měli o čem přemýšlet.

Došli jsme k zámku a vystoupili po točitém schodišti do temných prostor toho opuštěného domu.

„Tak tohle je sídlo Karnsteinů,“ řekl generál. „Tady se psaly krví potřísněné dějiny toho proklatého rodu. Dokonce i po smrti trýznili lid svými ohavnými vášněmi.“ Ukázal z okna přes vlnící se zalesněnou pláň. „Tam dole je kaple Karnsteinů.“

Ukazoval na šedivé zdivo gotické stavby, která se rýsovala mezi větvemi stromů na svahu. „Slyšíte ty rány sekerou?“ zeptal se. „Asi tam pracuje nějaký dřevorubec. Pojdme se ho zeptat, neví-li, kde leží hrob Mircally, hraběnky z Karnsteinů. Tihle venkované vědí leccos, na co se už ve vyšší společnosti zapomnělo.“

„U nás na zámku máme portrét hraběnky Mircally,“ řekl otec. „Chcete se na něj podívat?“

„Na to je čas, příteli. Myslím, že jsem viděl originál. Teď bych rád prozkoumal kapli.“

„Vy jste viděl hraběnku Mircallu?“ zvolal otec. „Nemýlíte se? Vždyť zemřela před více než sto lety?“

„Nezemřela tak, jak jsme zvyklí si smrt představovat,“ řekl generál.

„Nevím, zdali vám rozumím, generále,“ řekl otec.

Prošli jsme portálem gotického chrámu.

„Nebudu již dlouho žít, to cítím,“ řekl generál. „Zbývá mi ještě jeden úkol, na který, díky Bohu, mám dostatek síly.“

„Co tím myslíte, příteli,“ zeptal se otec s rostoucím podivem.

„Musím té nestvůře setnout hlavu,“ řekl prudce generál a zamával zaťatou rukou, jako by svíral v pěsti sekeru.

„Co to říkáte?“ vykřikl otec užasle.

„Setnu jí hlavu!“

„Chcete ji zabít?“

„Samozřejmě – sekerou, rýčem nebo čímkoliv jiným, co oddělí tu vražednou hlavu od hrdla,“ řekl generál, třesa se vztekem. Popošel pár kroků kupředu a řekl: „Vidím, že je Laura unavená. Tady na tom trámu si může odpočinout. Do konce mého vyprávění chybí už jen několik vět.“

Posadila jsem se opravdu ráda na kmen zarostlý v trávě. Generál

přivolal dřevorubce. Přišel loudavým krokem se sekerou v ruce.

On sám nevěděl o vsi nic, ale žije tam prý starý revírník, bydlí v domě duchovního a ten tu zná každý kámen. O rodu Karnsteinů prý ví mnoho zajímavého.

Generál nabídl dřevaři něco peněz a ten slíbil, že hajného přivede, půjčíme-li mu koně.

„Pracujete tady už dlouho?“ zeptal se ho otec.

„Sloužím tu odjakživa,“ řekl. „Jako můj otec a děd. Ve vesnici stojí dosud dům, kde žili moji předkové.“

„Proč je ta vesnice opuštěná?“ zeptal se generál.

„Napadala ji strašidla, pane. Několik jich vysledovali až k hrobům a zahubili je podle starých zvyků stětím, kulem nebo upálením. Před tím ale zahynulo pod drápy těch příšer mnoho vesničanů. Bylo otevřeno několik hrobů a několik upírů zabito, ale ve vesnici umírali lidé dál. Cestoval tudy nějaký moravský šlechtic, který o upírech mnoho věděl, a ten se nabídl, že vesnici upírů zbaví. Vystoupil v noci na věž této kaple a pozoroval hřbitov. Viděl, jak upír vylezl z hrobu, odložil rubáš a ubíral se k vesnici. Cizinec sestoupil dolů, rubáš sebral a odnesl ho na věž. Když se upír vracel a svůj šat nenalezl, volal na Moravana, aby mu ho vrátil. Ten mu řekl, aby si pro něj přišel na věž. Jakmile se upír vydrápal na cimbuří, Moravan mu utlal hlavu mečem a srazil ho s věže na hřbitov. Ten člověk pak hlavu a tělo odevzdal vesničanům, kteří ji narazili na kůl a pak spálili.“

Moravský šlechtic měl povolení odstranit náhrobek Mircally, hraběnky z Karnsteinu, a tak místo, kde hrob stál, upadlo v zapomnění.“

„Můžete nám ukázat, kde to asi bylo?“ zeptal se dychtivě generál.

Dřevař zavrtěl s úsměvem hlavou. „To už dneska nikdo neví,“ pravil. „Říká se, že bylo její tělo odneseno.“

Když drvoštěp odešel, pokračoval generál ve vyprávění o potížích své schovanky.

„Její zdravotní stav se rychle zhoršoval. Lékař, který ji ošetřoval,

byl bezradný a nakonec navrhl konzultaci. Povolali jsme věhlasného doktora ze Štýrského Hradce, který se ihned dostavil. Společně prohlédli mou ubohou svěřenku a pak se uzavřeli do knihovny, aby tam v klidu konferovali a diskutovali. Zaslechl jsem z vedlejšího pokoje, kde jsem očekával výsledek jejich porady, že hlasy znějí poněkud hlasitěji a ostřeji, než bývá při filosofickém rozhovoru zvykem. Zaklepal jsem na dveře a vstoupil. Starý doktor ze Štýrského Hradce právě zdůvodňoval svou teorii, kterou provázel jeho společník řadou uštěpačných poznámek. Dokonce místy propukal v nevázaný smích. Když jsem vstoupil dovnitř, odmlčeli se. ‚Milý pane,‘ řekl lékař. ‚Můj učený kolega se domnívá, že potřebuje spíš zaklínače než lékaře.‘ ‚Promiňte,‘ řekl doktor rozmrzele, ‚myslím, že by nemělo cenu, abychom tu rozvíjeli svůj názor. Lituji, že vám nemohu být prospěšný radou. Snad někdy jindy. Rád bych vám ale něco navrhl.‘

Usedl ke stolu a začal psát dopis. Byl jsem zklamaný, otočil jsem se a spatřil svého lékaře, jak hledí na kolegu, významně si ukazuje na čelo a krčí s úsměvem rameny.

A tak jsem se z porady těch dvou učených pánů nedověděl vůbec nic. Rozhodl jsem se pro malou procházku parkem. Tam jsem potkal doktora. Omlouval se, že mne sledoval. Rozhodl se prý se mnou ještě před odjezdem promluvit. Řekl mi, že žádná přirozená choroba se nevyznačuje podobnými příznaky. Mé svěřence hrozilo smrtelné nebezpečí. Zbývaly jí snad dva dny života. Ještě jeden útok – řekl

– a zemře. Poslední byl příliš silný. ‚A jaká je vlastně podstata toho záchvatu, o němž mluvíte?‘ zeptal jsem se. ‚Vše je zapsáno v těchto poznámkách, které vám chci svěřit, ovšem pod podmínkou, že je odnesete nejbližšímu duchovnímu a otevřete je pouze v jeho přítomnosti. Do té doby nesmíte dopis číst

– jde o lidský život.‘

Dříve než se se mnou rozloučil, ptal se mne, zdali bych si přál mluvit s mužem, který je na podobné choroby odborníkem. Prosil mne, abych ho rozhodně povolal.

Duchovního jsem doma nezastihl, a tak jsem si dopis přečetl sám. Jindy by mne snad jeho obsah pobavil, ale teď šlo o život mé milované dívenky, a tak jsem ten dopis pročítal znovu a znovu.

Byl to list dost monstrózní, jistě by stačil k tomu, aby nějaký psychiatr poslal doktora do blázince. Stálo v něm, že nemocný je trýzněn návštěvami upíra. O bolestných bodnutích v hrdelní krajině prohlásil, že se jedná o rány způsobené vnořením dvou tenkých, dlouhých upířích zubů. Zrovna tak nemůže být pochyb o původu zarudlého místa na prsou, které pochází od upírových úst. Takových případů prý bylo popsáno již několik.

Já ovšem o existenci nějakého upíra pochyboval a lékařova řeč byla pro mne dokladem toho, jak se někdy druží učenost a inteligence s tmářstvím a halucinacemi. Byl jsem ale tak bezradný, že jsem se rozhodl doktorovy rady přijmout.

Ukryl jsem se v noci v oblékárně sousedící s ložnicí mé neteře a číhal jsem tam, dokud neusnula. Vzal jsem si s sebou svůj kord a pozoroval jsem vedlejší pokoj škvírou v dřevěné stěně. Asi v jednu hodinu jsem k svému úžasu spatřil jakési velké černé chlupaté zvíře, lezoucí po noze postele na postel. To cosi se přiblížilo k spící dívce a usadilo se u její hlavy. V příštím okamžiku ten přelud nabubřel v obrovskou chvějící se hmotu.

Chvilí jsem nebyl schopen pohybu – a pak jsem s kordem v ruce vyrazil. Netvor se smekl k noze postele, sklouzl na koberec a já viděl asi metr před sebou – Millarcu. Zírala na mne nenávidným zděšeným pohledem. Nemyslel jsem na nic a okamžitě jsem po ní sekl kordem. Spatřil jsem však, že stojí nezraněná u dveří a třeští na mne oči. Ťal jsem znovu a můj kord se nárazem o dveře zlomil.

Průběh té hrozné noci nebudu líčit. Celý dům byl na nohou, Millarca zmizela a mé ubohé dítě se již neprobralo z mdlob a do rána zemřelo.“

Generál Spieldorf zuřil. Neodvažovali jsme se na něho promluvit. Otec popošel stranou a snažil se přečíst zašlé nápisy na náhrobcích. Zašel do jedné z postranních kaplí, aby pokračoval v pátrání.

Generál se unaveně opřel o zeď a utíral si z očí slzy. Zaslechla jsem hlasy madame s Carmillou, které se k nám blížily.

Chtěla bych ještě poznamenat, že zatímco jsme já s otcem a generálem cestovali uvnitř kočáru, seděly Carmilla s madame na kozlíku. Generál tedy našeho hosta dosud nepoznal.

Padl na mne děs, když jsem tady na tom ponurém místě, mezi zdmi kaple pokrytými prachem a břečťanem vyslechla generálův příběh o záhadné smrti své přítelkyně. Zděsila jsem se ještě víc, když jsem v potížích jeho schovanky rozeznala přesně příznaky nemoci, kterou jsem sama trpěla, a tak jsem si úlevou oddechla, když jsem zaslechla blížící se hlasy svých společnic.

Generál se opíral o podstavec skáceného náhrobku, zraky upřené k zemi.

Zaradovala jsem se, hledíc na Carmillu vstupující do kaple klenu-tým vchodem, ozdobeným groteskními výjevy cynických gotických kameníků.

Právě jsem ji chtěla oslovit, když vtom pozvedl generál zrak, s vý-křikem skočil k drvoštěpovi, vytrhl mu z ruky sekeru a vrhl se ke Carmille.

Jakmile ho Carmilla zhlédla, zbledla a její tvář se znetvořila hrů-zou. Zděšeně couvla o krok dozadu, ale než mohla vykřiknout, ťal po ní rozzuřený generál sekerou. Carmilla uskočila, uchopila ho za ruku a chvílku s ním zápolila. Generál, ač byl ve svých letech pořád ještě zdatný chlapík, začal umdlévat, nakonec pustil sekeru na zem a odpo-tácel se ke stěně.

Carmilla proběhla bleskurychle kaplí a zmizela ve vybouraném otvoru.

Generál se opíral o zeď, šedivé vlasy a tvář zbrocené potem, a sotva lupal po vzduchu. Byl tak zesláblý, že se musel na chvíli posadit.

Toto všechno se odehrálo během několika okamžiků, ani jsem ne-stačila vykřiknout. Pak jsem omdlela.

Pamatuji se, jak u mne stála madame a vyptávala se znovu a znovu, kde je slečna Carmilla.

„Nevím,“ řekla jsem, když jsem se trochu zmátořila. „Nevím... odešla... tamtudy...“ a ukázala jsem na otvor, kterým právě madame přicházela.

„Carmillo! Carmillo!“ volala madame do všech dveří a výklenků, ale žádná odpověď se neozývala.

„Ona se jmenovala Carmilla?“ ptal se udivený generál.

„Jistě, Carmilla.“

„Hrome,“ zaklel generál. „Je to Millarca, osoba, která se za dávných dob jmenovala Mircalla, hraběnka z Karnsteinu. Jděte pryč, milé dítě,“ rozkřikl se na mne, „odejděte z tohoto prokletého území a nevracejte se. Ukryjte se v domě duchovního a zůstaňte tam, dokud pro vás nepřijdeme. Utíkejte! Přál bych si, abyste Carmillu nikdy nespátřila. Jděte už!“

Jen generál domluvil, vstoupil do kaple podivně vyhlížející člověk. Byl vysoký, hubený, s kostnatými rameny a trochu kulhal. Nad tváří zvrásnělou stářím mu seděl ošuntělý klobouk se širokou krepou a pod ním spadaly na ramena dlouhé šedivé vlasy. Na nose měl zlaté brýle, krácel belhavě s hlavou sehnutou a mumlal si nesrozumitelná slova. Vyhublé paže mu plandaly podél pomačkaných kalhot.

„Na vás čekám, drahý barone,“ zvolal radostně generál a podal muži ruku. „Ani jsem nedoufal, že se sejdeme tak brzy.“ Zavedl barona k mému otci a představil je. Chvilí společně rozmlouvali a pak vytáhl cizinec z kapsy pláště list papíru, rozložil ho na náhrobku a jal se kreslit jakési imaginární čáry a plány. Pozvolna na listu vyvstával půdorys kaple. Do řeči neustále citoval z malé ušmudlané knížky, popsané četnými poznámkami.

Odešli na opačnou stranu lodi, odměřovali vzdálenosti a konečně stanuli, prohlížejíce si část boční zdi. Servali šlahouny břechťanu a pozorně proklepávali stěnu holemi. Odloupli kus zvětralé omítky a před mýma očima se objevila mramorová deska s nápisem.

S pomocí starého dřevaře očistili nános a odhalili tak nápis s erbem, který označoval místo jako náhrobek Mircally, hraběnky z Karnsteinu.

Generál, který si nepotrpěl nikdy na náboženské projevy, pozvedl oči k nebi a pokřížoval se.

„Zítřka se dostaví komisař a začne soud.“ řekl. Potom se obrátil k baronovi: „Nevím, jak bych vám poděkoval, barone. S vaší pomocí osvobodíme kraj od zhouby, která sužovala lid z okolí déle než sto let. Děkuji vám i Bohu, že byl ten netvor konečně vypátrán!“

Otec odvedl cizince trochu stranou a vyprávěl mu zřejmě o mé nemoci, neboť se co chvíli ke mně otočili.

Pak se otec vrátil, rychle mě políbil několikrát na čelo a tváře a vyvedl mne z kaple. „Za chvíli se vrátíme domů,“ řekl mi. „Požádám zdejšího kněze, aby nás doprovodil na zámek.“

Teprve doma jsem se trochu vzpamatovala z leknutí – všechny ty události následovaly příliš rychle po sobě. Klid ale netrval dlouho – nikdo nevěděl, kam se poděla Carmilla. O tom strašidelném výjevu v kapli otec mlčel, žádné vysvětlení mi nepodal.

Carmillino zmizení nevěstilo nic dobrého. Na noc byla učiněna zvláštní bezpečnostní opatření. Madame a dvě služky měly celou noc bdít v mé ložnici. Otec s duchovním měli být na strážích ve vedlejší oblékárně.

Večer uspořádal v domě kněz jakési zvláštní obřady, jejichž smysl jsem pouze uhadovala. Teprve za několik dní jsem jejich obsah pochopila.

Mé noční utrpení pominulo.

Jistě jste slyšeli o pověře hojně rozšířené zejména v Dolním a Horním Štýrsku, na Moravě, v tureckém Srbsku, v Polsku a v Rusku. Všude tam upíři žili.

O tom, jak byli upíři odhaleni a zneškodněni, existují různá svědectví a zápisy s podpisy komisí, jejichž členy byli vybraní odborníci, proslulí svou inteligencí, vzděláním a učeností. O upírství tedy nemůže být pochyb.

Já sama jsem se od otce ani duchovního nedozvěděla o průběhu a zakončení mého soužení nic – zřejmě mě nechtěli zbytečně strašit a jítřit mé i tak pocuchané nervy.

Příští den se konalo v karnsteinské kapli formální soudní řízení. Hrob hraběnky Mircally byl otevřen a v tváři těla, ležícího v rakvi, poznal generál i můj otec sličného hosta – Carmillu – Millarcu!

Přestože bylo tělo pohřbeno sto padesát let, měla tvář v hrobě svěží růžovou barvu, oči byly otevřeny a z rakve nevycházel vůbec žádný mrtvolný pach. Dva lékaři ověřili a potvrdili pozoruhodný fakt, že srdce, slabě sice, ale zdatně tlouklo a plíce dosud fungovaly jako u živého člověka. Údy byly ohebné, svalstvo vláčné a olověná rakev, v níž bylo tělo uloženo, byla plná čerstvé krve.

Byly shledány všechny znaky upírství. Tělo bylo vyzvednuto a do

jeho srdce byl vražen ostrý kůl. V tom okamžiku ze sebe vydal upír pronikavé záupění a zemřel.

Hlava byla useknuta a z hrdla vytekl mohutný proud krve. Tělo i s hlavou by uloženo na hranici a spáleno. Popel byl vysypán do řeky.

Od té doby již upír v kraji nikoho nenavštěvoval.

Opisy zprávy císařské komise, verifikované podpisy, má můj otec. Tento dokument byl také podkladem k mému vyprávění o průběhu té poslední hrozné scény.

8

Nemáte pravdu, domníváte-li se, že toto všechno píše s vnitřním klidem. Stále mě ještě jímá hrůza, když si vzpomenu... Ale rozhodla jsem se vyhovět vašemu přání. Ještě léta po své záchraně jsem se probouzela v noci zachvácená děsem. S myšlenkou na krásnou a strašlivou Carmillu...

Podivínský baron Vordenburg se usadil ve Štýrském Hradci a věnoval se studiu upírství. Do nejmenších podrobností znal všechna díla, zabývající se tímto problémem. Prostudoval Maga Posthuma, Phlegon de Mirabilibus, Augustinus de cura pro Mortuis, Philosophicae et Christianae Cogitationes de Vampiris od Jana Kryštofa Herenberga a stovky dalších děl. Vlastnil velkou sbírku soudních procesů, z nichž časem sestavil pořadí zásad, kterými se řídí stav upírství. Od něho jsem se také dozvěděla, že smrtelná bledost, která se někdy upírům přičítá, je jen sentimentálním výmyslem.

Upíři se naopak projevují krásou a kypícím zdravím – až na malátnost, kterou jsme pozorovali i u Carmilly.

Jak vystupují z hrobů, aniž by odstranili náhrobek, zůstává dodnes nevysvětleno.

Dvojdílná existence upíra je umožňována jeho každodenním návratem a spánkem v hrobě. Sílu k denní existenci čerpá požíváním lidské krve.

Upír si obvykle vyhlédne svou oběť, které se pak dvoří se všemi znaky milostné vášně. Projevuje při „námluvách“ neuvěřitelnou vytr-

valost, obratnost a inteligenci. Nikdy neustane, dokud ze své milované oběti nevysaje poslední kapku krve. Jako rafinovaný epikurejec užívá své rozkoše zvolna a po částech. Sympatie své oběti neustále podporuje rafinovaným dvořením a pozornostmi. Zdá se, že upír touží po sympatii a lásce své oběti; teprve v lásce nalézá dokonalou rozkoš ze svého hrozného činu. V jiných případech se ovšem zmocňuje člověka násilím. Zardousí ho a pak mu vysaje krev.

Život upírů bývá často vázán na nejrozmanitější podmínky. Mircalla, jak se zdá, musela stále užívat svého jména, i když v anagramatických obměnách. Všechna tři jména – Mircalla – Carmilla – Millarca – se skládají ze stejných hlásek.

Upíři se množí a násobí podle temných nadpřirozených zákonů, často se upírem stává sebevrah. Upír, který se z jeho smrti zrodí, pak navštěvuje lidi, kteří zemřou následkem upířího kousnutí, a v hrobě se z nich stávají rovněž upíři. Takové neštěstí potkalo i hraběnku Mircallu.

Charakteristická je pro upíra jeho silná ruka. Proto mohla útlá Carmillina ručka sevřít generálovo zápěstí jako svěrák. Má ještě další schopnost: úd, který uchopí, strne a tato strnulost mizí velice pozvolna.

Baron Vordenburg vyprávěl o upírství dlouho a velice zasvěceně, ale nemohu se v tomto stručném líčení pouštět do přílišných detailů. Ostatně, výzkumy a zjištění sepsal a uložil ve svých knihách.

Tak se skončil případ Carmilla.

Časem jsem se zotavila, ale na půvabnou přítelku (ach!) stále nemohu zapomenout.

Zjara příštího roku mě otec pozval na cestu Itálií. Cestovali jsme celý rok.

Dlouho, dlouho mě obcházel děs z prožitých událostí a dodnes se mi vrací obraz krásné Carmilly v dvojí podobě: hravá malátná a půvabná dívka, jindy hrozný a krutý nepřítel. často procitnu ze snění a upírám zrak ke dveřím salónu, jako bych tam zaslechla Carmillin lehký krok...

OBSAH

Zelený děs	5
Pronásledovatel	28
Soudce Harbottle	49
Pokoj v hostinci Dragon Volant	73
Carmilla	168

KNIHY ODVAHY A DOBRODRUŽSTVÍ

Řídí Jarmila Rosíková

Svazek 194

Joseph Sheridan Le Fanu

ZELENÝ DĚS

Upravil Josef Volák

Ilustroval Milan Erazim.

Graficky upravil Zdeněk Kudělka.

Z anglického originálu *In a Glass Darkly*
přeložil a upravil Josef Volák.

Vydal jako svou 8 180. publikaci Albatros,
nakladatelství pro děti a mládež, v Praze roku 1991.

Odpovědná redaktorka Jitka Minaříková.

Výtvarný redaktor Petr Urban.

Technická redaktorka Hana Převrátilová.

Ze sazby písma Baskerville vytiskla Severografie, s. p.,

Ústí nad Labem,

14,27 AA (text 12,69, ilustrace 1,58), 14,51 VA.

2. (v Albatrosu 1.) vydání.

13-741-91 14/64

pro čtenáře od dvanácti let